

@001A ༄། རྣམ་པལ་ད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་བཞུགས་སོ། །

@001B ༄། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གྲུས་པས་ལྷག་འཆལ་ལོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་

པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་པལ་ད་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ། མཁས་མཆོག་གྲེ་བས་བགྲོད་པའི་ལམ། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལུགས་མཆོག་ །གང་གི་དོན་གྱིས་
གསལ་མཛད་པ་

རྗེ་བཙུན་གླ་མ་དེ་ལ་འདུད། །ཐུབ་བསྟན་རྫོགས་པའི་ལམ་གྱི་གནད། རྗེ་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་མངའ་བསྟེན་ནས། །འགྲོ་ལ་བཅུ་བས་འདོམས་མཛད་པ། །གླ་མའི་ཞབས་ལ་སྤྱི་བོས་
འདུད། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ཇི་ལྟ་

ཇི་སྟེད་དོན། །མ་ལུས་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་རྗེའི་གཞན་དབང་གྱུར། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སོགས། །བརྒྱད་པའི་གླ་མ་རྣམས་ལ་ལྷག་འཆལ་ལོ། །སྤྱི་བོ་གོ་རིམས་

ངས་པའི་མཚམས་སྒྱར་

དང་། །ཙུ་བཤད་སྒྱོར་མཚམས་སྒྲིང་པོར་བྱེད་པ་ཡིས། །ལུགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཙམ་རྟོགས་པར་མ་མཐོང་ནས། །གཞུང་འདི་འབྱེད་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྲོ་བ་སྒྲིམ། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་
མི་ལྔ་ཉིད་། །བཤེས་གཉིན་

@002A ༄། །དམ་པའི་དམིགས་བྱ་དང་བུལ་བས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་འཇུག་འདོད་ཀྱང་། །ལོག་པའི་ལམ་ནས་གྱི་ནར་འཇུག་པར་ཟད། །ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་ཤིན་ཏུ་
རྟོགས་དགའ་ནའང་། །རང་ཉིད་

ཆོ་རབས་ཀུན་ཏུ་འབྲིས་ཕྱིར་དང་། །ལྷ་དང་གླུ་མའི་བྱས་ཤེས་བྲིན་གཟེའི་ཆེད། །བཤད་པར་བྱ་ཡིས་ཅུ་གཅིག་གྲུས་པས་ཉོན། །དེ་ལ་འདིར་འོ་སྒྲོལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྟོག་པར་དགའ་བ་དང་།
རྟོག་ན་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་

ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཁྱུང་ཞུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒྲིམ་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་

གཞི་ལེགས་པར་མཚུགས་པར་ཆོ་འདི་

ཙམ་གྱི་སྟེད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་སོགས་གྱི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྒྲིན་པ་འཕྱར་བ་དང་འབྲ་ཞིང་། དུད་འགྲོའི་ཀྱན་སྟོད་ལས་མ་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དལ་འབྱོར་ལ་སྟེང་
པོ་ལེགས་པར་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་

བྱའོ། རྟེ་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་མཇེད་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་གྱིས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཇེད་པ་ལས་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་
པ་རྣམས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་

@002B པར་འབྱུར་བའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་གྱིས་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལུགས་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་དེ་
དག་གི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་

ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་ཐབས་མཚོགས་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་

མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྒྲོན་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག

པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་ལྟར་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མགོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་གཞན་ལས་བྱང་ཞུགས་པ།

ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་

ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁྱར་བཞེས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལེགས་པར་གྱུབ་ཅིང་། དྲང་དེས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་པ་དེས། ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་སྡེ་སྟངས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་བཟུ་

བ་ལ་འགོན་པོ་ཕྱོགས་བསྐྱད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཆོག་སྒྲ་ཕྱིའི་འབྲེལ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་དཀའ་ན་དོན་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པར་གཟེགས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་གསང་བའི་གནས་ཐམས་

ཅད་ལ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པར་མཁྱེན་ནས། ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་སྟུན་མངའ་བརྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་དེ་མཉེས་པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་བོ་སྟུམ་

དུ་དགོངས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས་

@003A ༄། །པས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྩ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་གསུང་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡོངས་
སུ་ཐོགས་པར་ཏོགས་

པར་གྱུར་ཏོ། །འཇམ་བུ་གྲིང་པའི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཀྱང་གནང་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྣ་མའི་

བསྟན་བཙམ་ཏེ་བསྟན་བཙམ་ཆེན་པོ་ལྟའོ། །དེ་ལ་སྦྱར་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི་རྩལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་སློབ་མོས་མི་བདེ་པའི་
མདོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་

མདོ་ལས་གསུངས་པ་སོགས་དང་། དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་

ངས་པའི་དོན་དང་། གང་ཟག་དང་

ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་དང་ཡི་གེ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་པའི་དོན་དུ་བསྟན་ལ། མདོ་སྡེ་ཕྱི་མས་ནི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་དང་དོན་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་

@003B ས་ཚོགས་གསལ་བར་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ངེས་པའི་དན་དུ་གསུངས་སོ། མདོ་སྡེ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་དང་དན་དང་ངེས་དན་འབྱེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྤྲལ་ལེགས་
པར་བྱེ་བས་མད་གཉིས་པ་དང་བའི་དོན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་གྲུབ་

པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སྟོན་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི། རྣམ་འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་ཕྱི་མའི་དང་ངེས་འབྱེད་པའི་

ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། གཙོ་བོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་།

རྟེན་སྒོལ་ལགས་པར་སྤྱེ་ཞིང་། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་འཁྱེ་སྟོན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་འགྲེལ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་
གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་གཞི་

ཆོས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་གོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རྟེན་གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་ནི། གཉིས་སྒྲུང་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་དུ་སྤྱེ་སྟེ།

ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེན་རྒྱན་ལས་ནི། གཉིས་སྒྲུང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཟུགས་པར་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བའི་ཚུལ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྩིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་ཤིང་། གཞུང་གསུམ་པོ་དེ་དག་

གིས་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་པའི་དོན་དམ་པ་ཙམ་ཞིག

@004A ཨྲ། །བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་དམ་པ་གསལ་བར་མ་མཛད་དོ། །བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འབྲེལ་དུ་བྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་

མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ས་སྡེ་ལྔ་སྡེ་མ་རྣམས་གཉིས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཁ་ཅིག་ཏུ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་
སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཆོགས་

ལམ་དུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་དང་། བསྐྱལ་པ་བྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་ནས་སྟོར་ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་བབྱོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་སར་གསུངས་
སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་རྣམ་པར་

རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་གོམས་པས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་སྟེན་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་

བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོས་བྱད་པར་

མེད་པར་གསལ་བར་སྟོན་པར་འཆད་ལ། དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དེའི་འབྲེལ་པར། དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཛད་པས་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ལྟོས་
པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་མགོན་པོ་ཁྱུ་སྐྱབ་ལས་ལོག་སུ་བསམ་

@004B པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱད་གླེང་མ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་བར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲེལ་པ་དེར། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་། སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་

དང་། ནེ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི།

རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ། དེ་བོ་ངེས་པ་དང་།

གངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩལ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་དོན་ཁོང་ན་གནས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་
དོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་འདི་ལ་

དོན་གསུམ་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་དོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་སྐྱར་བ་དང་། མཚན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་
གར་གྱི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་ལ། ལ་སྟོན་ས་ཤི་ཏིའི་བར་དོ། །དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་

དུ་ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ལ་སྟོན་ས་མ་ཡ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལམ་ཀར་ནི་རྒྱན། ན་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ། སྤ་རྩལ་པ་ར་མི་ཏ་ནི་ཤེས་ཤིན། ལུ་པ་རྩེ་ཤ་ནི་མན་ངག། །ཤས་ནི་བསྟན་
བཅོས། ཤི་ཏི་ནི་འབྲེལ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེར་

ཤིན་ན་རྩ་བའི་མདོ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའོ། །དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་བསྟུས་དོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །མན་ངག་ནི་མདོའི་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །འཚོས་

སྐྱོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་བསྟན་བཅོས། མངོན་དུ་ཕྱོགས་

@005A ༄། །པའམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་མངོན་རྟོགས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མངེས་བྱེད་གྱི་རྒྱན་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིས་པ་གསལ་བྱེད་མིད་ལོང་།
ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་མཐོང་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་

དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟར། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་མངེས་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དོན་བདུན་ཅུས་བཀྲ་བ། གསལ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྒྲུང་བས་ན། མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱན་དང་མིང་དེ་སྐད་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པས་

ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅུ་བའི་དོན་འགྲེལ་པར་བྱེད་པས་འགྲེལ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། བམ་པོའི་གྲངས་དང་། འབྱུང་གྱི་ཕྱག་གོ་དང་པོ་ནི། བམ་པོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
བསྒྲེམས་པའི་མིང་ངོ། །གཉིས་པ་ན། སངས་

རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་དུ་མ་འབྱུང་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀའ་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ།

ལཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་དང་།

ལཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་ལཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་རྩམ་རིགས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཁེངས་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲོ་བ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གྲུས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གང་ལན་

གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ། གཞུང་སྒྲོས་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འབྲུབ་མེད་ཀྱི་འདིར་ནི་གསུམ་ཀ་བཟུང་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་ན་ཡུམ་དེའི་རྒྱན་གྱི་
ཆོག་ལེན་བྱས་པ་དག་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་

@005B དུ་འགྱུར་བར་ནི་འགྲེལ་པ་འདིས་རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར་དུའོ། །འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ལཤད་པར་དམ་བཅའ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཆོད་བརྗོད་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་སྒྲུབས་དང་མཐར་

ཕྱག་གི་དོན་དུ་མ་འབྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་སོགས་བཞི་དོན་གྱིས་བསྟན་པས་འགྲེལ་པ་འདི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། མདོ་དང་རྩ་བའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བའི་བསྟན་བཅོས་

ཡུམ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིད་དགོས་ཡོད་དེ། བྱིད་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ནམ་མཁུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཕྱི་མ་
ཕྱི་མ་སྒྲ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ལྷིང་པོ་བསྟུ་བ་ནི། ཆོག་ས་

བཅད་འདིས། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་དམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་བསྟུས་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་བསྟུས་པའི་
ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་འགོའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ན། དེ་

རྩལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཡང་སྐྱབས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་བས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱོབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྟུག་བསྒྲུལ་གྱིས་
འཇིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབས་

སུ་འགོ་བའི་བློ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་མཛད་

པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་བཅོད་ཐོག་མར་བཀོད་པར་ཤེས་

@006A ཨྲ། །པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་བར་བར་དུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱགས་གཅིག་དུ་བྲིལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་
ལོགས་སུ་ཚུམ་པར་འདོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གཉིས་

པ་ལ་གསུམ། སྤྱིའི་རྒྱུན་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་སྦྱབ་པ་དང་། ནང་གི་རྒྱུན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་སྦྱབ་པ་དང་། དེས་ན་
འབྲེལ་པ་ཚུམ་པ་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། སློབ་དཔོན་

སྡེ་མས་བྱས་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྒྲོས་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ན་མན་ངག་མེད་པས་ཚུམ་མི་རིགས་སོ་ཞེན། སློབ་དཔོན་སྡེ་མའི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མན་ངག་ཡོད་ཅིང་།
ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་པས་སྒྲོས་པའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་པ་

ལ། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་ལའད་མཛད་ཚུལ་ནི། རྣམ་ལའད་མཛད་གང་གི་ན་སྤྱོད་ལའད་དུ་ཡོད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མདོའི། གང་གིས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་

སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་རྒྱས་

རྒྱད་པུའི་འགྲོ་བ་ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྟེ། ལྷག་པར་ཆགས་པར་མཛད་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་གཞན་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་མི་པམ་མགོན་ལ་གསན་ནས་ནིའོ། །ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་རྣམ་པའདད་མཛད་རིགས་ཏེ།

རྗེ་བཙུན་ལ་ཡུམ་གྱི་མདོའི་ཚིག་དོན་རྗེགས་པར་གསན་ནས་བྱགས་སུ་རྒྱད་པུའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ལྟ་བ་མཚུངས་པར་སྦྱ་བས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་དབྱིག་

@006B གཉིན་གྱིས་བགྲོལ་རྩལ་ནི། རྣམ་པར་བགྲོལ་ལོ། །གང་ན་སྤར་ལྟར་རོ། །གང་གིས་ན། འགྲོ་བའི་དོན་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་གྱི་རྩ་ལག་ཏུ་བྱུར་པས་དབྱིག་གི་གཉིན་དེས་

སོ། །གང་དུ་ན་ཉི་མེད་གཞུང་འབྲེལ་དུའོ། །ཇི་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་

ཤེས་བྱ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་གྱི་རྩལ་དུའོ། །དེས་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ལ་ཞེན་པས་རང་གི་མོས་པ་

གཙོར་བྱེད་པས་ཡིན་གྱི་སྒྲིང་པོའི་དོན་ནི་དེ་ལས་གཞན་དུ་

མཐའ་བྲལ་དབྱ་མར་གནས་པའོ། །གསུམ་པ་འཕགས་པས་སྤྱེ་རྒྱུ་ནི། རྣམ་པར་སྤྱོའོ། །གང་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་ནོ། །འོག་མ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གིས་ན་མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པས། འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། རྣམ་པར་གྲོལ་

བ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །ཀྱང་ནི་སྤྲ་མ་གཉིས་སུ་མ་ཟད་པའོ། །གང་དུ་ན་ཉི་ཁྲི་འགྲེལ་པར་རོ། །རྗེ་ལྟར་ན་སྒྲིང་པོའི་དོན་མཐའ་བྲལ་དབྱ་མར་གནས་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ནས་དབྱ་མའི་རྒྱུ་དུའོ། །དེ་ལྟར་འགྲེལ་པའི་རྒྱ་མཚན་

ནི། དབྱིག་གཉིན་དེས་སྒྲིང་པོའི་དོན་སེམས་ཅམ་གྱི་རྒྱུ་དུ་བྱས་པ་བཞེད་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་ནས་སོ། །དཔོན་སློབ་གཉིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྤྱིའི་ལུས་
ལ་གྲངས་དང་གོ་རིམས་དང་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་མཐུན་པར་

ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་བརྩན་པ་གྲོལ་སྤྲེས་རྣམ་ལའད་བྱས་རྒྱུ་ནི། རྣམ་ལའད་བྱས་སོ། །གང་གིས་ན་རྣམ་གྲོལ་སྤྲེ་དད་པའི་ས་ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིས་སོ། །དུས་ནི་འཕགས་

པས་མཛད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་འོ། །གང་དུ་ན་ཉི་མེ་རྒྱུ་ལ་འགྲེལ་

@007A ལྟོ། །དུ་འོ། །ཇི་ལྟར་ན་བསྟན་བཅས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་མཐའ་དག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚང་བར་སྟན་པ་མ་ཆེད་པར་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཆེད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཉི་མེ་ཁྱིམ་འབའ་ཞིག་དང་སྟུར་ནས་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཁས་པ་བཞིས་ཚིག་དོན་ཅི་རིགས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ལྟར་གྲགས་པ་དབྱིག་གཉིན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནས་
དགོངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མ་ཆེད་པའི་བསྟན་བཅས་རྒྱས་

འབྲིང་བསྟུས་པ་མཐའ་དག་འདི་སྤྲིང་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཚང་བར་སྟན་ཅིང་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ལྱིས་འགྲེལ་པ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཆེད་པ་གང་དེ་ཡ་མཚན་ནོ་
ཞེས་པ་རང་ཉིད་སྐལ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་

ལྷན་པར་སྟོན་པའོ། །འདིས་ནི་འགྲེལ་པ་སྤྲུལ་ནམས་དང་རྫོས་པའི་སྟོན་སྤངས་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྲུལ་བཤད་པའི་མཁས་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མ་ཆེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཆེད་

པར་དཀའ་བ་ཟབ་མེད་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་

ཀྱི་རིམ་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ཅི་ཞིག་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟེན་པ་ནི་སྐལ་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པས་བདག་དང་མཚུངས་པའི་མཁས་པ་གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་བྱིན་གཙོ་བའི་ཆེད་དུ་

དབྱེ་བར་རིགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་བཞིའི་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་འབྲེལ་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་མ་རྟེན་ཀྱང་ཆ་ལ་

@007B ལ་འབྲེལ་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གསལ་བ་བཏབ་པའི་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེད་མཐུ་ལས་རྟེན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྟེན་ནས་ལམ་རིམ་
གྱིས་བགྲོད་པ་ནི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་མཉེས་པར་

བྱས་པ་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཤེས་གཉིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་

ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞེས། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་བྱིན་

རྒྱབས་ལ་བཏེན་ནས་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་ཤེས་ཤིང་། ཚེག་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པས་སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་བསྟན་
ཏོ། །རྒྱུ་པ་ཐ་མ་བཞེས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པའི་བྱིན་དང་གི་རྒྱན་མ་ལུས་

པ་ཚང་བས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་རིགས་པའི་དམ་བཅའ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་འདིས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པར་རིགས་ཏེ། དེ་རྩོམ་པའི་བྱིན་དང་གི་རྒྱན་མ་ལུས་པ་ཚོགས་པའི་བྱིར་ཅེས་
པའོ། །དེས་ན་ཚོས་ཉན་བཤད་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིད་འཁུལ་རྒྱས་པ་རེ་དང་། རང་གི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟན་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་བྱུང་ན་ལྷ་བདུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་
འགྱུར་ཞིང་། ལམ་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་མི་རྒྱས་པས་གནས་

འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐུས་རྟེན་པ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་ཤེས་བྱིན་གྱི་དོན་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སང་བཟང་བདག་གི་ནི་སྒྲོའི་སྟོང་

ཡུལ་མིན་ཡང་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྩོམ་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་སོ། །ཅིའི་

@008A ཨྲ། །ཆེད་དུ་ཞེན་རང་ཉིད་བག་ཆགས་བཞག་ཅིང་བརྗེད་བྱང་དུ་བྱ་བ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་གཞན་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སློབ་ནས་རང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པས་སོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་

ལ་ཕན་གདགས་རྒྱས་ཏེ། འབྲེལ་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྩོམ་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དག་སྦྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྦྱོང་བུའི་དེན་ནི་

རྫོད་བྱེད་དག །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་འདི་ལྟ་བུ་དོན་དེ་དག་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་

པར་བྱངས་ནས་འབྲེལ་པ་འདི་མཛད་པ་ཡིན་པས། ཆོག་སྲུ་མ་ནི་ཁངས་སྐྱུང་བ་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་དགོད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་བརྗེད་དང་། རྒྱས་

པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པ་དང་། བསྐྱུས་དོན་

གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཙ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པས་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་
ཚུམ་པའི་བྱ་བ་རིམ་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། རེ་

ཤིག་དང་པོར་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི་རང་དོན་གྱི་དགོས་པའོ། །གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ལྷོག་ཏུ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི།
ཞུགས་ཤིག་ཅེས་དངོས་སུ་མ་བསྐྱུལ་ཡང་དོན་གཉིས་

@008B ཤུགས་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས་དོན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གང་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཞིང་འཇུག་ན་ཡོན་ཏན་གྲ་ན་མེད་པ་མང་པོའི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་མ་ཡོན་ཏན་རིན་
པོ་ཆེ་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྐས་བཞིའི་བཞེད་

དོན་སྐབ་པའི་འབྱུང་གནས་ཏེ་རྒྱ་ལའོ། །ཇི་ལྟར་ན། ཉིར་ཞིར་བྲིད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་སོ། །དང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་པ་ལ་

དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅིན། ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་

པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་དང་པོའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་དགོངས་པའོ། །

ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ན་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་དེས་དྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་ངེས་པར་བབྱང་ནས་སོ། །རྗེ་བཙུན་ལ་རང་
དོན་དོན་གཉིར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་

པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་གས་པར་མ་མཐོང་ན། རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འཇོན་པ་ལྟོག་མི་རུས་ལ། དེ་མ་ལྟོག་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།

རང་དོན་ཆོས་སྐྱེལ་དོན་གཉིས་ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་

@009A ༄། །མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེལ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེལ་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་པ་ནི། རྩེ་
བཅུན་གྱིས་འདིར་མཆོད་བརྗོད་མཇེད་པའི་དགོས་པ། དད་པ་

སྤྱོན་འགོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། དད་པའི་རྩ་བ་རབ་བཏན་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་
དང་བཅས་པ་ལ་དད་པ་ཤྲགས་བྲག་པོ་ཡོད་ན། དེས་འདུན་པ་

ཤྲགས་བྲག་བྲངས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དད་པ་སྤྱོན་དུ་མ་སོང་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་སྒོ་ནུལ་མ་མི་སྐྱེ་བར་གཞིགས་ནས་ལམ་ལ་འཇུག

པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་མཐའི་འབྲས་བུའི་སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་དང་མཁུན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་

མཆོག་ནམས་ལ་ལྷོག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་

སྒྲུབ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོག་ནས་ཇི་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་སྒྲུབ་པ་ལ་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་དགོས་པར་བསྟན་
ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་།

ཞེས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འོག་མ་ནམས་སུ་ཡང་ཆོག་དོན་བཤད་པ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་གྱི། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
ནམས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ངོ་

@009B བོ་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྟོད་པ་དང་། ལྷག་འཆལ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་།

འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་བྱེད་པས་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་བྲིད་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ལྷག་འཆལ་ལོ། །གང་ཞིག་ན་ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་སྤྱག་

བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ཉི་ལེ་ཞི་བ་ཚོལ་བ་རྣམས་སོ། །གང་

གིས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་ཤེས་ཉིད་གྱིས་སོ། །གང་དུ་ན་འབྲས་བུ་ཉིར་ཞིར་བྲིད་པར་མཛད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། སྐྱབ་པར་མཛད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རྟོན་གང་གིས་ན་འགྲོ་བ་

ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། ལམ་གསུམ་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཉིད་གྱིས་སོ། །དོན་
གང་སྐྱབ་ན། འཇིག་རྟོན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་

མཛད་པའོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ནི། གསུང་པར་མཛད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ནི་སྐྱབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་རྣམས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་
ན་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་

ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་སོ། །འབྲས་བུ་གང་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་བརྟུན་པ་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པ་འདིའོ། །གང་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྒྲ་

ཡིན་ཡང་མཁུན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པའི་སྐབས་དང་། གཞན་

@010A ༄། །གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་པས་ཤུགས་དང་། ཐུབ་པའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བས་ནམ་མཁུན་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་འཕགས་པའི་ཚིགས་དང་བཅས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐུག་འཚལ་ཞེས་ཏེ་གྲུས་པས་འདུད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དེ་དག་གི་དོན་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། གོ་ཤིམས་ངེས་པ་
དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་དང་། བསྟོད་

ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྟོན་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། མདོའི་སྤྱིང་གཞིའི་གོ་ཤིམས་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
མཚོད་བཇོད་དང་སྤྱིང་གཞི། སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་

ཀས་མ་སྤྱར་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱིང་གཞིའི་བཤད་པ་གཞན་དུ་མཇོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་ཤིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་

བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། བསྟན་བཅས་འདིའི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡུམ་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་སོགས་གྲིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་

ཀ་ཡོད་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅས་སུ་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྲིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་པ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་སྟོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་

@010B རིས་པའི་གང་ཟག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་། དང་པོར་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ནས་འཇུག་པའི་རྩལ་མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་ཉིད་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲིའི་མཚམས་

སྒྲིབ་དུ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྟོན་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉིད་ལམ་

ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཡང་སྐབས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་བསམ་པ་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་ན་སྤྲིང་ཆེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་སྤྱི་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་

པ་དང་། ལམ་ཤེས་སོགས་ཀྱང་མི་སྤྱི་བས་སྤྱིས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །འདི་
དག་ལ་བརྟེན་བྱ་བ་མང་སྟེ། བར་བར་དུ་འཆད་ཅིང་རྒྱན་

གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལེགས་སུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀུན་སུ་འཛིན་པར་འདད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་
ཟག་གིས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་

འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་སྟན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་མང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཉུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་སུ་བརྩུང་བར་འདོད་ཅིང་རང་གི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བར་

འདོད་པས་ཐོག་མར་སྒར་ལག་པ་ལྟར་སྒྲིམ་བུ་འབྲིང་

@011A ཨྲ། །དང་ཐུན་མེད་པའི་བསམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཁྱེན་པ་སྒྲ་མས་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་ཅིང་ཉིང་ཞི་ལ་སོགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་
ཡུམ་དང་སྲས་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱང་འོག་ནས་མདོའི་ངེས་ལན་གྱི་དོན་བསྟུའི་སྐབས་ནས་ལག་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ངེས་མཆོན་ནས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་
བྱ་ཞིང་། འོག་དེ་མ་ཐག་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཀ་ལ་སྐྱེ་མེད་

གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལག་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་ལྷོག་པ་ངོས་བབྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། མ་ནི་ཤེས་རབ་པ་ནི་ཐབས། ཞེས་ལག་པ་ལྟར། ལཤེས་རབ་གྱི་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་མ་དང་། ཐབས་གྱི་ཆ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལ་པ་ཞེས་བཞེད་པས། ཡུམ་གྱི་ལྷོག་

པ་ངོས་བབྱང་བཞེད་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་དང་མཁྱེན་པ་ལ་ངེས་བྱུང་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། བསྟུས་

པའི་དོན་དང་། དགོས་པའི་དོན་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། ཆོག

གི་དོན་དོ། །དང་པོ་ནི། ཅུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་ཡུམ་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་དང་ལྷན་པ་བཟོད་དེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ། དད་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཁྱགས་ནས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དབང་རྒྱལ་དད་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དབང་རྣམས་དད་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོགས་བཅད་དེ་ཐོས་ནས་དུས་རེ་ཤིག་རྒྱན་གྱི་

@011B གདུལ་བྱ་དད་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུམ་འདི་ལ་རབ་དུ་དད་པ་སྐྱེ་འོ། །ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ངེས་སྟེན་དུ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་སྤྱར་དུ་དད་པ་ཤུགས་བྲག་པོ་སྐྱེ་བའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་སུ་

འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཆོགས་བཅད་དེ་ཐོས་པས་རྒྱན་བྱས་ནས་ཡུམ་དེ་ལ་རབ་དུ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །དེས་རྒྱན་བྱས་ནས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་

མཚན་ཉིད་གྱི་ཡུམ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་པའི་ཆེ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བས་སོ། །གོང་དུ་འདི་དང་འདིར་དེ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི།

མཚོད་བརྗོད་ལ་ཉི་ཤིང་གིས་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་བཤད་པའི་ཆོག་དོན་ལམ་

ཞུགས་སོ། །དང་བསྐྱེ་བའི་རྩལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལམ་གྱི་རྩལ་ལུགས་གསུམ་པ་ཅན་ནི་གདོན་མི་བར་སྤིད་དོ་

ཞེས་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་

འཕགས་པ་བཞི་བསྐྱེན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་བར་སྤིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བ་འོ། །དབང་རྣམ་དད་པ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མཚན་ལ་སྟོན་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་

བ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མཚོད་བརྗོད་གྱི་ལུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་

རུང་སྟེ། དབང་རྣམ་ལུང་དོན་ལ་དཔྱད་པ་དག་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་སྐྱབས་འདིར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དབང་རྣམ་ལ་དད་པ་སྐྱེ་རྩལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དད་པ་སྐྱེ་

བའི་རྒྱ་མཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོགས་

@012A ༄། །བཅད་དེ་ཐོས་པས་རྒྱུ་ལྷན་ནས་དབང་རྣམ་དད་པ་མ་སྐྱེས་པའམ་འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེས་པའམ་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བསྟན་པ་གང་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་།

གཞུང་འདིའི་དོན་དང་འགལ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་སྤོའོ། །དབང་

རྣམ་གྱི་སྐྱབས་འདིར། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཚོད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་གོམས་བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་

ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྦངས་ན་ཡང་ཉེས་པ་ཅི་

ཡོད། དེ་ལྟ་ན། དང་བ་སྐྱེས་པ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་རིམས་གྲིས་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། འོན་གཅིག་དང་དུ་གྲལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་གྲིས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྱབ་

པ་བསྐྱབ་རྒྱས་ཤིང་དམ་བཅའི་དོན་གོམས་པ་ལས་

གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བ་སྐྱབ་རྒྱས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཚོད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅིན། གཅིག་

དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་བྱ་བ་

དང་དོན་གཟིགས་མའི་གཏན་ཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མས་དང་པོར་ཆོག་ལ་མ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་ཅིང་། དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ལམ་ཤེས་དང་
རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མཁྱེན་པ་ཕྱི་

མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་ག་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་མེད་ཀྱི། གཞི་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་ཕྱོག་

@012B པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་འཁྲུལ་གཞི་བསྐྱེད་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་བདག་ཀྱང་སྤང་ལ། རང་གི་སྟོང་དུ་འགལ་བའི་

ཁྱུང་གིན་དུ་སྦྱི་བས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་ནོན་པ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཆོག་རྒྱུ་མས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཐེག་དམན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། འདིར་བཤད་པ་དང་

དོན་བྱད་པར་མེད་པར་འདོད་བཞིན་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་ཉལ་ལས་

གཞི་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་གྱུབ་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མེད་ཉལ་ལས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དག་སྒྲུང་དོ། །དབུ་མ་
པ་བཞེད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཅིག་དང་དུ་

བྲལ་གྱི་གཏན་ཆོག་ཙམ་ཞིག་ལའང་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཉིད་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་འགག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །དང་པོ་ནི།
དཔེར་ན་སྐྱེ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་ཆེ་དེའུ་ཤིང་བྱ་སོགས་ཏྲ་

སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ན། སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་སློབ་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། དེའུ་ཤིང་བྱ་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། དེ་དག་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲུ་མས་བཞག་པའི་ལག་རྒྱུ་ལྟར་
བས། མིག་མ་བསྐྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་བཞིན་དུ་

གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་སློབ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྱུབ་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་

ཅིང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་

@013A ཨྲ། །སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར། ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་ལྷགས་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཉགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་

པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་བདེན་པའི་གཅིག་
དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་

གཏན་ཆོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱུང་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དུ་བྲལ་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པའི་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚུད་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྟངས་དུ་ཉགས་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཚུད་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟངས་དུ་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོན་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་དང་། ཆ་ཡོད་མེད་དངོས་

འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པོ། །དེའི་

ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་། ཉམས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེ་བཞིན་ན་ཆ་བཅས་ཀྱང་ཡིན། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་གྲུབ་ན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་སྒྲུང་

ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་སྟོན་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆ་བཅས་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུང་ལུགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་སྟོན་ལུགས་ངོ་བོ་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ། རྟེན་པའི་སྟོན་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ཡང་

@013B བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོན་ལུགས་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆ་ཅན་དེ་དང་། ཆ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་
དགོས་པ་ལས། ཐ་དད་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་དུ་མ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཅིག་ཏུ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་གཞོད་དོ། །ཆེ་དུ་མ་ཆོས་ཅན།

གཅིག་ཏུ་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་ཅན་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་དུ་མར་འཇལ་བའི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཚད་མས་གཞོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་དུ་མ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་མེད་པ་ཁྲིགས་
ལ། དེ་ཁྲིགས་པས་ཐལ་བའི་རྟགས་དེ་ཁྲིགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡི་གྲུལ་

བཀག་ནས་ཚོགས་པ་ཁྲིགས་པ་ཡིན་པས་རྟགས་བྱུང་ཕྱི་མ་ཁྲིགས་པ་མི་འཐད་ཅིང་། སྒྲ་མ་ཁྲིགས་པས་རྟགས་དེ་ཁྲིགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་ངོར་ཁྲིགས་པས་ཆ་བཅས་དང་

བདེན་པའི་གཅིག་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁྲིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བདེན་པའི་དུ་ཐལ་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཚོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་
མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲར་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབས་པས་

འདིར་བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྟགས་འདིའི་བྲུབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉི་བར་མཁོ་ཞིང་དེའི་རྟགས་ནི་ཆ་མེད་ཁྲིགས་པ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་ཆ་མེད་
ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་

@014A ༄། འོ། རྟེན་པ་བྱུང་པ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་།

རྟེན་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་པའི་

ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང་སྔ་མ་གཉིས་རྟེན་སྐྱབ་བས་ཕྱི་མ་ནི། གཞི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། གཅིག་དང་
དུ་མའི་ཕྱང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟེན་པ་ནི། གཞི་

གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་བྱུང་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕྱང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟེན་པས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་བྱང་བ་ཁ་ཅིག ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་དུ་ངེས་པ་དེས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་

གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། རྟེན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུང་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། སྐྱབ་བྱས་ན་སྐྱབ་མི་རྟག་པས་མ་
བྱུང་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་

པས། ཏྲགས་དེ་ལ་བཏེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཤིག་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་ལ་དད་པ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། ཡུམ་དེ་ལ་རབ་རྟུ་དང་

བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་བསྐྱབ་པ་སོགས་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནི་རྟུལ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དེ་དང་དེ་བརྗོད་བྱར་ཡོད་པ་ལ་
བཏེན་པའི་གསུངས་རབ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་རྣམས་

@014B ལ་ཤིན་རྟུ་གྲུས་པར་བྱེད་ཅིང་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གང་གི་དོན་དུ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོག་བརྒྱུང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་འོ། །

གསུམ་པ་ནི། དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་དེ་ལ་བཏེན་ནས་ལེགས་པའི་མཆོག་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དོན་གཉེར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་

པ་ལས་བྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པའི་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
ཕྱོག་པ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་

པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བའི་དད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཟིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་

ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་དེ་མཐའ་དག་ལ་འམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོན་ལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་མ་བསྟོད་པས། གྲངས་ཉུངས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གསུམ་པོ་
གང་རུང་ངམ། གཙོ་བོ་རྣམ་མཁུན་གཅིག་ཕུ་ལ་བསྟོད་

པས་ཆོག་གི། གསུམ་ཆར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲོས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཕྱི་མ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་སྤྲ་མཁས་ལེན་ལ། དེ་ཡང་གསུམ་པོ་ཉིད་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས། གྲངས་ཉུངས་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

@015A ཨོཾ། །དེ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་དོན་བརྒྱད་ཀ་ལ་བསྟོད་བཞིན་ཅིང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ལ་བསྟུས་པ་དེ་ལྟར་བྱུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་

ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་དོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་

དུ་ཕྱིན་པ་རྗེ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་། མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྩ་ལ་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཀྱང་སྤྲུལ་གསུམ་དུ་བརྒྱད་འདུས་པས་

བརྒྱད་པ་དེ་དག་ཀྱང་བསྟོད་པའི་ཡུལ་དུ་བཞིན་ཅིས་པའོ། །གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་རྩ་ལ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱང་བ་བསྟུས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སྐབས་བསྟུས་པ་དང་། སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་མཁུན་གསུམ་དང་། བསྟུ་བྱའི་མཁུན་གསུམ་

ཐ་དད་དུ་འཆད་པ་སོགས་ནི་རིགས་པས་དཔུང་མི་བཟོད་པས་རེ་ཤིག་བཞག་ལ། དོན་ནི། མཁྱེན་གསུམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲང་ན་དོན་བརྒྱད་པོ་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པར་འགྱུར་
བས། མཁྱེན་པ་གསུམ་རྫོགས་པ་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དོན་བརྒྱད་ཀ་དེ་ལྟར་

མ་མཐོང་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་བཞེད་ནས། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ལ་བསྟོད་མི་བཞེད་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་
བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་

@015B བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བཞེད་པ་དག་དེ་གསུམ་གྱི་ལམ་མ་འདྲེས་པ་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བསྟུས་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ན། མཁྱེན་པ་
གང་རུང་གཅིག་གི་བསྟོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྲུབ་ཅིང་། ཚུལ་

དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའོ། །བཞི་པ་ལ། ཡོན་ཏན་སོ་སོའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་དང་། བསྟུས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གཞི་ཤེས་གྱིས་
ཉེ་ཞིར་བྲིད་པའི་ཚུལ་ནི་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་

ཡིན་པ་དང་ཞེས་སོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན། ཉན་ཐོས་དང་དེར་མ་ཟད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ་འབྲས་བུ་རང་དོན་དུ་སྤྱངས་ལས་འདའ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རང་རྒྱལ་ཆོག་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅི་ན། ཉན་ཐོས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་

བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆོག་གི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ནས། བསྟན་ཡང་བྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་སྒྲ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན། གཟུང་

རྟོག་སྤངས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆོ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་མན་ངག་ལ་མི་སྟོས་པ་སོགས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། ཐབས་གང་གིས་ན། །གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་

སོ། །འབྲས་བུ་གང་ན། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་ཀྱང་སྤྱ་མའི་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྡལ་གྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་འདས་དང་། ཕུང་པོ་དེ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱངས་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་ལྷག་མེད་

@016A ཨྲ། །གྲི་མྱང་འདས་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉམ་ཐོས་སྡེ་པས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔེན་རང་ཉིད་གྲིས་
རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་པའི་དམན་པའི་མྱང་འདས་

གྲི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྲིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྩལ་ནི། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགོ་བའི་
དོན་བྱེད་པ་རྣམས་གྲིས་ཐབས་ལམ་ཐམས་ཅད་

བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་འབྲས་བྱ་འགོ་བ་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྲིས་ཆོས་འཁོར་
བསྐྱོར་བའི་རྩལ་ནི། བསྐྱོར་བར་མཛད་གང་

གིས་ན། སངས་རྒྱས་སློ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་ཞི་ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་ཉན་རང་དག་ལས་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་ཕྱག་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་ཞིང་། དེ་དག་བཀས་མངའ་བསྐྱར་

བས་ན་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ངེ་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱགས་སུ་རྒྱད་པའི་རྣམ་མཁུན་གང་དང་ལྡན་ན་སྟེ་དེ་ཡིས་
སོ། །འབྲས་བྱ་གང་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྟོན་པ་

བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བརྟེན་བྱ་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་
བའོ། །དེ་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་མི་

@016B མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་

རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་

ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གོ་སྒྲུབ་བསྟུས་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དངོས་སུ་
གསུངས་པ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་

འབྱུང་བ་དང་། མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བ་ཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། མདོ་དེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་སྤར་

ན་སེར་དང་སྟོང་སྤྱོད་པ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་ཆད་དུ་
བྱུང་བ། སྟོན་ལྟར་གྱུར་པའམ། མིར་གྱུར་པ་སུས་ཀྱང་མཐུན་

པར་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་སྐྱབས་མཆིས་པ་དང་བའི་ངོན་ཅོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་
པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་

@017A ༄། ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། གྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཉིད་
ལས་བརྩམས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག

པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་ཕྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱར་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་དེ་ཡང་སྒྲ་ན་
མཆིས་པ་སྐབས་མཆིས་པ་དྲང་བའི་དོན་རྩོད་པའི་

གཞིའི་གནས་སུ་བྱུར་པ་ལགས་ཀྱི། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། གྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་གཟོད་མ་ནས་ཞི་
བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་

འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ངོ་མཚར་ཕྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་
བསྐྱར་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་སྐྱབས་མ་མཆིས་པ་ངས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་བྱུང་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་འདིའི་དོན་ལ་ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོ་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ།

སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་ཕྱེ་བ་ལྟར་ན། མདོ་སྡེ་འདི་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་
གྱི་དྲང་ངས་འདི་ལྟར་ཕྱེ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་

@017B ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་དྲང་བའི་དོན་དུ་འཆད་རྩལ་
ནི། མདོ་འདིའི་གོང་དུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་

དག་འབགས་གྱིས། དྲང་ངས་ཉུས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པས། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ལ། དེ་
ཡང་ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་།

གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
བཤད་དོ་ཞེས་གསུང་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་དགོངས་གཞིང་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུམ་གྱི་མདོ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ལ། བྱང་བའི་རོན་ཡིན་ཡང་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་འགྱུར་

བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་མདོ་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ནི་མདོ་སྒྲུ་གཞན་གྱིས་དགོངས་པ་
བཀལ་བ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་དགོངས་པ་རྩོགས་

པར་རྟོགས་ཤིང་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་མི་འཇོག་ནོ། །མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུས་དེའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱ་ནས་བསྟན་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་
ཡང་སྒྲུ་མ་ལས་དབང་པོ་དམན་པ་ཡིན་ལ། དབྱ་སེམས་

@018A ༄། གྲི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་ངེས་གྱི་བྱད་པར་མི་འདྲ་ཡང་། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་པ་ལ་ནི་འདྲའོ། །འདིར་བཤད་
པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། འཁོར་ལོ་

ཐ་མ་གང་ཡིན་ངེས་དོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་མཚན་གཞིར། མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བོད་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅིང་། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་དེ་
དག་གིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟུབ་པ་རང་དབང་

བའི་རྟག་པ་དང་། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་འབྱུང་བའི་སྒྲོས་སྒྲེམས་ཏེ་བཞག་ཅིང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཕྱི་མ་ཉིད་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པར་འདོད་

པ་དག་ནི། མདོ་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཙམ་ཡང་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་དུ་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་སླིང་པོའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་སྤངས་གི་མདོ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སློང་ཞིང་ངི་མ་སློབ་བྱར་བ་ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མས་ལེགས་པར་བསྟུབས་པས་དེ་

དག་གི་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྩ་བ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་པར་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རང་
སློང་འབའ་ཞིག་བསྟན་ལ། སླིང་པོའི་མདོ་ལས་

@018B དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་བསྟན་པ་རྒྱད་སྒྲ་མས་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་སུ་སྤང་བས་དེ་ཙམ་
ལས་མ་སྟོས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྟོས་

པའི་མཚན་གཞིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངས་འབྲེལ་རིལ་འཛིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེར་ས་བརྩའི་དབང་རྒྱུག་གི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་བརྩས། སྟོན་པ་ལ་ངི་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་ངེས་
ལན་གཞན་རྣམས་འདིའི་མཚན་གཞིར་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས། བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་ལྟས་པའི་ལན་སྟོན་པས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤར་བྱངས་པའི་མདོ་འདི་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ལན་དེའི་དོན་བསྟུས་ན་བདག་གིས་འདི་

ལྟར་གོའི་མེད་ཞེས་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་བསྟུས་ནས་ལྟས་པའོ། །འཁོར་ལོ་བར་ཐ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྣང་སོར་བཞག་བྱས་ནས་མདོའི་མཚན་གཞི་གོ་བརྒྱུག་པ་ནི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་དཔྱད་པ་ཚིག་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་གསལ་

ལོ། །སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་པར་བཀྲལ་བའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟོབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན། དགོངས་འབྲེལ་ཉིད་སྟེ་

བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་བྱང་བའི་དོན་དང་། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བསྟན་པ་བྱང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲ་མོ་

@019A ༄། །བསྟན་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྟོར་བའི་ཆོ། བསྟོར་དང་། ལྷ་བརྒྱད་ཁྱི་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་། བདག་མེད་པ་མོ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་བཞེད་ལ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་དང་། དབྱ་མ་རིན་

ཆེན་ཕྱིང་བར་ཡང་ཐག་པ་དམན་པའི་སྤྲེ་སྤྲོད་དུ་བདག་མེད་པ་མོ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དགྲ་བཙེམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ན། །སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་

པོར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་ཤིང་། རྒྱུད་སྟོན་པ་ན་དེ་མ་ཐག་སྟོང་ཉིད་པ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱིས་བུ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ཟེར་སྒྲོས་ཙམ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་

འཕགས་པ་ལ་བདག་མེད་པ་མོ་རྟོགས་པ་མི་སྤྲིད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་དག་ནི། བསྐྱེས་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སྟོབས་འགྲན་པ་དང་མཚུངས་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་
པར་བྱ་སྟེ། དལ་འབྱོར་ཡང་སྦྱར་དུ་འཇིག་པར་འགྱུར་ཞིང་

ཆོ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱང་སླིང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཀླུ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ནི། གཞན་གྱིས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་བཏགས་པ་
ཉིད་ཀྱན་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་

ཉིད་ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་ཞར་ལ་
ཁེགས་པས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་

@019B མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། མདོ་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་དེའི་གཞུང་བཅུགས་པར་བཞེད་དོ། །འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོས་ཉུས་པའི་
མདོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟོད་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉོར་བུ་

མཁན་མཁས་པས་ཉོར་བུ་སྟོང་བའི་རྩལ་དཔེར་སྒྲངས་ནས་གདུལ་བྱ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་མཛད་དེ། དང་པོར་མི་ཏྲག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བ་
ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་སྟོོ་བ་བསྟེན་ནས་

འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་པར་མཇད་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་རྟོགས་པར་མཇད་
པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་

གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཇད་པའོ། །འདིས་ཅི་བསྟན་ཅི་ན། གདུལ་
བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་

པོར་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པས་སྟིད་པ་
ལ་གྲོལ་བར་མཇད་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྟོན་ས་ཐེག་

པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཏུ་བཀྱི་བར་མཇད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱེད་པ་སྤྱར་དང་འབྲེལ། དེ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་
ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་

@020A ༄། །ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བབྱང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རིམ་པ་གསུམ་པས་བསྟན་ཏོ། །རིམ་པ་དང་པོའི་བདག་མེད་ནི་རགས་པའི་བདག་མེད་ཡིན་ལ།
རིམ་པ་གཉིས་པས་བསྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའོ། །འོན་

དེ་རིམ་པ་གཉིས་པར་སྒོམ་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིན་སྟོན་མེད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོས་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་པ་འདི་ཡང་གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་
ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ཡང་རིམ་པ་གསུམ་

པ་འདིའི་མཚན་གཞིར་བབྱང་བར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐབས་དང་པོའི་མཇུག་དགོས་པ་སྟན་པའི་གཞུང་གི་དོན་དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་
དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་དེའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་

བཤད་ཟིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཆེད་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སོགས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་བཞེད་དོན་དེ་སྟབ་

པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤྲེ་སྤྲེ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྟུས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་
ཏོ། །དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་

@020B དོགས་པ་སོ་སོར་སྤངས་ནས་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མདོ་དང་རྒྱུས་པའི་རྒྱུན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བསྟབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དང་།
ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་རྩོད་པའི་དོན་འདི་དག་ཁས་ལེན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་

པའམ། འོན་ཏེ་མེད་ཀྱང་དོགས་པ་ཁེང་ན་གནས་པ་བསུ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུམ་གྱི་མདོའམ་བསྟན་བཅོས་ལ་རྩོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། མདོ་ལས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་
གཞིར་བབྱང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་

ཕབ་པས་གཞི་ཁོན་སྟོན་ནམ་སྒྲམ་པ་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་ཚེགས་པར་མཐོང་ནས་སམ། འོན་ཏེ་མཆོད་བཟློག་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཡིན། ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མ་མཐོང་ན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་ལྟག

འཆལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། བཟློག་བྱ་གང་སྟོན་ཤེས་མོད། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོད་པ་བྱེད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བཟློག་གི་ཆོགས་བཅད་
ཅམ་ཞིག་གིས་ཆར་མ་ཐག་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་སྐྱེས་

པའི་གང་ཟག་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་མཐོང་བ་ན་མཆོད་བཟློག་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་ཚེགས་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་

གཏན་ལ་འབེབས་པར་རྟོགས་ཟིན་ནས་ཡང་གང་ཞིག་བཟློག་བྱར་བྱེད་སྒྲམ་པ་རྟོག་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱལ་ལན་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱེད་དོན་མེད་ལ། འོན་ཏེ་དེ་
ལྟ་བུ་འདོད་པ་སུ་ཡང་མེད་ཀྱང་། མཐའ་གཞན་དུ་སྤྱིད་

@021A ཨྲ། །པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་ན། འབྲེལ་ཆེན་དང་འགལ་བས། ཇི་ལྟར་ཡིན་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། བརྟལ་བ་འདི་གང་ལས་
འཕྲོས་པ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་

མོད་གྱི། མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ཤྱགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ལ་རྩོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་འཐད་པར་དགའ་སྟེ། དེ་ལྟར་ངེས་བཞིན་དུ། གང་བརྗོད་བྱར་
བྱེད་ཅེས་འདྲི་བ་བྱིས་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ཤྱགས་ལ་དམ་འཆའ་བ་ཡང་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན། དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན།
མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིད་དཔྱོད་གྱི་སྒོ་

ནས་དེས་ནས་དེ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་མ་རྟོགས་པར་ཡུལ་ཅན་གསུམ་པོ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་དེའི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་
ཐོག་མར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འོག་ནས་

འཆད་པའི་སྒྲོན་ཏུ་འབྱུང་རེ་ཞེས་པ་དང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི་མཆོད་བཟློན་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་། རྟོག་ལྡན་གྱི་བྱི་བའི་ལན་འདེབས་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པས། རྟོག་ལྡན་ལ་མཆོད་བཟློན་གྱི་
ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དོགས་པ་དེ་འདྲ་སྐྱེ་བ་བཅད་པར་དཀའ་བས་

དེས་ན་དོགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་བཟློན་བྱུང་བྱེད་ན། མདོ་དང་རྒྱུས་པས། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་བརྩམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོད་པ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཚམས་སྦྲར་
ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་གཙོད་པ་ལ། ཡ་

@021B གྲུལ་རེ་རེ་བཟློན་བྱུང་བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྦྲང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཕྱོགས་སུ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསུ་བའི་དོན་ཏུ་གསལ་ལ། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟ་
བུ་འདོད་པ་བྱུང་ན། འདིར་བཀྲལ་བའི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་པའི་སུན་

འབྱིན་འདི་དག་འཕེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདིར་བཀྲལ་པ་ལྟར། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ཉེས་པ་འདི་དག་ཏུ་འབྱུང་རེ་ཞེས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་བདེན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན་
ཞེས་ཁོང་ན་གནས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཀལ་ལན་འདི་དག་མཆོད་བཅོད་ལ་འཕྲོས་པ་ལ་བསམས་ནས། མཆོད་བཅོད་ཀྱི་ཕྱིད་ལན་གྱི་དོན་ཆེན་དུ་སྤྱད་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་སྒོ་གྲོས་དམན་པ་དག་ཅེས་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཕྱིད་ལན་ལ་
འཆད་པ་ནི། དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་

དུ་གསལ་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བརྩམས་པ་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ། དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཅོད་བྱ་མཁུན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པར་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཕྱོད་ལན་སྔ་ཕྱི་མཆོད་བཅོད་

དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཆེན་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་ཤུག་འཛལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
ཅོམ་ན། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་

ཆེད་དུ་གཞི་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གཉིན་པོ་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བཅོད་བྱར་བསྐྱས་པ་མཛད་བརྟགས་ན་དེ་
ཐམས་ཅད་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི། བསྟན་

@022A ༄། །བཅས་འདི་ཚུམ་པའི་འབད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་དང་ལྗོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་འདི་ལས་ནི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་

པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅས་དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་གཉིན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། སྤང་

བྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་བྱར་མ་བསྟུས་པས་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིན་པོ་འདི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱོགས་གསུམ་
པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞི་དང་བཅས་ནས་སྟོན་

ནམ། གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་པ་དང་ལྗོས་པའི་ཉིས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་
ཡུལ་དོན་གཉིར་གྱི་སྟོས་བྱ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་རྩང་

ཟད་ཀྱང་མ་ལཤད་པར་ཐལ། ཡུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་གྲིས་མཚོན་པའི་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་པས་
སོ། །འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་དོན་མེད་

པར་ཐལ། སྐྱིས་བྱ་ལ་ཉི་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ལཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཅེ་སྟེ་ལྷན་གཞན་དག་སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལན་

@022B དངོས་ཤིང་གྲི་ལུང་དགོད། ལུང་ག་དོན་ལཤད། དོན་བསྟན་བཅོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཚོས་ཅན། གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གང་ཅུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་སྒོ་
ནས་སྒྲོན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྲོད་གྲིས་གཞི་

གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་འབབས་ལ། གཞི་གཉིན་རྣམ་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་གྲིས་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་པའི་རྩལ་གྲིས་བྲོད་གྲི་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་འདོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། ལྷན་མེད་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་

གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྲིན་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པས་ནའོ། །ཁ་ཅིག་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བརྗོད་བྱར་
བསྟུས་ཏེ། མཁྲིན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་པའི་

ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། མཁྲིན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་སྒྲུབ་ནི། རྗོད་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་བཞག་གོ། །གཞི་གཉིས་
རྣམ་པ་གསུམ་དང་། མཁྲིན་པ་གསུམ་

ནི། སྐབས་འདིར་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་མཚོན་པར་བྱར་ཡོད་དེ། བྱད་གཞི་བྱད་ཚོས་བསྟོམས་ན། གཞི་བདེན་བཞིའི་སྟངས་དུ་བདག་མེད་གཉིས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་པར་འགྱུར་ལ།

@023A ༄། །སོ་སོར་ཕྱལ་ན་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་གཅིས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འོག་གི་གཞི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཞེས་སོགས་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྐབས་
འདིར་སྟོན་གྱི་བོད་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་གྱུང་

གསུམ་ཀ་བརྗོད་བྱར་བསྟུས་ན། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དགས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོད་པ། དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཚམས་སྒྱུར་ནས་འབྱུང་བ་དེ་མ་རྟོགས་པར། འདིར་དེའི་རྩོད་ལན་ཤྱགས་ལ་
བསྟན་པར་བསམས་ནས། གསུམ་ག་བསྟུས་ན་

བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་གསུམ་དུ་ཐལ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་སྟོན་པ་ཡིན་པས། ལུས་གསུམ་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། འོན་མཁྱེན་གསུམ་
གང་ཟག་གཅིག་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་སུ་འགྱུར་

རོ་ཞེས། གང་ཟག་གཅིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་གང་ཟག་སོ་སོའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པ་འདི་ལྟར་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། ཡ་གྲུལ་
རེ་རེའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

གསུམ་ཀ་བསྐྱུས་ན་བསྐྱུས་བཅོས་བརྩམས་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཚུང་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་འབྲེལ་པ་འདིའི་ཤྱགས་བསྐྱུས་གྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུང་
སྤང་འདི་དག་ནི་བསྐྱུས་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྤྱིའི་

རྣམ་གཞག་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡུམ་བར་མ་དང་། བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྒྱས་
པའི་ཤེས་བྱེད་ཁ་འཕང་པའོ། །དང་པོ་ལ།

@023B མདོར་བསྐྱུས་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་མཚན། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས་རབ་འབྱོར། ཞེས་
བོས་ནས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་དང་།

སྤྱི་བའི་རྟེན་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་སྤྲུལ་དང་འབྲུ་བར་མངོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་
འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་གཞག་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོན་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཁོན་འི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིཿ རྣམ་མ་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་ཆེད་དུ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འཕགས་པ་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན། གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྤྱི་བ་
ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་

དང་དུ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་འགྲེལ་པར་ཡང་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་བརྒྱད་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཅུ་ལམ་གྱི་
གཞིར་བརྩམས་ནས། དེའི་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་སྤྱི་བ། ཐེག་པ་

@024A ༄། །ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བ་དང་། འབྲེལ་རྒྱུ་འདིར་ཡང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བྱར་
གསུངས་པས། བྱིད་ལྟར་ན་གཞི་ཤེས་སྐབས་

གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་སྐྱའི་འབྲེལ་པར་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དང་གི་སྒྲིམ། ལམ་ཤེས་དང་
གཞི་ཤེས་བསྟན་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྟོན་གྱི་ཁ་ཅིག །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་ཡང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ག་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པར་སྐྱེ་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་པ་

མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་གྱིས་ལམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཀྱང་། གཞི་ཤེས་
གྱིས་མི་ཤེས་ལ། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་

གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་རྒྱ་དང་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་དང་ལམ་རྒྱ་དང་པ་ཤེས་པས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཞི་མ་རྟོགས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་

རྟོགས་པར་འགལ་ལ། གཞི་རྟོགས་ན་གཞི་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་དཀའ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་རྟག་པ་དང་རྟོག་མེད་འབྱུང་པ་གང་ཡང་མི་མངའ་བས། སངས་

@024B རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དེ་རྟོག་མེད་མ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། གཞི་སྒྲུང་བ་ན། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཡང་སྒྲུང་དགོས་ཤིང་། མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་ཡང་མི་གཟིགས་པའི་སྒྲོ་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་དེ། འབྱུང་པའི་ས་བོན་མཐའ་དག་

ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་སེང་གེཿ བཟང་པོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གི་ཤེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་བཞག་པར་དཀའོ། །སྐབས་

འདིར་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉར་ཞི་ཙམ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞི་ཤེས་དགོས་
ཤིང་། གཞི་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་

དཔས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པ་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེད་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ངེས་པར་དགོས་པས་མཁྱེན་པ་སོ་
སོའི་ལག་རྒྱུས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་རྩལ་ལ་ཞུ་བ་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐམས་ཅད་འཆ་ལ་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལགས་

ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི། རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས་གཞི་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་

@025A

༡༡། །ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གཞི་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་མེད་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་

མ་ཡིན་པས་རྣམ་མཁྲིན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འདིས་ཉན་རང་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་
པ་དང་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྲིན་མེད་པར་

བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཞན་གཉིས་ལ་གཞི་ཤེས་མེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཞུ་བ་ནི།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་

རྣམ་པ་འཆལ་བ་ཉིད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལགས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། ཆོག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་
ལྡན་པས་གདམས་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡི་པ་གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་ཆོས་ཐད་མཐོང་བཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་

རྟོགས་པའི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་པོར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ནས་ལམ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་སེམས་ཅན་སྤྲིན་པ་ཡང་བྱ་བ་དེ་ལྟར་

@025B བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་ལྷན་ཏེ། ལམ་གསུམ་གྱི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྟོགས་པར་རྒྱུད་

ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་ལ་ཐབས་རྣམ་དག་དང་ལྷན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་
དག་བྱའམ་ཞེ་ན། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་

པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ཞེས་བཅོམ་ནས་གཞུང་མ་དག་པ་ལ་བཤད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱེད་པ་དུ་མ་སྒྲུང་ངོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལམ་ཞེན་སྒྲུལ་སྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་གྱིས་བདག་སངས་རྒྱས་བའི་ཞིང་དེར་

མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་འཛང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུལ་སྒྱུའི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པ་དང་། ལོངས་
སྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཁོར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་

པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བའི་རྩས་པ་མ་རྩོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཛང་མི་རྒྱ་བར་དམ་བཅས་ཤིང་དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། དུས་གཅིག་དུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་
སྒྱུའི་བཀོད་པ་གྲངས་དེ་སྟེད་དང་རེ་རེ་འཁོར་དུ་ཡང་སེམས་

ཅན་གྲངས་མེད་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ནག་སྟིན་པ་བཏོལ་པས་ཆོག་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། ལོངས་སྒྱུའི་
ཞིང་དང་། སྒྲུལ་སྒྱུའི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་བང་བ་ཅན་ལྟ་བུ་

@026A ཨྲ། །འགྲུབ་པའི་རྒྱའི་དག་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲོན་མ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་པར་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་སྒྲོམས་
པར་ཞུགས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་

བྱའོ། །སྒྲོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྱུབ་དུ་བྱེད་ཅུས་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱུ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་
ཞེས་པར་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་གནས་མེད་ལ། སེམས་ཅན་

སྒྲིན་པའི་ཚད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་འབའ་ཞིག་གོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སྤྲང་ལ་ཞིང་དག་པ་འབའ་ཞིག་
གཟིགས་པ་དང་། མ་དག་པའི་ཞིང་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤྲང་ནས་འཛོག་

པ་སྐྱད་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མེད་འཛོག་མི་ཤེས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཟིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་
གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་

མ་རྒྱུད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རང་གི་སྤྲང་བ་ལ་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་སྤྲང་བ་མ་ཤར་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་ཤིང་
ཤྱགས་ལ་རྟོག་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་མེད་ངེས་སུ་འགྱུར་

དགོས་སོ། །ངེས་ན་སྤྲ་མ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བར་པ་ནི། ཞིང་གྱེ་བ་ཤྱག་བརྒྱར་སྐྱའི་བཀོད་པ་གྲངས་དེ་སྟེད་དང་། སྐྱའི་བཀོད་པ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་
པ་ལ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་

@026B འགོད་རྒྱས་པ་ནི། ཇི་སྟིད་ཀྱན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྟིད་དུ་མི་རྒྱས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་དུ་ལན་ཅིག་གྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་སྤར་མི་ལྡང་

བའི་ཚུལ་གྱི་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྟོན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་
དུ་བྱ་བར་ཤྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྲངས་

བའི་ཆད་ཀྱང་། ཞིང་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཡོངས་སྐྱའི་ཞིང་དང་། སྤུལ་སྤྱའི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་
དམིགས་བསལ་གྱི༥ རྩལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཉན་

རང་གི་སྤང་རྟོགས་རྫོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ལའད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྩལ་ལའད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་
བསལ་གྱི་བརྟུ་སྐྱས་ཟིན་འབའ་ཞིག་གི་བརྟུ་ཡིན་པས་

ཤྱགས་བསྟན་ལ་སྤྱིར་བ་མི་འཐད་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན། དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས།
ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱའམ་སྦྱམ་ན། དེ་དག་

གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དམིགས་བསལ་ཏེ། དོགས་པའི་གནས་རྒྱང་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲིམ་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པས་དང་
པོར་རྫོགས་ལ། སྤངས་པས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཤིང་

@027A ཨྲ། །ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་དུ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་
སློམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་མཇུག་

ནས། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་དུ། མཐོང་བ་དང་སློམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སློང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ས་བཅུ་
པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་ཡོད་པར་བཤད་

དོ། །ཁ་ཅིག་ལུགས་དེ་བཀག་ནས། སྤངས་ཏྲོགས་གཉིས་ཀས་དང་པོར་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་རྫོགས་པའི་དོན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྤངས་ལ། བག་ལ་
ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་ཏེ།

མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པས་སོ། །དེས་ན་སྤངས་ཏྲོགས་གཉིས་ཀས་དང་པོར་རྫོགས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བས་ནི། སྤང་གཉིན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། སྤང་བྱ་
སློང་རྒྱལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།

ཉན་རང་དབྱ་བཅམ་པས་ཉོན་མྱིབ་ཀྱིས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་ཤིང་། ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉོན་མྱིབ་

ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བོན་ཟད་པར་མ་སྤངས་པས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སློབ་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ཐབ་མ་ཐག་ནས་
སྤྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ས་བོན་

@027B མཐོང་ལམ་ནས་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་ཉན་རང་དབྱ་བཅམ་པས་ཉོན་མྱིབ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་འགལ་ལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་

ཆགས་ཀྱིས་ཞེས་བཤད་པ་ཉན་རང་དབྱ་བཅམ་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤས་སློབ་ཏུ་མཇོད་ཅིང་ཉོན་མྱིབ་ཏུ་མ་མཇོད་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མྱིབ་ཤེས་སློབ་ཏུ་

འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་བས་ཆོས་འདི་ངོ་མཚར་ཆེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་ཚྲོགས་མ་ཚྲོགས་དཔྱེད་པའི་སྤང་བྱར་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕ་སྤྱིས་
རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་དེ་སྟུན་

འབྱིན་པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ཉི་མེ་སྤང་བར། གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་། སྤོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་

གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །འདི་གང་ལྟ་ ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ལམ་གཞན་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཆོགས་བྱུང་ཞུགས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཉོག་

པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། ཉོགས་པའི་ཆད་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་བཤད་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་

@028A ༄། །ལམ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དེར་

འདུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མཐོང་ལམ་དུ་རྫོགས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པས་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀའམ། གང་རུང་རེ་རེས་དང་པོར་རྫོགས་པ་

དེའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཉན་རང་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་དེ་ཟད་པར་སྤོང་འདོད་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤོང་རྣམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་

ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་འདུས་པར་བཤད་དོ། །རྣམ་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་ལམ་གཞན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྤོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉན་རང་ལས་

བྱད་ལྷགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྩོད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱེ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་ལས་
བྱད་ལྷགས་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་སྐྱེ་མཚན་བཀོད་པའི། །

སྒྲ་མ་ལོ་རྩོད་བ་ཆེན་པོ་ནི། སྐྱད་སྒྲ་མའི་འབྲེལ་པར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ས་བརྒྱད་པར་རང་གི་དད་གིས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་སྐྱུས་ཀྱི་ལམ་ས་

@028B བརྒྱད་པར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དུ་ལྟུང་བའི་དོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ན་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་
ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་འོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཉན་

ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱེད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཟོད་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ས་བརྒྱད་པར་
རྟོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཉི་ཁྱི་སྤང་བའི་ལུང་འདིའི་དོན་ནི། བྱང་

ཀླུ་སེམས་དཔའ་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུས་ཉོན་ཐྱིབ་གྱི་ས་བོན་སྒོང་བ་ལ་གཙོར་བོར་འབད་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚོད་དུ་ཉོན་ཐྱིབ་ཟད་པར་སྒོང་རྒྱས་ཤིང་དེ་སྤངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་རྒྱས་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་

ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབད་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟག་པ་མཐའ་བབྱང་གི་རྩལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྒྱས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་
བའི་བྱང་ཀླུ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས། ཉོན་ཐྱིབ་གྱི་ས་བོན་

ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་མི་འབྱུང་བ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་གང་། དེ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་རྩལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ལ་

བྱས་ནས། དེ་མངོན་དུ་བྱའི་དོན་དེ་ལ་སྤར་མི་ལྷུང་བའི་རྩལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་བྱི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་བྱས་ནས། དེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་དུ་
བྱས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མ་སངས་

@029A ཨྲ། །རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་དགའོ། །ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱངས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ལ་མི་

ལྷང་བའི་རྩལ་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དང་། འི་བྲལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་ལྷང་བའི་རྩལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་བཞད་གད་བྱ་བར་རིགས་
སོ། །དེས་ན་གདམས་ངག་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་

གང་ཐག་ལ་གཙོ་བོར་གདམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་པལ་

པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དབྱ་བཙམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པའི་བར་སྐབས་གང་དུ་
ཡང་། དེང་ཕྱིན་ཆད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ་

ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་དེའི་བར་དུ་སྤྱ་གང་གིས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅུས་པ་མི་སྲིད་ན། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་། དེ་མངོན་དུ་

བྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་དགོས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་

@029B བྱུང་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐལ་ཉི་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཙམ་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱ་
རོལ་དུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་བྱགས་སྒྲོགས་ནས་བསམ་ངོ་ལ་སྒྲོས་ནས།

སྤྱིར་མི་ལྔ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐླལ་བའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་

ངེས་པ་ནི། དང་པོ་ནས་སྤར་བཤད་པའི་གདམས་པ་བྱིན་ན་དམན་པའི་རིགས་ལས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་སྟོན་གོམས་པའི་ཤྱགས་གྱིས།

ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་དཔྱེད་ལྡན་རྣམས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགོག་བདེན་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་

ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འབྲེལ་པ་མཛད་པའི་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་
བཞེད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་

བཤེས་གཉིན་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་པའི་ཐད་དུ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངོས་བརྩུང་བ་དང་།
དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་

@030A ༄། །གྲི་གཞུང་དྲངས་པ་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ཡང་དག་མཐའ་ཆད་པའི་སྤང་འདས་ལ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་མ་
བརྟགས་པ་འོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དམན་ལམ་

སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་པོ་མ་རྫོགས་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། མདོན་དུ་བྱས་ན་རྩལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མདོན་དུ་བྱེད་འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ནས་རྒྱས་ན། ས་

བརྒྱད་པ་བས་ལྟ་ཅེ་སྟོས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་རྒྱུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་བས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་
སྟོང་བར་མཇད་དོ། །དེ་ཡང་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཙམ་ཡིན་གྱི།

ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་གལ་སྲིད། གལ་ཏེ་མདོན་དུ་བྱེད་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཉ་
བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་བྱུགས་ལེགས་པར་དྲངས་ནས། ཞི་

བའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་དོ། །དམིགས་བསལ་གསུམ་རྫོགས་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞི་བ་དེས་བྱགས་ཕྱོགས་ནས་
དེའི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་དོགས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཉན་རང་ཞི་

བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གོམས་པའི་དབང་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པར་བྱའི་སྒྲུལ་པའི་འཕེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གནས་

@030B འདི་དག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དཔྱད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་སྒྱུ་རིགས་པའི་སྐབས་དེར་ཐག་གཅོད་མི་བྱ་བར་ལེགས་པར་དཔྱད་པར་བྱ་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་རྣམ་
མཁེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་རྩེ་ལ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཞུ་བ་ནི་

བཙེམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་ཞེས་བོས་ནས། རྣམ་པ་ངོ་བོ་གང་དག་དང་། རྟགས་འབྲས་བྱ་གང་དག་དང་། མཚན་མ་རྒྱ་གང་དག་གིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྗོད་ཅིང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་

རྣམ་པ་སོགས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་དེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཅས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་བར་མ་ལས། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་
ཚུལ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་

ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་ཉན་ཐོས་གྱིས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་ཅིས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་གི་རྟོན་ཅན་བུལ་བའི་འབྲས་བུ་གང་

ཟག་གི་བདག་དུ་སྟོངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཐབས་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་ད་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མི་

@031A ༄། ་ཁྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐབས་དང་། སྐྱེས་བུ་ཁྱེད་པའི་འབྲས་བུས་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱུས་པ་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པར་ཁྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་
པ་ཉིད་ནི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། དམིགས་པ་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་མ་འཆད་པ་དང་རང་དོན་ཡང་དག་པ་
ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྤྲར་མི་ལྡང་བའི་རྩལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་

དང་རྟོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ་བཞི་པ་ནི། མ་བྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་
མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་

པའི་རྒྱན་ནི་ཆོས་ཅན། འཕགས་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིམ་ཆེ་རྒྱུགས་པར་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཅོཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་ཅོ། ་གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པས་
སོ། ་གཉིས་པ་མདོ་དང་རྫོས་པའི་སྦྱོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་

སྒྲུབ་པ་ལ། དགས་པ་བཞུགས་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཕ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབབས་ན། མཁྱིམ་གསུམ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
འབབས་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་རྒྱུས་པས་

མདོན་ཉོགས་རྒྱན་བརྩམས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོཞེ་ན་དོགས་པའི་གཙོ་བོ་སྤྲོད་བ། འདིར་དངོས་སུ་བཞུགས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པར་
སྒྲུབ་པ་ལ་མཐའ་གཙོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །མདོ་

@031B དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པའི་བྱུང་པར་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྒྲོ་གོས་དམན་པ་དག་གི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱམས་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་

པ་དང་། འབྲེལ་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་དོགས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཡང་མདོན་ཉོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་
པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། མེད་དོ་སྟུམ་དུ་འོ། །ལོག་པར་ཉོག་པའི་

རྒྱ་མཚན་ནི། དབང་པོ་ནི་འབྲིང་རྩལ་པོ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་བ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱས་པ་ལ་དང་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་ཐུགས་རྗེ་
ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་

དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཛད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སོ། །དོན་གང་ན། མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པའོ། །ལོག་
རྟོག་བསལ་ནས་དགོས་འབྲོལ་གྱི་ངག་བཏོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

བསྐྱན་བཅོས་འདི་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་འབྲལ་གྱི་ངག་བཏོད་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་ཤས་ཆེར་ཡོད་སྟུང་པའི་དོན་
ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོགས་

པ་སྒྲ་མ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཤེས་ཆེར་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས། ཐེ་ཚོམ་བསལ་ནས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ཅིས་པའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་ངོ། །མདོར་ན་བསྐྱན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་སྦྱིས་བྱའི་གནས་
སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཕལ་

@032A ༄། །ཆེར་མེད་སྒྲིམ་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིམ་བུའི་དོན་དུ་གཉེར་བུ་མ་ཡིན་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་ཡིན་ཡང་དགོས་པ་དེ་སྒྲུབ་མི་ཉུས་སྒྲིམ་པ་དང་། སྒྲིར་བསྒྲུབ་ཉུས་ཀྱང་
འདིར་བསྟན་པའི་ཐབས་དང་མ་འབྲེལ་སྒྲིམ་པའི་དོན་དུ་མི་

འགྱུར་བའི་ཐེ་ཆོམ་དང་འགལ་བ་དགོས་སོགས་བཞི་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་ཡུམ་གྱི་
མདོ་དང་སྒྲོས་པའི་སྟོན་མེད་དེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་

གྱི་མདོའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་བཅས་འདི་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
མཆོན་བྱེད་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཆོས་སྟོན་བཅུའི་

བདག་ཉིད་གྱི་མདོའི་དོན་སྟོན་དང་ལྡན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་
དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ཏྲོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་། དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཆོས་བཙུ་
གནས་སྐབས་བརྒྱད་གྱིས་ཕྱེ་བ་སྟོན་པས་ཡུམ་

གསུམ་པོ་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཟོད་བྱར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བས་ཚོགས་པར་ཉམས་སུ་
སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་སོགས་

@032B གཞན་གྱིས་སྟོང་ངམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་བཟོད་བྱའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་བྱད་པར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ཉིད་དགོས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་
དགོས་པ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ།

དགོས་པ་དང་། ཉིད་དགོས་དང་། བཟོད་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟུན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གྱིས་ཡུམ་གྱི་དོན་བདེ་སྐྱེག་ཏུ་ཏྲོགས་
པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་བྱང་རྒྱ་བ་ཀྱི་སེམས་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་བཅུ་གཞིར་བྱས་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པར་སྟེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའི་

ཆེད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ནི་ཉིད་དགོས་སོ། །ཉིད་དགོས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པའི་རིམ་པས་

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉིད་དགོས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་གང་ཞེ་ན། དེ་པའི་ཤེས་
པ་ལ་ལེགས་པར་བཞག་ནས་ཕྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་

འགྱུར་རོ། །གང་བཞག་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་བྱང་རྒྱ་བ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་སྟོན་པའི་རྟོན་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱབ་པའི་སྟོན་པ་དང་།

@033A ༄། རྩོམ་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྐྱུས་པ་རྣམས་སོ། རྟེན་ཡང་སྐྱབས་བརྒྱད་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྱི་བའོ། རྟོན་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་

པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཐོས་པའི་དོན་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་ངེས་ཤེས་འབྱེན་རྣམས་པའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱན་པའོ། རྟེན་གསལ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་

ཉམས་སུ་སྤྱོད་ནས་མཐར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱབ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུག་ཅིང་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཇོག་པས་ན་ཅི་ཡང་མ་རྟག་པར་ཆས་ཤིང་

བརྩམས་པ་དག་ཁོ་ནས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། འདི་དག་གིས་སྐྱབས་གསུམ་པའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉན་རང་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སུ་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་སུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བཟོད་

པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་བསྟན་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྩུ་འཕྱལ་གྱི་ཆོ་འཕྱལ་དང་། ཐུགས་ཀྱན་བཟོད་པའི་ཆོ་འཕྱལ་དང་། རྗེས་
བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྱལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་

དག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཟོད་བྱ་གང་ན། བཟོད་བྱ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འཛོག་པའི་སངས་རྒྱས་

@033B ཉིད་ཀྱི་ལམ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྒྲུབ་པའི་བར་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཆོན་པ་ཆོས་བཙུ་སྟོན་པ་
དེས་རྒྱུར་ལན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དོ། །བཟོད་

བྱའི་བྱད་པར་ནི། སང་གོ་དང་། འཕྲོག་བྱད་དང་། དབྱིག་གི་སྦྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལ་གོམས་

པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་གྱིས་མ་ཐུངས་པ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་མ་ཐུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡུམ་
གྱི་མདོ་རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མངོན་

རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་གྱིས་འབྲེལ་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྲེ་སྟོད་དང་། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་
བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་ཡང་མ་

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དམིགས་པ་ཆེ་བས་ཀྱང་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་འབྲེལ་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་ཡང་བཤད་
དོ། །དེས་ན་བརྗོད་བྱའི་ངོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལ་འབྲས་བུ་

བསྟན་པས་བྱང་རྒྱུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། དང་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

@034A ༄། ཉིད་ལམ་ནི། རྣམ་མཁུན་དུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་བྱའོ། །མཚོད་བཟོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་དོན་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྱུར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་དོན་ལ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། དག་ཉི་བར་དགོད་པ་དང་། བསྟན་ཏེ་བཤད་པ་དང་རྒྱས་པར་མ་བཟོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་རྩ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པས་དོགས་པ་བཅད་བཞེད་ནས། ཐོག་མར་འབྲེལ་བ་སྟོས་

པའོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཉན་པ་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་དང་། འཆད་པ་པོ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མདོ་ཙམ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས་མཛོད་པས་སོ། །ལུས་ཀྱི་བསྟན་དོན་ནི། ཆོག་ལེའུར་བྱས་

པ་བཙེ་ལུས་མདོ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆད་བྱེད་གྱི་
རྒྱུ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་ལོ། །དང་

པོ་ནི། གཞུང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་འབྲེང་བསྟུས་པ་གསུམ་ནི་གཏན་ལ་དབབ་བྱལོ། །གང་གིས་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན། རྗེ་བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་དང་།
བརྗེད་བྱའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་

@034B ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྗེ་གསུམ་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་ལོག་པར་བཤད་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་
ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་

གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། པ་རོལ་ཏེ་རབ་གྱི་མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་རབ་
ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་འཕྲོ་བ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཚིག་དང་
ངག་གི་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་

ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱིས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་
དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །བསྐྱུ་བ་བྱ་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །

གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྒྲུ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བས་གཞུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་
པར་བརྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བས་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རེ། །དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

@035A ཨུ། །པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་བྱད་ཆོས་གསུམ་མཁ་བཞིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཁོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་ཡིན་ལ།
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་

ཡིན་ནོ། །དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་གཞུང་བྲངས་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྟུ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་
མཇེད་བཞེད་ནས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟོས་སོ། །རྟེན་གྱི་གང་ཟག

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དང་འབྲེལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ག་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་དོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གིས་ངེས་པར་བརྩུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་
དོན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་གསུམ་འབའ་

ཞེག་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེན། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་ལམ་
ཡང་མི་འབྱུང་བས། བྱང་རྒྱབ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ་ཞེས་པ་འདིས། ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།

སློབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་འབྲས་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བསྟུབ་པ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་བསྟན་བདེན་འཛིན་གྱི་བཅེངས་
པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།

@035B དེ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་བསྟན་དང་། དེ་དག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་བསྟན་དང་བུལ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་གསུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལོ་ཞེས་གཞུང་ངས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་

ཡང་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་མེད་ན་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་ག་མི་
འབྱུང་བས་གསུམ་གའི་ལམ་སྟོན་ཏེ། གང་དུ་ཞེན། ཉན་ཐོས་

གྱིས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་པར་རོ། །གཞུང་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་

བྱར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལོན་དགོས་པར་ཤེས་
པའི་

ཕྱིར་རོ། །དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི། སྐྱབ་བཤད་པ་དང་འདུག་པའི་བྱད་པར་མ་

བྱེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སོགས་ལ་འདིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཤད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ནི།

@036A ༄། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྗེད་བྱེད་གཞུང་གི་ཆོགས་ནམས་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་

དང་། ཐབས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་

རྒྱལ་པོས་སྐྱོད་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྒྱུ་ལོ། །འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ནི། སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་བྱུང་ཆོས་བཞིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ལམ་
སྒྲིའི་རྒྱལ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་

ལ། སློབ་དཔོན་སྤར་མའི་ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་འཐད་མི་འཐད་དཔུང་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་མཁུན་པ་གསུམ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྤྱི་གཏན་ལ་འབེབས་

པ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱུ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཙམ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་དང་བྱུང་ཆེ་རྒྱུད་ཡོད་པར་འདོད་ལ།
ཡང་ཁ་ཅིག་ །མཁུན་གསུམ་ནི་རལ་གྱི་ཐང་ལ་བཞག་པ་དང་

འབྲ་བས་ས་མཚམས་མེད་ལ། སྤྱིར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱུ་རལ་གྱི་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་དང་འབྲ་བས་ས་མཚམས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། སྤར་མ་ལས་བྱུང་པར་ཆེར་མེད་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་

མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་

དབབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྟོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཟེར་རྒྱས་པོངས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་
དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བུ་སྟོན་ལ། བར་པ་བཞིས་བསྐྱོམ་པ་

@036B དང་སྟོད་པ་སྟོན། ཐམས་འབྲས་བྱ་སྟོན་པར་འདོད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ལམ་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁུན་ཆོགས་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང་། གཞི་ཤེས་ས་བདུན་དང་།

སྟོར་བཞི་དག་པ་ས་གསུམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱོམ་ལ། ཆོས་སྐྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་

སྐབས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་དབྱ་བཙོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྐྱོམས་པར་ཞུགས་

ནས། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་

པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་
ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་པལ་ཆེར་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ།

དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་རྒྱུད་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མི་སྲིད་ཅིང་། འདིར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ན་ཡང་། འདི་ནི་དུས་
གསུམ་གའི་ལམ་བསྟན་པའོ། །འདི་ནི་ད་ལྟར་བ་འབའ་

ཞིག་གི་ལམ་བསྟན་པའོ་ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གོ་ལྟོག་སྟེ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་ན་ཡང་གཞོད་པ་བསྟན་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་

@037A ༄། །སྙའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོག་པ་བརྒྱུད་ལ་ས་མཆོམས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དང་པོར་འདི་སྒྲོམ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་གོ་

རིམས་མི་ཤེས་པས། ལམ་འཆད་པ་པོ་དང་། ཉན་

པ་པོ་ཀུན་རྫོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་གསུམ་པ་ནི། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཞན་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། བསྐྱེམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོ་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཞིག་
བསྐྱེམ་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཏྲ་རྒྱལ་པ་ལ་སྐྱུས་

གྱིས་བསྟན་ནས། རྒྱལ་ས་སྐུ་ལྷན་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། ཐོས་བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱེམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། གང་
བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་

ན། བསྐྱེམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཤོན་མི་ཟ་བར་དེ་གཉིས་བསྟན་བཅས་གྱིས་སོ་སོར་བསྟན་པ་དགོས་ན། སྐབས་ལྷག་མ་ལུས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པ་སྟོན་
ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་

པ་སྟོན་པར་ཁས་སྦངས་ན་ཡང་། གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྟབ་པའི་བར་ལ་སོགས་པ་

ཉམས་སུ་མི་ལེན་ན། སྒྲོར་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འགལ་

ལ། ལེན་ན་ནི། སྐབས་དང་པོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པས། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་སོར་གཙོ་བོ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྣམས་
ལ་གོ་བ་གཏིང་ཚུགས་པ་མ་རྟེན་པའི་རྟགས་སུ་མི་

@037B ཆོ་བྱིལ་པོ་སྡེ་སྡོད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ཞིག་ཀྱང་། དེ་གཤོད་སྐྱབ་པ་བྱེད་འདོད་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཉམས་ལེན་བྱས་པར་མིང་བཏགས་པའི་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
མང་བར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བ་ཅུང་ཟད་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་

བསམ་བྱེད་པའི་ཆོ་ན་ཡང་། ལམ་སྒྲུའི་ངོ་བོར་མ་བསྐྱེད་པར་སྒྲུའི་དམིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྟགས་སུ་འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཆད་པས་ཡིད་སྟན། ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཉན་པས་
ཕལ་ཆེར་ཡིད་སྟན་པར་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷགས་བཞི་པ་ནི།

མི་འཐད་པ་རྟོགས་པར་སྒྲ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་གསལ་ལོ། །ལྷགས་ལྔ་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱད་འགྲེལ་དུ། དེ་རང་ལྷགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྦྱང་

ཡང་། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིར་དེ་ལ་དམིགས་ཕྱག་པའི་དགག་

པ་འོག་ནས་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམས་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་རྩལ་སྟོན་པ་མ་གོ་བར་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞེས་འཆད་པ་དག་ཀྱང་སྒྲུང་རོ། །ལྷགས་ཐ་མ་
དཔུད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ངེས་པར་

དམན་པའི་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ན། དབང་པོ་རྩལ་པོ་འགའ་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བགོད་པའི་ལམ་ཉི་བ་པོར་ནས་ལམ་རིང་བ་
ལ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་

བྱ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གང་ཟག་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་
སྐབས་སུ། དེ་དོར་ནས། འབྲེལ་མེད་གཞན་སྟོན་པ་མི་རིགས་

@038A ༄། །པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་བར་པ་བཞིས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་

ཅིང་། ཐ་མས་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་བཞིན་

དུ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ན་དང་། ལམ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་ལྟར། མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་

ཡིན་ལ། ཐོས་བསམ་གྱིས་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་ས་བཅུ་བཅོད་པར་གསུངས་པས། སྐབས་བརྒྱད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་ཕྱེ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་ས་དམ་

བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་པས། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩལ་ཡན་བརྒྱད་ཀས་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་
སེམས་དང་གདམས་ངག་ལ་སོ་(GSPA)འི་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་

གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་ཉིད་ལམ་གྱི་གཞིར་བབྱང་ནས། དེ་ལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་

སྒོ་ནས་ཕྱི་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམ་

བཅས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་ཅེས་རྣམ་པར་བཞག་ཅིང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱིང་ཇེ་ཆེན་པོ་འགོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སྒོ་ནས་སྐྱབས་གསུམ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་

@038B ལམ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྒྱུར་བ་སྒོ་ནས་འགོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཤིང་། སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་ཏྲག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྐྱབས་

གཉིས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་ལ། སྤྱིང་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའི་ལམ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས། བསྐྱབ་པ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་དུ་བྱའོ། །བསྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་

གསུམ་གའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་ཞིང་དེ་ཡང་ཞི་གནས་

དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གཟུང་དུ་སྒྲིལ་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་འཇོམས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་ཞེས་བྲལ། དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་དང་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་ནས་སྦྱར་བ་
བཞིར་དབྱེ། །སྦྱར་བ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡང་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་སྡོན་དུ་བཏང་དགོས་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱར་བ་ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། བསམ་སྦྱར་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྒྱའི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསལ་གྱས་

ལ། དེ་ལྟར་ན་གདོན་མི་བར་རྣམ་མཁྲིན་དུ་ངས་པར་འབྱུང་ལྟས་པས་བསྐྱབ་པ་བཞིར་དབྱེ་ལ། དེ་ལ་ཡང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་པ་བརྩམས་པ་སྡོན་དུ་
བཏང་དགོས་པས་སོ། །རིགས་སྦྱར་ལམ་གྱི་སྐབས་དེར་བཤད་ཀྱང་།

@039A ༄། །མེས་སྐྱེད་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་གང་དང་ལྷན་རྟོག་པའི་ཐབས་དང་།

མདོ་རྒྱན་དང་བྱང་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་

སད་པའི་རྟགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས། གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་ན་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་འབྲིད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་རིགས་ནས་འབྲིད་དགོས་སོ། །སྐབ་པའི་གདམས་དག་གི་
སྐབས་སུ་དོན་ཆེན་བཅུ་ལྔ་ལྟོག་པ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག

པ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པའི་གདམས་ངག་ཤིང་དགོས་ལ། ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེམས་པས་དེ་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་གྱུར་པའི་ཐོག་མའི་ས་
མཆམས་སྤྱོད་ལམ་བསྟན་ལ། དེ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་

གཞན་ཡོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ན་ལོགས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་དང་སྤྱོད་བ་བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་

སྤྱོད། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁྱེན་ལ། མཆོན་ཉིད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཅུ་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་རྣམ་མཁྱེན་བདེན་གཉིས་

མཁུན་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་རྣམ་མཁུན་དེའི་རྟོགས་བྱ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་བྱ་ནི། རྣམ་ཀུན་མཁུན་ཉིད་
ཅས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། སྤྱིར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན།

@039B ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ཕྱི་མའོ། །ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ས་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་

ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྟངས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ །ལམ་གསུམ་བདེན་སྟངས་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་

གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་

རྟོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་བསྐྱེད་པ་མི་རིགས་པར་

ཐལ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྒྲོམ་
བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། སྒྲོབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་

བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་པ་སོགས་སོ། །གཞན་ཡང་ལམ་ཤེས་ལ་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་པའི་སྤྲིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་ལམ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱེས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲིང་རྗེས་ཀྱང་སྤྲོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། ལམ་ཤེས་ལ་དེས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །མཚན་བྱ་ནི། ལམ་
ཤེས་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་

@040A ༄། །ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་སྤྲོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་

གཞི་ཤེས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་
རིགས་སུ་གནས་པའོ། །མཚན་བྱ་ནི། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་

ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་སོ། །མཚན་གཞི་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པ་མཐའ་དག་གོ། །གཞི་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་ཞེས་ཐ་སྟོད་འདོགས་པ་ནི།

སྟོབ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་ན་ཡང་མིད་དོ། །ས་མཚམས་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ལའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱར་བ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་

སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཚན་བྱ་ནི། རྣམ་ཀླན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྒྱ་དང་

བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་

ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ཅུ་སྟོར་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས། མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་བསྒྲོམ་པ་རབ་དུ་གྱུར་བའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཚོན་བྱ་ནི། ཅུ་མོར་ཕྱིན་

@040B དང་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་བསྟུས་ན་བཞི་དང་། རྒྱས་པར་ན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་མོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་བྱོད་ནས་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་མཐར་
གྱིས་སྟོར་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་པ་ཐོབ་ཕྱིར་

དུ་རིམས་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །མཚོན་བྱ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་བཅུ་གསུམ་མོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྔ་ལོགས་པར་
རོ། །བཞི་བ་སྐད་ཅིག་སྟོར་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཐར་གྱིས་སྟོར་

བའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གོ། །མཚོན་བྱ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་རྩལ་ཅེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཞི། ས་མཚམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་

དོ། །གསུམ་པ་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་

རྣམ་བསྐྱེམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་གོ། །མཚན་བྱ་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཞེས་སོ། །དབྱེན་སྐུ་བཞིའོ། །ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་
གྲངས་བསྟུས་པ་ནི་དེ་རྣམས་བརྒྱད་ཅས་སོ། །དེ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་

གྲངས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། ཐར་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཀྱན་གྱིས་ཐོག་མར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་སོགས་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱེམ་

པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བཙུག་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅུས་པ་དང་། བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་སྒོམ་པའི་སྟོན་

@041A ༄། །དུ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་བསྐྱེམ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱང་བར་བྱ་བ་དང་། རང་ཉིད་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་

པའི་ཕྱིར་ཏུ་གཞི་དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་དགོས་ཤིང་། མེད་

ན་མ་འབྱུང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ན་མ་མཁྱེན་ཏུ་བགྱོད་པའི་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་འཐོབ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པ་དགོས་ཤིང་མེད་ན་མི་རྣམས་པ་དང་།

རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོར་བ་ལ་ན་མ་མཁྱེན་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་དེ་མེད་ན་མི་རྣམས་པས། འཕགས་པ་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་། མཁྱེན་པ་
གསུམ་ཏུ་གྲངས་ངེས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་ཉམས་

སྤྱ་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་མཁྱེན་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ངས་པར་དགོས་ཤིང་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་མཐོང་
གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་

གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཞེས་སོགས་ལས་ན། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ས་སོ་སྒྲིབ་ལ་མེད་པ་ལྟར་མངོན་ནོ། །སྟོར་བ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་

ལུས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་

པ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་གོམས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དང་། གོམས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་སུ་འདུས་པས། སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་

@041B པ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆོས་སྐྱེད་ངོས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། དེའི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན། གཞན་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྩ་བ་མི་དགོས་པར།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཡིད་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དགོས་ལ། དེ་ལ་

སྡོན་དུ་རྩ་བ་བས་རིམ་ཅན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དགོས་པས་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཡན་ལག་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་ངས་པས། སྦྱོར་བ་བཞིར་ངས་སོ། །དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཆོས་གྱི་
སྐྱེལ་བྱའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་གོ་རིམས་ངས་པ་ནི།

འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྐྱེའི་མཆམས་སྦྱར་དུ། གང་གི་ཆ་སྦྱེད་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིམ་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཏུ་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། ནམ་པ་ཀུན་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཅུ་

མིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་སེམས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་འཇུག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྐྱུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་

འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སྤྱུ་པའི་སྐྱུའི་
རང་གི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་

@042A ༄། །བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྟེན་དཀའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལའང་པས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི་ལའང་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་

ལཤད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་གང་ཟག་གི་ཉམས་

སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལཤད་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྒོམ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་
སོ། །སྟོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་རིམ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་

རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དང་སྟོར་བ་ཞི་ནི་ལཤད་པའི་རིམ་པ་འོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་ངེས་པ་ནི་སྟོར་བ་བཞིས་
བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་ལ། དེ་

སྒོམ་ཚུལ་སྟོར་བ་བཞིར་ངེས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱར་ངེས་པ་འོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་ལཤད་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ལུས་ལཤད་པ་དང་། སྟོར་བ་བཞིའི་ལུས་ལཤད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱའི་ལུས་
ལཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ལུས་དང་

ལམ་ཤེས་གྱི་ལུས་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་ལུས་ལཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་བཅུའི་རང་བཞིན། དེས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཚུལ། གོ་རིམས་ངེས་པ། བསྟན་ལཤད་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ།

བསམ་པ་དམ་བཅའ་དང་། དེའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་

སྟོན་པ་གདམས་ངག་དང་། དམ་བཅའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །མཚོན་བྱ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དབྱེ་བ་ནི་
ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་སོ། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་

@042B ཆོགས་ལམ་རྩུང་རྩུ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོད་བྱེད་
དོ། །མཚོན་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། དབྱེན་བཅུ་འོ། །ས་

མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད་ལ། འདིར་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རོ། །གསུམ་པ་ལ།
སྟེང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་བསྐྱབ་པ་ཐོག་མ་ངོས་

བབྱང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ངོས་འབྱེད་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སེམས་

བསྐྱུལ་པའོ། །དབྱེན་རྣམ་བཞི་དང་། གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་རྟེན་

དང་། བརྟེན་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནི་རྟེན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་
པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེན། འདིར་སྒྲོས་བཅུ་

གསུམ་དང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོག་ལམ་མོ། །ས་མཆོམས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བྱེད་ནས་དང་། སྤྱིར་ཆོག་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་།
ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་དེའི་མཆན་ཉིད་ནི།

སྐྱབ་པའི་སྒོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་གཞིའོ། །མཆོན་བྱ་དམིགས་པ་དག་དང་། དབྱེན་བཅུ་གཅིག་གོ། གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། གང་གི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་
མཐར་ཐུག །དབྱེན་ཆེན་པོ་གསུམ། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

@043A ༄། །སའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་བྱ་བའོ། །གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་པར་ཕྱིན་

རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཚང་བར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་

སྤྱ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་དུག །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚྲིག་ས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །འཇུག་པའི་བྱ་བའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྦྱོར་བ་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་སྒོ་ནས་ཉམས་

སྤྱ་ལེན་པའི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་དགུ །ས་མཚམས་མོས་སྦྱོད་ཀྱིས་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །ཚྲིག་ས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སྤྱ་འབྱེན་པའི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་
བཅུ་བདུན། ས་མཚམས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའ་བར་རོ། །

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གཤོན་མི་བར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། དབྱེན་བརྒྱད། ས་མཚམས་དག་པས་གསུམ་ནའོ། །བཅས་རྣམས་
ཞེས་པ་བཅུ་པོ་དེར་འདུས་པའི་དོན་ཏེ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་འབྲས་བྱ་

མངོན་པའི་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་ལག་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞད་པ་ནི། འབྲལ་ཆེན་དུ། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དའི་དགོས་པ་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་

རྣམ་མཁྱེན་དེའི་རང་བཞིན་ནི། ཆོས་བརྩུ་པ་འདི་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་པ་ན། དེ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བསྐྱེད་པ་བཞིའི་རིམ་པས་ཉམས་སུ་བྱང་ནས་མཐར་ཆེན་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱུང་པར་བསྟན་པས། རྣམ་མཁྱེན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

@043B པར་བྱ་བའི་ཆོས་བརྩུ་པོ་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱིའི་ལུས་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དགོས་
པའི་དབང་གིས་སྐྱབ་པའི་རྟོན་པར་དུ་བསྟན་ཡང་། སྐྱེ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་

བྱས་ན་དང་པོར་རིགས་སད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་ཉན། གདམས་པའི་དོན་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱང་གི་བསྐྱེད་
པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ལ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་བརྩུ་གཅིག་ལ་དམིགས་

ཤིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བཞིའི་རིམ་པས་ཉམས་སུ་བླངས་པས། ཆོས་བརྩུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་

པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ནི། ཉེན་གྱི་གང་ཟག

བྱུང་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱི་མ་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་མཚན་པ་དང་། བསྟན་བཤད་སྤྱད་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་

སྐྱེ་བའི་རྟོན་གོགས་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱིས། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་འི་རྣམས་སྤྲིན་གྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་བྱེད་པས་ང་རྒྱལ་སེལ་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྒྱ་རིགས་དང་།

རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱེད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག

@044A ༄། །སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་བསེ་རུའི་ལམ་རང་སངས་

རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་གཞན་འབྲ་བ་ལ། གཟུང་བྱ་སྤྱི་རྒྱུ་དོན་གྱིས་དབེན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་འདི་དང་གཞན་པའི་

ཡོན་ཏན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་

ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་
གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སོ། །ས་

མཚམས་དང་པོ་ནས་བཅུ་བའི་བར་རོ། །དབྱེན་ཉིར་བདུན། དེའི་ཕན་ཡོན། བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་མོས་པ་གསུམ་སྒྲོམ་

པའི་བྱང་མེས་ལ་ཆ་དེ་ནས་བྱུགས་དབྱིས་པའི་ཆ་དང་

དངོས་གནས་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་ཆ་གང་རུང་དོ། །གཉིས་པ་བསྡོམ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

@044B རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། དབྱེན་བཅུ་གཉིས། ས་མཚམས་སྤྲ་ལྟར་དོ། །གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་

རྟོགས་སོ། །དབྱེན་གཉིས། ས་མཚམས་སྤྲ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ། བསྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་། རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད། དབྱེན་ལྔ། གཉིས་པ་

ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད། དབྱེན་དགུ། གཉིས་ཀའི་ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་

བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་

མཁས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ན་དེ་འདྲར་བཤད་དོ། །ལམ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་མཆོན་པ་ཅི་རིགས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྟོན་པའི་
ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་

ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་དེའི་གྲངས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཉི་ཆོ་བ་འབའ་ཞིག་བསྒོམ་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་ཡང་། རིང་བའི་
ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་

ཀྱི་ཆོས་དང་། བསྟན་བཤད་རྒྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གཞི་ཤེས་
ཀྱི་སྒྲོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྲིད་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ནི།

@045A ༄། །ཐབས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་ཅིང་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་སྲིད་མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྲིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་སོ། །འདི་དག་སྔར་བྱང་

སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་སྟོན་ཞིའི་མཐའ་

འགོག་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ལ་དོགས་པ་བཅད་ནས་མཚོན་བྱའི་དོན་གཞི་ཤེས་དང་། མཚོན་བྱེད་གྱི་དོན་གཉིས་པོ་ལམ་ཤེས་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པས་
སྟོང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་ཟེར་བ་ནི་ཐ་སྟོན་ལེག་པར་སྦྱར་བའོ། །སྟོང་རྗེས་

ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། དེ་གཉིས་ཀ་ས་དང་པོ་ཡན་
ཆད་ནས་སོ། །ཤེས་པས་ཞེས་པ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ཤེས་རབ་གྱིས་འཁོར་བའི་སྒྲོན་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། འཁོར་བའི་སྒྲོན་ཐ་སྟོན་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི།
དོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་མི་སྟོན་པའི་

སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བུལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་

བཅིངས་པའོ། །ཐབས་གྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་།

སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའོ། །མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚོན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་ལམ་ཤེས་

@045B གྱི་སྐྱབས་ཤིང་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དང་ཕྱལ་ཤིང་བ་དང་། དེས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་
ཤེས་དང་། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དག་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྡེ་མ་བདེན་འཛིན་

དུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་ཤིང་། ལམ་བགྱོད་པའི་རིམ་པ་ལ་མི་མཐུན་པས་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་གསལ་སྒྲུང་མེད་པས།

ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ཡང་ལོག་རྟོག་ཏུ་ཐལ། སྡེ་མ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཉམས་
སྤྱོད་བྱ་ཡིན་མིན་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་

རོ། །ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་པ་ཤད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་ལ་གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཐ་
སྟོང་འཕགས་སང་གཉིས་ཀས་མ་མཇད་དོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི་ཤེས་

སྟོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། འཛིན་སྣངས་དང་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་ལ་སྟོན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྟོང་ལྷགས་ལ་སྟོན་ཅི་
ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉིན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་

ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་། དབྱེན་བཅུ། འདིར་བྱད་གཞིའི་སྟོན་སྟོར་ལམ་དང་སྦྱར་ཡང་། ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་མཚོན་དང་། ཡུལ་
ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པར་སྟོར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་འཛིན་སྣངས་སོ། །

@046A ༄༄༅། །རྟོག་པས་དབྱེན་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་བསྟན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཆོས་དགྲུ་པོ་དེ་དག་
གིས་ནི། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་

དེ་ཉིད། དངོས་བསྟན་དང་ཤུགས་བསྟན་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ས་མཚོན་ནས་བསྟན་ལ། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་
ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་

ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དང་། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ལམ་གསུམ་ག་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟ་བ་
ཅིམ་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་མངོན་རྟོགས་

ནི་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་མ་ནི། ཐར་པ་ཅིམ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྲོམ་མི་དགོས་ཤིང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉིན་པོར་ངེས་པར་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ལམ་རྣམས་ཏེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་
སོ། །དེས་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟ་བ་ཅིམ་དང་།

བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སྟོན་ན་མཐོང་ལམ་བསྟན་དགོས་ཀྱི་དེའི་རིགས་འདྲའི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་པར་མི་རིགས་སོ། །ལམ་གང་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
སྒྲོབ་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་ན་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་དགོས་ལ།

དེའི་རྒྱུ་མཐོང་ལམ་ཡང་བསྟན་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་འདེམ་བྱེད་དང་། རྟགས་ལ་བསྟན་པ་ནི་འདེམ་བྱའི་མངོན་ཏྲུགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་
གཞག་གི་རྟེན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་

@046B པའི་མངོན་ཏྲུགས་དེ་འབྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །སྤེལ་སྒྲུབ་གྱི་དབང་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་པར་ཟད་གྱི། མཐོང་ལམ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཐ་མ་ཡིན་པས། དེས་ན་དོན་ནི། མཐོང་
ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་གྱི་ཞེས་པར་བཤད་ཅིང་། འགྱུར་ཁ་

ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ། རྣམ་རྟོགས་སྒྲུབ་བ་ལ་གཉིས། མཆོན་བྱེད་གྱི་
ཆོས་དང་། བསྟན་བཤད་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། དག་ཅུ་

གསོག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། དག་ཅུ་སྤྱིན་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་རིམ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་

གི་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིན་ཡོན་དང་། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་མཆོན་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་ནི། དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བྱ་བ་གསེ། དབྱེ་ན་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་མོ། །འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་མཆོན་བྱུང་

བྱས་ནས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་འཕགས་པའི་འབྲེལ་པར། གཉིན་པོའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་བཤད་གྱི། རྣམ་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན། གཞི་དང་།

གཉིན་པོ་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་ག་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པའི་སྐབས་དོན་སྟོར་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོའི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་དང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་

@047A ༄། །རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཆོགས་ལམ་ནས་
ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་

འདྲའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བསྐྱོམ་བྱ་ནམ་པ་དང་། སྐྱོམ་བྱེད་སྒྱུར་བ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་ནམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙང་
པར་བྱ་བའི་གཞི་དམིགས་པར་བྱས་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་

བསྐྱས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནམ་རྫོགས་སྒྱུར་བའི་སྐྱོམ་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །ནམ་རྫོགས་སྒྱུར་བས་ནམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་རང་གི་ནམ་པའི་འཛིན་སྐྱངས་སུ་
ཤར་བར་བྱས་ནས་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྐྱོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་དག་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲོས་སོ། །བཅས་ནམས་དང་ཞེས་པས། སྒྱུར་བ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དགོ་ཙུ་གསོག་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བསྐྱར་
རོ། །སྒྱུར་བ་ལ་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་

པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་གི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་སྒྱུར་ཞེས་པ་ནི། ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་ཆོགས་ལམ་ནི་ཡང་ཡོད་ལ། ཇི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤར་ལྷར་

རོ། གསུམ་པ་སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན། དབྱེན་བཅུ་བཞི། སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲོར་བ་སྒྲེ་བའམ་གནས་པའི་གོགས་བྱེད་
དོ། །དབྱེན་ཞེ་དྲུག་གོ །བཞི་པ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་

@047B མཚན་ཉིད་ནི། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྲུར་པའི་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་བྱ་བའོ། །དབྱེན་དགུ་བཅུ་ཅུ་གཅིག་གོ །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲོར་བ་སྒྲེད་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ལྷན་

པའི་སྐབས་དང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་ཟག་གི་སྒྲོམ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རྣམ་མཁྲིན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པར་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
གྱི་ཚོས་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེན་ལྔ། གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་

ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐབས་གྱི་ཆས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་དོན་མངོན་རྟོགས། དབྱེན་བཅུ་གཉིས། གསུམ་པ་ནི། སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་

ཕྱོག་པ་སོགས་ཉགས་གང་རུང་ཐབ་པའི་སེམས་དཔའོ། །དབྱེན་གསུམ། ས་མཚམས་རྟོད་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ། །བཞི་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཚོས་སྤྱི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱད་སྤྱད་དང་ཞི་བ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་

འཛིན་མངོན་གྱུར་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ཞིང་དག་པ་སྒྲན་མེད་པའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། རང་གང་དུ་འཚང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་
འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དག་ཅུ་རྩ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་

པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒྲོན་ས་འཕྲིན་ལས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཆོས་བརྩ་གཅིག་པ་དེ་དག་ནུམ་ཀྱན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་

@048A ༄༄༅། །པའི་སྒྲོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ཀྱན་ལ་སྒྱུར་ནས་བཅས་བརྩ་བཞིར་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲོངས་པ་ངོ་
མཚར་སྤྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །གཉིས་པ་རྩ་སྒྲོར་

ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ནི། ཅེ་སྒྲོར་ཐོབ་པ་དེའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དང་། སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་
མཆོད་པ་བས་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་ཆང་

བའི་གཉིས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་གསུམ་པ་དང་། མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྤྲིན་པས་ཏིང་ངེ་
འཛིན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་

ངེས་ཆ་བཞི་པ་དང་། བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་ཅེ་སྒྲོར་སོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་
མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤངས་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་

གཉིན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་སྒྲོམ་སྤངས་རྟག་པའི་ས་བོན་གྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སོ། །དབྱེན་ལམ་གཉིས་པས་སོ་ལ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་དོ། །བཞི་པ་

བར་ཆད་མེད་པའི་ཙུ་སྒྲོང་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཙུ་སྒྲོང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། མ་བྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་གང་། རྣམ་མ་བྱེན་
དངོས་སུ་སྒྲིད་བྱེད་དོ། །བསལ་བྱ་ལོག་པར་བསྐྱབ་དང་བཅས་པ་འདིར་

@048B བསྟན་པས་ལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འདིར་བསྟན་པའི་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདྲར་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་གང་རུང་། དབྱེན་བཅུ་དྲུག་ །གཉིས་
པ་ནི། ཙུ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ། དང་

པོ་མཐར་གྱིས་པ་ནི། བསྟན་བཤད་སྒྱུར་མཐར་གྱིས་བཞེས་དང་། དབྱེན། སྒྲིན་པའི་པར་སྒྲིན་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ལ།
བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་རྟོགས་

བྱང་རྒྱུ་པ་ཞེས་དང་། དབྱེན། ལྷོག་མཚམས་མི་འབྲ་བའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པ་བཞེའོ། །ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
དགོངས་པར་མི་སེམས་ལ། རྒྱན་གྱི་ཐ་མ་ན་ཡང་དུས་ཆ་མེད་གྱི་སྐད་

ཅིག་མ་ནི་མི་སྲིད་པས། བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའོ། །སྒྲོར་བ་ཐ་མ་གཉིས་སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེད་ན་འདི་ལྟར་མངོན་ཏེ། རྒྱུད་མཐའི་སྒྲ་རྩལ་ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་
སྤྱ་མཐར་གྱིས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་

མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། སྒྲོན་གོམས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་ཚུལ་བ་ཆེན་མོ། པོ་མི་དགོས་ཀྱང་། ཚུལ་བ་རྩེད་ཟད་དང་བཅས་པས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་གོ་རིམས་མ་འཛོལ་བར་
དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ།

འོན་ཀྱང་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱིམ་པའི་ཚུལ་བ་རྩེད་ཟད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་གིས་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོར་བས་ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་
འཆད་པ་ནི། སྐབས་དོན་བོར་བར་སེམས་ཏེ། རྣམ་པ་བརྒྱ་

@049A ༄། །བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་ལ་གོམས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཡང་ཇི་ལྟར་རིགས་པའི་གོ་རིམས་མ་འཛོལ་བར་སྒྲོམ་དགོས་མོད་ཀྱི། བཅུ་གསུམ་པོ་
ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་མཉམ་

གཞག་ཏུ་སྒོམ་པའི་རྗེས་ཀྱི་བྱ་བ་མཐར་གྱིས་པ་བརྟན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤས་པར་བྱའོ། །རྗེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོན་མཆོག་གསལ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། གཏོང་སེམས་སྤེལ་བ་དང་། སྒོང་བའི་སེམས་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་སོ། །སྐད་ཅིག་སྒྲོར་སྒོམ་

བའི་སྐབས་སུ། ཇི་ལྟར་སྤྱོད་བྱའི་ཐོ་རྒྱུན་རྒྱུད། ཅིས་པའི་དཔེ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ན། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྤྱི་མ་མི་དགོས་པར་དགྲུས་གཅིག་ལ་གོ་རིམས་མ་འཆོལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའོ། །ད་རྒྱུན་མཐའི་སྒྲོར་

བའི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་མ་ཐག་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་སྐད་ཅིག་དང་པོར་འཕོ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ་

དེའི་ཆེ་ནི་སྒྲོང་བོ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་མི་ལྡང་བའི་རྒྱལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རྩ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་

མ་ཟད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཀྱན་དུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡུན་རིང་དུ་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱའི་ལུས་
བཤད་པ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་པའི་

@049B དེ་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་དང་། ངས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ངས་པ་ལྡས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པ་མཆོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་

ལ། སེ་སེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ངས་ཤེས་པར་བྱའི། །བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བ་ནི། ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བའི་ཆོག་དུ་ཡང་མཛད་མེད་ཀྱི། འདེས་ཆེན་སྐྱེ་བཞི་
པ་བསྟན་པར་བྱས་ན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལམ་ཞུགས་

པའི་སྐྱེན་མེད་པར་བཞེད་པས་དེའི་ལྟར་ན། རྟོགས་པ་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་པའོ། །མཛད་པ་དང་བཅས་པ་
ཆོས་སྐྱེའི་ཆོས་རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའོ། །འོག་ནས་

འདིའི་དོན་བསྐྱེད་སྐྱབས་སྤྱད་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཡི་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཞེས་པའི་དོན། ཡི་ཤེས་ཀྱི་སོགས་ཁོང་ནས་ཡི་ཤེས་འདོན་པ་བཀག་ནས། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཡི་ཤེས་སྡེ་ཚོན་ཉར་གཅིག་ལ་ཡི་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་དང་། མཚན་

དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ལོངས་སྐྱར་བཞག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་གཉིས་ཀས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིབ་དུ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཡི་
ཤེས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ལ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་

ལས་བྱུང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། ཚོགས་བཅད་བཅེ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་
ལ་ཚོག་ལེན་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཅན།

@050A ལྟོ། །ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་གྲངས་ཅམ་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཚོག་ལེན་བྱས་པ་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཚོས་ཅན། ཡུལ་རྒྱས་པར་
བཤད་དེ། བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བདུན་ཅུའི་རྒྱུ་

གྲངས་ཙམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བཙེ་ལྷས་ལུས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྲར་ལྟར་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྒྱས་པར་མ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། བསྐྱས་པའི་དོན་གྱི་ཚིག་ལེན་པར་བྱས་པ་འདི་རྣམས་

ནི་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་འཆད་པའི་སྲ་རོལ་དུ་ཞིབ་དུ་རྣམ་པར་མ་བཞུགས་ལོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་བཞུགས་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། རྒྱས་པའི་ཉིས་པར་འབྱུང་དུ་
དོགས་ནས་མ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་འབྱུང་ཏེ། བསྐྱར་བཙེས་

མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་བསྐྱར་བཙེས་རྒྱས་བཤད་གྱི་རྩ་ཚིག་མཐའ་དག་གིས་ལུས་འདི་འཆད་པས་སོ། །བྱབ་
སྟེ་རྒྱས་བཤད་གྱི་རྩ་ཚིག་མཐའ་དག་འཆད་ལ། དེ་དག་

རྣམ་པར་བཤད་པས་ལུས་འདི་བཤད་པར་བསམས་པ་སྟེ། བཤད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མདོར་བསྐྱར་རྒྱས་བཤད་ལ་རྒྱས་སྐྱོན་ཅི་བ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྐབས་འདིའི་རྩོད་སྟོང་མི་
འཐད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། དོན་མ་ཉོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་རོ། །

འོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྩ་བ་དང་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ལུས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། རྩ་བའི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་རྟོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་ཅུས་པ་
རྣམས་ལ་མི་དགོས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མི་ཅུས་པ་རྣམས་

@050B ཀྱི་ཆེད་དུ་མཇོང་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཆོག་དོན་ལ། མཁྱེན་པ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་སྒྱུར་བ་བཞི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ།
དོན་དུ་གཉེར་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ་དང་། དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་

བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་བཅུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གླབས་བསྒྱུ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་བསྒྱུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྟན་ནས། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁྱེན་པ་ཉིད་བཤད་པར་བཞེད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་གསུངས་ཞེས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །དེ་དགོས་ཏེ། ཆེད་དུ་གཉེར་བུའི་འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སློན་མེད་
པའི་བྱང་རྒྱལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཤེགས་

པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སོ། །ཐོག་མད་འཆད་རིགས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་གདམས་ངག་སོགས་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་འཆད་པར་རིགས་ཏེ། རྣམ་
མཁུན་དེ་སྤྱད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་རྣམས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་

ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་རྒྱས་པར་མཆོན་བཞིན་པའི་ཕྱིར། མཆོམས་སྤྱར་འདི་དང་འདྲ་བར་འོག་མ་ཀྱན་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི། རྗེ་ངས་པ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡིན་པས་
མཁས་པས་འབད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བ་སྤང་གི་མཆོན་ཉིད་ནོག་

@051A ༄། །སོགས་འདུས་པའི་དོན་ལྟག་པར་ཤ་འཕྱངས་པ་དང་། མགྱིན་པར་པགས་པ་འཕྱང་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་དགོས་པ་རེ་ཤིག་བསྟན་བཅས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དམ་

བཅས་པའི་བསམ་པ་དམ་བཅའ་བཤད་པ་དང་། དམ་བཅའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བཤད་པ་དང་། གདམས་དོན་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་ཐག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་

སྤྱི་བའི་རྟེན་དང་། རྒྱ་དང་། རོ་བོ་དང་། བན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་སེམས་སྤྱི་བའི་རྟེན་ནི། ཐག་ཆེན་ལ་མོས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ལྷ་དང་ཁྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་
སྤྱི་འོ། །འཇུག་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བྱང་ས་དང་། ལམ་སྟོན་དུ་དེ་རྟེན་སོ་

ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི། རྟེན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་ལྷ་འི་རྟེན་དང་། གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཁ་ཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། སངས་རྒྱས་

གྱི་སྐྱ་མཐོང་ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་ན་སྟོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མཐོང་ཐོས་སོགས་དང་། ཐག་ཆེན་གྱི་བསྐྱན་པ་རྒྱུ་པ་མ་བཟོད་
པ་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་མ་བཟོད་ནས་

སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཞི་བཤད་ལ། རྩུ་བཞི་དང་། རྩེན་བཞི་དང་། རྩོལ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་རྣམས་ནི། རྩུ་རྩེན་མཐའ་ཆོད་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ཡང་སངས་
རྒྱལ་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་མོད། འདིར་

@051B དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་སྐྱོད་པའི་ཉིན་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མ་བཟོད་ནས་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་
སྤྱིང་རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བ་ངས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། མཚན་

ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྩོན་འཇུག་གི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་
ནོ། །འདི་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་

བསམ་པ་སྐྱོང་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་མཛད་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།
རྩོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩོལ་རིམ་ལས་

འགྲོ་བ་དེ་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི། སྟོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྟོམ་པ་བརྒྱུད་སྟེ་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཉུགས་པ་དེ་ནི་
ཉུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས་དེ་

གཉིས་ཀྱི་དཔེ་མཛད་པ་ནི། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གྲོང་བྱེར་དེར་
བགྲོད་པར་བྱའོ་སྟོམ་པ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གོམ་པ་འདོར་པ་ལ་སོགས་

པའི་ལྷས་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་། མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོའི་མཚན་ཉིད་ཉུགས་པར་བྱད་པར་མེད་པ་ལ། སྟོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་
ཟིན་པ་དང་། མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་ལུང་སྒྲ་མའི་ཡང་དོན་

@052A ༄། །ཡིན་ལ། འཇུག་སྟོམ་སྒྲངས་ནས་སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་སྟོན་སེམས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འཇུག་སྟོམ་བརྒྱུད་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་
སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པ་ལ་སྟོའི་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་

བསྐྱེད་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྤེལ་བའི་རྣམ་བཤེར་བའི་དུས་ཉིད་ན། རྣམ་མཁུན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བླན་འདུན་དུ་རེ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་
གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་དུས་ན་

དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། །དེས་ན་སྤོན་སེམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་བབྱུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཏོགས་
ཀྱང་། དེས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱབས་དུ་མར་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕྱག་སྟོམ་དང་འཕྱག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོམ་པ་བབྱུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཕྱག་སེམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་རོ། །འདིར་བཤད་པ་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་

གྱི། དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་མིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ཙམ་ལ་སེམས་པ་མིན་པར་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱེལ་
ཡང་སེམས་པ་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་

འབའ་ཞིག་ལ་ཁུ་ལ་ཁུ་བཞག་གི་ཚུ་ལ་དུ་སེམས་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། གནས་སྐབས་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྤར་བསགས་
འདག་ཅིང་ཕྱི་མ་འཕྲོ་འཆད་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་གསར་དུ་གསོག་ཅིང་སྤར་

@052B བསགས་པ་རྣམས་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
ནོ། །གཉིས་པ་ལ་དགྲས་མ་མཆན་ཉིད་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་།

འཕྲོས་དོན་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་མཆམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དེའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ། གཉིས་པ་ནི། འདིར་

བསྟན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་མཆོན་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གཞན་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་མཆན་ཉིད་དོ། །འདིར་དོན་དངོས་སུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་

བསྐྱེད་བསྐྱེན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བསྐྱེན་པ་ནི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། མིང་འདི་ཙམ་གྱིས་འཕངས་པའི་གཞན་དོན་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གཉིས་གྱི་དོན་
འདིར་ཤུགས་ལ་བསྐྱེན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲུབ་

དགོས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་གྲོགས་སུ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདོད་དོ། །གང་ན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། གཞན་གྱི་
དོན་དུ་འོ་ཞེས་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་བྱང་ཆུབ་

སྒྲོན་ལ་འབྱུང་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་ནི་གོ་རིམས་སྒྲོག་སྒྲེ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་
གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུབ་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་

@053A ༄༄༅། །གྱི་བསྐྱེས་ལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་སྐྱེས་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་
མཚན་ཉིད་ཞུགས་པའི་སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་

ནམ་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་

ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནང་ཆན་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་གང་ཞིག་ཡུལ་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དོན་གཉིས་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་ཅན་དུ་

འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅན། རྩོད་པ་འདིའི་དོན་ལ་ཆོག་འབའ་ཞིག་ལ་འཆེལ་བ་དག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་འདོད་པར་བཞག་པ་ལ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
བ་འཕེན་པ་ཁོ་ན་མེད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྩོད་པ་པོའི་བསམ་པ་ལ་

ཡང་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པར་རྩོད་པ་ན། མཚན་ཉིད་དེ་གང་ལ་ཞུགས་པའི་མཚན་གཞི་འདོད་པ་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སྟམ་པ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན་ན། འབྱུང་བས་ཁས་ལེན་མེད་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། སྟོབ་

དཔོན་ཁས་ལེན་མིད་པའི་ཚེད་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་འདེབས་པ་ཕངས་ནས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་ནི་མ་ཡིན་མོ། །ཐལ་བ་དེའི་བྱུང་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་ལན་གྱི་
དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཐ་དད་དུ་

@053B བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགལ་ན་རྗེས་ཐ་དད་གྱི་བྱུང་པ་ཚངས་ངེས་ཀྱང་བསྟན་པ་མི་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་དོན་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་འདོད་པའི་
མིང་གིས་བཏགས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་བདེན་

མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་ཉི་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་ཁས་སྦངས་པའི་
ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཆོས་གསུམ་ཚང་བས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་

རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་འདུན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བའི་ཆོས་
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སྟུག་བསྡུལ་དང་བྲལ་བ་ལ་མདུན་པའི་མཚན་ཉིད་

གྱི་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོད་ན་དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་པར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཁྲབ་ལ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན། འདི་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པའི་ཉིན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོན་པས་བསྟན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོ། །སྐབས་

འདིར་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་ལ་འཆད་པ་ནི། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་། འདིར་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་
གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཅི་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་ཅུང་

@054A ༄། །ཟད་བརྗོད་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་མཚན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤར་རོལ་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་རྫོགས་པ་འགོ་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་གཉིས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ཡིན་གྱི། ཏུལ་པོ་ལ་
ངེས་པ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཉིད་

ནས་སླིང་ཆེའི་སླིང་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ངེས་པར་སླིང་ཆེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་
མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སླིང་ཆེ་མཚན་ཉིད་ཚོགས་པ་དེས་བྲངས་པའི་

སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་འདོད་ངང་གིས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུའི་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་བཏགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཅིག་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་

མཐིལ་དུ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་པོ་གང་ཞེན་སླིང་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བས་
ཐོག་མར་སླིང་ཆེ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་མ་ཉམས་པར་མཚན་ཉིད་

ཚོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཡོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གོ་ངེས་ལ་མཁས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདིར་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པའི་

མིང་གིས་བཏགས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་མ་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་

@054B པ་ཡིན་པས་གཞི་མཐུན་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་འཆའ་བའི་སྟོན་ལམ་ནི་རོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ཡང་འདིར་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་
ཉིད་ཡིན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་རོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་སིང་གིས་

འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དོ། །དེ་དང་མཚུངས་པ་ལྡས་ལྷན་ཅིག་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒྲར་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་
བཤད་པ་དེ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་སྒྲེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་སྒྲར་ལྟར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ། གྲི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་ལ་འཕྲོས་

པའི་བྱི་བར་མ་ཟད། ཡང་འབྲས་བྱ་གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་དེ་ནི་གང་ཡིན། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ལ། ཕྱ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་ཡུལ་བྱང་

རྩལ་དེ་དང་གཞན་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་གསུམ་ག་ལས་བསྐྱས་པ་དང་། རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་བར་མ་ལས་བསྐྱར་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་
ལས་ཀྱང་དོན་ཚང་བར་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་

དེ་ཁོ་ན་ན་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་ཆེན་དུ། འཕགས་པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་།
གང་གི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་

@055A ༄། །པ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་དོན་ཉི་ལྔ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐར་བཤད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་གང་པོས། དེ་ལྟར་ཇི་སྐད་བཤད་
ནམས་གྱི། །བརྒྱད་སྟོང་འདིར་དོན་མ་ཆད་མེད། །

འདིར་གཞུང་བསྐྱུས་པ་ཡིན་འདོད་དེ། །དོན་ནི་ཇི་སྐད་གསུངས་དེ་ཉིད། །ཅིས་བཤད་པས་མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་ངས་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་བར་
མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འབྲུང་བ་འདིའི་ཆོག་འགྲེལ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འཆད་པར་འདོད་ན། སྟོང་པོ་བཞེད་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ་གཉིས་
བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གྲུབ་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་། བྲངས་

གཞན་མི་འདྲན་པའི་རྒྱན་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡུམ་བར་མ་བཞིན་དུ་རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ལས་ཀྱང་བསྟན་པས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཆར་ལས་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ས་སེམས་

བསྐྱེད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། རྒྱས་བསྐྱུས་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཕྱ་གཉི་ཤུ་པའི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཏེ་མཐུན་པར་
དེའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་

བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བསྐྱུས་གཉིས་ན་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་པར་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱལ་བཤད་བསྟན་པའི་དོན་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་དག་དང་། ཡུམ་བར་

@055B མ་ལས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བཤད་གྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཡུམ་རྒྱལ་བའི་དག་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྤྲེགས་པར་

བྱོས་ཤིག། རྩིས་པའི་དག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ཡུམ་གསུམ་ཆར་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཅིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལྟག་ཆོད་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡུམ་བར་མའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་

ཡིན་ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་གྱི་དོན་དང་།

ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པར་ཕྱིན་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་
བྱང་ཆུབ་རྒྱས་པའདད་གྱི་དོན་གཞན་གཉིས་ལས་བསྟན་པའོ། །ཡུམ་བར་

མའི་ཆོག་སྒྲ་བསྟུས་པ་ལ་བཤད་དུ་རྩང་ཙམ་སྒྲུང་ཡང་། དོན་གྱི་སྒྲ་བསྟུས་པ་ལ་འགྲིག་གོ། །ཆོས་ཀྱན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐབས་སྤྱིར་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།

པར་ཕྱིན་དུག་ག་ལ་སློང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཕྱོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་ཞིང་གང་གྲུའི་རྒྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་

@056A ༄། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས། ཤེས་རབ་གྱི་
ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་བར་

མའི་མདོས་གཞན་དོན་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྲུངས་ལས་འདས་པ་འདོད་པས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞེས་དང་། ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་

སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཞན་དོན་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། དེའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོད་
པར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྟུབ་པར་

བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ལྟར་ལེན་པའི་ངག་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱས་ནས། དེས་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཅེས་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོག་སྟེ། དུམ་གསུམ་ཆར་
ལས་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་བསྟུས་སུ་བསྟན་ཅེས་པར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་དང་བྱང་རྒྱལ་རྒྱས་བཤད་རབ་དབྱེའི་སྐབས་ལ་འཆད་པ་ནི། དེར་བཤད་མེད་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཡང་བསྟུས་པ་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྩ་ཆོག་
དང་། རྒྱས་པ་རབ་དབྱེའི་རྩ་ཆོག་ལ་འཆད་པ་ནི། ཁ་གང་ཚུགས་ཚུགས་

གྱི་བཤད་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་དོན་ནི་འདིར་གཞན་རྒྱུ་གྱི་མུང་འདས་ཡིན་ལ། དེ་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱུས་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དམིགས་ཡུལ་གཉིས་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེ་
ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་

@056B རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་གསུངས་རབ་ལས་སྐབས་གྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྟོན་
པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་གྱི། འབྲེལ་

པ་འདིར་བྱངས་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་མ་བྱིས་སོ། །མདོར་བསྐྱུས་པ་ཙམ་ཞིག་འཆད་པར་འདོད་ལ། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཅུ་བ་
དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་ཏེ། ལུས་རྣམ་གཞག་

གི་དཀྱུས་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་འཕྲོས་དོན་ཆོགས་བཅད་དུ་སྤེབས་པས་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉར་གཉིས་བཤད་དེ། ཉར་
གཉིས་དཔེས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་

དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དཔེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་དོན་ཉེར་གཉིས་མཚོན་པའི་ཚུལ་དང་། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་དེ། འདི་

ལྟར་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཚོས་ཅན། ས་ལྟ་བུ་སྟེ་ལམ་ཐམས་ཅད་འབྲེན་པས་ཚོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་པ་དང་ལྟན་
པ་ནི། གསེར་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་པ་ཉམས་

པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་བྱང་ཆུབ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་བཞིན་ནོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་ཟླ་བ་ཆེ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དག་བའི་ཚོས་
མཐའ་དག་མི་ཉམས་པར་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་

@057A ༄༄༅། །ཕྱིར། མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་ཕྱོགས་ས་བདུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་བསྐྱོམ་པའི་སྦྱོར་བ་
དང་ལྟན་པ་ནི་མི་ལྟ་བུ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བྱད་ཤིང་མངོན་གྱུར་བསྟེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་རྣམ་པར་བསྟུས་ནས་འདུལ་བར་འདོད་པས། ཞེས་སོ། །སྒྲིན་པ་
དང་ལྷན་པ་ནི་གཏེར་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། ལོངས་སྟོང་གྱིས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བྱད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་སེར་སྒྲ་ཅན་སྒྲིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་སོ། །རྩལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་
ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་འབྲས་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་གྱི་དངོས་

པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། གཞོད་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་
པས་མི་འཁྲུགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གཞོད་སེམས་ཅན་སོགས་

སོ། །བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་ནི་དོ་ཤྱི་དང་འབྲས་སྟེ། ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ལེ་ལོ་ཅན་སོགས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་ལྷན་པ་ནི་
རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཇོན་བརྟན་པས་དམིགས་

པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་བ་སོགས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤྲན་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་

@057B ལས། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་སོགས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་འདྲ་སྟེ། སེམས་ཅན་མི་འདོར་བའི་ཐབས་ཆད་མེད་བཞིས་གནས་སྐབས་
ཐམས་ཅད་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས།

དགོ་བའི་སེམས་བསྐྱོད་པ་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཐབས་མཁས་པས་སོགས་སོ། །སྟོན་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བྱ་དང་འདྲ་སྟེ། འབྲས་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཐབས་མཛོན་ཤེས་
ལྡན་ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱང་

རྒྱལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉི་མ་དང་འདྲ་སྟེ། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་གྱི་
ཟས་སྟོམ་གོས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བསམ་

པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སོགས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབངས་སྟོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིས་
གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་

བྱང་ཆེན་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་སྟོབ་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་ཆུད་མི་བླ་བའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་

ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འདའ་བ་སོགས་སོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི་བང་མཛོད་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཉ་བར་སྟོན་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མང་པོའི་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་

@058A ལྟོ། །བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སོ་བདུན་
དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཏུས་གསུམ་

གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལམ་དེ་ནས་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་དུས་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སོགས་
སོ། །སླིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི་བཞོན་པ་དང་

འབྲ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་སྤངས་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་སྤྱང་བས་བདེ་ལྷག་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཟུངས་དང་
སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཆུ་འབྲིན་ཅིང་མི་ཟད་པ་བཞོད་མའི་ཆུ་

དང་འབྲ་སྟེ། སྤར་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་པ་དང་གསུང་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་
སོགས་སོ། །གཟུངས་གྱིས་འཛིན་པར་བྱེད། སྟོབས་པས་

ཟད་མི་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞིའི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྐྱ་སྟན་པ་དང་འབྲ་སྟེ། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བར་བྱེད་པའི་སྟན་པ་སྟོགས་པའི་
ཕྱིར། མདོ་ལས། ཕྱོགས་བརྩ་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་ལུན་པ་

མུན་གནག་ཏུ་བྱུང་པ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས། དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱ་ཐོས་པར་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་སོ། །བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་
པ་ནི་ཆུ་བོའི་རྒྱན་དང་འབྲས་ལྟོ། །གདུལ་བྱ་ཀྱན་ཐུན་མོང་དུ་

@058B འདུས་བའི་རྩས་པ་ཐོབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱོགས་བཅུ་རེ་རེར་མཐའ་ཡས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ལོང་བ་དང་འོན་པ་དང་སྟོན་
པ་དང་། གཅེར་བྱ་དང་། བཀྱས་པ་དང་སྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་

སོགས་སོ། །མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་སྤྱལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་ལྟ་བུ་སྟེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་
བཞུགས་པ་དང་། དེ་ནས་འཕྲོས་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་

པ་ལ་སོགས་པ་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་དུས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་ལམ་སྟོན་པ་ཞེས་སོགས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩྭ་བ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་

དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ན། །སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་དཔེས་མཆོན་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕངས་པ་དེ་ལྟར་ནའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། ས་
མཆོམས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཀྱན་བསྐྱུས་པར་བསྐྱུན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་སས་བསྐྱས་སོ། །ཚོགས་ལམ་རྩང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱས་པའི་སྤྱིར། དེའི་འོག་དུ་
སྤྱོད་བ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་

གྲིས་བསྐྱས་སོ། །ཐེག་ཆེན་སྐྱོར་ལམ་གྲིས་བསྐྱས་པའི་སྒྲིབ། དེའི་འོག་ཏུ་བརྩམ་ནི་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བརྩས་བསྐྱས་ཏེ་མིམ་པ་བཞིན་དུ། ས་བརྩའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་

@059A ༄། ཤྲིར། དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་པའི་ཤྲིར། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཐམ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་སེམས་བསྐྱུས་

ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྒྲོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པ་

ཡིན་ནོ། །ཚུ་ལཱ་དེ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། གདམས་ངག་གི་དོན་བསྐྱོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱང་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་བཤད་
པ་འོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྒྲུར་བ་དང་། དོན་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་

ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཀྱིས་མའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དང་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་སྟེ། རོད་པ་པོ་ནི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ནི་ཆོས་ཅན། མཚོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྐྱུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་འདོམས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སྒར་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་སྒྲོར་བ་
ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ནི་ལྷག་སོགས་འགྲུབ་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་དང་། སྐར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བའི་དོན་གྱི་ཆེད་དུས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ཐོབ་པས་མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་ལས་དངོས་

@059B སུ་གདམས་ངག་ཉན་ལྟས་པས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། སྤྱིར་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་ལྟས་ན། ཚོགས་ལམ་རྩུང་དུ་ནས་
ཡོད་པ་སྒྲོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞོད་པ་པོའི་བྱད་པར་ནི། གདམས་ངག་ཉན་པའི་

དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི། །གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། ལམ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་།
དེ་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་རགས་པ་ཕལ་ཆེར་སྦྱངས་ནས། མཆོག་གི་སྤྱུལ་

པའི་སྤྱུ་ལས་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལྟས་པ་བྱེད་པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །དེའི་རྒྱར་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ཚོགས་བསགས་པ་དང་།
ལྟ་བ་དང་ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐོས་པ་

མང་བ་དང་། རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་པ་ལ་ཆེར་སྤངས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་དབྱེ་བ་དང་། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་
དང་། རོན་བསྐྱ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ནི་ཆོས་ཅན་

བཅུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ནས་སྒོམ་ལམ་ལ་གདམས་པའི་བར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ། བྱད་གཞི་

དང་། བྱད་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། སྐྱབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་ལ་གདམས་པ་འོ། །བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བར་གདམས་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པར་གདམས་པ་འོ། །མངོན་གྱུར་སེལ་བ་ལ། བསྐྱབ་

@060A ༄༄༅། །པ་བརྟེན་པ་དང་། འཕེལ་བ་དང་། མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་མ་ཞེན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་དལ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་གདམས་
པ་འོ། །བསྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་འརྒྱལ་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྦྱར་དུ་རྫོགས་

པའི་རྒྱལ་གདམས་པ་སྤྱན་ལྔ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུག་ལ་གདམས་པ་འོ། །སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ལ། བརྟེན་པ་
བསྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པ་དང་། སྐྱབ་

པའི་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་གདམས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་དང་། དེའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་པ་འོ། །གང་སྐྱབ་
ན། བསམ་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དེས་འཕངས་

པའི་སྒྲོར་བ་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་ཅི་སྐད་བཤད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་འདོམས་སོ། །ཚུལ་ཅི་ལྟར་སྐྱབ་ན། སྐྱབ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། ཉམས་སྤྱང་བྱ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ཅི་ལྟར་བཤད་པ་བཞི་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་ཉམས་སྤྱང་ལེན་

པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ནས་ཉམས་སྤྱང་ལེན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་མི་འདའ་བས་
དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་སྤྱངས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཛོད་པར་འགྱུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་བཞི་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱན་རྫོབ་རྩུན་པ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་

@060B ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་བཤད་ན་སྤར་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་

རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་དེའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་གདམས་པའི་ཕྱིར།

ཤུ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་འདི། དག་སློང་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐེག་པ་
དམན་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གདམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བདེན་

པ་གཉིས་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། མིང་དོན་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
མངོན་སུམ་ཆེད་མ་དེས། གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་རྩལ་གྱིས་རྟོགས་པར་

བྱ་བ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་དམ་

པ་མ་འབྲུལ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་གནས་པས། དོན་དམ་པ་བདེན་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྒྲོ་བ་སྒྲད་པའི་བསམ་པའི་ངོར་བདེན་གྱི། གནས་ཆོད་ལ་རྩྭ་
པས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་^(GBDE)ན་པ་ཞེས་དང་། ཡང་སྒྲོ་ཀྱན་རྫོབ་

@061A ༄༄༅། །པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་འདི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོར་གནས་པས་ཀྱང་སྒྲོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་དང་། དེའི་ངོར་བདེན་པའི་སྒྲོ་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་
ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྗོད་རྩལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་

ངོ་བོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ལ། དོན་དམ་ལ་ནི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དང་། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ། དོན་དམ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གོ། །ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་ལོག་གཉིས་

སྤྱུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། བདེན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཉིས་པ་བཞིར་འགྱུར་ལ། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཉིས་པ་བཞིར་
འགྱུར་བས། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའོ། །འདིའི་ཐད་

ཀྱི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བཀག་པས་ཞེས་པའི་དོན་རྩུང་ཟད་བཤད་
ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐད་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་

མཐོང་བས་བརྟམས་ནས་འདའ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། གཞོན་རྒྱུ་འི་ས་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་ནས་འདའ་བ་དང་། གནས་ནས་འདའ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཉན་རང་གིས་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་

སྤྱའཤམ་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་མི་ཕྱོགས་པའི་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ། དེ་ལས་འདའ་བའི་དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
རྩལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་

@061B འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱན་བཅད་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྟོམས་པར་
འཇུག་ཀྱང་། མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལས་འདའ་བའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་

དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། བདེན་པ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམས་ངེས་པ་དང་། མཚན་གཞི་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚང་མའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉིས་
རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་

ལས་འདས་པས་བསྐྱས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འཁོར་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འཆིང་བྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཅིངས་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །རྣམ་
བྱང་ལ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས། རྒྱ་ལམ་གྱི་བདེན་

པ་དང་། གྲོལ་བ་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱ་འབྲས་བཞིར་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཀུན་འབྱུང་
དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྟུག་བསྐྲུལ་

དང་འགོག་པ་ཕྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་གོ་རིམས་གཞན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། སྟུག་བསྐྲུལ་གྱི་བདེན་པ་
དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟེ། ཐོག་མར་འཁོར་བ་སྟེ།

དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉིས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་སྒོན་དུ་མ་སོང་ན་དེའི་རྒྱ་ལ་སྒོང་འདོད་སྟེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟུག་བསྐྲུལ་ལ་འབྲལ་འདོད་སྟེས་པ་ན་འདི་དང་འབྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་

@062A ༄། །སམ་མི་རྒྱས། འདི་ལ་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་དུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། སྟུག་བསྐྲུལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཆོར་མ་འདོན་པ་བཞིན་དུ་སྒོང་མི་
རྒྱས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན། ལས་དང་ཉོན་

མོངས་པ་གཉིས་དེའི་རྒྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་ལ་སྒོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིབ་ས་ཀྱན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྒོང་རྩས་སུ་མཐོང་བ་ན། སྟུག་བསྐལ་འགོག་རྩས་སུ་མཐོང་
བར་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་སྟུག་བསྐལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་

དུས་སུ་མཐོང་བས་འགོག་པ་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་སྒོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ལམ་བསྟན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དུས་བཞི་པར་བསྟན་
ཏོ། །གལ་ཏེ་དུས་དང་པོ་སྟུག་བསྐལ་འགོག་རྩས་སུ་མཐོང་ན།

སྟུག་བསྐལ་འགགས་པ་སྒོན་དུ་བྱ་རྩས་སུ་མཐོང་བས་བྲབ་པས་འགོག་པ་དུས་གཉིས་པར་བསྟན་རིགས་ལ། ཡང་ཀྱན་འབྱུང་སྒོང་རྩས་སུ་མཐོང་ནས། སྟུག་བསྐལ་འགོག་རྩས་སུ་མཐོང་
དགོས་པས། ཀྱན་འབྱུང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྐར་བསྟན་པར་རིགས་སོ། །ཀྱན་

འབྱུང་སྒོང་རྩས་སུ་མཐོང་བ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས། ཐོག་མར་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་གོ་རིམ་མ་ངེས་སོ། །ཞི་ན། བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། སྒྲིར་བྱ་བ་གང་ལེ་ཡང་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཕན་

ཡོན་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟོག་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་པས། འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་འཁོར་བ་ལ་མེད་དོང་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་དེ་དང་
འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲལ་རྣམས་

@062B སུ་གོ་བ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་དུས་གཉིས་པར་ཀྱན་འབྱུང་སྟོང་རྣམས་སུ་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་བ་ན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་རྣམས་སུ་མཐོང་བས། ཀྱན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པ་
དང་འགོག་པ་དུས་གསུམ་པར་བསྟན་རིགས་སོ། །ལམ་ཐ་མར་བསྟན་པར་བྱ་བ་

ནི་སྒར་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ནལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང་། གོ་རིམས་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ད་ལྟར་མཁལ་
མའི་བྱག་ཟེར་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་ནི་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་།

ཟས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྤྱག་པར་སྤྱད་ནས་རོ་སྟོང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་ལག་རྒྱུ་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་
གྱི་སྤྱག་བསྡུལ་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་བདེན་པ་འོ། །ཟག་

པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་འགགས་པའི་བྲལ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འོ། །བཞི་པ་ལ། འོག་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་ངོས་

བཟུང་བ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་འོག་པར་ཞུགས་པ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པ་དང་། བདག་དུ་འཛིན་པ་
བཞི་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་འོག་པར་ཞུགས་པ། སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མེད་དུ་

འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱུར་འཛིན་པ་གཉིས། སྤྱི་མ་ལའང་། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སློ་སློན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འཛིན་པ་
དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་འོ། །

@063A ༄༄༅། །འགོག་པ་ལ་འོག་ཞུགས་ནི། ཐར་པ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་གྲུ་མོམ་
པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཟད་པ་

ཡོད་ཀྱང་། ཡང་ལྷོག་པར་འཛིན་པའོ། །ལམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ནི། ཐར་ལམ་ཡི་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་གོམས་པ་ལམ་དུ་མི་རིགས་པར་འཛིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར་
འགའ་ཞིག་ཙམ་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྤྱག་

བསལ་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསལ་གྱི་སྤྱག་བསལ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསལ་བ་
ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བ་པའི་བདག་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཙས་
པའི་ལས་དང་སྟེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྣམ་པ་ཡིན་

ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རབ་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤྲགས་དྲག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པའི་
སྟེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་

ཏེ། རང་འབྲས་སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཉེན་པོའི་སློབས་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐལ་གཏན་ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤྱུག་བསྐལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་

@063B ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུལ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་པ་དང་བདེ་བའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་མི་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐར་པ་ལྟ་ ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་

གྱི་རྣམ་པ་ནི། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པར་བགྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་

ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་བསྐལ་སྤངས་མི་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྤྱུག་བསྐལ་བདེན་པ་ལ་

འདོམས་པ་ནི། ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་ན་བརྩོན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཤེས་བྱ་བདེན་ཞེས་
དགག་པའི་ཆེད་དུ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་

ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དག་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བར་གདམས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀྱན་འབྱུང་

བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ནི། གཟུགས་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ། འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ཀྱན་འབྱུང་བ་ལ་གདམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་རྒྱས་བསྐྱས་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་གསར་དུ་ཀྱན་

@064A ༄། །འབྱུང་བ་དང་ཡང་འགོག་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། དེར་བདེན་པར་མ་
གྲུབ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་

གྱུར་པ་དག་དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བྱར་བདེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །གསུམ་པ་འགོག་བདེན་ལ་གདམས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་སྤྱོད་པ་ཉིད་མི་སྤྱི་མི་
འགག་ཅིང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་

ཡིན་ཞེས་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་སྤྱོད་བྱར་གྱི་ངི་མ་དང་བུལ་བ་དེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་བ་དང་འགག་པ་དང་སྤང་གཉིན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བ་དང་གནས་སྐབས་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དང་

རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བུལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་བྱད་ཆོས་བདེན་པ་བ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་གདམས་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་
དམ་པར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱི་གཟུགས་མེད་པ་ནས་

བྱད་པར་མ་རིག་པ་སྤྱི་བ་ཡང་མེད་རྣམ་བྱང་གི་སྤྱི་མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། བྱད་པར་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། སྤངས་པ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱས་བར་བདེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལམ་

བདེན་ལ་འདོམས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་བརྩོན་ཞེས་པ་འཇམ། མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་ལམ་
ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་

@064B ཕྱིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་བསྐྱེམ་བྱ་སྐྱེམ་བྱེད་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན། བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་
ཅེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་སྟོར་བར་མི་བྱེད་དེ།

སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་རིགས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་སྟོན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཕྱི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་བདེན་པར་མེད་

ཅིང་། བཀག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་དེ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་སྟོར་བར་མི་བྱེད་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་སོགས་དེས་འབྱིན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོན་གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་སྤང་འདས་དག

ཕན་ཚུན་གང་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེར་ལྡན་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་
ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། ལམ་བསྟེན་བྱར་བདེན་

པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཚོད་དུ་གདམས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་འོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། སྐྱབས་
སྤྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བྱད་

པར་དང་། ཇི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྩ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མར། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བཙེ་དང་རྣམ་པར་
ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། དོན་

@065A ༄༄༅། །གཉིས་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱབས་སུ་བྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། ཡང་། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉིན་པོའི་
ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །

བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་བུང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། ཡང་། ཇི་བཞིན་ཇི་སྟེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་
དག་པའི་ཕྱིར། །སྟོ་ལྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །

སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་སྟེ། དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་གྱིས། །ཐེག་གསུམ་

པ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །འདིར་ནི་སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས། །སྐྱབས་གསུམ་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་བྱའི་སྐྱབས་དང་། གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱའི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་
གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱའི་སྐྱབས་དང་། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱལ་མཆོད་པ་དང་། བཀྲར་སྟེ་སོགས་མཆོག་ཏུ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
རིགས་ཅན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྟིན་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ།

@065B གཞན་གྱི་སྒྲི་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐུང་འདས་རང་རྒྱུད་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་
རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་

པར་བཞག་གོ །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྟིན་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ། གཞན་གྱི་སྒྲིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོབ་པའི་ཐུང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་དང་།
ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དགོ་འདུན་ལ་མཆོག་ཏུ་བ་

བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཡང་། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཆོས་དང་
དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུའི་སྐྱབས་སུ་

ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱའི་སྐྱབས་གསུམ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་
གཉིས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་མེད་ཀྱི། འདི་ནི་གསུང་རབ་རྣམས་

ལས་སྐྱབས་གསུམ་སྤྱིར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་སྤང་བྱིར་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་བྱིར། །མེད་བྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །ཆོས་རྣམ་
གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ལྟར། རང་གི་བསམ་པ་དོར་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ཞི་བ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་
གཉེར་ཞིང་དེ་ལས་གོང་དུ་བགྱོད་མི་དགོས་པར་འཇིན་ཅིང་། དངོས་

@066A ༄༄༅། །པོའི་གནས་ཆེད་ལ་ལམ་གྱི་བགྱོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས་དེ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་། བསམ་པ་དོར་འཁོར་བའི་སྤྱད་པ་མཐར་ཐུག་པར་འཇིན་ཅིང་། དོན་ལ་ཡང་མཐར་
ཐུག་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་

གྲི། ལྷང་གི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཆོས་སྐྱུ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་གང་ཟག་སྲུ་ལ་ཡང་ཤེས་འདོད་མེད་པས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷང་གི་ཆོས་ཡིན་ཡང་
དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མངོན་

པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་སྲུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ན། དེ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྲུ་མི་དགོས་པས་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་
ནའོ། །འདྲིར་ཡང་སྤྱིའི་མཐའ་གཙོད་པ་བྱུང་བ་སྐྱབ་པའི་

ཡན་ལག་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གཟིགས་དོར་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་
ལྟར་སྤང་ཡང་། བྱི་མ་མཐའ་དག་མ་ཟད་པ་དང་།

རང་གི་ངོ་བོ་ལ་བྱི་མའི་བསྐྱད་པ་མ་ཉུགས་གྱང་། ངོ་བོ་ལ་བྱི་མ་མཐའ་དག་མ་ཟད་པས་དེར་སྤང་དང་། དེས་སྟོང་ཆོགས་པ་རྩུན་པ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་
པར་བསྐྱབ་གྱི། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་

སྐྱབས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བདེན་དང་། གཞུགས་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ལོག་ཏྱུག་གི་ཐ་ཆད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
ལ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག

@066B པའི་རྩལ་ལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཀྱན་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ཤེས་སློབ་ལྟ་ཀྱི་འཇིགས་པ་མ་ཟད་
པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །རང་ལྷགས་ལ་དེ་

དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་དོར་ནས་ཐལ་འབྱུར་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཏྲགས་བསལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ཁས་ལེན་ལ་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མཐར་ཐུག་གི་
དུས་ན་མེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་དང་། མེད་དགག་གཏན་ཆོགས་

སུ་འགོད་པ་སོགས་ནི། དོན་མ་ཏྱུགས་བཞིན་དུ་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དྲི་མ་ཅན་དུ་འབྱུར་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ན་མཛེས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྩལ་ནི་རང་
ལྷགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་པའི་རྩལ་ཡིན་གྱི། བྱུང་

མཐའ་འོག་མའི་འདོད་ཚུལ་མ་ཡིན་ལ། མར་མི་ཤི་བའི་དཔེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་ན། གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དམིགས་པའི་སྒྲུང་བ་ཡང་རྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྡེ་པ་
ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར་བཅ་རིག་རྒྱན་ཆད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་མ་ལ་གཤེད་མ་རལ་གྱི་གདེངས་པ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་
དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་

ཡིན། །རྒྱབ་པ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་སོ། །བཞི་པ་ནི།
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དེ་ལ་

@067A ༄། །སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་བ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རང་ཉིད་སྤྱིར་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱད་པར་དུ་ངན་འགྲོའི་

ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་འཇིགས་པ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འཇིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྒོ་སྒྲོས་འཆར་བའི་རྒྱབས་

འགོ་ཡིད་ལེགས་པར་འབྱུང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ཞིང་། རྒྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཞུགས་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྦྱིང་པོ་ལོན་

པ་ཡིན་གྱི། རྒྱབས་འགོ་ཡིད་འབྱུང་རྣམ་པ་རེ་ཡང་མེད་པར། ཐོས་བསམ་བསྒྲུལ་པ་ལ་འབད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཤིན་དུ་རྒྱུང་ངོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ། འོག་

ནས་སངས་རྒྱས་པོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་པའི་རྒྱབས་འགོའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་

ཉིད་སྒྱུར་བར་མི་བྱེད་དེ། གཞུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོགས་གྲིས་སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་ཞེན་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་
པར་བྱེད་པ་བདེན་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་

@067B པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱ་དང་། དབྱིངས་དང་རིག

པར་དོན་དམ་པར་མི་སྒྱུར་ཞིང་སྒྱུར་ནས་ཞེན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་ལ་གདམས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གདམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་སུ་མཆོན་
པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་

དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་དང་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་དག་བདེན་སྟོང་དུ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་གྲིས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ནི།
གཞུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྱུར། དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་

བར་མི་སྒྱུར་ཞེས་སོགས་གྲིས་ཆོས་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྲིས་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་ནམ་པའི་གསལ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པ་དག་
གིས་བསྐྱུས་ཤིང་བསྐྱོམས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་

དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནམས་ལ་དོན་དམ་པར་
སྟེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འརྱུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པ་དགོ་

འདུན་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་མ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་འདོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་འདུན་དོ་ཡང་ནམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅི་
ན། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གསུམ་དང་ཞུགས་པ་བཞིའི་བྱེ་

@068A ༄༄༅། །བྲག་གིས་སྐྱིས་བུ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། དབང་པོ་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྲངས་ཉི་ཤུར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་

བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་བཅོམ་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐབས་སུ་ཞེ་ན་

པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྐབ་པའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ་གསུམ། མི་མཐུན་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་ལ་གདམས་པ་དང་། ལམ་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པར་
གདམས་པ་དང་། སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་བསྐྱབ་པ་མ་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ནི། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གང་གིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་
ངན་པ་ལ་མ་ཞེན་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་

སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཏོགས་ཤིག་ཅིས་བསྟན་པའི་འདོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གདམས་པར་རིགས་ཏེ། སྦོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ན་སྦྱོར་བས་
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་སེམས་བསྐྱེད་

གྱི་སྐབས་སུ་ཇི་སྐད་ལག་དཔེ་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས་ཏན་བྱེད་པ་ལ་དབང་རྟུལ་ལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་དེ་སྟོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་ལས་ན། བྱ་བ་ཕལ་བ་ལ་ཆགས་པའི་
ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་

@068B འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་གདམས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་སུ་མི་སྣོམ། ཆོར་བར་མི་སྣོམ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་བྱེད་
པའི་ཆོ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་ལ་བདེན་བར་སྣོམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གདམས་རིགས་ཏེ་
བསྐྱབ་པ་དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་

ཇི་ལྟར་འཆམ་པའི་འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ན་དབང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དབང་རྟུལ་ལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བས་དེ་སེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐེག་དམན་དུ་མི་རྟུང་བའི་རྒྱ་
ལ་གདམས་པ་ནི། སྤྱི་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་དང་

ལྷན་པས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲ་རྒྱ་དགོས་པ་སྟེ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ལམ་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གདམས་རིགས་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལས་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཏུ་ལམ་གྱི་ལུང་ནོད་པར་བྱ་དགོས་ན། དེ་འདྲ་ག་ལ་རྣམས་སྟུམ་དུ་སེམས་ཞུས་པར་
འགྱུར་བས་དེ་སེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་

པ་ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སྟུན་ལྡེ་ལ་གདམས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྟུར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མཛོན་ཤེས་དུག་པ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །

@069A ལྷ། །ཞེས་སོགས་ནས་བརྩམས་ཏེ། སྟུན་ལྡེ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏེ། སྟུན་ལྡེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པོ་ཞེས་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐ་སྟེད་དུ་སྟུན་ལྡེའི་ཡུལ་གཟིགས་པའི་རྣམས་མཐུ་

བསྟན་ནས། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་ཤའི་སྤྱན་གྲངས་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱ་རགས་རྣམས་
མཐོང་བ་དང་། སྟོན་དག་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་

པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་

སྤྱན་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣེ་རྟུལ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པའི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཤའི་སྤྱན་ཆོགས་ལམ་

ནས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་སྟོར་ལམ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་
པ་ནས་ཡོད་དོ། །སྤྱན་ལྔ་པོ་འདི་དང་ལྔ་ན་ན། ཤའི་

སྒྱུན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་རྩུལ་ཆད་ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉིན་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱ་སོགས་གང་ན་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་། གཉིས་པས་གདུལ་བྱ་གང་དུ་ཤི་འཕོས་ཤིང་སྐྱེ་བ་
དང་། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་

@069B ཐབས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། བཞི་པས་གྲོགས་དང་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་པ་རྗེས་
མ་ཐུན་པ་ཙམ་ལྟ་ ཐོབ་ན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟོང་པ་ཕལ་ཆེར་

ཤེས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ནང་ནས་བསྐྱལ་ཞིང་། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་རང་དབང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོང་པའི་བྱང་ཆེན་མངོན་ཤེས་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འཐོབ་སྟེ། རྩ་འཕུལ་གྱི་རྣམ་པ་

དུ་མ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་པོ་རྣམས་ཐ་སྟོང་དུ་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། དོན་དམ་པར་
གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའི་རྩུལ་

གྲིས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྩལ་འཕུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི། མཐུ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ་ས་གཡོ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་མང་དུ་སྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ཏེ་ལྷན་ན་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་མཐུ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྐྱ་རྒྱུད་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་སྒོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་

སས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ། བདག་སྐྱེན་དུ་ཡོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་

@070A ལྟོ། །པ་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་ཆོ་རབས་སྡུ་མ་བརྒྱ་དང་སྟོང་ལ་

སོགས་པ་དུ་མ་སྟོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། ཆོ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་ནི། བསྐྱལ་བ་དང་མ་བསྐྱལ་བའི་གཟུགས་ཤི་
རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་

མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་ནི་དེའི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་འོ། །ཟག་པ་ཟད་
པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་མཐུ་བྱུང་པར་ཅན་དང་

ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་པའི་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མངོན་ཤེས་
དུག་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

མཐའ་ལས་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲིབ་པ་རགས་ནམས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ཤིང་། ཆོ་རབས་སྒྲིམ་ནས་སྟོན་པ་དང་གདུལ་བྱ་གང་དང་འབྲེལ་པ་སོགས་དང་། ད་ལྟར་གང་ན་ཡོད་པ་སོགས་
མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། རྩུ་འཕུལ་གྱིས་

གདུལ་བྱ་ལེགས་པར་འདུན་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་མ་བཅས་སྒྲིད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་
བསྟན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྦྱར་དུ་རྫོགས་

@070B པར་འབྲུར་ཞིང་། དེ་རྫོགས་པས་རྣམ་མཁུན་སྦྱར་དུ་རྫོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ལ་གདམས་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ལ་གདམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་

དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཤར་ཕྱིན་ལ་བརྩམས་ཏེ་སློབས་པ་བསྐྱེད་ཅིག་ཅིས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཉིན་
པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའི་

རྩལ་གྱིས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་ལམ་གང་ན་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པ་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ལའོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆོས་ཐམས་

ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ལུས་ཅན་དེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །མཐོང་ལམ་སྐྱེ་
ཚུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་

ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཉི་སྒྲུང་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ལམ་སྒྲོན་པར་བཀའ་སྩལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་གདགས་པར་མི་རྣམས་སོ། །

ཞེས་སོགས་གྱིས་དཔའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་སྟེ་སྒྲོམ་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤང་བྱ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདེམས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བསྒྲོམ་བྱ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་

@071A ༄། །དང་། ཚུད་སྤང་ངོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ནི་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་

མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པ་དག་རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་པས་སོ། །རིགས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་མེད་དེ། འདུས་བྱས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་བདེན་
དང་འདུས་མ་བྱས་དེ་བྱི་མའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་དང་།

ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་བྱི་མ་དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ་བས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་པན་ཚུན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་སྒར་ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་
དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་

མི་དད་པ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་དེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པས། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལམ་སྒྲ་
ཕྱི་ལ་ཡང་། ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་

བའི་བྱད་པར་མེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཉིས་ཀས་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་གཙང་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་མི་འདྲ་
བ་སོ་སོར་གཙོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་

འདིར་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་མིད་ཀྱང་། ཆོས་སྐྱ་མཐོང་བ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
འདོད་ན་དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་

@071B པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ལམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་སུ་འཇལ་བ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་ན་
མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་།

བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོགས་སྒྲིན་སྤྱང་བ་མ་བྱས་པར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉིས་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མིད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་

དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མིད་ན། སྤང་བུ་སློང་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་བྱད་པར་མིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། དེ་གཉིས་རིགས་ཐ་དད་དུ་མིད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྤང་བུ་སློང་བའི་རྣམ་པ་ལ་བྱད་
པར་མིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྐྱ་མས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

ས་བོན་མི་སྤོང་ཡང་། ལམ་སྤྱི་མ་དེ་ནི་སྤྱ་མ་ལས་གོམས་པ་ཆེས་བསྐངས་པའི་དབང་གིས་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་
མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས། སྤྱི་རྟག

འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟགས་ཀྱང་། ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་ལ་གཞོད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ནི་འདིར་
བསྟན་པ་རྣམ་པ་བརྩུང་ངེས་པའོ། །བརྩུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་

ཅད་གདམས་ངག་གི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་ཏེ། བརྩུ་པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་ཏེ་རྗེས་པར་འབྱུང་བས་སོ། །འོག་ནས་
འཆད་པའི་ལམ་གཞན་དགོས་པ་མེད་པར་འབྱུང་རོ་སྟུམ་དུ་

@072A ༄། །མི་གཟུང་སྟེ། འདིར་མ་འདུས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་འདིར་མ་བསྟན་པས་གཞན་ལས་རྟགས་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ནོ། །བྱས་པར་མ་འདུས་པའི་དངོས་པོ་མི་

སྲིད་གྲང་། བྱས་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་ས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བསྟན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ལམ་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་དེས་འཕངས་ཤིང་ཟེན་པའི་ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་བསྟུས་པའི་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྒྲོམ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བ་མི་དམིགས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་དེའི་དམིགས་
པ་ཞེས་དང་། སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་གོང་།

ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་མི་ལྟོག་པར་ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་ནས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་དུ་
འཇུག་པས་གཞན་གྱི་ཞེས་དང་། ཆོགས་སྐྱར་དུ་རྩོགས་

པར་བྱེད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་དང་། སྐྱིབ་གཉིས་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་
དག་སྟེ་བཅུ་འོ། །གདམས་ངག་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ནས་

སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གདམས་པ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་དག་ཤེས་རབ་དེས་ཟིན་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་
རྒྱུ་བ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་

@072B སལ་ཆེར་རྒྱུ་ཐོབ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒྲེམས་པས། འོག་ནས་འཆད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གྱེ་

བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་དང་། མཆོན་བྱའི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། གང་ཟག་རྣམ་
པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་སྦྱོང་གི་

རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། དག་སྦྱོང་གི་རྩལ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་ནས་དོན་དམ་པའི་དག་སྦྱོང་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་ལོ། །དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ། སྤངས་པ་རྣམས་ནི་བྲལ་
འབྲས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་རྒྱ་མཐུན་

གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ། །དོ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འབྲས་བུ་བཞིར་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། དེར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྤང་བུ་གསུམ་
སྟེ། ཐར་པ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་

ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་དང་། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་དང་། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ཕལ་ཆེར་དང་། མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་
བར་པ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་སྤངས་པས་དགྲ་བཅོམ་པའི་

འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྐྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་དང་། མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སེམས་

@073A ༄། ཁྱིམ་སྡེ་མ་དང་འབྲལ། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནོ། །འབྲས་བུ་བཞི་པ་ནི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་
བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ལ། གཟུགས་

མེད་དུ་ཐོབ་ན་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དོ། །མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་ལ། བར་པ་གཉིས་
མཐར་གྱིས་ཐོབ་ན་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་

ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གྱིས་ཐབ་པོ། །འབྲས་བུ་ཐ་མ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་སྟེ། སྤྱིང་ཅིའི་སྒྲོམ་སྤངས་
ཟད་པར་སྤངས་པས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་ཐོབ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡང་། བར་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ཞི་གནས་ཤས་
ཆེར་སྟོད་པ་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་

ལམ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ནི། དང་པོ་གསུམ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་འཐོབ་
པོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཞུགས་

གནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱན་སྐྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་གོ། །དབྱེན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་
ཡོད་དོ། །ས་མཚམས་སྐྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱན་

@073B ཉུགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཚུན་ཆད་དེ། །རྒྱན་ཉུགས་འབྲས་གནས་ལ་མཐར་གྲིས་པ་དང་། ཅིག་ཅར་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཀྱན་སྐྱོར་
གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་

གང་ཞིག་ །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཀྱན་སྐྱོར་གསུམ་ནི། འཛིག་ལྟ་དང་། བརྟུལ་ཉུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། ཐེ་ཆོམ་མོ། །དབྱེན། དབང་
པོས་ཕྱེ་བ་དད་མོས་དང་། མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དང་། སྐྱོར་བས་

ཕྱེ་བ་འབྲས་གནས་ཙམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་མི་བརྩོན་པ་དང་བརྩོན་པའོ། །དབང་པོས་ཕྱེ་བ་དང་། སྐྱོར་བས་ཕྱེ་
བ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་

པར་བྱའོ། །སྤྱི་བའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཕྱིན་རེ་ལྟར་ཐེག་ན་ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྤྱི་བ་གཉིས་སོ། །ས་མཚམས་ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་འདོད་པའི་སྒོམ་
སྤངས་ཉོན་མོངས་དྲུག་པ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་

པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ཅིག་ཅར་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། །དེ་གང་། །ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་སྟོང་བའོ། །ཉོན་མོངས་སྟོང་ཚུལ་ནི། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ།

འདི་ལ་བརྟན་ནས་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་རྣམས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤངས་སྟོང་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདས་
ལམ་ཁོ་ནས་སྟོང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྟིད་

@074A ༄༅། །ཅིའི་སྒོམ་སྤངས་སྟོང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཚུལ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་ནས་རྩང་རྩའི་རྩང་རྩ་དགུ་ཅིག་ཅར་སྤང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་

ཡང་གཞན་ལས་འདི་དབང་པོ་ན་བས་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་ན་མས་ཁམས་དང་ས་སོ་སོར་མ་སྟེ་བར་འདི་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་བདག་མེད་དེ། །ཞེས་གཟིག་ཏུ་
བསྟུས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་སོ། །འབྲས་

བྱ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཅར་བ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་སྟོང་བའི་ཆོ་སྲིད་ཅིའི་སྒོམ་སྤངས་དྲུག་པ་དང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྟོང་བའི་ཆོ་སྲིད་ཅིའི་དགུ་པ་སྟོང་བ་མི་སྲིད་པས།
འབྲས་བྱ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ཁོན་ལ་བཞག་གོ། །དབྱེ་ན། རྒྱན་ལྷགས་

འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་དང་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་དགྲ་བཙམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལྷགས་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་སྒོམ་སྤངས་རྒྱུ་
རུའི་རྒྱུ་རུ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་གྱི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ། ལྷགས་གནས་གཉིས་གྱི་དང་བའི་མཚན་ཉིད་པལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་དགེ་སྟོང་གི་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་
གོ། །དབྱེ་བ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་

པ་གཉིས་སོ། །ས་མཚམས་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་། དང་པོ་སྒྲོང་བའི་སྒྲོར་བ་ལ་བཙོན་པ་ནས། གྲུག་པ་སྒྲོང་བའི་བར་རོ། །ཐོད་ཀྱིས་
བའི་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལྟར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོན་

@074B དུ་སྒྲོམ་སྤངས་གྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གང་རུང་སྤངས་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད། ཕལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱི་
བའི་དགོ་སྒྲོང་གི་རྩྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། །དབྱེ་བ་འབྲས་བུ་ཐོབ་

རྩྱལ་གྱིས་ཕྱིན་མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཐོད་ཀྱིས་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྤྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི། འདོད་ཉོན་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་། དགྲུ་པ་མ་སྤངས་
པ་སྒྲིབ་གཅིག་བྲངས་ནས་སྤྲོད་ལས་འདེམ་བ། སྤང་བྱ་དེ་

དག་གི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། ཐོག་ཀྱིས་བ་བདེན་པ་མངོན་ཏེ་གས་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་གྲུག་པ་ནས་དང་། མཐར་གྱིས་པ་གྲུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ནས། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་དགྲུ་པ་སྒྲོང་བའི་བར་ཆད་མེད་

ལམ་གྱི་བར་རོ། །གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགོ་སྤྱོད་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་
གང་ཟག །དབྱེ་བ་ཕྱིར་འོད་དང་འདྲ། ས་མཚམས་

ཆགས་བྲལ་སྤྱོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་ས་མཚམས། ཐད་ཀྱལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འདྲ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོན་དུ་འདོད་པའི་དགྲ་པ་ནས་ཅི་ཡང་གི་དགྲ་པའི་བར་གང་
རུང་སྤངས་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །མཐར་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་ནི།

མཐོང་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པ་ནས་དགྲ་པ་སྤོང་བ་ལ་བརྩོན་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་
ཕྱེ་བའི་དགོ་སྤྱོད་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །

@075A ༄༄༅། །ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡ་ནི། ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་དང་། འདོད་པ་ལ་བདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི། འབྲས་བུ་ཐོབ་རྩལ་གྱིས་ཕྱེན། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཆགས་
བྲལ་སྤྱོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། འཕགས་

ཆོས་བསྟོན་ཚུ་ལ་གྱིས་ཕྱི་ན། འདོད་པར་ཆོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་པར་འཕགས་ལམ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་
ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་སྤྲུང་ན་ལས་འདའ་

བ་ཡིན་ལ། མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་སྤྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་སུ་ཉིར་འགོ།
གཟུགས་མེད་ཉིར་འགོ། །མཐོང་ཆོས་ཞི་ལུས་མངོན་བྱེད་

རྣམས་སོ། །དང་པོའི་མཚན་ཉིད། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གང་། གཟུགས་སུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བ། དབྱེ་བ་ལ་ལྡེའི་དང་པོ། བར་དོར་འདའ་བ་ནི།
གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས། མངོན་པར་འགྲུབ་

པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པས། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྲུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤིད་གྲུབ་
ཅིང་ན། ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྲུང་ན་ལས་འདའ་

བའོ། །གསུམ་པ་འདྲ་བྱེད་དང་བཅས་ནས་འདའ་བ་ནི། གཞན་འདྲ་བ་ལ་འབད་ཚྱོལ་ཆེན་པོས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། བཞི་པ་འདྲ་བྱེད་མེད་པས་འདའ་བ་ནི།
གོམས་པའི་དབང་གིས་འབད་ཚྱོལ་ཆེན་པོ་མེད་པར་

@075B ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །ལྷ་པ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་གནས་གང་། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་
བརྒྱད་ནས། འོག་མིན་དང་སྤྱིད་ཅེའི་རྟེན་གང་རུང་ལ་ཟྱ་ངན་ལས་འདའ་

བའི་རིགས་ཅན། དབྱེ་བ་ནི། འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་ཅན་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་། འཕར་བ་དང་། ཕྱིད་དུ་འཕར་བ་
དང་། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་

གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་རིགས་ཅན་གསུམ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་མ་བསྐྱོམས་པས། གནས་གཙང་མ་ནམས་སུ་མི་སྐྱེ་ལ། སྤེལ་མ་སྐྱོམ་པའི་གང་ཟག་
ནི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་སོ། །ཕྱི་

མ་ནི་དབང་རྩལ་རྣམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རེ་མེད་གི་སྒྲིབ་པ་ཐག་བསྐྱེད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པོ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ལ། དང་པོ་ནི།
གནས་གཙང་མར་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་

དོ། །སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སེམས་ལས་སྤྱུང་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་ལ། ཕྱིས་ནི་གཞན་དག་ལ་ཡང་ངོ། །དེ་ཡང་སྒྲུབ་
བ་གཅིག་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཟག་མེད་

ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག །དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་མེད་དེ། རྩང་བྱ་གསུམ་སྤེལ་ལོ། །རྩལ་དེས་བྱུག་དང་། དགྲ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་། བཙེ་ལྔ་སྤེལ་བ་ནི་འབྲིང་དང་ཆེན་
པོ་དང་། ལྷན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། ཆེས་ལྷན་ཏུ་ཆེན་པོ་སྟེ།

@076A ༄༄༅། །བཙེ་ལྔ་སྤེལ་བའོ། །སྒྲོན་སོ་སྒྲིའི་བྱས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དག་པ་བ་བསྒྲོམས་པས། གནས་གཙང་མར་
སྐྱེ་བའི་རྩྱུར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་

མཐོང་ནས་ཡང་སྲིད་འཕན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་གང་། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་པར།

གཟུགས་མེད་གྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེན་བར་དོར་འདའ་བ་མ་གཏོགས་པ་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པའི་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། །བཞི་

པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངན་བྱེད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པའོ། །ས་མཚམས་ནི། མཐར་གྱིས་བ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་སྲིད་ཅིའི་
དགུ་པ་སྟོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་གྱི་

བར་ཡིན་ལ། ཐོད་རྒལ་བ་ནི། བདེན་པ་མངོན་ཏོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་དོ། །བཞི་པ་དབང་བཅོམ་གྱི་སྒྲོར་ལ་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་
རྒྱ་བའི་དག་སྟོང་གི་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་རྟེ་

བཙོན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག །དབྱེ་བ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་པའི་དག་བཙམ་ཞུགས་པ་གཉིས་སོ། །སྤྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། སྒྲིམ་སྤངས་ལྷག་མ་སྤོང་བའི་སྤྱོར་བ་ལ་བཙོན་པ་
ནས། སྤྱིང་ཅིའི་དགྲ་པ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་

@076B གྱི་བར་རོ། །རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་ན། ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་བྱུང་པར་ཅན་དང་འབྲ་བར་ས་མཚམས་བཞག་གོ །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ནི། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའི་དག་སྤོང་གི་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། གང་

མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་ནི། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་། རྟོད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་རྣམས་སོ། །དབྱེ་བ་ནི། སྤང་བྱ་སྤོང་རྩ་ལ་གྱིས་བྱེན། མཐར་གྱིས་པ་དང་། ཅིག་
ཅར་བའི་དག་བཙམ་པ་གཉིས། དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་བྱེན་དུག་སྟེ།

ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། བདག་གསོད་པའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས་ཅན། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་
སོ། །ས་མཚམས་ནི། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནས་

སོ། །གཉིས་པ་མཚོན་བྱའི་དོན་ལ། དབྱེ་གཞི་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ལ་ཉི་ཤུར་ཕྱེ་རྩ་ལ་ནི། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་གཞུང་གིས་དངོས་
སྲུ་བསྟན་པའི་འོག་མིན་འགྲོ་ནས། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་མཐར་

ཐུག་འགྲོའི་བར་ལྷ་པོ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ཞེས་ཉི་ཤུའི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བབྱང་བས། གཞུང་གིས་དངོས་སྲུ་ཟིན་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་གཉིས།
དབྱ་བཙམ་ཞུགས་པ་དང་། བཞི་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུར་

འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དངོས་སྲུ་ཟིན་པ་བཞི་དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ཁ་བསྐྱང་ནས་ལྷ་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་སྐོར་ལ་དངོས་སྲུ་ཟིན་པ་གཉིས། ཕྱིར་
འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ཁ་བསྐྱང་ནས་གསུམ་དང་། ཕྱིར་

@077A ༄༄༅། །མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་དངོས་སྲུ་ཟིན་པ་དང་། འདའ་བ་བཞི་སྟེ་ལྷ་དང་། འོག་མིན་འགྲོ་དངོས་སྲུ་ཟིན་ཡང་། དབྱེ་གཞིར་མཇད་ནས་དེ་ལ་ཕྱེ་བའི་གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་
དང་། འགྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། གཞུགས་ཀྱི་

འདོད་ཆགས་བཅོམ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱི་མོར་འགྲོ་བ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞིང་ལུས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། འབྱུར་གསར་འདི་ལྟར་ན། སྲིད་ཕྱིའི་མཐར་ཐུག་
འགྲོ་དང་། གཟུགས་གྱི་ཆགས་བཅོམ་དངོས་

སྲ་ཟིན་ཡང་། གངས་གྱི་ཡང་གུལ་དུ་མི་བགང་བར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་དབྱེ་གཞིར་མཛད་དོ། །མཐོང་ཆོས་ཞི་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཁ་
བསྐྱང་སྟེ། གཞུང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་བཅུ་བདུན་

དང་། གསུམ་ཁ་བསྐྱང་ནས་ཉི་ཤུ་མཛད་དོ། །དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་ཅམ་གངས་སུ་མི་བགང་བར་དེས་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཀའི་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མཛད་
དོ། །འདི་དག་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་མཚན་ཉིད་བར་

འདོད་པ་དང་། བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མའི་ལུགས་འཛིན་པར་རྩོམ་པ་ཁ་ཅིག །སུན་འབྱིན་ལྟར་སྤང་འབའ་ཞིག་འཕེན་ཞིང་། རང་གི་མགོ་གས་པ་མི་ཆོར་པར་གཞན་གྱི་
མ་སོལ་ཅུང་ཟད་ལ་བཞད་གད་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བ་ནི་ཆོག

དོན་གྱི་སྐབས་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་བཤད་པར་བྱའོ། །སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་རིམ་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ལ་
སྟོར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཚུལ་ཉིད་ཡིན་ན་སྟིད་

@077B པའི་ཕྱི་མོར་འགྲོ་བ་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་རིམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་རྒྱར་མི་འཐད་པ་དང་། རྒྱན་ལྷགས་ལ་
སོགས་པའི་མིང་དོན་མི་འཐད་དེ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣེ་ཞིང་ཐབས་

མཁས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགྲ་ཡང་ཅིག་ཅར་སྟོང་བས་འདོད་ཁམས་གྱི་ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་སྟོན་དུ་སྟོང་བ་མི་སྟིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འབོན་གང་
ཡིན་མ་མཐོང་བར་མདའ་འཕེན་པ་ལྟར་མ་སོགས་ན་ལེགས་སོ། །

འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ། རྣམ་དཔྱོད་དང་བརྩོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་མེད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་འདོད་པས་མ་སྟོས་
སོ། །གཉིས་པ་ཡང་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ། མཚམས་སྟོར་བ་

དང་། ཅ་བ་དང་། འགེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བདེ་སྒྲག་དུ་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་གཉིས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། གཞུང་

གིས་ཟིན་པ་ཉི་ཤུ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་། འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་དང་། དབྱ་བཙམ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཡང་བརྒྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཙམ་ལྔ་ན་
འདས་གང་ཞིག །ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་

གང་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་ལགས། འདི་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་ཡང་མདོ་སོ་སོར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆོག་མངས་
སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

@078A ༄༄༅། །ཆོས་བཟོད་པར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་དབང་བརྟུལ་དང་རྣམ་པོ་དག་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་

གཅིག་དང་། དད་དང་མཐོང་ཐོམ་ཅིས་པས་བར་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉུགས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་། རིགས་ནས་རིགས་ཞེས་པས་བསྟན་པ་རྒྱུན་ཉུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་། རྒྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་

ཅམ་གྱི་མིང་ཅན་དང་། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ་བར་དོ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། འདུ་བྱེད་མིན་པར་འདའ་བའི་མིང་ཅན་བཞི་དང་འོག་མིན་འགྲོ་བའི་མིང་ཅན་ལ་

འཕར་གསུམ་དང་། སྤྱིད་ཅིའི་མཐར་ཐུག་འགྲོར་བཏགས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་དང་། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་མིང་ཅན་དང་ནི་ཉི་ཤེས་། །གསུམ་པ་ནི།

སྐབས་གཉིས་པ་ནས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བཅོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་བཅོད་པར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྟན་ནས་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་འབྲས་

བྱ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཁྱོད་ལ་དེའི་མིང་ཅན་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ །སྐབས་
འདིར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལྔ་ལ་གནས་པ་ཞུགས་པ་དང་། བཙུ་

@078B ལྷག་པ་ལ་གནས་པ་འབྲས་གནས་སུ་འདོད་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྷག་རིམ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་
འདོད་པ་ནི། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་རྩལ་གྱི་བཞེད་པ་

ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་ལྷམསམམ་ འབའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་རྟོགས་དང་། དེའི་རྩེས་སུ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་
སུམ་གྱིས་གསར་རྟོགས་བྱེད་པ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་

འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་འོག་ནས་དེ་ལ་སློབ་སུ་དགག་པ་མཇད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་འདི་དག་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་
ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པར་འདོད་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་བཙུ་

དུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་སྤངས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོ་སྤྲོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། རང་གིས་རང་ལ་ཙཿ་འདྲི་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
གྱི་དོན་པ་རོལ་དང་མཐུན་པར་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྤངས་ནས་པ་

རོལ་ལ་སྐྱམ་འབྲིན་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་གྱི་བདག་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཉོན་ལྷན་སྤངས་པའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བས་

སྤང་བར་བྱ་བ་ཀྱན་སྤྲོར་གསུམ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་སོ། །ཐེག་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཟད་ཀྱང་། འཇིག་ལྷ་མ་ཟད་ཅིང་། འཇིག་ལྷ་
ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཀྱན་སྤྲོར་དུ་ཡང་བཤད་པས། ཀྱན་སྤྲོར་གསུམ་

@079A ༄༄༅། །པད་ཅེས་མི་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་
མོངས་དུག་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་ལམ་པ་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང་རྣོན་པོ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དག་ཉི་ཤུའི་གྲངས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལ་ཞྭགས་པ་ཞེས་པའི་
མིང་ཅན་གཅིག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་

གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་འདོད་པར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འོང་གི་མིང་ཅན་དེ་ཉིད་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོམ་སྤངས་ལྷག་མ་གཅིག་
ལུས་པས་གཞན་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་

འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་ལམ་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་ཏུ་དད་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཉི་ཉི་ཤུའི་གྲངས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ཞྭགས་པ་ཞེས་

པའི་མིང་ཅན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིད་ཀྱི་ཉོན་ལ་ཉོན་ཐྱིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་
བར་མ་དོར་འདའ་བ་དང་གཟུགས་སུ་སྒྲེས་ནས་འདའ་

དང་། འབད་ཚེ་ལ་གྱི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདའ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས།

@079B མངོན་པར་།འབྲུག་པའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤང་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་མ་སྤངས་པ་སྐབས་འདིར་གཟུགས་གྱི་བར་སྤིད་དང་སྐྱེ་སྤིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མོང་བཞག་ནས་ཀྱང་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའོ་ཞེས་

སྐྱེ་བ་ནི། འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་འོང་བཏགས་པ་བར་བྱས་ནས།
ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལཱ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་

གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་ཉིད་ལ་རྣག་གིས་ཅོ་འདྲི་བའི་ཆེད་དུ། འཁོར་གསུམ་ག་ཁས་ལེན་པའི། ཡང་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་དེ།
མངོན་གྱུར་ཅམ་མམ་ས་བོན་སྤངས་པ་ཡན། དང་པོ་ལྟར་ན།

ཟག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་པ་དག་ཀྱང་དེ་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་དགོ་འདུན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འགལ་
བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ས་བོན་ལ་བྱེད་ན་དམན་ལམ་སྡོན་དུ་

མ་སོང་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོམ་སྤངས་དགྲུ་པའི་ས་བོན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་སྡོང་བར་སྒྲོབ་དཔོན་བཞེད་པས་
ལྷགས་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའོ། །དེའི་འོག་དུ་བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་ཉིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་སྤྱར་གྱི་གྲངས་འཛོན་ལྔ་
ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོར་ཆངས་རིགས་

@080A ༄། །སྤྱི་བ་སྤངས་ནས་གཞན་དོར་ཏེ། དེ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྒྲིབ་ལེན་པ་འཕར་པ་དང་། ཡང་ཆངས་རིགས་ནས་གནས་གཙང་མའི་འོག་མ་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྒྲིབ་སྤངས་
ནས། དེ་ནས་འོག་མིན་དུ་སྒྲིབ་ལེན་པ་བྱེད་དུ་

འཕར་བ་དང་། ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་ནས་འོག་མིན་གྱི་ཉིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཉིད་གྱིས་
གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་ཁ་

ཅིག་མདོའི་སྒྲིས་ཟིན་ཙམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་ཚངས་རིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ན། བསམ་གཏན་གོང་མ་གསུམ་ལས་
ཉམས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་

ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་ཞེས་བཤད་པས། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་ཀྱང་། བསམ་
གཏན་དག་པ་པའི་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་

རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་དེའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། མདོའི་
སྒྲིས་ཟིན་ལ་ཉོན་ཐོས་གྱི་དགོ་འདུན་དང་། ཐ་སྙད་མཐུན་

པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངས་པ་ལ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དང་། ཁ་ཅིག་ཞུགས་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་གཞག་མེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་པ་དགག་པའི་ཆེད་

@080B དང་། ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་པ་དག་ལ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་གནས་པའི་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་དག་ཐོབ་པར་
བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་

ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་སྤིད་པའི་ཕྱི་མའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཉན་མོངས་ཅི་རིགས་སྤངས་པས་
གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་གཅིག་ལ་བཏགས་

པ་སྟེ། སྤིད་ཕྱི་ཉན་མོངས་དང་ལྷན་པ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ས་དུག་པ་བདེ་ལ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་འཛིན་བརྒྱད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལས་ཉན་གྱི་དབང་
གིས་ཉིད་མཚམས་སྒྲོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་ཐར་

བརྒྱད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་ཏུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཕྱིར་ཏུ་བརྩོན་པའི་ས་བཅུ་པ་བདེ་ཉིད་དབང་བཅོམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཤེས་པ་བྱངས་གཅིག་ཡིན་

ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བྱངས་ཉི་ཤུའོ། །གཉིས་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་སྒྲོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་སྒྲིས་པའི་
ཐོབ་མ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །

དང་པོ་ལ། ཉིན་དང་། ངོ་བོ་དང་། སྒྲོ་རིགས་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཉིན་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིས་པ་དང་བྱད་མེད་འདོད་ལྷ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཉིན་ཡིན་ལ། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྒྲི་
བའི་ཉིན་མ་ཡིན་ཡང་། རྟོད་དང་རྩེ་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་

@081A ༄། །འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྒྲི་བར་མངོན་ན། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྒྲི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་ཀྱི་
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་

ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་མོ། །སྒྲོམ་བྱུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཅུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་

པ་བཞི་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་བྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མཇད་ཉིད་ཚང་བ་ཡོད་ཅིང་། མི་རྟག་
པ་དང་སྟག་བསྐལ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་།

དང་། མི་སྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཐོག་མར་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་

ན། བདེན་པའི་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཆོ་ཡུལ་གྱི་སྒྲི་ལེགས་པར་ཤར་ཡང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་གཉིས་སྒྲུང་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་དང་བཅས་ནས་འབྲེལ་

པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྲིས་དམིགས་པའི་ཆོ་རྒྱུ། གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུ་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་ལོག་ནས། ཡུལ་དེ་ལ་བྱུག་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་། ལྷ་
ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཁང་པ་ལྟར་སྒྲུང་།

@081B བས། ལྷ་ལ་དེ་ལྟ་བུར་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྲི་ཤར་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྒྲུང་ཞེས་བྱའི། རྟོག་བྲལ་གྲིས་གསལ་སྒྲུང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ངང་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རིགས་པས་ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་སྟོབས་

གྲིས་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྒྱུངས་པའི་བདེ་བ་འདྲན་རྒྱས་པའི་མཚམས་དེ་ནས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེའི་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའི། ཞི་ལྷག་བྱུང་
འབྲེལ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཆོགས་ལམ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་

ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པ་ན་སྒྲོར་ལམ་དོད་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཆོ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་
ཡང་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པ་སྒྲོང་སྟོབས་གྲིས་ངེས་རྒྱས་ཀྱང་སྒྲོར་།

ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོ། དེ་ལྟར་ངེས་མི་རྣམས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལས་གཉིས་སྒྲུང་རྣམས་པ་ལྟར་སྒྲུང་གི་གཉིས་སྒྲུང་རྣམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་
བཞི་ལ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། གསལ་སྒྲུང་རྒྱུ་དུ་འབྱིང་

ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གསལ་སྒྲུང་རྒྱུ་གསལ་པའི་སྒྲོན་སྒྲུང་པར་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱུས་
ནས་དེ་བདེན་པས་སྦྱོང་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་།

དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྦྱི་གསལ་པོར་ཤར་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་སྦྱོང་བའི་རྣམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་ནས། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་སྦྱོས་པའི་ཆོ་

@082A ༄། །གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱོས་མངོན་གྱུར་གྱི་ཡང་རྣམས་པ་རགས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པས་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་བའི་ཆོས་
རྣམས་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་

ལྟར་སྒྲུང་བའི་སྒྲིལ་གསལ་པར་ཤར་བ་དང་། ཆོས་མཆོག་སྐྱེས་པའི་ཆོ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་གཟུང་བྱ་དང་། འཛིན་པ་ལ་
བདེན་ཞེན་སྒྲུང་དཀའ་སྒྲུའི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། །མདོ་

སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཆོ་དེ་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྟོང་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་མཛུགས་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྟོང་། །ཞེས་སྒྲུངས་བའི་ངོས་
ནས་བཞག་པ་ལྟར་རོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྒྲུང་ཡོད་

མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་འབྱེད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། ཟེར་རྒྱས་ཐོངས་པར་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲ་དོན་འདྲེན་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་
བྲལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སོ་སོ་སྒྲུ་བོ་ལ་ཆོས་ཉིད་

ཞོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་རྟོག་མེད་ཀྱིས་ཞོག་ཏུ་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ན་སྟོ་འདོགས་མཛོན་གྱུར་སེལ་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་མེད་
ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འབྲུལ་ན། མ་ཐོང་

སྤངས་ཀྱིས་བོན་ཡང་སྤངས་པར་བལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྱུང་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་
རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོམ་

@082B བྱང་དུ་བྱུར་ནས། སྤོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་དཔྱེད་པའི་ངོ་བོར་བྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།

རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པས་ལས་དང་པོ་པ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པས་གདམས་
ངག་གི་དོན་བསྒྲོམ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་

ལག་འབྱུང་བས་དེའི་རྗེས་སུ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཟིན་ཆོད་ལྟར་ན། ཀླང་པ་བར་པ་བཞི་བྱད་གཞི་
དང་། དང་པོ་གཉིས་བྱད་ཆོས་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གང་ལས་བྱད་

པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་བསྟན་ལ། འབྲེལ་པ་འདིར་ཡང་དོན་གྱིས་ཆེ་འབྲིང་གི་བྱད་པར་ཡང་བྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས།
དེའི་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སློབ་པ་ཡི་དྲོད་

སོགས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པའི་སློབ་ལམ་དག་ལས་བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། གང་གིས་ན། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས་དང་།
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་རྣམ་ཏོག་བཞི་པོ་ལྟན་པ་ལ་བརྟན་པ་དང་

རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་འབྲིང་བྱད་ཆོས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱད་ཆོས་སྒྲ་ན་མེད་

@083A ༄༄༅། །པའོ། །འབྲེལ་པའི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ན། ཀང་པ་དུག་པ་བྱད་གཞིར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ལྟག་མ་རྣམས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དམན་པའི་
སློབ་ལམ་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།

དམིགས་ཚུལ་བཅུ་གཉིས་བཞིར་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱད་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་

དོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱད་ཆོས་དུག་གམ་ལྡས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། བྱད་གཞི་ཉིད་ལའད་པ་ནི། དེ་རྒྱ་བྱད་པར་འཕགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དར་

བཅས་པ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དད་པའི་ཡུལ་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པས། དད་
སོགས་ཡུལ་ལ་མཁས་པའི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དྲངས་པས་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་བྱད་པར་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོ་བྱད་

པར་ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བསྐྱེམ་པ་ལས་བྱུང་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱབས་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་
བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་

@083B ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཅི་མོར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་དང་པོར་ཐོབ་པས་བཟོད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་གྱི་མཆོག་ཅེས་
བྱ་བ་བཞི་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྒྱད་གཅིག་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་

གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་སོགས་པའི་རིམས་གྱིས་སྐྱེ་བས་བསམ། རྒྱད་ཐ་དད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུད་ཏུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནི་བྱུང་པར་འཕགས་སོ། །ཡང་ན་བྱུང་ཆོས་སུ་སྐྱུར་ལ་

བཤད་དོ། །གང་གིས་བྱུང་པར་འཕགས་ན། འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོང་འདོགས་གཙོད་པའི་གཞིར་བཟུང་བའི་

ཕྱིར། སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་དངོས་གྲི་གཉིན་པོ་ཉིད་
གྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པས་

བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱའི་ངོ་བོ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་བྱུང་པར་ཅན་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་བྱུང་པར་ཅན་

མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་རྫེས་སུ་བབྱང་བའི་ཕྱིར། ཅེ་མོས་བསྐྱས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམས་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་

@084A ༄། ཉོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ཏེ། བཞི་པོ་འོག་ནས་འཆད་པར་འབྱུར་བའི་རྩ་ལ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་

པའི་ཕྱི་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་གྱིས་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་འདི་དག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་

བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྐབས་འདི་ནས་བསྐྱུས་པའི་རྟོག་པ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱི་སྒྲོལ་གྱིས་སྤོང་བར་གསུངས་པས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་དག་སའི་གནས་སྐབས་འབའ་
ཞེག་ལ་འཆད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་

རྟོག་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོགས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོར་ལྡན་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའོ། །དྲོ་སོགས་བཞི་ལ་
རྟོག་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ས་བོན་དང་རིམ་

བཞིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ། མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོལ་ལམ་དོད་ཀྱི་དུས་ན་རྟོག་པ་བཞི་གའི་ས་བོན་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་

ན་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད། ངོ་བོ་གཅིག་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། བདེན་སྟོན་དུ་རྟོགས་པ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་
སྟུང་ལ་བའི་ཕྱིར། དུས་མཉམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་

@084B མི་རུང་སྟེ། རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་རྒྱད་དུ་མར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་མི་མཉམ་ན་
ཡང་། སྟོར་ལམ་བཞི་ལ་རྟོགས་པ་བཞི་སོ་སོར་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་

མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་གྱིས་བྱུང་པར་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྟོར་ལམ་བློད་གྱི་དུས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་བ་འབའ་ཞིག་

བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་ན་ཉི་ཆོ་བའི་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་པའི་སྟོས་པ་ལྟ་རགས་རྫོགས་པར་ཆོད་པ་དང་། མཆོད་པ་ལ་བྱབ་པའི་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་སྟུང་འཛིག་གི་ཆོས་ཅན་རྒྱ་ཆེ་

རྒྱུ་གིས་མི་འཛོག་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་བྱད་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་པ་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་

འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་ཅིས་རྣམ་པའི་འཛིན་སྣངས་སུ་བཤད་གྱི། རྟོག་པའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོར་ལམ་བཞིས་རྟོག་པ་བཞི་རིམ་
ཅན་དུ་སྟོང་བ་ཡང་མི་འཆད་དེ། སྟོར་ལམ་དོད་གྱི་གཟུང་

འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ན། གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ལ། འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་མི་གཅོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོར་ལམ་
དང་འདིའི་རྟོག་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་

@085A ༄། །རུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེས་མཐོང་ལམ་ཅི་སྟོར་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་དང་། གཞོད་པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་གཟུང་

འཛིན་བདེན་ཞེན་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་གྲིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་སྒྲུབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་
སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཆོགས་

མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་ནས་བསྐྱལ་པ་དུ་མར་འབད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། འབད་ནས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་མི་འོང་བའི་ཆོག་གོ། རྒྱ་ལ་འོ་མ་འབྲེས་པ་ངང་
པས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟར། རོ་བོ་གཅིག་ཀྱང་སོ་སོར་དབྱེ་བར་

བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམས་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདགས་མངོན་གྱུར་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ངས་འབྱེད་

ཆ་མཐུན་རྣམ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་དོན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་པས། སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐམས་ཅད་ལྡན་པས་རིམ་ཅན་དུ་ལྡན་པའི་དོན་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཉར་ཞི་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཉོན་སྒྲིབ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་མི་ཐོབ་པས་དེའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱེད་པར་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་

@085B དཔའ་རྣམས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲོག་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་ཐོབ་པས། དེའི་དོན་དུ་འབད་པ་བྱེད་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་དེའི་རྣམ་ཏྲོག་ཉོན་མོངས་སྤྱི་མི་འཐད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དོན་གཞན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཏྲོག་བཞི་པོ་སྤང་དཀའ་སྤྱི་གནས་ཀྱིས་བྷོད་

ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྤང་བུ་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་སྤང་པ་ཙམ་དུ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། གོམས་པ་ཡུན་རིང་བྱང་གི་དབང་དང་། ཡོན་

ཏན་གོན་དུ་འཕེལ་བའི་བྱང་པར་གྱིས་གནས་སྐབས་དེ་བཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་རིམ་གྱིས་ཤས་ཅུང་དུ་འགྱུར་བས་མངོན་གྱུར་སྤང་གྱུར་ཚུལ་དེས་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་
མོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་ཉིད་དམན་པའི་སྒྲོར་ལམ་

ལས་བྱང་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་རང་དེ་དག་གི་བློ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ལས་ཟག་བཅས་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལས་ཉོན་

གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྒྲུག་ཀྱན་དག་པ་པ་དང་། འགོག་ལམ་དག་པ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་ལྟ་བའི་གཉིན་པོ་ཙམ་
གྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ལྷགས་པ་

@086A ༄། །དང་། མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་མོ། །ཉན་ཐོས་རང་གི་ཐེག་པ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དང་། ཐབས་ཤེས་རྟོགས་
པར་སྟོན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བུལ་བ་དང་།

གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་སྤང་གཉིན་དུ་མི་ལྟན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་ཆོས་གྱི་རྣམ་པ་སྤངས་པའི་འགོག་ལམ་དག་པ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐོག་
མར་སྤྱག་ཀུན་གྱི་མཆོན་གཞི་དག་པ་བ་ཤེས་བྱ་དང་། སྤང་བྱར་

ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ན་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱག་ཀུན་འགགས་པའི་འགོག་པ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་བདེན་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་རྩ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་འགགས་པའི་འགོག་པ་
མངོན་དུ་བྱ་རྩ་དང་། དེ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་བདེན་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱད་ལ་

བསྟན་བྱར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འབྱུང་བས་སྤང་རྟོགས་པའི་འགོག་ལམ་ཁྱད་གཞིར་བྱས་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། དངོས་
དང་། རྣམ་པ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པ་དང་། དེ་

འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་པའི་
འཛིན་སྤངས་ཇི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་

པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་རྒྱའི་སྟོན་མོས་མཆོག་རྒྱུང་དུ་འགན་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་
འབྲས་བུའི་སྟོན་མོ་བཟོད་པ་རྒྱུང་དུ་འགན་སྐབས་ཁ་

@086B ཅིག་དུ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མོ་གཞན་དགུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོན་མོ་བདེན་པ་བཞིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ་དང་། རྗེས་ཐབ་དུ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་གྱི་སྟོན་མོ་དམིགས་

པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་འོ། །གནས་སྐབས་སོ་སོར་བཞག་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲ་མ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་

རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཀུན་དུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐབས་དེར་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་གཞིམ་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་དང་། དམན་
པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྦྱོས་བྱ་འབྲིང་གི་

བསམ་པ་ལེགས་པར་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དམིགས་ཚུལ་དེ་འདིར་དངོས་སུ་མ་སྒྲིམ་སོ། །མདོར་བསྟུས་ཏེ། ཅུ་བའི་ཆོག་དོན་རྣམ་པར་བཀྲེལ་བ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པར་
འདོད་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ། རྣམ་པ་མཐའ་

ཡས་པས་དམིགས་ན། ཆོས་མངོན་པ་ལས། གྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། ཅས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་མི་སྒྲིམ་པའི་ཐེག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་
ནས་ནི། སྐབས་འདིར་མ་ཟད་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་སྟན་

འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་རྗོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འདི་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲེ་སྤྲོད་ཆད་མར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་སྤྲུམ་ལས་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

@087A ༄༄༅། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། བྱད་ཆོས་སྤྲུམ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། རྟོག་པའི་བྱད་ཆོས་དང་ཡོངས་འཛིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱུར། སོ་སའི་དོན་
བཤད། བརྗོད་ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་དོད་གྱི་དམིགས་རྣམས་རྣམ་རྒྱུའི་བྱད་པར་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས་ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། (BPHYI)ར་རོན་
པའི་རྟེན་ཅན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་

སྒྲུང་ལམ་དོད་རྩལ་དུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལྷག་མ་ཀུན་ལ་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་གྱི་བྱད་
ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་

ལྷག་པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོད་རྩལ་དུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོད་རྩལ་དུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་སྒྲོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་འགོག་པའི་དོད་རྩལ་དུའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་

ལ་ཡང་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་གཟུགས་མི་རྟག་པ་དང་སྒྲུག་བསྐལ་པ་དང་སྒྲོང་པ་དང་བདག་མིད་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ལྷག་
པར་གནས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་

ཆོས་ལ་མི་མཐུན་པའི་སྟེང་པ་སྟེ་སྟོན་ནོ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བྱ་བ་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱར་བར་བྱའོ། །མདོ་ལས། ཉན་

@087B ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་མཉན་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་འདྲུ་འགོད་བདེན་པ་བ་དང་བྲལ་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བྱོད་
འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དག། མིང་རྒྱན་གནས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གནས་

པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་བདར་བཏགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་བྱོད་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བཅོམ་

ལྷན་འདས་བདག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲུ་བ་དང་འདོད་པ་མ་འཆལ་མ་དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་དང་། མིང་དེ་ཡང་ནས་པ་ཡང་མ་ལགས་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས་
ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་བྱང་སེམས་

ཞེས་ཆོས་གྱི་བདར་བཏགས་པ་དང་། ཆོས་སུ་བཏགས་པ་གང་ལགས་པ་འདི་ཡང་ཞེས་དང་། ཡུང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འགྲེས་པའི་བར་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བགྱི་བ་མ་
ལགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །དྲོད་རྩུང་དུ་དེའི་རྣམ་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དང་པོར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེན་པར་ལྷག་པར་དམིགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་རྒྱ་མཚན་བཟུང་ནས་ཀྱན་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་

འགོག་པའི་དྲིང་རྩུང་དུའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དང་ལམ་དན་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་ཞེན་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་

@088A ༄། །ཆར་གྱི་རྟོགས་པ་འཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྩུད་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
བསྟུ་བ་པ་དང་དགག་པ་དག་དོན་དམ་པར་མོས་པ་ཡིད་

བྱེད་ཀྱིས་གངས་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་ཤིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་མ་མཐོང་བ་དོད་འབྱིང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་མིང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མིང་གི་
རྒྱན་མི་འདྲ་བ་དང་རིངས་རྒྱན་འདྲ་བས་འཇུག་པའི་མཚན་

ཉིད་དག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་འབྱིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་མཚན་ནི་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདར་
བཏགས་པའི་ཆོས་མིང་གི་ཐ་སྐད་པ་ཙམ་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་དག་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་

སྒོམ་བྱུང་གི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་སྟོགས་སྟེག་པ་ལ་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩེ་མོ་ལ། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་
འཕགས་པས་རྩེ་མ་རྒྱང་དུ་འི་དམིགས་རྣམ་ལ་

བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་བཞག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གཞུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་དེའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་
དམིགས་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་དང་དེའི་ཆོས་

@088B ཉིད་དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་དང་། མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྱན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་གཞུགས་ལ་གནས་པར་མི་བགྱི་ཞེས་དང་།
གཞུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་གཞུགས་མ་ལགས་སོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་གཞུགས་མ་མཆིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་དོན་དམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པར་མི་
གནས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པ་དང་། མི་

རྟོག་སོགས་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བཅོམ་ལྷན་འདས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྱན་ལ་སྟོན་པ་དེའི་
ཆོ་དཔེས་གཞུགས་མི་རྟོག་ཅེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་

བགྱིཞེས་པ་ནས་གཟུགས་ཞི་ཞེས་བགྱི་བར་གནས་པར་མི་བྱ་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་དེ་མི་རྟག་པ་མ་ལགས། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལས་གྲུད་ན་ཡང་
སྟོང་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་

མཚན་མར་མ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་བདེན་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲིང་གི་རྣམ་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ནི་མཚན་མར་བབྱུང་

བར་བགྱི་བ་མ་ལགས་ཏེ་ཞེས་དང་། ངས་ངས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གང་ཡོངས་སུ་མ་བབྱུང་བའོ། །འདི་ལྟར་དེས་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནང་གི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་སོ། །དོན་དམ་ལ་

@089A ༄། །དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་བརྟགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞིན་དམིགས་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་དམིགས་སུ་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྩ་མོར་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་

དེ་དེའི་རྣམ་པ་འོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་གང་། གང་གི་ཅི་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡོང་སུ་བརྟག་པར་བགྱེའོ་ཞེས་དང་།
ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་

པའི་ཕྱིར་གཞུགས་མེད་ཅིང་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་རྩེ་མོ་རྒྱང་དུའི་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་

པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་རྩེ་མོ་

འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་དེའི་སྟོང་པ་
ཉིད་དག་པན་རྩྭ་རོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་སོ། །

མི་རྟག་པ་འདི་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དག་ཕན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་
ནི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དམན་པ་

@089B ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་པས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རང་གི་ར་མི་བྱེད་པར་རྟོགས་
པའི་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་

པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་བ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་མེད་མིགས་པས་ངེས་པར་

རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་ཡིན་ནོ། །བརྟག་བྱར་བདེན་པར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་
བློ་མན་ཆད་དུ་ལོག་ལྟས་དག་ཅུ་གཙོད་སྟེད་པས་དག་བའི་

རྟ་བ་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཐོབ་ནས་དེ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལས་རབ་དུ་གྱུར་པ་གཡོ་བའི་ཕྱི་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་ཕྱི་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། །གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་གཉིད་དམིགས་

པ་དང་། དོན་དམ་པར་དེ་མེད་པ་ཐ་སྐད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་རྒྱུ་ཉི་མུ་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པ་དང་།
བདེན་བཞི་ལ་རྩལ་དེ་ལྟར་དམིགས་ནས་

བསྐྱོམས་པས་ལུས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པ་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་དང་། དེ་དག་མཚན་མ་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་དེའི་མཚན་མར་མི་བརྟེན་པས་
ཡིད་བྱད་གཉིས་ཀྱིས་མེས་པ་མིན་པ་དང་། འདྲ་

@090A ༄༄༅། །ཤེས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྤྱི་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་
པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དང་། སྤྱི་

རིའི་བྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བུལ་བའོ། །ངོ་བོ་ཡང་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞུགས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ལ་
སྟེ་བའམ། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་ཞེས་

དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལྷན་དང་ངག་དང་སེམས་དང་མཚན་དེ་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་མི་སྦྱིས་ཅིང་ཞེས་
དང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ན་ཐབས་མི་མཁས་

པས་གཞུགས་ལ་སྟོད་པ་ན་མཚན་མ་ལ་སྟོད་དོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ན་གཞུགས་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་མེས་པ་མེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་།
ཞེས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་

པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བཟོད་པ་རྒྱང་དུ་འདྲི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་མེད་དེ། འདིས་མཚོན་པར་
བྱེད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འདི་མཚོན་

པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དག་དོན་དམ་པར། ལྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྐྱེ་བོ་
དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་

@090B བཞིན་དོ་ཞེས་རྟོགས་པ་རྒྱུ་དུ་འི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་ཡང་མེད་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མེད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་
ནོ། །དོན་དམ་པར་འཁོར་མུང་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་

སྐྱེས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་གསུམ་དང་། མཚན་བཟང་པོ་དང་ཞིང་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་

པར་འགྱུར་བ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་
ཡིན་ནོ། །མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བདེན་པ་བ་སྟོང་

ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཚན་མར་མི་མོས་ཤིང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཚན་མར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་རྣམ་པ་

ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་བདེན་པར་གྲུབ་པས་དང་བུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཁོ་ནས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུ་དུ་ཐོབ་

ཅིང་། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལ་སོ་སོར་བཏགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་ངན་འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱུག་པ་མངོན་གྱུར་དང་བུལ་བས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགྲེལ་
ཆེན་དུ། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོང་མི་ལྟར་། ཞེས་བཤད་པས་

@091A ༄། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པ་རྟོགས་པར་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོའོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ངེས་པར་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་

པ་ཡང་མཛེས་དགའ་བྱེད་ཏེ་དཔྱལ་བ་རྒྱུར་སོང་ངོ་ཞེས་སྟོགས་གཞན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ལ་དགག་པ་
མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་མཛོད་རྩ་

འབྲེལ་དུ་བཀོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སྟོར་ལམ་བྱོད་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
སྟིང་རྗེའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡང་

ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡན་ཆད་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་ལ། བྱང་པར་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཟད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་
ནོ་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་

པའི་མདོ་དང་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ལས་དབང་གིས་ངན་འགོར་མི་སྦྱི་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་
མ་ཟད། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་

@091B མངོས་དགའ་བྱིར་ཏེ་དཔྱལ་བ་རྒྱར་སོང་ཞེས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྡོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོད་ཡན་ཆད་སྟན་གཅིག་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་
ལས་གདུལ་བྱ་གཞུག་པའི་ཆེད་ཉིད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་གྱིས་གསུངས་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ། ཙུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་དམིགས་ནམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེམ་བྱ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་རྒྱང་དུ་འདེད་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཏིང་

ངེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་ལྟན་གྱུར་ཏུ་འརྒྱལ་པ་ནམ་པ་དང་། རྟོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་དང་། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་
དང་། དོན་དམ་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་སྒྲིམ་པར་གས་པ་ཟད་པའི་

ཡེཤེས་རྣམ་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཏིང་འཛིན་མཐའ་གང་དུ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམ་
པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་

ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ནི་དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། (SHvA) རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་

འདི་དག་གིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་
ངོ། །བདག་ནི་སྟོམས་པར་འརྱུག་གོ། །བདག་གིས་མཉམ་

@092A ༄༄༅། །པར་བཞག་པར་བྱའོ། །བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་རྫོམ་སེམས་སུ་གྱུར་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེར་སྤྱིན་ཡང་གཞན་ལ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཡང་གཞན་བྱང་སེམས་ཡང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་

ཅིང་ཞེས་དང་། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལ་འདྲ་ཤེས་སུ་བྱེད་དམ། སྤྲུལ་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདྲ་ཤེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་དོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་པ་འདི་གོང་མ་རྣམས་ལ་

ཡང་སྐྱར་བར་བྱ་ལ། རྒྱུ་འི་བྱེད་པར་བློད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་། ཚིག་ཚེགས་སྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། བཤད་པ་
དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་

སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚེས་
མཚོག་ཆུང་དུ་འི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་

རྒྱས་པ་ན། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏུལ་བྱའི་སྐལ་བཟི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པར་རྟོགས་པའི་ཚེས་མཚོག་ཆུང་དུ་འི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་
ཡིན་ནོ། །འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་

སྟེ། སྟོན་རང་གི་སྟོན་ལམ་དང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །གཟུང་འཛིན་
རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་

@092B ལྷགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་ཚེས་ཉིད་ཡིན་པས། ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་བྱད་པར་
ཅན་དང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

འབྲང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚེས་མཆོག་འབྲིང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། བདག་ནི་ད་ལྟ་མཉམ་པར་
བཞག་པའོ་སྟུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས་སོ། །འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚེས་མཆོག་
འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པས་

སྟོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བསྒྲོམ་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། དེན་གསུམ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
ཆོས་ཅན། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་

ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོང་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་
པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ།

དེའི་དམིགས་པའི་བྱད་ཆོས་ལ་ལོག་པར་སྟོང་འདོགས་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ནར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བརྟག་བྱར་མ་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

@093A ༄༄༅། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་བཞི་པོ་འདི་དག །

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་དགོས་པས། དེ་ཉིད་སྒྲས་
སྟོན་པར་ཆོ་ན་ཡང་། བདེན་བཞི་དམིགས་

པ་དང་། བདེན་བཞིའི་སྟོང་གི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་མ་བསྟན་ན་མི་རྟོགས་པས། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་སྟོན་རིགས་པ་ལ། རྟོད་རྒྱུད་ཤུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་ཆོ་དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་
སོགས་པ་བདེན་པའི་རྟོན་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་

སྟག་མ་རྣམས་གྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན། བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤུ་བརྗོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དམིགས་པ་བྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་
དེའི་སྟོང་ཤུ་ཆོས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་

ཡང་སྟེ་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། དངོས་སུ་ཚོད་པའི་གཞུང་ཤུ་མ་སྦྱར་ཡང་། དོན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་ རྟོད་རྒྱུད་ཤུའི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་རྟོན་
པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས། རྟོད་རྒྱུད་ཤུའི་དམིགས་པ་

བདེན་བཞིན་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་ནི་ཞེས་པའི་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་བདེན་བཞི་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཕངས་པས་ལྷག་མ་རྣམས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་མི་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་རྩོད་པའི་དོན་དུ་

@093B བཤད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ན། ལྷག་མ་རྣམས་ཆོས་བཟོད་པས་ཐམས་ཅད་དུ་བཟོད་པ་ནི་ཞེས་འབྱུང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྐྱ་གཉིས་ཀས་བཟོད་པར་རྩོད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅེས་སུན་འབྲིན་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཤིན་དུ་

གསལ་ལོ། །ཡང་དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་སྟོན་པའི་སྐྱེས། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་ཀུན་དེའི་ཆོས་སུ་བཟོད་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བཟོད་པར་ལྷག་མ་
རྣམས་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟོད་པས་ཆོས་ཅན་མི་གོ་

བའི་སྟོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་དང་། སྐྱ་གཉིས་བཟོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་དུ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་བ་སོམས་ཤིག །སྐྱ་གཉིས་བཟོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་ན། དམིགས་
རྣམ་ལྷག་མ་སྟོན་པའི་སྐྱེས་ཆོས་འབའ་ཞིག་བཟོད་ཀྱི།

ཆོས་ཅན་མ་བཟོད་པ་འགལ་ལོ། །ཡང་སྐྱེ་ལ་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པར་འདོད་པ་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆོ། དུག་པའི་སྐྱས་ལྟོག་པ་གཞན་བཅད་ནས། མི་
རྟག་པ་སྐྱེ་ཆོས་སུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་

གཞན་སྤངས་པ་དང་། ཆོས་བཟོད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཚུ་ལ་ལ་སྟོ་ཁ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྟོགས་བཞིན་དུ། དུག་གསུམ་གང་ཅུང་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱད་ནས་སྐྱ་བར་གསལ་
ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་ལ། ཆོས་

ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པས་དེར་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་
རྣམས་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་ཀྱང་།

@094A ལྟོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་དང་། ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་། མི་སྟོང་བ་མ་
གཏོགས་པར་འདི་དག་ལ་དོན་གྱི་བྱད་པར་

ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཆི་གྱའི་ལུས་དག་ཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་བཟོད་པ་ན། ལུས་དང་མགོ་བྱུང་གཞི་དང་། འཆི་གྱ་དང་དག་ཅན་
བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་

འབྲེལ་ལས། དེ་སྤྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་བཤད་པས། བུམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བཟོད་པ་ན་གཟུགས་བྱུང་གཞི་དང་། བུམ་པ་བྱུང་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་དེ། གཟུགས་མངོས་ཞེས་བཟོད་པ་
ན། གང་གི་སྒྲིམ་པའི་དོགས་པ་སྒྲིམ་པ་ན། བུམ་

པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་གོ་བར་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །ལྗོག་པ་གཅིག་བཟོད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དཔེར་བཟོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བཟོད་པའི་ཆོ། སྒྲ་དེ་བྱུང་གཞི་དང་། མི་རྟག་པ་བྱུང་
ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ལ། སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བཟོད་པ་

ན། མི་རྟག་པ་བྱུང་གཞི་དང་། སྒྲ་བྱུང་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་པས། སྒྲ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྒྲ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀས་སྒྲའི་ལྗོག་པ་གཅིག་སུ་བཟོད་པར་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བྱུང་པར་གཞན་
སྒྲོང་བ་དང་མི་སྒྲོང་བའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་གོ་བར་

བྱད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲུའི་མི་རྟག་ཅེས་བཟོད་པའི་ཆོ། མི་རྟག་པ་བྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་གང་གི་ཡང་དོན་མ་རྟོགས་པར་གསལ་ལོ། །འདིར་བདེན་པ་
ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་མེད་ལ། ཚུད་པར་གསལ་

@094B ཏེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཅེ་མོ་རྩུང་དུ་འི་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་པའི་དམིགས་རྣམ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་སྟག་བསྔལ་མི་རྟག་པ་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་མ་བསྟན་

ལ། ཚུད་ན། དམིགས་རྣམ་སྟག་མ་ཀྱན་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། ཅེ་མོ་རྩུང་དུ་འི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་ལན་འབྱུང་རིགས་པ་
ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།

ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། སྟག་བསྔལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་བློ་རྩུང་དུ་འི་རྣམ་པར་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་
སྟག་པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཏུ་

རྟོགས་པའི་རྫོད་རྒྱུད་རྩའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོད་འབྲིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འོག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་རྟུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་
རྟོགས་པ་ཁོ་ན་རྫོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཁོ་ནར་བསྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུད་པར་རྟུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་བཞི། རྫོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྫོད་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་འོག་མ་ཞེས་
སོ། །ཁ་ཅིག་སྐབས་འོག་མའི་སྦྱོར་ལས་ལ་སྦྱོར་བ་དོན་མིན་ཏེ།

མངོན་རྟོགས་རིགས་མཚུངས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སྤྱ་མ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ན། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དོགས་པ་ཆོད་པ་ལན་རྟུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་སྐབས་འོག་མར་བསྐྱན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་

@095A ༄། །ཕྱིར་ཏེ། གཞན་རྟུ་ན་རྫོད་བྱེད་སེལ་བས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ །ཅིས་དང་། གཟུགས་
སོགས་འདུ་འགོད་བྲལ་ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱུས་

པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་རྣམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཉིན་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པར་བྱལ་གྱང་། བདེན་པའི་ཉན་ཅན་ཞེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མི་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་གྲི་
ཆོག་ལེན་པར་བྱས་པ་བསྐྱེད་པའི་ངོར་བརྟེན་ཚུལ་

ཐ་དད་པར་བརྟེན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། གྱང་ནི་འགལ་བ་མེད་པར་སྤྱད་པའི་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་ལ། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིའི་ངེས་འཛིན་དང་།
དགག་སྐྱབ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་དཔྱད་པ་དང་།

བྱང་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་དང་། སེམས་ཅི་དམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འདྲེར་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལས་འདིར་ནི་
ཕྱི་མའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ །དགག་རྟོག་

འབའ་ཞིག་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདི་དང་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་རྟོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྐྱབ་རྟོག་འབའ་ཞིག་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱིས་བསྟུས་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་གཙོ་བོ་ཀྱན་འདི་དང་། སྐབས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བསྟན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདི་གང་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་བསྟན་པའི་རྟོག་པ་དག་གཞི་གྱི་ཡིན་ན་རྣམ་པའི་བྱུང་ཆོས་དང་རྒྱས་པར་འགྱུར་

@095B རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འདིར་བསྟན་དག་གཞི་གྱི་གང་ཡིན་གཞི་གྱི་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་སྤང་བུ་དང་གཉིན་པོའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། གཞི་གྱི་འཛིན་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་དག་གཞི་གྱི་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་།

དེ་ཡང་འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྱི་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རྟོགས་ཙམ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་དེ་དང་འབྲ་བར་བཟད་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་། འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བུ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདིར་བསྟན་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཅི་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་

བྱའོ། །དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱ་རྣམ་ཏོག་ཏུ་ཤེས་པར་

བྱའོ། །དེས་མཆོན་ནས་དགག་སྐྱབ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་སྤང་བྱ་ཏོག་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཏོགས་པར་སྒྲོའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་
འཕགས་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཏོག་པ་དང་པོ་གང་

ཡིན་པ་གཉིས་པར་བསྟན་པའི་དོན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས། གཟུང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན། རྣམ་བྱང་གཟུང་ཏོག་ཡིན་པས་བྱབ་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་གཟུང་

@096A ༄༄༅། །ཏོག་ལ་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་ཏོག་གིས་བྱབ་པར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པའོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་ཏིན་ཅན་ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་གྱི་ཏིན་ཅན་ཞེས་བཤད་
དོ། །ད་ནི་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། གཟུང་

འཛིན་གྱི་ཉོག་པ་སྤྱིའི་ངོས་འཛིན་དང་། འཛིན་ཉོག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་འཛིན་ལ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒྲ་མ་ལོ་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་བཞེད་པ་ལྟར། ལོངས་སྤྱད་བྱ་
གཟུང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ལ་འཛིན་པར་

བྱས་པ་སྟེ། སྒྲ་མ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་། རྣམ་བུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གིས་བསྟུས་པ་དང་། ཤེས་རིག་གིས་བསྟུས་པ་
གཉིས་ལ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་

སྒོ་ནས་དགྲ་དགྲར་དབྱེའོ། །དེས་ན་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གཟུང་བར་ཉོག་པ་དང་འཛིན་པར་ཉོག་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི།
གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དང་། སྦྱེས་བྱ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་

དོན་ཅི། རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྫས་ཡོད་དང་། ཡུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་སྦྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ནི། དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་པ་ཉོན་སྦྱིབ་ཡིན་པས་ཤེས་སྦྱིབ་འཛིན་ཉོག་ཏུ་མི་འཐད་ལ།
ཕྱི་མ་ནི་འཛིན་པ་ཚད་མས་བྲུབ་པའི་དོན་འཛིན་

པ་ཡིན་པས། སྤང་བྱ་རྟོག་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་ལ་རྫས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱེད་ན་སྤྲ་མའི་འཛིན་པ་དགག་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
བཀག་ན་སྤྲར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མའི་འཛིན་པ་

@096B ཐ་སྤྲད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ཁེགས་པས་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པས་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གང་ཟག་བདེན་པར་བྱུང་པ་དང་བདེན་སྟོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྫས་
བཏགས་སུ་བྱེད་ན། འདིར་བསྟན་སྤྱིས་བྱ་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་

ལ་ལྟན་སྤྱིས་མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྫས་བཏགས་གྱི་བྱུང་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྫས་འཛིན་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་སྤྱུ་བྱུང་པའི་རྫས་
ཡོད་དུ་འཛིན་པའོ། །ཕྱི་མའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་

ཁེགས་པ་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ལ་མེད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས། རྫས་འཛིན་སོ་སྤྱིའི་རྟོན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱིས་སྤྱིར་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྟོན་
ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཏགས་འཛིན་ལྟན་སྤྱིས་མངོན་གྱུར་

ནི། ཡུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱུང་བཏགས་པའི་འཛིན་པ་ནི། ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་གང་ཟག་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་དང་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྒྱས་ཡོད་གང་ལ་
བྱེད་ཀྱང་སྒྲུའི། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་འོངས་སྟོན་

པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གང་ཟག་རྒྱས་འཛིན་དང་། ཡུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བྱུང་བཏགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲ་མ་ལྟར་ཞེན་པ་ནི། སྐྱེས་བྱུང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །སྐྱེས་བྱུང་
བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས། འོངས་སྟོན་པ་

པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མིན་ལ། ད་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་པར་
འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི།

@097A ༄༄༅། །སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་འདི་དག་སྤང་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོང་ཅུས་ན། ལམ་དེའི་བྱེད་པར་འཕགས་པའི་བྱེད་
ཆོས་སུ་ཡང་འགྱུར་མོད། རྟོག་པ་འདི་དག་སྤང་

བྱར་ལྷན་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ། དེས་ཕྱི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་གིས་བསྐྱིབས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེ་བ་དེས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་
ནམས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བྱད་ཆོས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་རྟོག་པ་འདི་དག་སྒྲོང་ན། སྒྲུང་བྱ་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་དེས་འདིར་བསྐྱར་པའི་རྟོག་པ་
མངོན་གྱུར་སྒྲོང་དམ་མི་སྒྲོང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་སྒྲུ་མི་རྟོག་

རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས། སྒྲུ་རྟོག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་སྒྲུང་བྱ་ལ་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲོམ་སྒྲུང་གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་
བ་རང་ཉིད་ལ་འགྱུར་རོ། །ས་བོན་སྒྲོང་བའི་གཉེན་པོ་

གཉིས་སུ་ངེས་པས་སྒྲོར་སྒྲུང་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲོར་ལམ་གྱིས་ས་བོན་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་སྒྲུས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་འདོད་བྱའི་བྱང་ཆུབ་འབྲུག་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་འདི་དག་ཡིན་ལ། འདི་དག་གི་ས་བོན་ནི་ལམ་ཕྱི་མ་

གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤོང་ཞིང་། སྐབས་འདིར་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་པ་འབད་པས་སྤངས་ནས་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའོ། །དོན་དུ་ན། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་ཞེས་བཤད་གྱི། ས་

@097B བོན་སྤོང་བའི་གཉིན་པོ་རང་སྤོབས་ཀྱིས་འབྲེན་ཞིང་། མངོན་གྱུར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སྤོང་རྣམ་པས། ལམ་རང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པའི་བྱང་པར་རོ། །རྟོག་པ་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་སྤྱོར་
ལམ་གྱི་ངོ་བོར་ལྡན་མི་ལྡན་དཔྱོད་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་རྒྱང་ལ། རིམ་པ་

བཞིན་དུ་ལྡན་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི་སྤྲུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྟོག་པའི་བྱང་ཆོས་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྣམ་པའི་བྱང་ཆོས་དང་། བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་བྱང་
ཆོས་སུ་འགྱུར་རེ་ཞེས་པ་དང་འབྲེན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་རྟོག་པ་

ལ་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་སུ་བྱེན་ས། ས་བོན་མཉམ་གཞག་དུ་ལྡན་ཞིང་མངོན་གྱུར་རྗེས་ཐོབ་དུ་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། སྤྱོར་ལམ་དང་པན་རྩན་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་
རྣམ་པ་འགལ་བ་འགོད་པ་ནི། འགལ་པར་ཤིན་དུ་

རྟོགས་སྒྲ་བས། དེ་འགོག་པའི་འབད་པ་མ་བྱས་ས། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཆམས་སྒྲར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ལའད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོར་ལམ་བཞི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་ལྔ་པ་ཡང་། བར་སྐབས་ཀྱི་

ཆོགས་སྒྲ་བཅད་པས་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བའི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྟན་པ་དང་། ལའད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་
ལའད་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་ལའད་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ།

རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོན་ཅན་དང་དེའི་གཉིན་པོའི་རྟོན་ཅན་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་སོ། །གཉིས་
པོ་དེ་ནི་དབྱེ་གཞི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲུ་དགྲུ་ཡོད་དེ། མོངས་པ་

@098A ༄༄༅། །མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཕུང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་གཞིའི་རྟོན་ཅན་དང་། གཉིན་པོའི་རྟོན་

ཅན་ཉིད་གྱིས་སོ། །རེ་རེ་ཡང་རྣམ་པ་དགུ་འོ། །མ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པའི་རབ་རྟུ་དབྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འཛིན་
པར་རྟོག་པ་འང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། གང་ཟག

དང་སྐྱེས་བུ་རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འང་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཕུང་སོགས་རྟོན་དགུ་ཡོད་པ་
ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

ཡང་ཆོས་ཅན། དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །རྒྱུས་པར་ན་སོ་སོར་གཟུང་རྟོག་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་
དགུ་འོ། །བདག་རང་དབང་ཅན་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་

པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་སོ་དུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་
དང་། འཛིན་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟོན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱད་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་ཡོད་དེ། སྤྱག་གུན་སྤྱི་དང་བྱེ་
བྲག་ལ་དམིགས་པ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་

@098B པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།

ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་
པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཕྱིར་ཡོད་

པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྟེད་པ་དམིགས་པར་བྱས་པ་དང་། རྟོག་ཆད་
གྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྟེད་

པ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དོར་བྱ་དང་སྤང་བྱར་མི་ཤེས་པ་མ་དད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་སློབ་འཁུལ་གྱིས་མི་གནས་པ་ལེ་ལོ་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་བརྟགས་ནས་མིང་དང་གཟུགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དག་ཏུ་
རྟོག་པར་བྱེད་ཅིས་དང་། གཟུགས་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ་ཞེས་

མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་གཟུགས་རྣམ་པར་བྱང་བའོ་ཞེས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དང་། དེ་དག་གནས་པ་མ་ཡིན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེན། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་
ཞེས་སོ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དམིགས་པ་

@099A ལྷོ། །གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་དམིགས་པ་རྣམ་སྤྱིན་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་དང་། ཆོར་བའི་རྟེན་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་
རང་བཞིན་ཤེས་པ་ན། དེས་ཡིད་འབྱུང་

ནས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་ན། ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བའི་
འགོག་པ་དང་། དེར་བཟོད་པའི་ལམ་འབྲེན་པར་བྱེད་པས་སོ། །

མདོའི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་ཤེར་ཕྱིན་མི་དམིགས་ཤིང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་སྦྱོབ་ཅིས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བདག་མི་དམིགས་ཤིང་མི་
མཐོང་ངོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་ཤིང་བྱ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་

སྦྱོབ་མེད་པ་མ་བྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉིན་པོའི་རྟེན་ཅན་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་དམིགས་
པ་ལྔ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་དང་། རོ་བོ་

ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་པོ་དང་བདག་རྒྱེན་སྦྱོར་མཆོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྦྱོབ་པའི་སྦྱོང་དང་ཉིར་ལན་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རིགས་དང་རྣམ་
བྱང་གི་སྦྱོབ་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་ལྟོག་ །ཤེས་བྱ་ཇི་

སྟོད་པས་བསྐྱུས་པ་བཞི་དང་། ཇི་ལྟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲར་ལྟར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་དེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཞུགས་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་།
མིག་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་

@099B ཞེས་དང་། མིག་དང་གཞུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལ་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། མ་རིག་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་དངས། དེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་
ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་

པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །རྟགས་པར་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོད་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་
སོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་དོ་བོ་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་

པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོད་བྱར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ལ་རྟོག་ཅིང་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་དང་། ད་
བསམ་གཏན་བཞི་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་།

གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲོབས་བརྩ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འོ། །དང་

པོ་ནི། གང་ཟག་རྩས་སྤྱོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགྲ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་རྩས་འཛིན་དེའི་ཞེན་ཡུལ་
གཅིག་དང་། ཞེན་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རང་དབང་ཅན་ནི། དམིགས་ཡུལ་རྩས་འཛིན་དེའི་འཛིན་སྤངས་
ཡིན་གྱི། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་

@100A ༄། སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་མི་ཤུ་རིའི་བྱ་བདག་ཉི་བར་མི་དམིགས་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་། ཞེས་སོ། །ཏྭགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་རྩས་འཛིན་
སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་། བྱེ་

བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་གཅིག་བྱ་དང་། རྩུ་དང་། ལྷ་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་

སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཕུང་པོ་དང་སྦྱི་མཆེད་དང་། ཁམས་ལ་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དམིགས་པར་བྱས་པ་གསུམ་མོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞུགས་ཉི་བར་མི་
དམིགས་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་གྱི་བར་དུ་ཉི་བར་མི་

དམིགས་ཞེས་དང་། མིག་མི་དམིགས་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་གྱི་བར་དང་ཞེས་དང་། མིག་དང་གཞུགས་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་

འཛིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་དང་དོན་བྱས་པའི་རྟེན་སྟོབས་སོགས་ལ་རང་དབང་བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་
ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་

ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མི་དམིགས་ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་མི་དམིགས། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དུ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་
རྣམས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་དང་

@100B མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། སྟོབས་བཅུ་མི་དམིགས་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་
པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོན་བྱེད་དུ་བདེན་

པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དགུ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་འཛིན་པ་དེའི་ཡུལ་སྤྱིའི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་དུག་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་སྐྱེས་བུར་འཛིན་

པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས་གཟུགས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མམ། ཞེས་དང་། མིག་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་ཡང་
གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མམ་ཞེས་དང་། མིག་དང་གཟུགས་

དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཁ་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པ་དང་།

ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་སྐྱུས་བྱར་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས། འོངས་སྟོན་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ལ་ཉིན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཁ་

ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་བར་ཡང་གཞན་ལ་སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཁ་ཞེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡང་གཞན་ལ་སྐྱུ་
མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མཁ་ཞེས་དང་།

@101A ལྷོ། །སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡང་གཞན་ནམ་ཞེས་དང་། སྐྱུ་མ་ཡང་གཞན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ནམ།
ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

སྟོབས་བཅུ་དང་མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ཡང་གཞན་ལ་སྒྱུ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་མམ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བཞི་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་

པ་བཞི་པོ་གྲངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྤྲང་གཉིན་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གོ་རིམ་ས་གཞན་གྱི་དགོས་པ་བསྟན་པས་མཆོམས་
སྒྱུར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱས་བཤད་དུ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་ས་དང་མི་མཐུན་པའི་གྱིར་རོ་ཞེས། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྟོག་པའི་སྤྲང་གསུངས་པ་དགོས་པ་
ཡོད་དོ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྒྱུར་སྒྱུ་བ་དང་མཐུན་

པར་བསྟན་པའི་གྱིར། མདོར་བསྟན་དུ། སྤྲང་གསུངས་ན་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་ཡང་རྟོག་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཇེས་སུ་
གསུངས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིག

ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རེ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། སྒྲོང་ཉིད་ཟབ་མེད་དོན་ལ་སེམས་མི་
འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་

@101B པ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་། བདེན་ཞེན་ཅི་རིགས་པོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཏེ།
སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དེའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་རྣམ་མཁུན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་ཀྱང་དེ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྒྲོད་པའི་ཆོ་རྣམ་མཁུན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་

བས་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲོམ་ཞིང་དམིགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་དག་བཤམ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བདུད་དང་བསྐྱེད་གྲོགས་
སོགས་པོར་བའི་ལམ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོག་གི་

སྤྱལ་པའི་སྤྱ་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་དེའི་བདག་རྒྱུན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ནི།

གང་དེ་ལ་གཟུགས་མི་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བར་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཉན་རང་གི་སར་བསྡོར་མི་འཇུག་ཅེས་
དང་། བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྲིག་པའི་གོགས་པོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དང་

འབྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྤྱག་པ་ཤི་བ་བད་སྟོད་པའི་རྩལ་དུ་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སེམས་མེ་འགོང་ཞིང་མི་སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་
བརྒྱུ་བའི་ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་

@102A ལྟ། །ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོད་པ་པོ་ལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་སྟོན་ཅིང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལམ་སྟོང་དུ་

འཇུག་པ་སྒྲིག་བྲོགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་ནི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་

པར་སྟོན་པའི་དགོ་བཤེས་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་གདམས་དོན་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་པའི་ངོ་
བོའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །

དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། རིགས་ནས་ཇི་ལྟར་འབྲིད་པའི་རྩུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་བཀོད་ནས་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་
ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་མདོ་ལས།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་བྱུང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ཀུན་གཤི་
མ་བཞག་ན་ནད་སྤྱི་མཆེད་དུག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་

པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་རྒྱན་དང་ཕྱད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། གྲུན་གཞི་བཞག་ན་གྲུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་དེ་ཉིད་རྒྱན་གྱིས་གསོས་མ་བཏང་ན། རང་བཞིན་དུ་གནས་

@102B པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གསོས་ཏེ་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་ནི། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོས་ཐོས་པའི་རྒྱན་ཙམ་

གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་དང་། གཞུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་མན་ཆད་ཙམ་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ངེས་པ་ངེས་པའི་རིགས་ལྟ་ དང་། རྒྱན་གྱིས་ཐེག་པ་

གང་རུང་གི་རྒྱུར་བསྐྱར་དུ་རུང་བ་མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་། ཐོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གསོར་མི་རུང་བ་རིགས་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་དེ་འདྲའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་

དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལོ་ཞེས། འོན་ཀྱང་གྲིས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་ཐལ་བ་
ལྟོག་ཏུ་མེད་དོ། །ཡང་ན་དེ་དག་གི་རིགས་ནི་རང་བཞིན་

དུ་གནས་པའི་རིགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་བྱེད་པ་དང་། དོན་མི་གཅིག་གོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས། རིགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་རྩལ་ལུགས་

ཙམ་ཞིག་རྣམ་པར་བཞག་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་རིགས་སུ་སྟོན་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འཆད་པ་ཡིན་པས། ཟག་པ་
མེད་པའི་ས་བོན་འདུམ་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་

@103A ༄། །དེ་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་དངོས་མིང་གི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་འདིར་རིགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཡིན་
པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་འདོགས་

ན་བཏགས་མིང་གི་ཐ་སྐད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱ་མ་པ་རང་གི་ལྷགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་གནས་འགྱུར་རུང་སྟེ། དེ་ཡང་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གནས་གྱུར་པའི་ཆོས་སྐྱུ་ཡང་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་
གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གནས་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

མཉམ་གཞག་ཏུ་འགྱུར་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ན་དྲི་མ་འབྲལ་རུང་དགས། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་རིགས་པས་བྱུང་ལ།
དེ་ཉིད་ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞག་ཅིང་། ཐོས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོ་

བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཞག་ལ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་

པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་བཏགས་པ་བ་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་སོ་སོའི་རྟོགས་
པའི་རྟེན་གྱིད་པ་དང་། ཐེག་པ་གང་གི་ཡང་རྟོགས་པའི་རྟེན་

@103B དུ་བསྐྱར་དུ་ཅུང་བས་གནས་སྐབས་རིགས་གསུམ་དང་། མ་ངས་པའི་རིགས་སུ་ཐ་སྐྱད་གྱིད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་པ་ནི་མི་འདོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མའི་འགྲེལ་
པར་མདོ་དྲངས་ནས་རིགས་ཆད་བཤད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འདི་སྐད་དུ་ལོག་སྲིད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤར་བ་ལོག་སྲིད་
ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་

ལ་སྤར་བ་ལྷོག་པའི་དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བར་
ནི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་

ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་ངག་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་
ནི། །ཐོག་མེད་སྤྱབས་མེད་ གྱིས་ཕྱི་བསྐྱིབས་མི་མཐོང་སྟེ། །ཅི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་

ནི་བསྐྱིབས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། རིགས་ཆད་བཤད་པའི་དགོངས་གཞི་དང་། དགོས་པ་དང་། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ལུན་རིང་པོ་
བསྐྱེད་པ་གྲངས་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཐར་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་

དགོངས་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ། ལོག་སྟེད་ཅན་དུས་རིང་པོར་བྱང་རྒྱུ་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ལ།
གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ངྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པར་མི་

@104A ལྟོ། །འགྱུར་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་

པའི་བསྐྱལ་པ་ཅན་དུ་སྦྱིས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ལ། མངོན་མཐོ་ལན་ཅིག་ཀྱང་ཐོབ་མ་མྱོང་བའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡང་
སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་རྟག་པའི་ཕྱིར་རམ།

མི་རྟག་ཀྱང་དེ་འཛོམས་པའི་ཐབས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། སྲིད་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཤེས་བསུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དེ་ལ་དོན་གཉིས་སྦྱེ་མི་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་བརྟེ་བས་དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། སེམས་ཅན་དམན་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྦྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཡིད་འགྱུར་བ་སྦྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་སྦྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་
མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལས་ནི། དྲི་མ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་

དང་། གཉིན་པོ་སྦྱར་མི་རུང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྤང་རུང་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྦྱིར་བཞུགས་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས་ཞེས་ཐ་སྦྱད་གདགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་རིགས་གསུམ་དང་།

མ་ངེས་པའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། མཐར་ཐུག་ལ་སྟོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པས་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་

@104B ཅན་ཞིག་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་འཚམ་སྟེ། དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །འགྲེལ་པ་དེར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་
དབྱིངས།ཎ །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་

ཀྱན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་ཎ །ལ། །སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
པའི་ལུགས་འགྲེལ་པའི་གཞུང་གཞན་དུ། ཆོགས་རྒྱག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་

ཀྱན་གཞི་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཛད་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱང་དེའི་རིགས་

ཅན་དུ་སེམས་ཙམ་པས་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་ཆོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་། །མ་འབྲེས་གསལ་བར་འབྱེད་པའི་མཐུ་
མེད་ཅིང་། །མ་བརྟགས་གཟུ་བླུ་མས་རང་དགར་འཇུག་པ་དག །གཞུང་

མཆོག་འབྱེད་ལ་བཏང་སྟོམས་བྱས་ན་མཛེས། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་སྤྱིའི་དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ལ། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རིགས་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་གསུམ་དང་། སྐབ་
པའི་རྟེན་ཐ་སྟོད་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གནས་

སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་གསུམ་མོ། །ནང་སྤྱི་མཆེད་དུ་ག་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བས་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པ་
གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་གྱུར་པ་ན། སྤར་བཤད་པའི་རྒྱས་འགྱུར་

@105A ༄༄༅། །ཀྱི་རིགས་དེ་ཡང་རྣམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྱུར་བས་རྒྱས་པ་ལས་གྱུར་པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་
པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་

ནམས་གྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་ཡིན་པས། དང་པོ་ཁོ་ནར་རིགས་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བཤད་ཅི་ན། དེ་ནི་བདེན་མོད་གྱི། དེ་ནི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དང་པོ་
འབྲས་བུ་བཤད་ནས། རྒྱ་ཕྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བཤད་པའི་གོ་རིམས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དང་པོར་རིགས་སད་པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་སོགས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་བ་ན་རང་རྒྱད་ལ་རིགས་ཡོད་པར་རྟོགས་ཅུས་

པས། འདིར་བཤད་པ་ནི་རིམ་པ་དེའི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཁྱི་སྒྲུང་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་ན། མཐའ་ཡས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱོན་ཡང་རིགས་ལྡན་གྱི་
སྟོག་ཆགས་ཐའ་ཡས་པ་ད་དུང་སྒྲུང་ན་ལས་མ་འདས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་

ན། ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་གྲོགས་ངན་པས་ཟིན་པ་དང་། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པས་ཐོངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རིགས་གྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་ལྡན་
པས་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་རྟེན་ནས་སྐབས་འདིར་

བསྟན་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་དང་བུལ་བ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་ནས་གོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་བདག་པར་
འགྱུར་བས། སྒྲོར་ལམ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །བཞི་པ་ནི། ཐོག་མར་

@105B གདུལ་བྱ་དེ་མོས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྤེལ་སྤྲོད་རྣམས་ཐོས་པར་བྱས་ནས་དེའི་དོན་ལ་བྲིད་པ་ན། དབང་པོའི་རིམ་པ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་བསག་སྒྲུང་གི་བྲད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། སྤྲེས་བྱ་རྒྱུད་

དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྲིད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསེག་ཏུ་འརྱག་པ་དང་། ལམ་སྤྱི་བའི་གོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྒྲོ་དུ་མ་
ནས་ལེགས་པར་སྒྲུངས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་

སྤྲ་ལོལ་ནས། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྤྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་དང་། རྩལ་བྲིམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲུང་བ་དང་། བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ལ་མོས་པ་བརྟན་པོ་ཐེག་མར་རྟེན་པའི་ཆོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གནས་

པ་ཞེས་བྱ་ལ། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཐོག་
མར་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་

གྱི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་བརྟན་པ་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སློབ་རྒྱས་མི་རྒྱས་
བརྟགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དང་འགལ་བའི་རྩ་

བའི་ལྷུང་བས་མི་གོས་པར་བསྦྱང་རྒྱས་པར་མཐོང་ན་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤར་ཆོ་རབས་དུ་མར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ཤིང་།
ཐོག་མར་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྡུལ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེས་

@106A ༄། །ནས་ཐོག་མར་དེ་ཞི་བ་ལ་དོན་གཉེར་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས། རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་རེ་ཤིག་བགྱིར་མི་རུང་བར་སྦྱང་ན་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་འབྲིང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ལམ་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཐོག་མར་ལམ་དེ་དང་དེའི་རིགས་

སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་བསྟན་དགོས་པས་ཐོག་མར་རིགས་ནས་འབྲིད་པའི་རྩལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ནི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །སླེས་བྱ་རྩལ་དུ་དང་འབྲིང་གིས་ལམ་གཉིས་གྲང་

རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། རིགས་སད་ནས་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འརྱུག་པ་གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་རྩལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། རིགས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རྩོད་
སློང་དོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། རྩ་བ་དང་།

འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སད་པར་བྱས་པ་མེད་ན། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ལ་མི་འརྱུག་ཅིང་། ཞུགས་གྲང་མི་བརྟན་པས་རིགས་སད་པ་དགོས་ལ། བསྐྱབ་པ་འབྱུང་
རུང་གི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་

པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རིགས་འཆད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡང་རིགས་ལ་
བརྟན་པ་ཡིན་མོད་གྱི། རིགས་གོང་ནས་གོང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་

པའི་གནས་སྐབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐའ་དག་དང་བུལ་བ་མེད་པས་མ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་གི་རྟོན་ངི་མ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
ཉིད་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་ལ་

@106B བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་མེམས་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དོད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
སོ། །ཞེས་ཅེ་མོ་དང་། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བྱའི་གཟུགས་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །

ཞེས་བཟོད་པ་དང་། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བྱའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་ཆོས་མཆོག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །

ཞེས་མཐོང་ལམ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟོན་བསྟན་ཏོ། །གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། སྤང་བྱའི་
ས་བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་རྩལ་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། སྤང་

བྱ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱིང་བཅུར་བཅས་པ་དང་། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་

སྦྱིང་པ་གཉིས་ལ་ཡི་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་མངོན་པར་འཆར་བའི་ཆོ་སྤྲུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། བསྐྱལ་པའི་མ་འབར་བའི་ཆོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩལ་བྲིམས་ལ་རྩལ་བྲིམས་ངན་པའི་གནས་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། ཉི་མ་དང་ཁྲ་བའི་འོད་ལ་

@107A ༄། །གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། གཟའ་དང་། སྐར་མ་དང་། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སློག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་

འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་

དང་། གོ་རིམས་དང་། གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པས་རེ་ཤིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྟེན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲེམས་པས་རང་ཉིད་གོང་ནས་གོང་

དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་འོག་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསུང་པ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་
བྱེད་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་གི་རྟེན་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་

ཞེས་བྱའོ། །དེས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་མི་བསམ་སྟེ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་དུ་ལམ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
སྤང་བྱ་སྟོང་བའི་རྩ་ལ་སྟོན་པ་ནི། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དེ་དག་གིས་

བསྐྱུལ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་ཟད་པ་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱན་པོ་བྱུང་བ་དང་སྒྲོ་པར་བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ལ། གཉིན་པོ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་

@107B པའི་སྟོགས་ངས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་པ་དག་གོ། །འདིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་སྟོར་བ་འཐད་

པར་མི་སེམས་སོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་འཛོམས་པའི་ཚུལ་དཔེར་བརྗོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱལ་ཆོས་བཟོད་པར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་དངོས་གྱི་
གཞོད་བུ་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དེ་འགགས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་ལ་

མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། སྤར་རིགས་འབྲ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཆད་སྐྱར་མི་རུང་
བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱད་པ་ཡིན་ལ། གཉིན་པོའི་ལག་རྒྱུས་

གྲིས་སྐྱུར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཐེག་མ་དེ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
དུས་ན་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བུ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱུར་མི་རུང་བའི་ཆོས་

ཅན་ཡིན་ཡང་། རྒྱུན་མ་ཆད་བས་ཡིན་གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དཔགས་ནས་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལན་གྱི་དྲི་མ་
སྤ་མོ་རྟུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཞེས་མི་

བྱ་སྟེ། དངོས་གཉན་གྱིས་ལག་རྩེས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་སྐྱུར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་

@108A ༄༄༅། །མེད་པར་ཁས་སྤངས་ནས། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལན་གྱི་དྲི་མ་སྤ་མོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྐྱེ་འབྱུང་གྱིས་སྒྲོང་བ་དང་། འགག་འབྱུར་
གྱིས་སྒྲོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན་

ལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་སྤང་གཉིན་གྱི་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བདུས་ལས། འདས་པ་
འགགས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་

མཐའ་མ་ཆོད་པར་མངོན་གྱུར་ལ་སྤོང་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐོད་ཀྱང་། སྤང་བྱའི་ས་བོན་དང་དེའི་དངོས་གཉིན་པར་ཆད་མེད་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སྤང་མུན་ཡང་དུས་མཉམ་

དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱ་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དེ་རང་དུས་ན་འདས་པ་བུམ་པ་ཐོ་བས་བཙམ་
པ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་

འཕུལ་བ་ལྟར་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མཛོ་སྤེལ་གཡང་ལ་སྐྱུར་བ་ལྟར་རང་དུས་ན་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྤང་གཉིན་པོའི་
ཕྱོགས་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིན་པོ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་

དུ་ཕྱོགས་པ་དང་སྤང་བའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་འགྲགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བུ་སྐྱེར་མི་རུང་
བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་

@108B ན་གཞུང་འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྤང་བུ་སྤོང་ཚུལ་ལ་འཆད་པ་དོན་དུ་མ་མཐོང་ངོ། །རྒྱན་པོ་ཕྱིར་ཕྱུང་བ་དང་། སྒོ་པར་བཅད་པ་དུས་མི་མཉམ་
པར་བསམས་ནས། འདིའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་སྐྱད་བྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྤང་གཉིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པ་གོམས་པས་སྤང་གཉིན་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྟོན་ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་

ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་བྱེད་པར་བྱུང་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་སྒྲིན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་སྒྲིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤངས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འཁོར་བའི་
མཐའ་དང་སྤང་ཚུལ་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་

མཚན་ཉིད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་ཉིན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེས་པས་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སེམས་
ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་

བཞི་ས་དགུ་པ་ནས་ཐོབ་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་ཏེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷེས་
པོར་དགོངས་པའི་སྟོན་ས་དང་ངས་པའི་དོན་གྱི་སྟོན་ས་ཐེག་པ་

གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་གཞན་དོན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པ། སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གངས་ངས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། དགོངས་པ་
ཅན་དང་། ལྷེས་དགོངས་གྱི་བྱེད་པར་ཅོ། །དང་པོ་ནི། ཉིང་ངེ་

@109A གྲུ་། །འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་དེ་ལས་གོང་དུ་བྲངས་ཏེ། བཤད་མི་དགོས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་དངོས་
སུ་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་ནི་ངས་པའི་དོན་དང་། སྟེ་ངེ་

བཞིན་པ་ཡིན་ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལས་གོང་དུ་བྱངས་ནས་བཤད་དགོས་པ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་དང་། སྐུ་ཇི་བཞིན་དུ་བརྩུང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་དེ་ནི་བྱང་
བའི་དོན་ཏོ། །ཕྱི་མ་ལ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་འོ། །མཚན་ཉིད་ལ་

ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་ན། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །གཞུག་པ་ལ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི། གཞན་སྡེ་དང་
རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་གི་དོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་

པ་ལྟ་བུ་འོ། །གཉིན་པ་ལ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། སྟོན་པས་ང་དེའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། ཡ་དང་མ་ནི་གསང་

བྱ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་དང་། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་གཉིན་པོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་ལམ་བཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་
དགོངས་པ་སྐྱེན་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་

གཉན་པོར་སྤྱན་པ་ལ་སྤྲད་ནས་ཚུལ་བྱིས་ས་ལ་བསྐྱགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱར་བ་ལ་ལྷེམ་པོའི་དགོངས་པ་ནི། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡི་གེ་ངན་པ་མ་གྲགས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་གྱིད་ཏུ་བསྐྱར་བ་
སྟེ། སྟིང་པོ་མེད་ལ་སྟིང་པོར་ཤེས། ཞེས་སོགས་སོ། །

@109B གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ཇི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པར་འདྲ་ཡང་དགོངས་པའི་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དགོངས་པ་ཅན་དང་། དགོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལྷེམ་དགོངས་སོ། །དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་
དོན་གྱི་བྱད་པར་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན། ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་གྲོ་བཟང་གྲགས་པའི་

དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲན་ས་གྱིས་མཛད་པའི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ས་བཅུ་པ་བ་དེ་ལ་འཁོར་བ་ཇི་སྟིད་པར་འབད་ཚོལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡི་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་སྐྱབ་པའི་གནས་སྐྱབས་གྱི་གོ་རིམ་ས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅུ་གསུམ་པ་འདིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉིར་གྱི་སྦྱིས་བུའི་དོན་
ཐམས་ཅད་ཡུན་སྙུམ་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་བྱངས་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབས་འདིར་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཁོ་ན་ཇི་སྐད་
དུ་བཤད་པའི་སྐབ་པའི་ཚེས་ཀྱི་གཞིར་བྱུང་པའི་དབྱིངས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བཅུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། སྐབ་པའི་ཚེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཅུ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །བཅུ་གསུམ་བྱེད་ལས་ལ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་
སྒོ་ནས་བཞག་ཀྱང་བཅུ་གསུམ་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་

ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱུ་འགྲེལ་དང་། རྩ་བའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཐལ་བ་དགོད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཚེས་རྟོགས་པར་

@110A ལྟོ། །འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚེས་དབྱིངས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚེས་ཉིད་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་རང་བཞིན་དུ་

གནས་པའི་རིགས་ཡིན་ན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་པ་འོ་ན་ནི་དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ་བ་
དང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱིར་གནས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །སྐྱམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་

གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་པར་རུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་སློབ་ལམ་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལན་ལ། དོན་གྱིས་

ཐོབ་པའི་ལན་དང་། དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། ཆོག་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་དབང་པོའི་
རིམ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་བཞག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལ་ལྷ་བ་

རབ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྟ་བ་འབྲིང་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་ཆུང་ལ་ལྟ་བ་ཐ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཞག་པ་ཡིན་གྱང་། དེར་མ་ངེས་ཏེ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བ་གསུམ་ག་ཡོད་པ་ལྟར་ན་འང་།

@110B དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྱུར་དུ་གཏིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་གསུམ་མི་འགལ་ལོ། །ཤེས་པ་ལ་བདན་ཞེན་སྒྲོང་མ་རྒྱས་པ་དམན་པའི་བྱད་པར་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བས་གོང་ན་ལྟ་བ་ཡོད་པ་རྟོགས་རྒྱས་པས་མངོན་རྟོགས་བྱུན་

སེམས་ཙམ་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་ངོ། །ཡང་སྒྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེས། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་གྱང་མཛད་དེ། ཉི་མི་སྒྲུང་བ་
ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་

མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། དེས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་
འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྟབ་པའི་

ཉིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པས་གཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདེན་སྟོང་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་
རིགས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཆོས་དབྱིངས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཞོད་དེ། རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་བསམས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་
ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་

ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་ལམ་གྱིས་དམིགས་ནས་
བསྒྲུམ་པ་ན། འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་

@111A ལྟ། །ཚུན་རིགས་བྱེད་པར་ཅན་དུ་འཇོག་པའི་དོན་ཏེ། །དེ་ལྟར་ན་འང་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་མི་རུང་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་བརྟེན་
པའི་ཆོས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་

རིགས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སྟོན་ཏོ། །ཉིན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་། བཞེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་
དམིགས་པ་ལ་དེ་སྟོང་ར་འབྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་

སྟོང་ར་མ་བཅད་པར་བདེན་སྟོང་སྟོང་མི་འབྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་སྟོང་ར་མི་འབྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་སྤྱི་
ནང་གི་ཆོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་

པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྟོང་མི་རྣམས་པས་མ་བྱུབ་
པོ། །ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མ་

རྟོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མི་ཚུད་ཀྱི། རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཚུད་པ་ཡིན་སྟེ་ནམ་ནའང་མི་འཐད་
དེ། ཉི་ཁྱི་སྤྲང་བར་ཇི་སྟོན་དུ་འཇམ་དཔལ་གལ་

ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པར་གདགས་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཞེས་
མདོ་གཞན་ལས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་

@111B པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་བརྟག་ཅིས་གསུངས་པ་དང་། འདི་འདྲ་བས་སྒྲར་ལྟར་ཚུད་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་བཅུ་གསུམ་ལ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོད་དང་སྟོད་མ་
ཡིན་པར་ཚུད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་མཛད་པ་འདིས་ཀྱང་སྐབས་

འདིར་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་དེ། ལན་གྱི་གཞུང་འདི་ཡང་ཉི་སྒྲུང་གི་རྟ་ཅང་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པའི་ལན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉི་ཁྱི་སྒྲུང་བ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་
ཀར་ཆོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་

བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བར་གསུངས་པ་བྲངས་ལ། དེ་ནི་དོན་མཁོ་དཔོན་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་
སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ལ། དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་འཕགས་

པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཅས་པའོ། །ཡང་མགོ་མཇུག་པལ་ཆེར་གྱི་སྐབས་སུ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡང་རྗེས་སུ་བཟུང་སྐྱའི་ཐེག་དམན་ལ་ཟབ་མེད་སྟོང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལའང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བ་དང་། ཐུན་
མོང་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྐྱེད་

སྐྱར་པོར་ཤེས་མྱོན་ནས་ཟད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོང་དུ་འགྱུར་པས་པལ་ཆེར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའང་མང་ངོ། །དཔེར་ན་དབྱ་
མའི་ལྷ་བའི་སྐྱེད་སྐྱོན་གྱི་སྟེང་དུ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་

@112A ལྟོ། །གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞིན་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ལྟར་མོ་བཞིན་
ཀྱང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་

གྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ། །བསྟན་བཅས་འདིའི་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་ཉན་ཐོས་ལ་ཟབ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡོད་པར་བསྟན་
པ་མི་འགྲོག་བཞིན་དུ་སྒྲིག་པ་དང་། ཡང་རང་ཉིད་དག་བའི་

བཤེས་གཉིན་རིང་དུ་མཉེས་པར་མ་བྱས་ལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་པདམའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་འབྱེད་པའི་སྒོའི་མཐུ་དང་ནི་བྲལ། ཆེ་འདིའི་རྟེན་པ་
དང་བཀྱར་སྟེ་དང་བྲགས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཐེག

པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཟབ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་ལ་ཐན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དུ་མ་བྱང་སྒྲུང་བ་ནི་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲིས་ཀྱང་གནས་
འདི་ལ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་མ་དང་

བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ནོ། །རིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་དང་དབང་པོའི་བྱུང་

པར་མི་འདྲ་བའི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
དམིགས་པས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱའི་དམིགས་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་

@112B འཇོག་པའི་སློན་པ་གང་ཟག་གསུམ་རང་རང་གི་རིགས་ལ་གནས་པ་དང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྐད་འདོགས་སོ། །ངག་དོན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
གང་ཟག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཤིང་། གྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་

རིགས་སུ་བཞག་པ་ལ། རིགས་ཅན་སོ་སོ་གསུམ་དང་། རིགས་སོ་སོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སློན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་གསུམ་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་ཆོགས་དང་
དབང་པོའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྟོགས་པ་མི་འདྲ་བའི་

རྒྱའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བདག་མེད་ཕྱ་རགས་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་འབྱེད་པ་ནི། ཚུད་པའི་
ལན་གྱི་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚམས་

སྐྱར་བ་དང་། ཕ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བའི་ལན་ཞེས་སོ། །དངགསལ་མི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྲགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་
པར་བྱད་པར་མེད་ན། རིགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རྩུང་བའི་སྒྲོན་

མེད་པར་ཐལ། བརྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་དེའི་དབྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་བརྗོད་ཅིང་བྲགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་ཉིར་ལེན་
འཇིམ་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་བྱུང་ཅིང་རྒྱན་མེ་ལྷེ་གཅིག་

གིས་སོ་བཏང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོད་གཅིག་ཉིད་བརྟན་པ་སྤྱང་ཅི་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་བཅུད་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོད་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོད་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྒྲོད་བྱེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟོགས་

@113A ༄༄༅། །ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྒྲོད་གཅིག་ཡིན་ན་བཅུད་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོད་དུ་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ནི། ཆོགས་པ་
དང་རྒྱན་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།

དེའི་དབང་གིས་ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ལ་ཡང་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྐྱེད་པར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་།

འགྲེལ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གྱི་རྟེན་ཆོས་

སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔུད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་ཏེ། སྒྲང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་སྟོན་ས་སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་།

ལམ་དང་། སྒྲང་གཉིན་དང་། བདེན་པ་དང་འབྲས་བུའི་སྟོན་ས་

དབྱེ་བ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོང་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། གང་ཡང་ཆོས་གྱི་

དབྱིངས་རྟག་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་

དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་རྟག་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ། རྒྱ་ཁམས་གསེར་

དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅིས་བྱ་བ་

ཡིན་ཅོཾ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་དག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཅོཾ་ཞེས་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་
པ་ཡིན་ཅོཾ། །དེ་བས་ན་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་

@113B ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པ་མེད་པས་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་ཡང་རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་
དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཅོཾ། །ཞེས་བྱ་བས་དམིགས་པ་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཇི་

ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཉིས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་སྤྱུ་འགོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་བསྐྱིབས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་

པར་དག་པ་ཡིན་ཅོཾ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིའི་དོན་གཞན་གྱིས་བཞག་པ་མི་འཐད་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ལ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཕ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
རང་གི་ལྷགས་བཞག་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་

པས་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འབའ་ཞིག་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི། གཞན་དབང་
དམིགས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བ་རྣམ་པར་

བྱས་ནས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་སེམས་ཅམ་པས་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ལྷགས་
ལགས་པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་སེམས་

ཅམ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤེ་བདུན་དུ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན། དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་དང་། གཞོད་བྱ་སྟོ་འདོགས་གཉིས་གཞི་དམིགས་པ་མཚུངས་པར་
ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དབང་ལ་གཟུང་

@114A ༄༄༅། །འཛིན་རྒྱུ་ཐ་དད་པར་སྒྲུང་ཞིང་། སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་སོ་སོ་སྒྲི་
བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་

པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཤེས་རྟོག་པའི་དེན་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོན་གཞན་དབང་མི་སྒྲུང་བས། གཞན་དབང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་
གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་

འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེ་ན། འོན་རང་ལྷགས་ལ་ཡང་སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོན་སྟུ་གུ་སྒྲུང་བའམ། སྟུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར། བདེན་སྟོང་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་ངོར་སྟུར་གུ་སྒྲུང་ཞེ་ན། བདེན་འཇིན་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་སྟོང་འདོགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ་ཏེ་འོག་ཏུ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་
ལྷགས་ལ་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོར་སྟུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་

ཅན་སྒྲུང་བར་ཁས་ལེན་པས། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཉིས་པ་མི་མཚུངས་སོ་སྟུམ་ན། དབུ་མ་པའི་བཞེད་པར་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། སྟུག་བསྐལ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་གཟིགས་དོར་ཆོས་ཅན་དེ་སྒྲུང་ན། ལུ་

ལ་ཁྱ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་ངམ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཐལ་བ་ལྟོག་དུ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་བདེན་སྟོང་དུ་གཟིགས་
པའི་ངོར་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུང་དགོས་པས། མཉམ་གཞག་རང་

@114B ཉིད་རང་ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བ་ལྟོག་དུ་མེད་དོ། །ཡང་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་སྟུག་བསྐལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁྱ་ལ་ཁྱ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྒྲུང་ངམ། འོན་ཏེ་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་

མཉམ་གཞག་གཅིག་གི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་གཉིས་སྒྲུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་བ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་ཏེ་གཞན་དུ་ན། སྐབས་དེར་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་
ཐོབ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་

ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དངོས་རྟོགས་དེ་གང་ཡིན། ཆོས་ཅན་སྟུག་བསྐལ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཐལ་བ་དེ་བས་ཀྱང་ལྟོག་དུ་མེད་
དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་

ཅན་འདུས་བྱས་སྒྲུང་བར་འདོད་པའི་དབྱུང་མ་ཐལ་འབྱུང་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་སྤྱི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ཏུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སློ་ཞེས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
མཉམ་གཞག་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། འབྲེལ་

ཆེན་གྱི་སྐབས་དུ་མར་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ནི། གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ཀུན་གཞན་དབང་དུ་ཁས་ལེན་ལ། དབང་
ཤེས་ལ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ལ། སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པར་འདོད་ཅིང་། དེའི་དོན་དབང་ཤེས་མི་སྒྲུང་ཞིང་འབྱུང་མེད་ཡོངས་གྲུབ་རྒྱལ་རྒྱ་བཞག་གི་རྒྱལ་དུ་སྒྲུང་བར་འདོད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་སྒྲུང་བ་
ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་འདོད་ཅིང་མ་གཟིགས་པ་

@115A ༄༄༅། །མི་འདོད་པས། ཆོས་དབྱིངས་ཏྲག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བཞེད་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་གཞན་
དབང་དང་ཆོས་འབྱུང་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་དབྱུ་མ་པས་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞི་གཞན་དབང་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་རྗེས་གྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་ཆོ། འབྲུལ་སྤང་དང་གཟུང་འཛིན་རྗེས་
ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲོག་ཤེས་རིམ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་

དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པར་ཐལ། འབྲུལ་སྤང་དང་རྣམ་ཏྲོག་སྤར་ནས་གཞན་དབང་བའི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ཤིང་། ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ལ། བདེན་
གྲུབ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་འོ། །

མཉམ་གཞག་ལ་དག་པ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པ་ནི། ས་བོན་རིམ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འགྲོར་མེད་པར་ཐལ་བའོ། །དེ་ལ་རྣམ་རིག་པ་ན་རེ། རྒྱུ་དང་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས་། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
ཡིན་ཡང་། རྩལ་དང་གཡའ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་དག

པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། གྱི་མ་ཡང་གཉིན་པོས་རིམ་གྱིས་དག་པར་བྱེད་དོན་ཞིན། བྱེད་གྱི་ལྷགས་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ། དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པ་དེ། བདེན་པར་
གྲུབ་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ད་གཟུང་འཛིན་

རྩམ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཉུགས་ཤིང་། གཞན་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་ལྟ་ན། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་གཟུང་འཛིན་
རྩམ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་དེ། སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་

@115B སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །བདེན་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་དེ། རྩམ་པས་འབྱུང་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གནས་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་བྱིད་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་པའི་གཟུང་
འཛིན་རྩམ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་

འབྱུལ་བའི་སློ་སྦྱིན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྒྲུང་ན། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲུང་དགོས་
པས། ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཁས་སྒྲུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་

བྱིད་རང་ལ་ནམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་ཁས་སྒྲུངས་པས། ལྷ་གྲུ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིགས་དོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟོགས་ཁས་སྒྲུངས་འདོད་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་བྱིད་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་

ལ། བྱབ་པ་ཡོད་དེ། སློང་དོན་དམ་པ་དེའི་ངོར་ཡོད་ན། དོན་དམ་པ་དེར་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དགོས་སེ་ཞེ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲ་བདེན་སྟོང་རིགས་
ངོར་ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བཀའ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་སྟོང་

རྩོན་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཡང་དག་དུ་ནི་བཀའ་མེད་གསལ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་
མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། ཡང་དག་ཀྱན་རྩོབ་ཏུ་འདོད་

ཀྱི། བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །འདི་དག་གི་འཕྲོས་ཆོགས་སྦྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ནས་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་བཞི་རིགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་

@116A ༄། །གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། གཙོ་ཆེ་རྒྱུད་ནི་གོ་བར་ཟད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་ནི་
ཆོས་ཅན་དང་མ་བུལ་བར། རང་སྦྱོམ་ཆེད་དུ་ག་བདེན་པས་སྟོང་བར་

དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་གནས་ཤིགས་སུ་འགྱུར་གྱི། ཆོས་ཅན་སྤངས་པ་མི་རུང་ལ། དམིགས་པའི་སྐབས་སུ་སྒོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་པར་འགྱུར་པའི་དོན་ཏོ། །གསུམ་པ་ལ།

སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་དམིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རེ་ཤིག་དང་པོར་སྒྱིར་ཆོས་འདི་
རྣམས་ལས་སྒྲང་བྱ་དག་བ་དང་དོར་བྱ་མི་དག་བ་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག།

བྱ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་གང་ཞེས་ཐོག་མར་དཔྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དག་སྒྱུར་གི་རྩལ་ཉིད་དང་། སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་སྒྲང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བར་

ཏོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གསུམ་སྒྱིར་ཏོགས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་
དམིགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དཔྱེད་པར་བྱེད་དེ། ཇི་སྟེད་ཞེ་ན། གསུམ་

པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་བྱུང་བཞི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་གྲངས་བཞིན་དུ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་པའི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པ་

@116B ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་འདྲིས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་གཉིན་པོ་འཁོར་བར་མ་འདྲིས་པའི་

ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམས་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་བུ་ཟག་བཅས་ནི་གང་། གཉིན་པོ་ཟག་མེད་ནི་གང་ཞེས་རྟོག་ལ། བརྟགས་པ་ན་ཉི་བར་ལེན་
པའི་ཡུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ལས་

སྐྱེས་ཤིང་། བདག་དུ་ལྟ་བའི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དེར་ལྟ་བའི་གཉིན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྤང་བུའི་ས་
བོན་གྱི་དངོས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམས་དུ་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཟག་

མེད་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆ་གཉིས་སུ་ཕྱེནས་དཔྱེད་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་ཆ་
ཡིན་ཏེ། འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་མི་སྟོས་

དེ་བཞིན་ཉིད་སྤང་བུའི་ས་བོན་དང་བུལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་ཆ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་བུལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཐོབ་བུའི་འབྲས་བུ་གང་ཞེས་
དཔྱེད་པ་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་

གཏན་བཞི་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་

@117A ༄། །རྒྱས་གྱི་རྒྱད་ཁོན་ལ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་རྟོན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་
ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་

པའི་རིམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་ན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། ཁྲི་མ་ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོས་རིམ་ཅན་དུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་མ་མཛད་པར་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་
སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ། མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཙ་

བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་ཤེས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་
བྱུང་དུ་འགྱུར་བས་རང་བྱུང་གི་མིང་བཏགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་འོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། རང་དོན་སྤོང་བ་དང་ཉོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་
པོ་འོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཡོད་དེ་
ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གསུམ་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་

བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པོ་གང་ན་སེམས་ཅན་ཞེས་ཏི་དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་འདོད་པ་འོ། །སེམས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་སྤངས་པ་
མཐར་ཐུག་སྒོར་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པ་

@117B ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུས་མཆོན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པའི་སྒོ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བསྐྱབ་པ་ལ་

འཇུག་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། སྟོན་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་
བ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་

ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱིས་སྐྱབ་པ་དང་། སྤྱིན་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་སྐྱབ་པ། སྤྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྐྱབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་སྤྱིན་སོགས་ལ་སྤྱོར་བས་

ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐྱབས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་བྱེད་ན། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྤར་ནས་ཀྱང་ཡོད་པས། ཤི་བ་འདིའི་ལན་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་ལ། གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསམ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་

བྱེད་པའི་སྐྱབས་ལ་བརྗོད་ན། དེར་སྤྱིན་སོགས་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ། ལྷ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། སྤྱོར་བ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་

@118A ལྷ། །དུ་སྤྱོར་བ་ཡང་ཟེར་རྒྱས་འཕོངས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྷ་བ་དང་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་མ་གྱུར་མེད་ གྱི་ཕྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོར་བ་བཞི་པོ་གང་ཅུང་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་མཁྱེན་

གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྱུར་བ་བཞི་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་སྒྱུད་
པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྐྱེས་ན་ཡང་བྱོད་

ལ་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་ཡོད། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་། སྒྱུར་བ་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་བཞི་ལ་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་མེད་མིག་ལོགས་པར་ཕྱིས་ལ་རྟོགས་ཤིང་། འོག་ནས་
རྒྱན་གྱི་དོན་དུག་དུ་བསྐྱས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་

གྱི་ཉམས་ལེན་ཉིད་ལ་དུག་དུ་དབྱེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །ཡང་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་མགོ་མིག་གཏོང་མ་གཏོང་དང་། པར་ཕྱིན་དུག་སོ་
སོར་ངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་ལ་བྱེད་པ་

ཡང་། དབྱེད་མི་བཟོད་དེ། པར་ཕྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་ན། སྐབས་པ་དང་པོ་འདི་ཚོགས་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་གི་སྐབས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གོ་ཆའི་སྐབས་
པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནས། པར་ཕྱིན་དུག་ལ་དམིགས་

པའི་བསམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་དྲིས་པ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་འགལ། སྤྱིན་སོགས་པར་སྤྱིན་དུག་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད་ན།
སྦྱོར་བ་བཞི་སྐྱབ་པ་ཕྱི་མར་བཞག་པ་དང་འགལ་ཏེ། བྱང་

@118B རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་པལ་ཆར་གྱིས་སྤྱི་བརྗོད་རྩལ་འགལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་འགལ་
བར་བབྱང་ནས་འགྲེལ་བའི་དོན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་རྣམ་གཞག་བྱས་སོ། །དེས་ན་

དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྦྱོར་བ་བྱེ་བག་གི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བག་ཡིན་གྱི། སྤྱི་དང་བྱེ་བག་གི་སྐྱབ་པའི་ཐ་
སྟོན་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་

དང་རྗོད་བྱད་སེལ་བས་འཇུག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་སོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐྱབ་པ་བསྟན་མོད་
གྱི། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་རེ་རེ་ཞིང་པར་

ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་གྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་གསལ་བར་མ་བསྟན་ནོ། །སྐབས་ལྷག་མ་བཞིན་ས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་བ་དེ་དག་ཀྱང་། མཐུན་པ་
ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་མོད་གྱི། སྒྲོར་བ་རེ་རེ་ཞིང་།

ཡང་པར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་གྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་སྒྲོད་པས། ཞེས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། ཞེས་
དང་། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་པར་དག་དང་། ཞེས་དང་། སྤྱིན་

པ་ལ་སོགས་ར་རས་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི། སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲིས་ལན་གཉིས་གྱི་དྲི་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པ་དང་
དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་སྐྱབ་

@119A ༄༄༅། །པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེན་ལན་ནི། རྗོད་བྱེད་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་

བྱས་པ་ལ་གོ་ཆ་མ་གཏོགས་པར་ཕྱིན་ཏུ་གཏུག་གི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་མ་བསྟན་པར་སྒྱིར་མཁུན་པས་བསྟུས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཏིན་ཅན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་ཏུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། རྣམ་པ་
ཀྱན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་ཏྲོགས་པ་ལ་སོགས་པ་

མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ལ། མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་རེ་རེ་ཞིང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཏུ་གཏུག་གི་ཏིན་ཅན་ཏུ་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ་གཉིས་སོ། །སྐྱབ་པའི་
ངོ་བོ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་

མཁུན་གསུམ་སྒྱིར་ཡུལ་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། པར་ཕྱིར་ཏུ་གཏུག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་དང་མཐུན་པར་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་
ཅན། མཁུན་པ་ཡུལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཁུན་གསུམ་

གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྱིར་བའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། པར་ཕྱིན་ཏུ་གཏུག་ཏུ་བསམ་སྒྱིར་ཅི་རིགས་པས་ཟིན་པའི་ཉམས་
ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་པ་བརྩོན་

འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་པའི་དོན་དང་། སྐྱབ་པ་བཞིའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ད་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྒྱུར་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། མ་ཞུམ་
མི་འཁྲུགས་ཆོག་མི་ཤེས་བཙོན་འགྲུས། །ཞེས་བཤད་པས་གོ་ཆའི་

@119B བཙོན་འགྲུས་དང་། སྒྱུར་བ་ལག་ལེན་ལ་ཞུགས་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མ་ཞུམ་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་འཁྲུགས་པའི་བཙོན་འགྲུས་
དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཙོན་འགྲུས་སོ། །དེ་ལྟར་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱད་

པར་དུ་བྲས་པ་ནི། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ནན་ཏན་གྱིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་འབད་པས་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པ་མེད་ན་བསམ་པ་བཟང་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། ལྷན་
མེད་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་མི་རྣམས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་

ན་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྲབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། སྒྲོའི་སྤྱི་རིས་མི་འདྲ་བ་པདམའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འགྲུས་ཀྱི་ཆོས་
མཐའ་དག་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་བསམ་པ་བྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ད་སྒྲོན་དུ་

མ་སོང་ན་སྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་འོང་དོན་མེད་པས། སྡེ་སྡོད་ལ་མང་དུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གཉིས། ད་གདོད་བསྐྱབ་པ་བྱོད་འདོད་སྦྱིས་པའི་ཆོ།
ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་མི་འོང་བའི་ལྷགས་ངན་པ་ནམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་

རྒྱ་ཆེན་པོ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས། སྦྱོར་བས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། བསམ་སྦྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བས། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་

པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཞི་དགོས་གྱི། དེ་བས་མང་བ་མི་དགོས་པས་སྐྱབ་པ་བཞིར་ངེས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་དགོས་པ་ནི། སྦྱིན་སོགས་སྡོད་ཡུལ་
བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དང་པོར་སྦྱོ་བའི་རིམ་པ་

@120A ༄༄༅། །དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་མཐའ་ན་ཡང་ཡོད་པས། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ཆོགས་ལམ་ནས་དེའི་བར་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། གཞུང་འདིས་
སྐྱབ་པ་བཞིའི་ས་

མཚམས་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འགྲིག་སྟེ། དེ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ནས་གཞན་ན་ཡོད་པ་མ་བཀག་པས་ས་མཚམས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐའི་ས་
མཚམས་བསྟན་པར་འདོད་ན་ཡང་། གྲུ་

བའི་རིམ་པ་བསྟན་པར་འཆད་དགོས་ཀྱི། ས་མཚམས་དང་སྒྱུར་བ་མི་འགྲིག་གོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་དང་སྒྱུར་ཏེ། ལའད་ན་ཡང་ཅུང་ཟད་ལའད་དུ་རུང་
ཡང་། དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་

བཞིན་དུ་ཞེས་པ་འགྲིག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ལ་བརྒྱད་ནས་སྒྱུར་བ་ཚོགས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གོ་ཆ་དང་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་ལམ་གྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་འཇུག་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་

སུམ་དུ་སྒྱུར་བ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྐྱུས་པའི་བཙེ་བ་ནས་གཟུངས་ཀྱི་བར་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། ས་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐོགས་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ངེས་
འབྱུང་སྒྲུབ་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་སྒྲུབ་

པ་བཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ལ་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཆོས་ཅན། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་

@120B པའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་བསྐྱབ་པ་ནི་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སར་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་འཛོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་བརྩོན་
འགྲུས་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཚོགས་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་གཉིས་གྱི་དཔུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཡན་
ཆད་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ངེས་པར་

འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བར་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དག་པ་སའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་བསྐྱབ། སྒྲོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་བསྐྱབ།
ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚོགས་བསྐྱབ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བྱ་བར་འབྱེན་

བྱེད་ངེས་འབྱུང་བསྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། བསྐྱབ་པ་དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གོ་ཆའི་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ་བཤད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་
དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་མདོ་ཇི་བཞིན་དུ་ལོ། །དྲུག་ཆེན་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བྱེད་སྟེ། གོ་ཆའི་

བསྐྱབ་པ་དྲུག་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་དྲུག་དྲུག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡིས་སོ། །མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་དག་རྣམས་མཁྱེན་ཡིད་
ལ་བྱེ་བས་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་བུ་བསྟོ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་
པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སྒྱར་བ་དང་། གཞན་ལ་

@121A ༄༄༅། །ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱར་བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་ངོ་
བོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་ན་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་

བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་སྒོང་བའི་སེམས་པ་ཚུལ་བྱིམས་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྟོན་པར་སྒྲིབ་བ་བཟོད་པ་སོགས་བཟོད་པ་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་
དག་ལ་འདུན་པ་སྐྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་

པའི་ཕྱི་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་བ་རྣམས་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྡོམས་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་
གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་

བྱེད་པ་ཡི་སྒྲོལ་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆའི་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལྔ་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱ་སྟེ། པར་སྦྱིན་དུག་ལྔ་ནི་ཀྱི་སྒྲོལ་སྦྱིན་པ་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱབ་
བ་སོགས་བྱོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟོག་པས་སྦྱིན་དུག་

ཆེན་དུག་གིས་གོ་ཆ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་རེ་རེའི་ནང་དུ་སོ་སོར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་དུག་བསྐྱས་པ་ནའོ། །ལྟོག་པས་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་
ཡིན་མོད་ཀྱི་གོ་ཆའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པ་དུག་གོ། །སྦྱིན་པའི་གོ་བསྐྱབ་ཀྱི་

ནང་དུ་འདུས་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་སྒྲིན་པའི་གོ་ཆར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྒྲིན་པ་དུག་སྒྲིན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ནས། ཤེས་རབ་དུག་ཤེས་རབ་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་
པ་ནི། སུམ་ཅུ་ཙ་དུག་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི། གོ་ཆའི་བསྒྲུབ་

@121B པ་དུག་ཏུ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིན་པ་དུག་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྒྲིན་པའི་གོ་བསྒྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ནི་སྒྲིན་པའི་
གོ་བསྒྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྒྲིན་པའི་གོ་ཆ་ཆ་དང་། སྒྲིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསམས་པའོ། །

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་འགོག་པའི་སྡོང་བའི་སེམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ཤེས་པར་བྱ་ལ། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་ནི། གཞན་གཞོད་གཞི་བཅས་སྡོང་

བའི་སེམས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། །པར་ཕྱིན་དུག་ལས་དང་པོ་ལས་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩལ་ནི། ཇེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་སྡོད་པ་སྤྱི་ལ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་
པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཙ་

བ་དང་། འབྲེལ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་དག་སྒྲིབ་བས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ཞུགས་པ་དེ་
ཉིད་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནམ་པ་དགུར་དབྱེའོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་། སྤྱིན་སོགས་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་བརྒྱད་དང་། འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་ནམ་གུན་མཁུན་པའི་རྩ་ལ་ན་འཇུག་ཅིང་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་

བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་
ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་འཇོག་པ་ཡིན། གང་པོས་སྒྲས་

@122A ༄། །པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྤྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་ཅིང་འདོད་པས་དཔེན། ཐེག་པ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་གྱིས་དབེན། རྟོག་པ་དང་བཅས། དཔྱེད་པ་དང་
བཅས། དབེན་པ་ལས་སྒྲིས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབ་

སྒྲ་གནས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། སོ་སེའི་དོན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་སྦྱར་བ་ལག་ལེན་གྱིས་རྣམ་པར་
གཞོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དགྲ་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་པ་རྣམ་

པ་དགྲ་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འདྲས་ཏེ། རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་ངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟོན་ཐེག་ཆེན་གྱིས་བསྐྱས་
པའི་འཇུག་རྟོན་པའི་ལམ་བསམ་གཏན་ནས་གཟུགས་མེད་པའི་

སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་གཅིག་དང་། འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཐེག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བར་བ་
ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་ལུན་ཆོགས་ཐོབ་བྱེད་སྤྱིན་པ་ལ་

སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་། སྤངས་པ་ལུན་ཆོགས་ཐོབ་བྱེད་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་གཞན་དོན་འགྲུང་བའི་ཐབས་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། གཞན་དོན་
རྣམ་པར་དག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོག་དམན་ལས་འབྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། སར་ཕྱིན་བྱུག་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་བྱ་བྱེད་བདེན་པས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
དགོ་ཙ་གླ་མེད་བྱང་རྩབ་ཏུ་བསྡོམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་

@122B བསྐྱར་བ་དང་། ཆོགས་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དག་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དག་
པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་རོ་བོ་འབྲས་བུ་རོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྡོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་གོ་རིམས་དང་། རོ་བོ་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན་འཇིག་

ཉིན་པའི་ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་པས། ཐོག་མར་དེ་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་གྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་རོལ་ཏུ་ནི་ལྷག་
མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་རྟུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཤོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་ཞེས་པ་དང་། འདོན་མཆོག་
བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། ཚུལ་གྱིས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཏིང་ངེ་

འཛིན་ཐོབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡི་ཤེས་
འབྱུང་བར་འདོད་པས། ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བཤད་པས་སོ། འདང་པོར་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱིས་ཐོབ་ཟིན་ནས། ལྷག་མཐོང་སྟོན་དུ་བསྒྲོམས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཞི་གནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པས་ངེས་པ་མེད་
དོ། འདང་པོ་གསར་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཐོབ་པའི་སྔ་རོལ་

@123A ༄། འདྲུ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྤང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། འཁོར་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི།
ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་

ལ་བཙོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་མིན་གྱི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཡན་ཆད་གྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སའི་དངོས་
གཞི་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་དག

པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་དུ་སེམས་འཛོག་སྟེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་

པས་སོ། །ཆོས་མངོན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོག་
མར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་

དང་པོ་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་ཤེས་པར་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་འཛིན་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལ། ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་སྒྲོཁ་

@123B མ་སྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་གོམས་པ་ལས་འདྲ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་
བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་མ་ཉོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུས་སྒྲུབ་པའི་ཞི་གནས་

མཚན་ཉིད་པ་ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེའི་རྗེས་ནས་བསྟུབ་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་
ས་ནི། ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཇི་སྟོན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཕྱི་

གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་སྦྱོང་བར་འདོད་
པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལ་བརྩམས་ཤིང་

གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་ཡང་དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་སྒྲིམ། རབ་ཏུ་བརྩོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་བོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་མཚན་

ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་སྦྱད་པ་དང་། དཔྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་
འདྲས་བྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐོག་མར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་

དགུས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་བསྐྱབས་པས་ལྷས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྦྱིས་པ་ནས། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་
མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་བསྒྲེམ་པ་ཡིན་ནོ། །

@124A ༄། །ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དེས་ནི་འདོད་པ་ལ་རགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་བརྟམས་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་དཔྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་
བྱས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ལྷས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་

བྱངས་ནས། ལྷག་མཐོང་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་སྒྲོམ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་
པོ་གསུམ་དང་འབྲིང་གསུམ་སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་དབེན་

པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཕལ་ཆེར་སྤངས་པས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ན། ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་
སྤངས་སམ་སྒྲིམ་པ་འབྱུང་བས། ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་སྤངས་བརྟག་པའི་ཆེད་

དུ་ཉོན་མོངས་སྤྱེ་སྤྱོ་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་དོ། །ཁྱུང་ཟད་མ་སྤངས་པར་ཤེས་པ་ན། གཉེན་པོ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ཁྱུང་དུ་གསུམ་
སྟོང་བའི་དངོས་གཉེན་ནི། སྟོར་བའི་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། སྟོར་བའི་

མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་པོ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ནི། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བར་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྟུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འབྲེལ་པ་མཛད་པའི་སློབ་དཔོན་འདི་ཚོ་གས་རྒྱལ་ས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀླན་གཞི་མི་བཞེད་ལ། བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་པའི་

@124B ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་འཛོམས་པ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་པར། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིའོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཉོན་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་མངོན་གྱུར་མི་འགག་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་

ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསམ་གཏན་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་ཡིན་ལ་དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་སེམས་

ཅི་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་སྟོམ་པའི་རྣམ་སྟློན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་སྟེ་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སོ། །གཟུགས་

མེད་ལ་ཡང་རྒྱ་སྒྲོམས་འདྲུག་གི་གཟུགས་མེད་ནི། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པའོ། །འབྲས་བུ་སྒྲི་བའི་གཟུགས་མེད་ནི།
སྒྲི་བ་གཞན་དུ་དེ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་རྣམ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་བྱུང་པ་སྟེ། གཟུགས་

མེད་རིགས་བཞིང་སྒྲིས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིས་ཐོབ་གྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་གོང་མས་འོག་མའི་ཡན་ལག་རགས་པ་དག་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡན་
ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས། ཡན་ལག་གས་འདའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་

མེད་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱི། དམིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འོག་མ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པས་འདའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལ་དང་
པོ་ནས་བཞི་བའི་བར་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་རྣམ་མཁའ་ཡས་སྒྲི་མཆེད་སོགས་

@125A ༄༅། །བཞི་འོ། །ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། སྤིང་ཅི་ལ་སྒྲ་མ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་མེད་དེ། དམིགས་རྣམས་མི་གསལ་

བས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་འདས་ལམ་གྱི་ཉིན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འདོད་སེམས་དང་སྲིད་ཅི་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་
དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྡོགས་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་

ཡོད་ལ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་དེ། དེས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་
བསྡོགས་ལ་ཟག་མེད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་

ཞུགས་སོགས་དང་པོའི་ཉིར་བསྡོགས་ཁོན་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་བསྐྱེད་ལ། ཉིར་བསྡོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་རྣམས་
གྱིས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ།

ཉིར་བསྡོགས་གྱིས་བྲལ་བར་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་རྣམས་གྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་གཉིན་པོ་མི་བྱེད་ཅིང་། ཟག་མེད་རྣམས་གྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་གཉིན་པོ་
བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། ཡོན་ཏན་

མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དངོས་གཞི་ཙམ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། རྟོག་དཔྱོད་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་

@125B རབ་རྟུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྟུ་ལྡན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔྱོད་པ་གཉིན་པོའི་
ཡན་ལག་གིས་རྟོག་པ་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཅི་གཅིག་

རྟུ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཤིང་དང་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ནི། རང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བར། རང་སའི་ཡན་ལག་ཁ་ཅིག་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཙམ་པོ་དང་བྱད་པར་

ཅན་གཉིས་མེད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི། རང་རབ་རྟུ་དང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གི་རྟོག་དཔྱོད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་
ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྟུ་ལྡན་པའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི། བྱན་ཤེས་

བཞིན་བྱང་སྒྲོམས་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གིས། དགའ་བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་རྒྱ་སྤྲེལ་། དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་ལྷན་པའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། རྣམ་པ་དང་བྱང་བྲེལ་སྒྲོམས་ཡོངས་དག་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གི་བདེ་

བ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྲེལ་ཞིང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བླན་པའོ། །གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱོ་མཆེད་ནི། གཟུགས་དང་
ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས། འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་རྣམ་

པར་བཤེག་ཅིང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྒྲིམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པའོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲིམ་ཆེད་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་

@126A ལྷོ་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་དགག་བྱུང་བ་ལྟས་ནས། ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་མཐའ་ཡས་སོ་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་ལ་བྱས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་དེའི་
འོག་དུ་གཟུང་བུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྒྲུབ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་མངོན་

དུ་གྱུར་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆོད་ནི། འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དང་འབྲས་དང་བྱུག་རྩའོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། ཀྱན་རུ་མོངས་པ་འོ། །འདུ་ཤེས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ནི། ཞི་བ་གྲུ་ཚལ་
པ་འོ་སྒྲིམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་ཉུས་པའི་སེམས་

ཅི་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་སྟེ། བདེ་བ་ལ་རོ་སྤང་བའི་སྤྲེད་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་
སྤྲེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱིས་སེམས་

ཁིངས་པ་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། རང་གིས་ཐོབ་པ་དེ་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མིན་སྒྲིམ་པ་ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བ་འོ། །དག་པ་བ་ནི། རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་
མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་།

གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་། ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་འོ། །དེ་ཡང་དག་པ་བའི་བསམ་གཏན་གང་། མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་སའམ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པ་དང་། རང་དང་ས་གཅིག་པའི་དག་པ་ས་གཞན་འབྲེན་པ་དང་། ས་གོང་

མའི་དག་པ་བ་འབྲེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་ཅི་ལ་ནི་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་མེད་དེ། དེའི་གོང་
ནས་ས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་

@126B ཡང་མེད་དེ། སྤྱི་ཅིའི་སེམས་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ་ཉོག་
དཔྱེད་དང་། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་། སེམས་ཅི་གཅིག་པའོ། །གཉིས་

པ་ལ་བཞི་སྟེ། ནང་རབ་རྟུ་དང་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་དང་སེམས་ཅི་གཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། དུན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་དང་། བདེ་བ་དང་སེམས་ཅི་
གཅིག་པའོ། །བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། དུན་པ་དང་བཏང་

སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་སེམས་ཅི་གཅིག་པའོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ནི་གཞོད་པ་སྟོང་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། ངན་པ་བསྐྱབ་པ་པན་ཡན་གྱི་ཡན་
ལག་དང་། དེ་གཉིས་གའི་གནས་གྱི་ཡན་ལག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས།

ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། གཞུགས་མེད་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲག་མཐོང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཞི་གནས་ཤེས་ཆེ་ཞིང་དེའི་ངང་དུ་རོག་ཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཐ་དད་
པར་རྣམ་པར་མ་བཞག་གོ། བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ནི། བདེ་

སྒྲག་གི་ཚོར་བ་མངོན་གྱུར་ཕྱ་རགས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བར་བྱེད་ཀྱི། བཏང་སྒྲེམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བར་མི་བྱེད་དེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲག་
བསྐལ། སྒྲག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་དགའ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲག་བསྐལ་གྱི་ཚོར་བ་རགས་པ་ཡིད་མི་བདེ་དང་། ཕྱ་བ་ཚོར་བ་སྒྲག་བསྐལ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། བདེ་བའི་ཚོར་བ་རགས་པ་ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཕྱ་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་རིམ་པས་བསམ་གཏན་

@127A ༄། །བཞི་རྣམ་པར་བཞག་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་མངོན་གྱུར་ལ་ཡང་ཕྱ་རགས་བཞི་ལས་ཕྱི་རོལ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། རང་རྣམ་ཤེས་ལ་བཀྲ་བར་འཇོན་
པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་གཞུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་

ཤེས་དང་། གཉིན་པོ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་བཀྱ་འཛིན་ལ་ཡང་། མི་མཐུན་སྟོགས་རྣམ་ཤེས་ལ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་གཉིན་པོར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་བཞི་ལས་ངེས་པར་
འབྱུང་བའི་རིམ་པས། གཞུགས་མེད་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གསུམ་

པ་འབྲས་བུ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྒྱ་རྒྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལས། དང་པོའི་གནས་གཞན་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རྣམས། རྒྱ་
རྒྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྐྱོམས་པས། འོད་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་བསམ་

གཏན་གྱི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞུགས་མེད་གྱི་སྐྱོམས་འཇུག་བསྐྱོམས་པས་གང་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་སྟོགས་དེར་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་འབྱུང་པས་སོ། །གནས་གཞན་གོང་འོག་གི་
དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་གཞུགས་

མེད་གྱི་སྐྱེ་བ་མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བ་དང་། ངན་པ་དང་། བཟང་པོ་ཅི་རིགས་འབྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་རྒྱ་ནི། རྒྱ་རྒྱ་སྐྱོར་བ་དང་། བྱས་པར་སྐྱོར་བ། གཉིས་ཀ་སྐྱོབས་ཅན་མེད་པ་
དང་། འབྲིང་ནི་གང་རུང་སྐྱོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནི་གཉིས་ཀ་སྐྱོབས་

དང་ལྷན་པའོ། །མཐོ་དམའ་དང་བཟང་ངན་ནི། ཆོ་རིང་ཕུང་། ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་སོགས་སོ། །ཚད་མེད་པ་བཞི་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲ་ལ། སྤིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །བསམ་གཏན་འདི་དག་གི་རིམ་པའི་སྒྲོན་ས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡོད་ན་ནི།

@127B གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་གསུམ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་སྤྱོད་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱུད་ལ་གཞོན་པའི་

འཇུག་པ་བྱས་པ་ལ་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡི་རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། མཉམ་
རྩེས་དང་། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱབ་ཅིང་དམིགས་པ་འཛིན་པ་

དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་གྱི་ཅིང་སྐྱབ་པ་སྤོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བརྩེ་བ་སོགས་བཅུ་བདུན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཆོགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གྲངས་ངེས་
སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ནས། བརྩེ་བ་ནས་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་བར་བཅུ་ནི། གོ་བསྐྱབ་ལ་

འཕྲོས་ནས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གོ་ཆ་བགོས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། གོ་ཆའི་སྤྱོད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་
སྒོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །ཐབས་མཁུས་མན་ཆད་བདུན་ནི། འཇུག་བསྟུབ་ལ་

འཕྲོས་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ལགས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར་བགྱི་ལགས། ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་འབྱུང་
བ་ལགས། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལགས།

ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལགས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེའི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་གཉིས་པན་རྩལ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་འདས་པ་
དང་། གནས་སྐབས་ངེས་པ་དང་། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཤིན་

@128A ༄། །དུ་སྦྱངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དྲི་བ་ལྡེའི་ལན་ཉི་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཐབས་མཁུས་ནས་གཞུངས་ཀྱི་བར་ལྗེ་ནི། དྲི་
བ་དང་པོའི་ལན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པས་གསུངས་ལ། སའི་

ཆོགས་ནི། ཇི་བ་གཉིས་པའི་ལན་དང་། གཉིན་པོའི་ཆོགས་ནི། ཇི་བ་ཐ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལན་གྱིས་གསུངས་སོ། །བསམ་པ་དང་སྒྲོར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་བསྐྱས་པ་ཆོགས་བདུན་ནི། ཕར་
ཕྱིན་དུག་ཕྱན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གོ་བགོས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་

ནི། ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་། རྣམ་པའི་བྱང་པར་

འདྲ་བ་ལ། བདག་མེད་རགས་པས་སྒྲོང་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་དང་། སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་
པར་བྱས་པ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིང་

རྗེའོ། །སྒྲིང་རྗེ་ཐ་མས་སྒྲོང་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པ་ནི། སྒྲིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིང་རྗེས་ཡིད་གདུངས་པ་རྣམས་ནི། སྤྱིན་པ་བཏང་ནས་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་
པ་དང་། རྩལ་བྱིམས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། བཟོད་

པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པའི་སྒོ་ནས། གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤང་འདས་ལ་བཀོད་ནས་གཏན་
ཏུ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཏོ། །མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་

@128B ཐོབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་བཞི་ལ་མཉམ་གཞག་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ཞི་ལྷག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་དེའི་དོན་འབྲེལ་ཆེན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ན།
ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་

བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་ཞི་གནས་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ངོ། །ཞི་གནས་ནི་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ནི་དོན་
ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་བྱུང་དུ་འབྲེལ་

བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལས། ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་སྦྱིབས། སྤང་བ་
སྦྱིས་པས་སྤུན་པ་སེལ་བ་དང་འདྲ་བར་སྦྱིབ་པ་སྒོང་བ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་

མེད་ན། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་མ་ལུས་པ་ཡང་སྤོང་མི་རྒྱས་པས། ཞི་ལྷག་གཉིས་མིག་དང་སྤང་བ་དང་འབྲ་བར་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་སྤུན་ལྟར་མ་མཐུན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་

དང་ལྡན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚོགས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ལམ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་

པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་ཚིག་དང་དོན་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་མི་བརྗེད་པའི་བློ་པ་གཏུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་
ཚོགས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞི་གནས་དང་མཚུངས་ལྡན་

@129A ༄༄༅། །ཀྱི་བློ་པ་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། གསང་སྤྲགས་ནི་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །དབྱེ་ན། བཟོད་པའི་གཟུངས་དང་། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་གཟུངས་དང་།
ཚིག་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་

པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས། ཨ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲིམ་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར། ཅས་ཡི་གེའི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྒྲོམས་པས་དེ་ལ་མི་སྐྱུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་། ཤེས་རབ་སྒྲིས་པ་ནི་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཏེ། སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་ནས་

ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་ཞིག་ལ་སོགས་པ་གཞན་སྟོབ་པར་རྒྱས་པའི་གསང་སྤྲགས་རྩོམ་པར་རྒྱས་པ་ནས་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་གཟུངས་ཐོབ་ལ། དེ་ཡང་སྟོར་
ལམ་བཟོད་པ་ནས་དང་། བྱད་པར་ཅན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སོ། །ཕྱི་མ་

གཉིས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མི་བཟོད་པར་འཛིན་རྒྱས་པའོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་ཡན་ཆད་ནས་སོ། །ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་པས་ས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
སྟོང་བའི་ཕྱིར་གཉིན་པོའི་ཚོགས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་

ལ་སོགས་པ་བཅུ་བདུན་པོ་ནི་ཚོས་ཅན། བྱང་རྒྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། སྟིང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་གིས་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པའི་ངོ་བོས་
བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་འབྲས་བུར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་གི་

བྱང་ཆེན་འབྲས་བུར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་རྒྱ་ཆེ་བས་བསྟུས་པའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དོན་མཐའ་དག་བསྟུབ་པས་སོ། །

@129B དོན་བསྟུས་ན། བཅུ་བདུན་པོ་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉམས་སུ་བྱང་བར་བྱ་བའི་བླ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་
བསྟུབ་པ་ནམ་པ་བཅུ་བདུན་ནོ། །ཚོགས་ཀྱི་བསྟུབ་པ་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་ནམ་མཁུན་

བསྐྱེད་པ་ལ་མང་ཉུང་གི་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སའི་ཚོགས་དང་། གཉིན་པོའི་ཚོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། དགོག་གཞིའི་དབྱེ་བས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། ཡུལ་

ཅན་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་འདིར་སྟུས་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཚེས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་
པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་ནམས་ལ་ཡང་རྟགས་ཚེས་

དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམས་དང་ནི་རྒྱ་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་གཉིས་ཀས་དབང་ཏེན་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཕྱི་དང་། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
བདེན་པས་སྟོང་པ་འི་དངོས་པོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།

ཕྱོགས་བཅུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་གིས་སྤིད་ཞི་ཨ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །རྒྱུན་
ལས་སྐྱེས་པ་འདུས་བྱས་དང་། ཅིག་ཤོས་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་

མ་བྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་དང་། ཏྲག་ཆད་གྱི་མཐས་སྟོང་པ་སྤྲ་ཕྱི་དང་དབྱས་བདེན་པས་སྟོང་པ་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མཐའ་
དང་སྒྲུང་དོར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་

@130A ༄༄༅། །དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་ན་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱིན་སོགས་དོར་བྱང་མེད་པ་སྟོང་གཞིར་བྱའོ། །གནས་ལྷགས་དང་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་
རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀྱན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་

པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རྩུ་རྩུན་ལྡན་ཅིང་ཚོགས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ལུང་པོ་ལཱའི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་བ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
དང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱད་པ་པོ་

གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཚོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་སྟོང་གཞི་ནི་ཤུ་རང་རང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོས་སྟོང་
བའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ནི་ཤུར་འདོད་དོ། །འདི་ནི་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། བསྐྱུས་ན་སྟོང་ཉིད་ལྔར་

བཅུ་དྲུག་ །སྤྱི་མ་བཞིར་འདུས་ཏེ། སྟོང་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་བྱས་པ་རྣམས་ནི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་པ་ནི་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །སྟོང་པ་
ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་

པ་གསུམ་སྟེ། ད་ཡང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་མཐོང་གིས་གསར་དུ་བྱས་སམ་སྦྱམ་པ་དགག་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
མ་སྦྱམ་པ་དང་། བྱད་པ་པོ་དོན་གཞན་གྱིས་བྱས་སམ་སྦྱམ་

པ་དགག་པ་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚྲིག་པ་ནི་སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་ས་དང་། ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་དང་ཕྱི་དང་
དེ་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི།

@130B འོངས་སྟོད་པ་པོ་དང་སྐྱད་བྱ་དང་། དེའི་རྟོན་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་ཚྲིགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་གོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ་འོངས་སྟོད་ཀྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དང་
པོ་གསུམ་སྟོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་བཤད་ན་

རུང་བ་ཙམ་སྒྲུང་མོད་ཀྱི། དང་པོ་གསུམ་ཚྲིགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཞག་ན་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟོན་པའི་བསྐྱེམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་རྟོགས་པ་སྟོར་ལམ་ལ་བཞག་གོ་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དོན་

དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྒྱུ་འབྲོ་བར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འཕེན་བྱེད་
ཡིན་པས། ས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཞག།

གོ། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འོ། །འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་གཉིས་

རིམ་པ་བཞིན་དུས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་བཞག་གོ། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་བཟང་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། གྱུན་བྱང་
མེད་པའི་དོན་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་འཕེན་པས། ས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་ལ་བཞག་གོ།

དེ་བཞིན་དུ་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས། ས་བདུན་པ་དང་རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ས་བརྒྱད་པ་དང་། རང་
གི་མཚན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་

@131A ལྷ། །པའི་ཡེ་ཤེས་ས་དགུ་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་བཞག་ཅིང་། དངོས་པོ་མེད་པ་
དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་

ངོར་མཉམ་ཡུལ་ཅན་ཡི་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། བཅ་གསུམ་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཉིན་ཡིན་པ་དང་། རང་བྱུང་ཉིད་ཡིན་པའི་དོན་
གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཞག་གི། ཉང་པོ་བཅུ་བདུན་

གྱིས་འཕངས་པའི་ཡི་ཤེས་རྣམས་ནི། སྤང་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་། ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་ལ་བཞག་གོ། སྤྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་སྤོང་པས་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་
འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་འཕངས་ལ། དེས་དང་པོ་ལ་

བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། ཉེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དེ་ལ་གང་གི་ཆོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ། ཞེས་བསྒྲུམས་པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་།

ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོ་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་

ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཆ་མེད་དུ་གསུངས་པ་སྒྲེ་སར་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་སོ་སོར་མི་སྣང་བ་ཡིན་གྱི།
སྒྲོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆར་དབྱེར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་

@131B ཏེ། ཆོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པས་སོ། །འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་
མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་པར་རུང་བཅད་ཀྱང་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་སྤོང་སྟོབས་

གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ངེས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ནི། ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་གྱིས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་
འབྱུང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་སྒྲ་ཆོགས་ལ་ངེས་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། ངེས་པ་

མི་འདྲ་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྱེལ་སྒྲུ་མར་སྣང་བའི་ལོག་སྟོགས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤེས་རིུ་ཆུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་དམིགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་

ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ལུགས་གཉིས་དགོད་པ་དང་། ལུགས་ཕྱི་མ་འཐད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་གྱི་གྲུན་ཀ་སྤང་བ་དང་། ལུགས་སྤྲུལ་མ་དགག་པ་དང་། ཡི་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མ་
སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་

རྣམས་ན་རེ། གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདེན་གྲུབ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞལ་བྱར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་
བརྟོགས་པར་འདོད་དེ། ཕྱི་མ་འདི་ཉིད་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་

དང་གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་བདེན་སྟོང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྤང་དུ་སྤྲང་བ་ལྟ་བུ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡི་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །རྣམ་ངེས་ལས། དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་

@132A ༄། །ཡིན་ནོ། །དོན་མཐོང་རབ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཡུལ་དམིགས་པ་དེ་མ་དམིགས་ན་ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བདེན་གྲུབ་

གྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། འོ་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ།

དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩེ་གཉིས་བཞིན། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཐལ། བྱིད་གནས་ལུགས་སུ་འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། གསལ་བྱ་ལྟ་སྤྱིན་དང་། གསོད་བྱེད་

མཆོད་སྤྱིན་དེ་ཉིད་ལྟ་སྤྱིན་བསད་པའི་ཆ་ཡིན་ན། དེ་བསད་པས་ལྟ་སྤྱིན་སྐྱར་འབྱུང་རིགས་ན་ཡང་། གསོད་བྱེད་དེ་ཉིད་གསལ་བྱ་བསད་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་སྤྱིན་སྐྱར་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ།
བྱིད་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐར་འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་

སྟོང་དེ། གསོད་བྱེད་དང་འབྲ་བའི་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྟོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་དེ་ཉིད། བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པས་བཀག་པས། དགག་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
གྲུབ་སྐྱར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་དེ་བདེན་

སྟོང་དེའི་བྱབ་བྱད་དང་། བདག་གཅིག་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་གྱུབ་དགོས་ཀྱི། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་
ཉེས་པ་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་

@132B པ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཉིན་ཆོས་ཅན་ཐ་སྙད་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྱུབ་པའི་རྩྱན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། བདེན་གྱུབ་རྩྱན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་

ནི། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྱུབ་དམིགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ན། འོན་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུང་འཇོན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་པར་
ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པར་གྱུབ་པས། དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དབང་དང་ཡང་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་བཞན་དབང་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡན་གར་བའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བས། གཞན་དབང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་འདོགས་མི་ཆོད་པར་

འགྱུར་རོ། །རྫས་གཅིག་ན་སྟོང་པ་ཉིད་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེམས་པས་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སྟོང་མི་རྩས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཉེན་འབྱུང་རྒྱན་པ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་

ཉོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི། དབྱ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་ཤིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལོག་པར་འཆད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལྟ་བུ་བསྟོང་བའི་རྣམ་
གཞག་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་པ་ནི།

མི་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡི་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་གཞན་འདིར་མ་བཤད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བའི་སྤྱིའི་གངས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་
པར་འདོད་པ་དང་། ཡི་ཤེས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་གཞན་

@133A ༄། །མཐའ་ཡས་པས་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་སྐབས་དོན་ངེས་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེད་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་
དོན་དམ་བདེན་པ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟས་པའི་

རྟག་དངོས་སྤྱ་འདོད་པ་དང་། རི་རབ་དང་ཡུངས་འབྱ་ནམ་མཁའ་དང་ལག་མཐལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སའི་ཚོགས་

བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། བྱད་ཆོས་དང་། འཕོ་ཚུལ་དང་། མིང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་དམིགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་

དེ་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སྤྱ་བྱིན་པ་ལ་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་ས་དང་འབྲ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་སྤྱང་བྱ་སེལ་བའི་
རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་བྱེ་བའི་སྤྱ་

ཕྱིའི་རིམ་པས་ས་བཅུ་འོ། །གསུམ་པ་ལ། རོ་བོའི་བྱད་པར་དང་། སྤྱང་བྱའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་། དེ་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱ་བས་པ་ཤེས། ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱུ་ལ་ལྟོ འཇུག །འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་། བརྒྱར་འགོ་།འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྒྲུང་བར་བྱེད། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས། དེ་དག་གི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་འཇུག །ཆོས་སྟོན། བརྒྱ་
འབྱེད། ལུས་བརྒྱ་སྟོན། ལུས་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་འཁོར་

@133B བརྒྱ་ཕྱག་རེ་སྟོན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་།
དྲི་མ་སྟོང་བའི་སྟོབས་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་

པ་དང་། ས་དང་པོར་སྟོན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པ་སོགས་པར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་བྱད་པར་དང་། ས་དང་པོར་འཇོམ་བྱ་སྒྲིང་ལ་དབང་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་སྒྲིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྟོ་བ་
སོགས་ནམ་སྟོན་གྱི་སྟོ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱད་པར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱན་བརྟགས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་གྱི་ས་བོན་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བརྟགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་གྱི་ས་བོན་
འཇོམས་ལ། སྟོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དང་པོ་ནས།

བཅུ་པའི་བར་གྱིས་སྒོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་གི་ས་བོན་དང་། སྒོམ་སྤངས་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་གྱི་ས་བོན་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ་བདེན་པ་རྣམས་
གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ས་དང་

པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། རྟོལ་ལྷ་བྱར་བརྗོད་པ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་སྒོམ་ལམ་དུ་བཤད་
དོ། །བཞི་པ་ནི། ཡོངས་སྒྲོང་གི་ཆོས་སོ་སོ་ཇི་སྟེན་མ་རྗོགས་པ་དེ་

སྟེན་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ། རྗོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་དུ་འཕོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ནི། སའི་སྐད་དོད། ལྷ་མི་ཞེས་པ་ལ། ཡི་གེ་བསྐྱུན་པའི་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན། འབྱུང་པོ་དཔག་
མེད་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་སམ། ཡོན་ཏན་དཔག་

@134A ༄༄༅། །མེད་གོང་ནས་དུ་འགྲོ་བས་ས་ཞེས་པར་འབྱུང་རོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སའི་རྗོགས་ལས་
གང་གི་སྐྱུན་ཟད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྗོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་

ཡོངས་སུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་ལྡི་ས་དགུ་དང་། འབྲས་བྱུ་ལྡི་ས་ས་བཅུ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་དགུ་ལྡི་དང་པོ། ས་དང་པོ་ལ་རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འབྱུང་ཏེ། བསམ་

དང་ཞེས་སོ། །ཇི་ལྟར་སྤྱོད་བའི་རྩ་ལ་ནི། ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པས་སོ། །མདོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་
གནས་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་གང་ལགས། ཞེས་

པ་ནས། ཇི་སྐད་སྒྲས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་བདེན་པའི་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་པ་ནི། སེམས་ཅན་དང་། དག་
བའི་རྩ་བ་སོགས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བུ་མེད་

པའི་བསམ་པས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་སྟོབའི་ས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་ཤིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་
པའི་ས་དང་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་

དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །གཞན་དོན་ཆེ་ཆེར་བྱས་ཏེ་རང་དང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ལ་ཕན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མེད་པ་
བཞིའི་སེམས་ཅུང་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དན་གྱི་

@134B བསམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཉིད་དང་ས་འདྲི་སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་ལྷག་པས། ལུས་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་དང་། དག་རྩ་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ལ་སེར་སྤྱའི་
ཀྱན་འཛིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྤྱོད་བ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ཐེག་

པ་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་མགྱ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱིས་པའི་
ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་བྱིས་ན་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་

དགའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁྱེད་དང་སེར་སྤྱ་མེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་དུ་
སྤྱོན་པ་དང་། དམ་བཅས་པ་མཐར་སྤྱིན་པར་བྱེད་པས་བདེན་པར་སྤྱོད་བ་

ཉིད་ཅེས་བྱ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་བཅུས་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་པོ་དེས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྫོགས་ལྷུས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་
ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱའི་བྱུང་པར་བཅུ་

པོ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དག་ཁོ་ནས་སོ། །གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་ལ། ཙུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྩལ་ཁྲིམས་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་གཉིས་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་

རྣམ་ཏེ། དའི་མི་མཐུན་སྟོགས་འཛུམས་ཤིང་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བྱད་རྣམ་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པར། མི་ལམ་དུ་ཡང་རྩལ་ཁྲིམ་སྒྲི་བྲི་མ་ཅུང་ཟད་བྲག་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་
ཕྱིན་ལྷག་པ་དེ་ཙམ་དུ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་སོགས་མི་

@135A ༄། །ལྡན་པས་རྩལ་ཁྲིམས་ལྷག་པ་ཞེས་བྱའི་ས་དེར་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། རྩལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཞེན། ཉན་རང་གི་སེམས་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། ལས་

གཞན་མེད་པར་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ཚོལ་བ་སྟེ། འདི་ནི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་བརྩོན་ཞིང་ཚོལ་བའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་གཉིས་པར་རྩལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་ནི།
དགེ་བའི་ཚོས་སྟུང་པའི་རྩལ་བྱིས་པ་དང་སེམས་

ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་རྩལ་བྱིས་པ་དང་སྟོམ་པའི་རྩལ་བྱིས་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྩལ་བྱིས་པ་རྣམས་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་པན་པ་བྱས་པ་དྲན་པ་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་གསོན་པ་
དང་། གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོད་

པ་གནོད་པ་ལ་ཇི་མི་སྦྱུང་ཞིང་། སྟུག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཚོས་ལ་ངེས་ཏྟིག་གི་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དགེ་བའི་ཚོས་བསྐྱེད་པ་ལ་འགྱུར་པ་མེད་པ་སྟོབ་དང་ལྡན་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བ་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་དང་། རྟེན་

པོ་གོང་མ་མཁན་པོ་ལ་སོགས་ལ་འདུད་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཚོས་གསུང་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་བསྐྱེད་པ་དམ་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོབ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྟོང་

བ་སྒྲ་མ་བཞིན་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བ་བྱས་པའི་བྲུང་པར་ཞེས་སོ། །གསུམ་པས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ལ། ཙུ་བ་དང་།
འབྲེལ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ས་གསུམ་པ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་སོགས་

@135B ལྷས་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་སྟོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱད་པས་སོ། །བྲུང་ཆེན་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་ཆས་ལྷ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞིན། མང་དུ་ཐོས་པས་
མི་ངོམས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེར་དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེར་མངོན་པར་མ་ཞན་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་

པ་ནི། མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་བརྩེན་ཞིང་། དུས་ནམ་ཡང་མི་འདོར་བ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། གྲགས་པ་སོགས་དོན་དུ་མི་གཉིར་བར་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་གཉིས་
དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཞིང་སྟོང་བའི་རྒྱར་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་

བསྐྱབ་པ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་དང་། ས་གསུམ་པར་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པས། གདུལ་བྱའི་ལོག་སྐྱབ་བཟོད་ཅིང་། བཟོད་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ཕན་བཏགས་པའི་
ཞེས་དང་། རང་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཉིས་སྟོད་ལ་འཇམ་པ་ངོ་ཆ་དང་

ཁྲིལ་ལྟ་ ཡིད་རྫོགས་པས་མི་དག་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་ནམ་པ་ལྟ་པོ་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པས་ཟིན་ནས་ཡོངས་
སུ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ལ། ཕ་བ་དང་། འབྲེལ་

པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་གྱིས་དཔོན་པས་ནགས་ན་གནས་པ་དང་། འདོད་རྩུང་ཆོག་ཤེས་དང་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་དམ་བཟོན་པས་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྟོམ་
ཉིན་སོགས་བཅུ་ས་ས་བཞི་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་སྟེ། དེའི་སྦྱོན་སེལ་ཞིང་

ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ན། བྱང་ཆེན་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་མི་བྱའོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དགོན་པ་ན་གནས་པ་
དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུ་འཇིས་དབེན་ཞིང་གྲོང་ལས་རྒྱུང་

@136A ༄༄༅། །བྲགས་གཅིག་འཕགས་པའི་དགོན་པར་གནས་པ་དང་། རྟིན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད་པ་འདོད་པ་རྒྱུང་བ་དང་རྟིན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་པར་དེ་ལས་བཟང་བ་
དང་མང་བ་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་ཆག་ཤེས་པ་དང་།

བསོད་སྒྲོམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡི་དམ་བཟོན་པས་ཡང་དག་པར་བསྒྲོམས་པ་དང་། ཉེས་ལྟར་གིས་མ་གོས་པས་བསྐྱབ་པ་སྤངས་པ་ཞེས་དང་། འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་སྟེད་པ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྟོང་།

བར་བྱད་པས་འདོད་པའི་ཞེས་དང་། གདུལ་བྱ་དང་འཛོམ་པར་ཐར་པ་ལ་འགོད་པས་སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བདོག་པ་ཞེས་དང་། ས་བཞི་པར་བརྩོན་
འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་རང་ལ་དག་གི་བ་མཐའ་དག་སྤྱབ་།

པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ནས། དག་གི་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་དང་། ཅི་ལ་ཡང་སྒྲོས་པ་མེད་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་ཞེན་གྱིས་མི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་
སྟོང་བ་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་རྣམ་པ་བཅུས་ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་སྤྱང་དགའ་བ་ལ། ཕ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདྲིས་དང་ཞེས་སོགས། བཅུ་པོ་དེ་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། ས་ལྷ་པ་ནི་ཡང་
དག་པར་འཐོབ་སྟེ་དེའི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་།

པ་ནི། རྟེན་བཀྱར་ལ་སྲིད་པས་རྟེན་པ་ཞེས་དང་། བྱིམ་ལ་སྲིད་པས་གཞན་ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་བྱིམ་ཞེས་དང་། འདྲུ་འཇི་ལྷག་པར་འདོད་པས་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་གྲོང་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང་།
རྟེན་བཀྱར་གྱི་ཆེད་དུ་བདག་ལ་ཞེས་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་

@136B ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། རང་ཁངས་ཤིང་གཞན་བྱུང་གསོད་པ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཞེས་དང་། རྒྱང་དོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པས་དགེ་བ་
དང་ཞེས་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་འཇིག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོ་གྲོས་ངན་པ་དང་། འདོད་

ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པར་སྟོང་ཞིང་ལོག་པའི་ཆོས་གཉིས་པོ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་

ཞེས་སོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ས་དང་པོ་ནས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་ཟིན་པས། དུས་དེར་འཁོར་དེར་གནས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོས་པའམ། ཡང་ན་མཐར་
འཇིག་གྱི་ལྟ་བ་ཆད་དུ་འཇིག་པའི་མཐར་ལྟ་ལ་ལོག་ལྟར་བཏགས་

པའོ། །དེས་པར་ལོག་ལྷ་ལ་འཆད་ན་རྒྱང་རིང་དུ་ཐག་བསྐྱངས་པའི་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱའོ། །འདིར་བསྟན་པའི་སྤྱད་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆེར་མི་འགྱུར་མེད་ཀྱི། ས་དེར་
འདི་དག་གི་ས་བོན་ཅི་རིགས་སྤངས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག།

པའོ། །དུག་པ་ས་དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ། ཙུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིན་དང་ཞེས་སོགས་ཡོན་ཏན་དུག་རྫོགས་ཤིང་། སྤྱིན་དུག་སྤངས་པས་ས་ནི་དུག་པ་ཡང་དག་པར་
འཐོབ་སྟེ། དེའི་སྤྱིན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི། ས་དུག་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་དུག་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དུག་གང་ཞིན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སེམས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། པ་རོལ་

@137A ༄༄༅། །ཕྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པས་སྤང་བུ་དུག་སྤོང་སྟེ། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་
སྤངས་པ་དང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པས་ཆོས་ཐམས་

ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་སྐྱག་པ་སྟོང་བ་དང་། སྤྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཚློགས་པས་སྟོང་བ་པོའི་སྐྱེ་པོས་སྤངས་ན་ཞུམ་པ་སྟོང་བ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཚློགས་པས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་དང་གིས་གཏོང་བར་ཞུགས་

པ་ལ་མི་དགའ་བ་སྟོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཚློགས་པས་རང་ཉིད་བཀྱིན་ཡང་སྟོང་བ་པོའི་སྐྱེ་བོ་སྟོང་བའི་སེམས་སྟོང་བ་སྟེ། གཉིན་པོ་དྲུག་ཚློགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་དྲུག་སྤངས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །ཡང་ན་

ཕར་ཕྱིན་དྲུག་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཉིས་པ་དང་པོ་གསུམ་སྤངས་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ཚློགས་པས་ཐམ་གསུམ་སྤངས་པའོ། །ས་ལྔ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཚློགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་ཚློགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་

ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཕར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་ལྟར་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །བདུན་པས་བདུན་པ་རིང་དུ་གྱུར་པ་ལ། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུ་སྟོང་བ་དང་། གཉིན་པོ་ཉི་

ཤུ་བསྟན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཕྱ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་སོགས་ཉིས་པ་ཉི་ཤུ་གང་ལ་རྣམ་པར་ཚད་པ་དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཐོབ་སྟེ།
ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཉི་ཤུ་རྫོགས་པའི་སྟོན་ས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

@137B མེད་ནི། བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། བདག་ཏུ་

འཛིན་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་སྤངས་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་བསྐྱལ་པ་མང་པོའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་
ཏེ། གཉིན་པོའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཆད་པར་འབྱུང་རོ། །སྟོང་

པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་འཇིག་བྱེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་འགལ་བར་བརྟེན་པ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་སྟེ། ཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བྲལ་ནས་ལྷོག་པའི་
ཆོས་གཉིན་པོ་ཉི་ཤུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།

མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཕ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ཤུ་སྒྲང་བྱུང་བ་སྟུན་པ་འི་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་འི་ཚེས་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་
ཤེས་པ་སོགས་ཉི་ཤུས་ས་བདུན་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་སྟེ།

དེའི་སྐོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེན། ལྷོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།

ས་བདུན་པ་བདེས་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་

@138A ༄། ཁྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། ཁྲོག་གཙོད་སྟོང་བ་སོགས་དག་གི་བ་བཅུ་ཉི་ལམ་གྱི་ལམ་ལ་གསལ་པར་བྱ་བ་སོགས་འཁོར་གསུམ་ཏུ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་
མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་

འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དུ་མར་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་གདུངས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་བཅུ་བ་དང་ལྔ་ན་པས། སེམས་ཅན་ཆད་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། བདེན་གྲུབ་གྱི་
དངོས་པོར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྔ་ན་པས་

སེམས་ཅན་རྟག་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སྒྲུང་དོར་གྱི་མཚན་མ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་མཐར་ཐུག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་གཅིག་དུ་རྟོགས་པས་མཐར་

ཐུག་པའི་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། མིང་གཟུགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་
གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཁམས་སུ་

བདེན་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་གྱི་སྒོ་ནས་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རབ་དུ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་སྟོང་བ་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་

ལ་བརྟེན་ནས། ཁམས་གསུམ་ལ་གནས་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ་སྤོང་བ་དང་། གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་འདོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་

@138B མིངས་པ་སྤོང་བ་གསུམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དོར་བྱར་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྤང་བ་དང་། ཞི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱོམས་པས་ནི།
གོང་མའི་བྱུང་པར་ཐོབ་མི་རྣམས་སྒྲིམ་དུ་སེམས་ཉུམ་པ་སྤོང་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་

པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མར་ཤེས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པས། སངས་རྒྱས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤོང་བ་དང་། དམིགས་པར་ལྟ་བའི་ཁིངས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་
གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཚོས་སུ་བདེན་པར་

འཛིན་པ་སྤོང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟོད་པས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་དང་ལྡན་པས་དགོ་འདུན་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པར་སྤོང་བ་དང་། གང་
ལ་ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པས་

ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བའི་བདེན་ཞེན་སྟོང་བ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དན་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་ལྷན་པས། སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་

པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་ནི། སྟོང་པ་དང་ཉིན་འབྱུང་འགལ་བར་བརྟེན་པ་
འཛིན་པ་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྡུ་མ་བཞིན་དུ་སྟིང་རྗེ་

ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་སྲས་ས་བདུན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ལ། ཕ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་ཕྲག་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་ས་བརྒྱད་

@139A ལྟོ། །པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོན་སྲས་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་སྟོན་པ་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་སོགས་སེམས་གཅིག་གིས་ཇི་

ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་དང་སྟོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་བའི་རྩ་འཁྲུལ་གྱི་མདོན་པར་ཤེས་པས་བརྩེ་བ་དང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་
གསེར་དང་བོ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པས་ཏེ། དེའི་ཚད་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་སྟོབས་བཅུ་རྩེས་མཐུན་པ་དང་གཙོ་བོར་ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་པས་དབང་པོ་
མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་དང་། རང་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བསྟན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། ལྷང་ཕྱི་འཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱུ་མ་ལྟར་གནས་པ་དང་། གང་དུ་གང་གི་སྐྱེ་བ་བརྩུང་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐོང་
ནས་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་སུ་འཇོན་པ་ཞེས་སོ། །

ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་བྲོས་ལ། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་པ་འབྲུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་པ་སོགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ས་དགུ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་
བྱེད་དེ། དེའི་སྒྲོན་སེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་

@139B ནི། བྱང་ཆེན་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྒྲོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་དང་། ལྷ་ལ་
སོགས་པའི་སྐད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བར་ཕྱིན་དུག་རྫོགས་པས་

སྒྲོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་འབྲུག་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོགས་ཤེས་པའི་ངས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་ཐོབ་པས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་
དང་། བརྗོད་པ་ཟབ་མོ་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་སྒྲོབས་པ་སོ་སོར་རིག་པ་ཐོབ་པས།

ཆོས་སྒྲོན་པ་ལ་སྒྲོབས་པ་ཆུ་བོ་ལྟར་མི་ཟད་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མའི་མངལ་དུ་འརྱུག་པ་དང་། རིགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
རྒྱལ་པོ་དང་བུམ་ཟེའི་རིགས་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་དང་། རུས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་

པ་ཉི་མ་དང་བྱ་རམ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་རུས་དང་། མ་ལ་སོགས་པ་དང་ལེགས་པར་འབྲེལ་བའི་གཉིན་དམ་པ་བརྒྱད་མར་བྱང་བའི་ཆོ་འབྲང་དང་། རང་གིས་བདུལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
ལ་བཞག་པ་རང་དབང་བའི་འཁོར་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བརྒྱ་གྲིན་དང་། མིའི་

དབང་པོ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་བསྟོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེལ་ཏེ། བྱིས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དགོས་འདོད་ཀྱན་
འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བྱ་དང་འདྲ་བའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་སྟོན་པ་འདིའི་ཨྲ་^(SHvA)དྲ་

ཐ་དང་། དུམ་ས་པའི་ཀླུ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཚན་ཉིད་

@140A ༄། །གྲིས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྒྲུང་བ་བྱས་
པའི་བྱེད་པར་དག་གིས་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་མངོན་དུ་སྤྲོད་པ་

ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཙུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུའི་ས་ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་
ནས་འབྲས་བུ་ས་བཅུ་པའི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྟུ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །ས་བཅུ་པ་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒོ་ནས་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སྦྱོང་
དེ་དག་མ་བཤད་པར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་པར་

གོ་རྟུས་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། དམན་པས་བརྒྱད་དང་། རྒྱུའི་ས་དགུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ས་དགུ། སྤུ་མ་ཤེས་
མཐོང་དང་། བྱི་མ་ལ་གནས་ནས་འདས་ནས། ཡེ་ཤེས་ནི་གང་གིས་

མདོ་ལས་འདེམ་བྱས་དགུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ། །གནག་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །མདོ་ལས། འདེམ་བྱས་དགུའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲོས་

པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་གང་ཞིག །སྟོང་ལ་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་
བརྗོད་པར་བྱའི། ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

@140B འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ས་བཅུ་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་པར་སྟོན་དུག་ལ་སྟོང་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། རིགས་ཀྱི་ས་དང་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ས་དགུ་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་བཅུ་
པ་འོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། འདའ་བྱ་ས་དགུ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་

འདས་པ་ས་བཅུ་པ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོར་ལམ་བཞི་ཆོས་ཅན། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་ས་ཡིན་
ཏེ། ཐེག་དམན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རིགས་ལ་མི་འཁྲུལ་

པའི་སོ་སྤྱིའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་ལས་སྤྲར་མི་ལྟོག་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱར་བ་བའི་ཉན་ཐོས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་བཞག་ཏུ་མི་

རུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་སའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་པའི་ས་
ཡིན་ཏེ། ཟུང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དང་པོའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐར་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན།
བསྐྱབས་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། སལ་ཆེར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

@141A ༄༄༅། །བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་རྟོགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤང་བས་རབ་ཏུ་
ཕྱེ་བའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་

པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ནི། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཐེག་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་དྲུག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ལྷག་མ་ལ་ཞུགས་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་

ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་ཞུགས་ལྷག་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིར་བསྐྱས་ནས་འདེམ་བ་དང་། གནས་ནས་འདེམ་
བར་བྱ་བའི་ཐེག་པའི་རྒྱལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་ནས་དེ་

ལས་འདས་པ་ས་བརྩུ་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་དགོངས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་འབྲིང་གི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྤར་ཇི་སྐྱད་བཤད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ཞེས་འདེམ་བྱ་ས་དགུའི་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ་འདེམ་བྱ་ས་དགུའི་གནས་ནས་འདེམ་བའི་ས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་

ས་དགུ་འདས་ནས་བསྟན་མ་ཐག་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་དབང་བའི་སྟོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལ་གནས་པ་རྗེས་ཐོབ་དེ་མ་ཐག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞེས་
བཤད་པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དེའི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ས་དེ་ལ་

@141B གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །རྒྱད་བླ་མ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དེའི་རྩ་ལ་འདི་ནི། །རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་

སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྟོལ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ཞིན་ས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་པ་ཙམ་ཏུ་སངས་
རྒྱས་དང་མཉམ་པར་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་ལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། མཚན་མའི་

སྟོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་ཟད་པར་མ་སྤངས་ཤིང་ པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་གཙང་བ་དག་བདེ་བ་
དང་། བདག་དམ་པ་དང་། རྟག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་པས་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་

བྱའོ། རྒྱེན་ལམ་ཞེས་པ་ནི། དབང་བཅུ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་སྟེ། ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་མངོད་བཞེད་ན་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་འོ། །གསུམ་པ་གཉིན་པོའི་ཆོག་ས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། མཚམས་
སྐྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གཉིན་པོའི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིས་བྱ་སྟེ། སྤང་བྱ་གཟུང་དང་འཇོན་པའི་རྣམ་ཏོག་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་
བའི་གུངས་གྱི་ས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་

ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེ་གང་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་སྐས་པ་ནི་དེ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ན་བདེར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་

@142A ལྟོ། །པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་སྤང་བྱ་སེལ་བའི་རྣམས་སྐབས་གྱི་བྱད་པར་ཆོས་ཅན། གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་སྤངས་
དང་སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་གཉིན་པོ། མདོ་ལས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་

པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བར་བསྟན་ཏེ། དེས་པར་འབྱུང་ས་འབྱུང་བྱེད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོང་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་གཉིན་
པོ་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པར་དེ་བཞག་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

སྒོམ་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་བྱས་ཤི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་གཟུང་
རྟོག་གཉིས་དང་། འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བོན་དང་ལྷན་

སྐྱེས་ཀྱིས་བོན་སོ་སོར་རིམ་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་སྤོང་བས་སོ། །བཞི་པ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་དཔུང་གི་ཚོགས་

བསགས་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ངེས་པར་འབྱུང་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ངེས་འབྱུང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཤེས་བྱ་སྟེ།
ངེས་པར་འབྱུང་ས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སོགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟོ་

@142B ཉས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མནན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཡིན་ནོ། །

ངེས་པར་འབྱུང་ས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པར་རྟོགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ངེས་པར་
འབྱུང་ས་བརྒྱུད་དུ་ངེས་ཏེ། བརྒྱུད་ཡོད་ཅིང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་

གཞི་བརྒྱུད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་པོ་གང་ཞེ་ན། ཚད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཇི་སྟོན་བཤད་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་བྱུང་
ཆོས་སུ་འཆད་དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་ཉིད་

དུ་གཟེགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བསལ་བྱར་མཉམ་པར་མཁྱེན་པའི་བྱུགས་ཇི་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲོར་བའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ཕྱིད་པར་ཏེ་མཐའ་ཡས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་བྱད་པར་རྒྱད་

སྒྲ་མ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་རྩལ་སྤྱིན་ཆོངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལྟར། ཏྲོག་པ་དང་རྩོལ་བའི་མཚན་མ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་གཞན་དོན་སྤྱོད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་གསུམ་ནི་སེམས་
ཆེན་པོའི་བྱད་པར་རོ། །སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་སྤངས་པས་མཐར་འཛིན་གྱི་

ཏྲག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་སྤང་བྱ་ཅད་པ་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཏྲགས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་གཉིས་ནི། སྒྲོང་བ་ཆེན་
པོའི་བྱད་པར་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་

@143A ལྟོ། །བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དོན་རྩལ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་ཏྲགས་པ་ཆེན་
པོའི་བྱད་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱས་ན། དེས་འབྱུང་བསྐྱབ་པ་ཡང་དེ་ནས་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བའི་

རྣམ་བཤད་སྟིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་འབྲེལ་བའི་བཤད་པའོ། །སྐབས་འདིར། འབྲེལ་ཆེན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲེལ་པ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས།
སྟོད་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདིར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞུང་འདིའི་ལེན་ཡིན་ཅེས་པས་ནི། ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་
པའི་རྩྭ་ལ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། དོན་དུ་གཉེར་བུའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ།

སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་རིམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་བཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་ནས་ད་
ལྟ་ཆོས་བཅུ་གམ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་

པའོ་ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྩམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་
རིང་དུ་གྱུར་ཅིག ། །། ཨོ་སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་

@143B དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བཤད་ནས། གཉིས་པ་རྣམ་མཁྱེན་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ། འགྲེལ་
བཀོད་པས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོས་བརྩ་གཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་མཆོན་

ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ནི་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་རྫོགས་པར་བསྐྱེམ་ཞིང་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་མེད་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མེད་པས་སྒྲུར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ལས་

རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྲངས་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་དུ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱང་དེར་སྒྲོས་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅིའི་

ཕྱིར་བསྟན་ཅིན། བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅིས་བཟོད་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་
བའི་སྤྲས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་

དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་བྱངས་ནས་བྱང་རྒྱུ་མེས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་ལོགས་ཤིག་དུ་བཞག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་དེའི་དོན་ནི། སྤར་ཡང་ལམ་ཤེས་

གྱིས་བསྟུས་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་བསྟན་མོད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་ཏོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་མོད་ཀྱི། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཅིག་

@144A ༄༄༅། །བྱ་བསྟོམས་པས་ཆོག་གི་ །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྫོགས་པར་བསྟོམ་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་པའི་ལོག་པར་ཏོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
རྒྱབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་སྟུམ་

པ་དང་འཁོར་བས་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་འཁོར་བ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྒྲོམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཛེས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་བཞུགས་
དགོས་པས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲུམ་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ལམ་ལ་

ལོག་ཏྱོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲར་བཤད་པའི་ཆོས་བཅུའི་ནང་ནས་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་ལོགས་སུ་བཀར་ནས་རྣམ་མཁྲིན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ལམ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཚྲོགས་པར་བསྒྲོམ་ན་རྣམ་
མཁྲིན་དུ་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགོ་

བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ལམ་ཉི་ཆོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་ཉི་ཆོ་བ་ལས་མི་འབྱུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལེའུ་ལོགས་སུ་མཇད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྐད་ཟེར་ཞིང་། ལམ་ཐུན་མོང་བའི་རྟེན་

གྲངས་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དག་དོན་ནི། རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་ཚྲོགས་པར་བསྒྲོམ་དགོས་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལམ་ཤེས་

ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཙུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བཙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་དུ་རྩེ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་

@144B འོད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གོང་མའི་བྱད་པར་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ང་རྒྱལ་བཙམ་པ་དགོས་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་

ཀྱི་བྱང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱང་བའི་འོད་ནི་ལྷན་ནེ་མ་ཡིན། ལྷང་ངེ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དང་། བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་

པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པར་བྱ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་
གསུམ་རྩེ་གསུམ་པར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་མཁའ་ས་པ་ལ་ནི།

དེའི་སྒྲིན་ཏུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་རྟེན་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། འོན་ཀྱང་གང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་
དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ལས་གཞན་ལ་ལམ་ཤེས་སྐྱེར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གི་སྒྲིན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་

ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཉུགས་པར་འགྱུར་པ་དེ་དག་ལ་ནི་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེན། དེ་

@145A ༄། །དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྒྲིན་མེད་པ་ལ་ཉུགས་པ་ཉན་ཐོས་བསྐྱེ་_(AM)་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྤིང་རྗེ་དང་སྤོན་ལམ་གྱི་
དབང་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཞིང་། ལས་

ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཆ་ད་དུ་གཏད་ནས་འགོག་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་གཅོད་པའོ། །འདིར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཞུག་པ་དང་།
ཞུགས་ཟིན་པ་རྗེས་སུ་བརྩེང་བའི་དོན་དུ་འོ། །འདིའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་

ཆེན་ལས། མགོན་པོ་རྒྱ་སྐྱབ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་བ་རྣམས། མདོ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་དང་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཞུགས་དུ་སྐྱབ་བ་རྣམས། མདོ་འདི་

སྒྲིའི་བཞེན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་བཀོད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་ཕྱེ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཉིད་
སེམས་ཙམ་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཐོགས་

མེད་ཀྱིས་རྒྱད་སྒྲ་མའི་དོན་འགྲེལ་པ་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡང་། ཐེག་བསྐྱས་དང་། ས་སྒྲེ་སོགས་ནས་འབྲང་བ་དང་མི་འབྲ་བར། དབུ་མའི་
ལུགས་སུ་གསལ་བར་བཀྲལ་ལ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཡང་འཕགས་

པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་ཤེས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་བྱུང་འཕགས་ཏེ། ཉོན་མོང་(SGTZO)་བོར་མི་སྒྲོང་བར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡལ་
ལག་ཏུ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཁོ་བོ་

@145B ནི་དེ་དག་གི་དག་བའི་རྩ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་ལས་དེའི་ལས་ཀྱང་བྱུང་འཕགས་ཏེ། ཏུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་།
སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།

བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆོས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྔའི། གོགས་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་འོད་དག་གིས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཇད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཙམ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེ་བར་རུང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་ཀྱང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཙམ་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་

སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། མདོའི་ཆོག་ཟུར་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟོན་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ང་རྒྱལ་
བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟན་

ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི། ལམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོད་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟོན་གྱི་ཡུལ་སོ་སོར་ངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་པར་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་ལམ་

མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་རྣམས་པས། སངས་རྒྱས་ཐོབ་
འདོད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དེའི་ཐབས་སུ་ལམ་གསུམ་བསྐྱོམ་པར་གསལ་

@146A ༄། ཏི། གཞན་དུ་ན་ལམ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབྱེ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་མཁུན་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་
ལམ་གསུམ་ག་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པས་ལམ་ཤེས་

གྱི་རྟེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ལ། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་གྱི་ནྟལ་འབྱོར་པ་འདོད་

ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་ཀྱང་ཚོས་ཅན། རིགས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་

རྒྱལ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་མཚན་ཉིད་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྲ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གྱི་

ལྷགས་ལས་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་གཞན་དགོད་པ་དང་། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་དང་།
ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷང་

ནི། ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པ་དང་། པདམ་དཀར་པོ་ལས། དྲང་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ཐེག་པ་གསུམ་

@146B བསྟན་དོ། །རྣམ་འདྲན་རྣམས་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན། །བསྟི་བའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། དཔལ་ཐེང་གི་
མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་

གྱི་ཐབས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་
སྟོན་ན། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་

མདོན་པར་ཞེན་པའི་ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་ཆོ་བར་ཡང་འགྱུར། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པར་ཡང་འགྱུར། ཆོས་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཁུད་བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས།
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལྡན་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱིས་བརྟེན་པའི་

གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་བདེན་པའི་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་
མེད་པར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ།

དེ་ལ་སྟོན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཉིད་ཐག་ཁྲ་ལ་སྟུལ་འཛིན་ལྟར་རྩ་བ་མི་བརྟན་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྟོ་
བུར་དུ་བྱུང་བ་གཉིན་པོས་འབྲེལ་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ལྟེན་གྱི་དྲི་མ་འབྲལ་རུང་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་བའི་དབྱིངས་ལས་བཞེངས་པ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་སྟོང་བའི་ཐབས་
སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འདོར་པ་མི་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་

@147A ཨྲ། །འོག་ནས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ། །འོ་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། སྟོན་མེད་དེ་
དཔེར་ན་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ལམ་རིང་པོས་དུབལ།

བའི་འགོན་པོ་རྣམས་དབུགས་དབྱེང་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་དུ་གྲོང་བྱེར་སྤྲུལ་པས་དབུགས་ཕྱིན་པ་དང་སྤྲར་ཡང་། རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་ལམ་
གྱིས་དུབ་སྟེ། དང་པོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མི་

འདོད་པ་རྣམས་ལ། སྤྲུལ་པའི་གྲོང་བྱེར་དང་འབྲུ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་བསྟེ་བའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ། མདོ་སྡེ་

དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་། རེ་ཤིག་ཟབ་མེའི་ལམ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་དང་བའི་དོན་དུ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་

ཏེ། དགོངས་པའི་གཞི་ནི། གནས་སྐབས་མོས་པ་མི་འབྲུ་བ་དང་། ཁམས་མི་འབྲུ་བ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་ནས་འབྲིད་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ལ། དགོས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་རྫས་
ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཞག་པར།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བགྱི་བར་བྱ་བའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། སྐྱེས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་། འོག་
ནས་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །

@147B གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་རྣམས་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིའི་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་མཛད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པས་

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་དུ་བགྱིར་རུང་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་གྱི་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་
རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་མོས་པ་དང་བསམ་པ་རུང་བཟུང་དུ་རུང་ཡང་།

དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སོ་སོར་ངེས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་ཡང་སོ་སོ་བ་དད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷགས་འདི་ལ་ནི། གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་
ཅན་བཤད་པ་ཡང་རང་ལྷགས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་

ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་སྒྲིའི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་མཛད་དེ། དགོངས་གཞི་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
གང་ཟག་རྣམས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་དང་། སྤྱག་ཀུན་སྤངས་

པའི་རྣམ་གྲོལ་མཚུངས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱ་པར་འབྱུང་བས་རིགས་ཐ་དད་གཉིས་ཀྱང་ལམ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་དང་པོ་ནས་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་སྤྱད་པ་དང་།

ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཤིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྤྱད་ནས་མཐར་ད་བཏང་སྟེ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྡོན་བདག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པས་
སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་

@148A ༄། །ཀྱི་མཐུས་བདག་སྡོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱོད་པས་སངས་རྒྱ་པར་འབྱུང་རོ་སྟོམ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཙམ་རྟེན་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་གདུལ་
བྱའི་དོན་དུ་ལན་དུ་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་སྤྱང་ན་ལས་

འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་དུ་དྲང་
བར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟང་

བར་རྗེས་སུ་བབྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །སྒྲས་ཟིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ལུང་ནི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་དང་། རིགས་པ་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་
རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་བྲི་བར་བྱ་སྟེ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྲིད་ན། སངས་རྒྱས་ཕྱི་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཉུང་ཤས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཅུང་བྱེད་དགོས་པས་གཞན་དོན་ཉི་ཆོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ནི། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཡང་དོན་མི་བྱེད་པས་གཞན་དོན་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཞི་བའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ན་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགོད་པར་བཞེད་ནས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་པར་དུ་མཇོང་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་སེམས་

@148B ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉིར་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་འགོད་ན། ཆོས་ལ་

དཔེ་མཁྱུད་ཡོད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་ལྷ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཐོབ་ལུས་ན། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
རྟེན་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་ལ།

ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་མི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན། དེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ལུང་དང་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ཡིན་
བརྗོད་དགོས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་སྲིད་

ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལྟ་ཞོག །

འཆང་རྒྱ་རུང་ཅམ་དུ་ཡང་སྐྱབ་མི་རྣམས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱུ་འཛིན་གས་པ་ཆང་བརྟགས་སུ་དགོད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་འཛིན་ཆང་ན་ཐར་
ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་

མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡོད་ལ་འདི་པན་ཆད་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འཁོར་བའི་ཟད་མཐའ་ཡང་མེད་དོ། །མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་སྐྱབ་
པའི་དོན་ཡང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་

@149A ༄། །བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དམ་བཅའ་རིགས་པས་གྲུབ་པར་མི་མངོན་ཏེ། རྒྱུ་འཛིན་གས་པ་ཆང་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་གི་བྱུང་པ་ངེས་པ་རིགས་པ་སྐྱབ་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་ན་རྒྱུ་འཛིན་གས་

པ་ཚང་བས་བྱུང་པ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ནས་ཀྱིས་བོན་ལས་ནས་ཀྱི་མུ་གུ་སྐྱེ་རུང་ཡང་ཚོགས་པ་ཚང་བར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་
ཡང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་རུང་།

དམ་མི་རུང་དང་པོ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ཚང་བར་ཐལ་ལ། འདོད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཞུགས་སུ་ཐལ་ཞིང་། ཐལ་བ་སྤྱི་གཉིས་ཀའི་རྟགས་དང་བྱུང་པ་ཁས་སྦངས་
ཤིང་། ཐལ་བ་ཕྱི་མའི་ཐལ་ཚོས་ཀྱང་ཁས་སྦངས་ཏེ། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱ་ན་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་

སོ། །ཞེས་པ་ཡང་འདོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཞན་དག་ན་རེ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་རྩྭ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་སངས་རྒྱ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པས་བྱབ་པར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་
ཚད་མ་དང་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་བསལ་བ་གང་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་

@149B པའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་ཉེས་བཅི་ཞིག་ཡོད། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་མ་སྲིད་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་

ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་རྩམ་ཆད་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ཀྱི། འདི་པན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། དེའི་དོན། ད་པན་ཆད་
དངོས་པོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་དོན་ཡིན་ན། འོ་ན་འདི་རྩམ་ཆད་དུ་སྟོན་

པོ་ཡོད་ལ། འདི་པན་ཆད་དུ་སྟོན་པོ་མེད་པ་བསྐྱབ་རྒྱས་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། ཏྲག་དངོས་སུ་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་ཡང་། ཐལ་བ་དེར་འགྱུར་རོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྤྱིད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤི་ཟེན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། སློ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་

ཅིད་པར་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཟེན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ཞེས་པར་འདུག་གམ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྤྱིད་པར་
ཐལ་ཞེས་པར་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག། །སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་པའི་ངེས་ཤེས་
འདི་བྱོད་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་སམ་མ་འོངས། དང་

@150A ༄༄༅། །པོ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་ངེས་སུ་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཀྱང་དོན་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེན། བྱོད་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྐྱེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། བྱོད་གྱི་སྒོས་འཛང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཏུ་ངེས་ལ། དོན་གྱི་གནས་ཚུན་ལ་
སངས་རྒྱལ་བའི་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། གལ་

ཏི་མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གོགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གོགས་
བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་

སངས་རྒྱལ་བར་ངེས་ན། སངས་རྒྱལ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེན། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དེ་ལ་ཡང་མེས་དུ་བ་བསྐྱེད་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ངེས་ན། དུ་བ་བསྐྱེད་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་ལ། ཚད་མས་མ་ངས་ན་དམ་

བཅའི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་འཆའ་བའི་ཁོ་བོའི་དམ་བཅའ་གང་བཞག་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྦྱུན་པར་སྟོན་པར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་
ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛང་

ཀྱུ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས་སྦྱངས། འདོད་ན། མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེའི་
དོན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྣམ་པའདད་ཏུ་རྒྱས་པར་

@150B བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱེད་པ་ལ་
འགལ་རྒྱུ་གྱི་གོགས་སྤྱིད་ཀྱང་། ད་མི་བསྐྱེད་པར་བྱེད་མི་བུས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་

ཡོད་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་སྐྱེས་པའི་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་དེ་བྱེད་རང་གི་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ན། བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་
ཞེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་སྐྱེས་

པའི་བྱེད་ཀྱི་དཔྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བ་དེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་མེད་ན། མི་སྦྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མེད་
དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་གདབ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཆོགས་

ཡང་དག་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་མཚུངས་པས་སྒྲོག་གྱུར་མཐའ་དག་ལ་སྒྱབ་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་དང་། རྗེས་པའི་བྱེད་
པར་ནི་རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དམ་བཅའི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་

ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་བྱེད་པར་རོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་ནས་སངས་རྒྱ་བ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་ན། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་
འཛོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སངས་རྒྱ་བར་ཡོད་ངེས་

ཡིན་ནས་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུན་ཀྱི་ངོས་ནས་སངས་རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཚོད་དམ་མཚོད།
ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན།

@151A ༄༄༅། །སངས་མི་རྒྱ་བར་ཐག་ཚོད་ན་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་ལ། རྒྱ་བར་ཐག་ཚོད་ན་སངས་རྒྱ་བ་མ་ངས་པར་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཚུན་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་དུ་ཡང་ཐག་
མཚོད་ན། སངས་རྒྱ་བར་བྱེད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པ་

དེ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དྲི་མེད་རིགས་ལ་མ་འབྲེད་པའི་མཐུ་མེད་ཅིང་། །གསུང་རབ་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་
བ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་བཏང་སྟོམས་བྱས་ན་མཛོས། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་

བཤད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱ་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས་འཛང་རྒྱ་ངེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བར་བཤད་ཟིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱ་བར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པ་དེ་
ཡང་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ན། །ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་རང་

བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་བདེན་འཛིན་བག་ཆབ་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སེམས་ལ་འབྲེལ་རུང་དུ་སློབ་བར་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། གཞན་དུ་ན་སུ་
སྟེགས་སྟོད་པ་པ་ལྟར། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱུགས་པར་ཁས་ལེན་

དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་མ་འབྲེལ་རུ་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། གྲི་མ་འཛོམས་པའི་གཉིན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་རུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞིན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གྲི་མ་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཐབས་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་སྲུ་ཡང་

@151B མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་ལ་དོན་གཉིར་དུས་ནམ་ཡང་སྤྱི་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རམ། དེ་སྤྱིད་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་བརྩེ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ནས་ཐབས་དེ་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྐྱེད་ཡང་ཐབས་དེ་ལ་ཞུགས་ནས་

གོམས་པར་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱང་། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། གྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་
རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་གོམས་པ་མཐའ་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོ་ལ་དོན་གཉིར་
མ་སྤྱིས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ལེགས་ལ་

དོན་གཉིས་རེ་ཤིག་མ་སྐྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་པར་བཞེད་པའི་
ཐུགས་རྗེ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་རེ་ཤིག་ཅིག་ན་འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་དང་

མྱང་འདས་ལ་དོན་གཉིས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
སེམས་ཅན་རང་གི་ངོས་ནས་དོན་གཉིས་སྐྱིས་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་

བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་བརྩེ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་མི་འདོར་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རེ་ཤིག་གི་ཆོ་ན་རིགས་
སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཆང་ནས་རིགས་སད་པར་འབྱུང་བ། རྒྱུད་ལྔ་

@152A ལྟོ། །རྩ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་མི་སྲིད་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བ་མ་
ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱ་ཡང་རྒྱ་ངོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁས་

སྒྲུང་བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བའི་བྱིར་ཅེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་ཐལ་བ་འཕོན་པ་ནི། མི་རིགས་པར་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ནམ་ཡང་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། བྱབ་པ་མེད་དེ། བྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་བྱོད་མེད་པར་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དངོས་
པོ་གཏན་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་

ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། སྤར་ལྟར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་སྲིད་

པར་ཐལ། བྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཡང་སྟོབས་མཚུངས་པས་གསུམ་ག་ཁས་སྒྲངས་སོ། །བྱིད་ཀྱི་བྱབ་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་མིན་པས་བྱབ་
པ་ལ་བསམས་མ་བསམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག །དེ་ཡང་

ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་མ་བྱེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་
ན། དེ་གང་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ཡོད་ཅེ་ན། འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་

@152B སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཅིང་དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ཡོད། རང་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཆོས་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ཆོག་ལ་མ་པའི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲས་པ་ལ་མི་རིགས་པ་ཅི་ཞག་ཡོད། འཁོར་བ་ལ་
ཐོག་མ་ཡོད་ན་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ལ་ཐ་མའི་

མཐའ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་བ་སྤྱི་ཙམ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མེད་ལ། འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྤྱི་མཐའ་ཡོད་དེ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་འགལ་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་མི་སྤྱི་པའི་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་
པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གང་ལ་ཡང་སྤྱི་

མཐའ་ཡོད་ལ། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མི་མངོན་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག །དུས་འདི་ཙམ་མཐར་མཐོང་ལ། དེ་ཕན་ཆད་དང་ཚུན་ཆད་དུ་མ་ཡིན་ནོཞེས་
པའི་དུས་གྱི་ངེས་པ་གྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་བསམ་པར་མི་བྱ་བའི་དོན་

ཡིན་གྱི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཐར་པ་ཐོབ་མི་སྤྱིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་འཁར་བ་ལ་སྤྱི་མཐའ་མེད་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱལ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགལ་བའི་ཁྱར་འབའ་
ཞིག་གོ། །སྤྲུལ་པས་ཆོག་ག། །བཞི་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་

དབང་བཅོམ་པ་ཞི་བའི་དབྱངས་ལས་བཞེངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ས་ལམ་ནས་འཇུག་པའམ། འོན་ཏེ་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ནས་འཇུག །ཅེས།
འདི་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྟན་དབྱང་བ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག

@153A ལྷོ། །པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་འཇུག་པ་མི་རིགས་ཏེ།
སྟོང་ཉིད་སྤར་མ་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་

ཆེད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ན། ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་ནས་
འཇུག་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པ་ལྟར་ན།

ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱར་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ལྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་རྩ་ལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་
ལ་ཡང་སྦྱོར་པ་ཉིད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་པས་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རྟོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མཐོང་ལམ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བདག་མེད་སྤར་མ་

རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་བདག་མིད་ཙམ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་བྱས་པས་དེ་གསར་དུ་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་ལུགས་སྒྲ་མ་ལྟར་

@153B ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ངས་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་རྒྱུད་ལ་གསར་དུ་

བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེའི་རྒྱར་ཚོགས་སྦྱོར་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་སྒྲ་མ་ལྟར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ས་བདུན་པ་ཡན་ཆད་དུ་རྫོགས་
པར་བྱེད་པས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤྱད་དུ་བྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་

ཐོབ་པར་འདོད་པས་དང་པོར་ངས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ། བཙོན་འབྲས་འབར་བས་ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོ་གསུམ་ལ་ཐོབ་ཅུས་ཤིང་། དེ་ནས་ས་བྱག་
པ་མན་ཆད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ས་བདུན་པ་ནས་ཉུགས་པས་ཆོག།

པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་ཡང་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཚོགས་བསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་
པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྦྱོར་མན་ཆད་བསྐྱེད་མི་དགོས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་མ་

མཐར་བུས་ནས་དེ་ནས་འཇུག་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཉན་རང་དག་བཙམ་པས་བདག་མེད་པ་ལྟ་བུ་སོ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བུས་ན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ་ནི། ཚོགས་ལམ་

ནས་ངེས་པར་འཇུག་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཐོག་མར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་
བྱུང་གིས་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བུས་པ་ལས། དེའི་

@154A ལྟོ། །རྗེས་སུ་ས་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྷག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱ་ཚོགས་སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་ཆོ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་པ་
ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་

ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྤངས་པ་སྤྲར་ལྟོག་པ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་
བྱད་པར་མེད་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་

དང་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་སོགས་ནི་རིམ་བུ་དང་ཡུངས་འབྱུང་ཆོད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཤེས་པས་ཤྱ བྱའོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་

ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཆོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པ་གཉིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དེ་
ཉིད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲར་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བུལ་བའི་བྱད་

པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རིགས་པའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྗོད་པར་རྣམས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །འདིའི་རྩོད་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཞི་བ་
བཟོད་པ་གཅིག་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཙེམ་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛང་རྒྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ཡང་སྤར་ལྟར་འབྲེལ་པ་བྱལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཆོག་དོན་
དང་། མཐའ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པས་

@154B བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འབད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་
བྱེད་པར་འཕགས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་

དོན་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་སྲིད་ཀྱི་ཟག་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འདིར་བཤད་
པའི་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་

རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་དང་འབྲེལ་ཆེན་དུ། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་བསྐྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་
པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་སེམས་ཀྱི་

རྒྱུད་རབ་རྟུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅོམ་པས་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་རྟོ། །དེ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་

འཕགས་པ་རྣམས་སྤིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་མི་རྣམས་པར། ཉོན་མོངས་པ་གྲོགས་སུ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་མི་བཞེད་གྱང་།
འཆི་འཕོ་ཁར་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཇིགས་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་

ཡུང་པོ་ལ་སྤེད་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེས་ཉིད་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་འགལ་ལོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་
ཉིད་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་ཉོན་མོངས་དགོས་ན། ཉོན་

@155A ༄༄༅། །མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་སྤངས་པས་གཞན་དོན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། རང་གི་དོན་ཡང་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་མི་རྣམས་པས་སོ། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟོ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་རྒྱ་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུད་

སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་སྤྱིར་དེ་མེད། །ཅིས་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །སྤར་བཤད་པའི་ལུང་དེའི་དོན་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
སྤྱིར་རྗེ་དང་སྟོན་ལས་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ལུས་བཟུང་ནས་

བྱ་སྟོང་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ན་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
རྒྱས་པ་ཟད་པས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེར་

སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན་སྤིད་པའི་ཟག་པ་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལོག་ལྷ་སོགས་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་
པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། མཐོང་སྤངས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ནི་དེར་ཟད་

པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ཉུས་པའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་བྱེད་ལས་འདྲ་བས་བཏགས་པ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་མི་

འཐད་དེ། དེ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། དེ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤོང་ངམ་སྒྲམ་པའི་དོགས་པ་འདིར་དཔུད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་

@155B ཆེད་དུ་གཏད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བརྟགས་པ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་མ་སྤངས་པར་རང་གི་བྱང་རྩལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
ལས་རང་བཞིན་བྱད་ལྷགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་ནི་མཚན་ཉིད་པ་

ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཡང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པས་ཀྱང་། འབད་པས་བསྐྱབས་ན་མ་རིག་

པ་བག་ཆགས་ཀྱིས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་རྒྱས་མོད་གྱི། ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི། ཉན་རང་དབང་བཙམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་བྱེད་ལས་ནི། རང་

བཞིན་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་བྱེད་པ་ཁྱད་ཉག་གས་པ་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་སྒྲིན་མ་སྦྱངས་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྲོད་རྗེ་ལ་

སོགས་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱུས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་
དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་

བོ་དང་། རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཉིན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་རྒྱལ་
བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་

@156A ལྟོ། །ཅད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཉིད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འདི་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ཡང་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་བརྩ་

དུག །སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྐྱོ་བ་དང་། བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་
ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ།

དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཆེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞི་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རམ། ལམ་ཤེས་སུ་ངི་ལྟར་བརྗོད་ཅིན། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་
ལམ་ཤེས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་དམིགས་པར་བྱས་ནས།

དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱང་
ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་མོད་གྱི། སྐྱས་སྟོན་པའི་ཆོ་འདིར་ནི་བྱད་ཆོས་གསུམ་

གྱིས་ཟིན་པའི་རྩ་ལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་གསུམ་པར་ནི། ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཕྱོག་པ་ནས་བསྟན་ཏོ། །ལམ་འདི་ཡང་
མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་གྱི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་

གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། ཤེས་བྱའི་ལམ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་

@156B བས་སམ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མི་རྟོག་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་གྲངས་ཅི་ཤིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་འདིར་
འབྲེལ་པས་འཆད་པ་ལ་གསུམ། སྟུག་ཀྱན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་བདེན་

གྱི་རྣམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་སྟུག་ཀྱན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། སྟུག་བསྐྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་ན། དེ་ལ་སྟུག་བསྐྲུལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་གོ་
ཤིམས་བཞིན་དུ་བྱུན་ལས་སྐྱེས་པས་མི་རྟོག་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་དུ་བྱུར་པས་སྟུག་བསྐྲུལ་བ་

དང་། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་པས་བདག་མེད་པ་སྟེ། བདག་མེད་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བདག་ཏུ་མ་བྱུང་པས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་བཞི་
དག་དང་། དེ་དག་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དམ་བཅར་བྱས་ནས་དོན་ལཤད་པ་གཏན་ཆོགས་སུ་བྱའོ།

མདའ་དངོས་ཟིན་ལ་རྣམ་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་པས་བསྟན་པས། དེའི་ལྟར་ན་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་བདག་མེད་པ་དང་། དེའི་མཚན་ཉིད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་
པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ནི། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མདོ་ལས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཤད་

པ་དང་སྐར་བ་ནི། སྟེང་པ་ཆོས་ཅན། ནད་དང་འབྲ་བར་རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བསྐལ་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འབྲས་དང་འབྲ་བར་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བསྐལ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུག་དུ་དང་འབྲ་བར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་བསྐལ་ཤུགས་

བྲག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིག་པའི་རྣམ་པ་དང་འབྲ་བར་རྒྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྤྱིད་སྤྱི་མའི་སྟུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དེ་
དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྐྱག་ཀུན་སོ་སོར་ཡིད་འབྱུང་བ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཕྱིར་ཁོ་ལ་བས་པ་

@157A ༄། །རོལ་དག་ལྟ་བུ་དང་གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྦྱོར་ལམ་དུ་
ཐུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དག་གི་

ངོ་བོ་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པས་གཡོ་བ་དང་། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མི་སྡོད་པར་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞོད་པའི་

གནས་སུ་གྱུར་པས་འཇིགས་པ་དང་སྤིན་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲགས་ཐོད་པས་ནང་འགོ་བ་དང་ཐོག་འབབ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་རྣམ་པར་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་ཀུན་འགོག་པའི་
ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་འབྱུང་བ་སོགས་

གསུམ་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཐ་མ་དང་ཕྱང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེད་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་སྦྱོར་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་དང་། ལྷག་
བཅས་ཀྱི་སྐབས་ལ་དོན་གྱིས་འཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་

འགོག་པའི་བདེན་པའི་འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་བྲལ་
བ་ཡིན་པས་སོ། །བྱ་ཞོམ་པའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དབེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གཙང་

བ་དང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་ལས། རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་ནས་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་མ་རིག་པ་ནས་རྒྱ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་
འགགས་པའི་བར་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞི་བ་དང་དབེན་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་

@157B མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞིན། རྣམ་པ་གཉིས་པ་ངོ་བོ་དང་། གཞན་རྣམས་རྣམ་གངས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
མཚན་ཉིད་གྱི་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་

པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤངས་པ་དང་། གང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་འབད་རྩོལ་གྱིས་མདོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལམ་བདེན་

གྱི་རྣམ་པ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་དང་རགས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་
དུ། སྤང་འདས་སུ་དངོས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་དང་། ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་

གཉིན་དུ་རིགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ཡུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་གཏད་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་
དང་ལྷན་པས་མི་དམིགས་པའི་རྩྱལ་གྱིས་བྱན་པ་ཉི་དང་བཞག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་

གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་སྒོམ་ཞེས་དང་། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་ཅེས་དང་། ཤེར་སྤྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་དང་། ཀུན་གྱི་ཀ་ཡོངས་
སུ་བསྡོས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།

སྤྱར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱའི་ལམ་དེ་རྣམས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྡོལ་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །གང་དུ་ན། རྣམ་མཁྱེན་

@158A ༄། །གྱི་རྒྱ་ཆོགས་སྟོན་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་
གསར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། དེའི་རྒྱ་ངོས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་

ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེའི་རྒྱ་དེའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དོན་སྤྱིའི་རྩ་ལྱིས་
རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་རྩ་ལྱིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དང་པོར་

ཟིན་པ་རྟོད་དང་། དེ་འཕེལ་བ་རྩེ་མོ་དང་། རྟག་མི་རྟག་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ཟིན་པ་བཟོད་པ་དང་། འཛིན་པ་ས་བཅུ་ལ་གནས་བྱར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཆོས་མཆོག་རྣམས་སོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཀོ་ཁུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་

ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་རྩ་ལྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང་། དམིགས་པའི་རྩ་ལྱིས་གཟུགས་རྟག་ཅིས་བྱ་བར་གནས་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་དང་། དེ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དམིགས་པའི་རྩ་ལྱིས་ས་དང་པོ་ལ་གནས་

པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གནས་བྱར་མི་བདེན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ནས་ཆོས་རྣམས་གནས་བྱར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། གཟིགས་དགོས་པ་ལ་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདྲིར་འབྲེལ་ཆེན་དུ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་

སྒྲུལ་པའི་སྒྲུས་སྒྲུང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ལ། དེ་ནི་བེམ་རིག་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུང་ན་ལས་འདས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པའི་གཞོད་པ་དུ་མ་བསྟན་
པར་མཛད་དེ་གང་གནས་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་དེ་ནི་གནས་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་རང་

@158B བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་རྒྱ་རྩས་པ་ཅན་རྫོགས་པར་ཡོད་པའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་གནས་
པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཏམ་ཆོགས་བཀོད་ནས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྟུབ་པ་ན།

བཙམ་ལྡན་འདས་གནས་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྩས་པ་ཟད་པས་སམ། བརྩེ་བ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བས་སམ། ཆེའི་འདུ་བྱེད་གནས་པ་ལ་མངའ་བརྟེས་པ་ལས་
ཉམས་པས་སམ། རྫོག་གི་དབང་པོ་གནས་པའི་ལས་ཀྱི་རྩས་པ་ཟད་པས་སམ། གདུལ་བྱའི་

སེམས་ཅན་མེད་པ་ལས་ཡིན། ཕྱོགས་དེ་དག་གང་ཡང་མི་འཐད་པའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། ཆོག་མངོས་སྒྱུ་དོགས་པས་མ་སྒྲོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཕུང་པོ་དང་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཉམས་དོན་དམ་པར་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་

པར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མིན་དེ། སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་དམིགས་པའི་རྩོལ་གྱིས་གནས་པར་བྱ་བ་བཀག་པ་ཡིན་

ཏེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏྲག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ཏྲག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་རབ་རྒྱ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་བྱུང་བདེན་པར་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན།
བདེན་པར་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་

བྱང་རྒྱལ་དུ་མ་དོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་གནས་བྱུང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་འཐད་པས་མི་གནས་པར་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་

@159A ༄། རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་ཤིང་མས་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲེལ་ས་པས་ངས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 རོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོར་ལམ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ཤེས་པའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ནི། གཞུང་འདིར་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྐབས་དང་པོའི་སྒྱུར་
ལམ་དང་། རྒྱུ་མེད་ཞེས། རྒྱུ་མེད་དེ། དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤར་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

སྒྱུར་ལམ་ལས་ཁྱད་ལྷགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ནས་བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ལ། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་ཀྱི་

ཁྱད་པར་ཉོན་མོངས་ཤེས་རྒྱུང་བས་འདྲུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་གཅིག་བྱ་ལ་དགའ་བ། བྱང་སེམས་ལ་སྟོས་ཏེ་སྒྲིང་རྩི་རྒྱུང་བས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་འབྱིང་དུ་
བྱུར་པས་འགྲོན་ཆེ་མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །ལམ་ལ་སྟོབ་རྩལ་ནི། རང་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག །སོ་སོ་སྤྱི་བའི་དུས་སུ། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་ཚོགས་བསགས་ནས། ཕྱི་མ་ལ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་དབྱ་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དུས་ངེས་པ་མེད་པར་ཚོགས་གསོག་པ་དང་། ཡང་སྟོང་

དཔོན་གྱི་བྱ་བ་དེ་ལ་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མན་ཆད་ཚེ་གས་པར་བསྐྱེད་ནས། སྤེ་མ་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་སྐྱེ་བ་ཉིང་མ་ལ་དག་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའོ། །འཕགས་ལམ་
བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མི་ལྟོས་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དག་བཙམ་པ་ཐོབ་

@159B པའི་ཆོ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཉིན་གྱི་བྱ་བ་
པར། དེའི་ལམ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བྱ་བ་ཆོ་

དངོས་དང་། ཅིད་སྤང་ངོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ལུང་དང་བསྟུན་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་མཁྱལ་སོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་བཟོད་པར་
རིགས་མོད་གྱི། རེ་ཤིག་བྱ་བ་ལྟགས་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་འཆད་དོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལས་བྱ་བ་ལྟར་མིང་ནས་

གཞན་དུ་མི་རིགས་ལ། བྱ་བ་པར་ཡོད་ན་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་ལམ་དེ་དག་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དུ་འཕགས་ན་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་དེ་དག་གི་ལམ་གཞན་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་
རོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རང་བྱུང་གི་དག་བཙམ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆོ། གཞན་

གྲིས་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་གྲིས་བྱང་རྒྱལ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཡང་འཁོར་དེར་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲིམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། གང་གཞོད་
སྒྲིན་ནམས་གྱི་སྐད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲིས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི། གང་འཕགས་པ་

རབ་འབྱོར་གྲིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འཆད་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཞེས་པ་གཞན་ལ་ཡང་ངེས་པར་ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པའོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡི་
ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ཉོགས་པ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་བརྗོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལྟར་

ཆོས་སྟོན་པའི་ངག་གི་འབྲས་ཉོགས་ལས་ཉོགས་མི་རྣམས་ཤིང་། ལྷས་གྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་དབང་གིས་ཉོགས་པ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ལྟའི་བྱ་འདི་དག་འདི་སྒྲིམ་དུ་སེམས་པར་
གྱུར་ཏེ། གྱེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་

@160A ༄། ༄། ༄། ཟབ་པ་བས་ཤིན་དུ་ཟབ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ། ལྟ་བ་བས་ཤིན་དུ་ལྟ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འོག་ནས་འཆད་པའི་ལམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྐྱོམ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱ་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་པའི་དེ་ཉིད་བསྟན་

པ་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེའི་
ལམ་བཟོད་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོས་

སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། ལམ་བཟོད་པའི་བྱད་པར་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱང་
རྒྱལ་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །དེའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་བདག་ཉིད་གྱིས་

རང་གི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོན་ཐོས་པ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལམ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་རྒྱས་དེ་
ལྟར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཅས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་བྱད་ལྷགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

ལྷུང་ལས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་སྟོས་ནས་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གྱུང་བརྗེད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་
པས་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ནི། དག་གི་འབྲས་ཏྲགས་ལས་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་ཆོས་སྟོན་རྩལ་གྱིས་བྱད་ཞུགས་པ་གྱིས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ནི་རང་
གིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སྒྲ་མེད་

@160B པའི་ཆོས་བསྟན་པས་གཞན་དག་དགོ་བ་བཅུ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་སྒྲར་བརྗོད་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་
སྟོན་པ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པའི་རྩལ་སྟོའི་རྣམས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲར་བ་ནི། རྩོད་པ་ལ་རྩོད་པ་གཞན་འཕྲོས་པས་ཡང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་རྟོགས་བྱའི་དོན་ནི་གང་དང་
གང་ལ་རྣམ་པ་ཅི་ལྟ་ཅི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ། སྒྲ་མེད་ཀྱང་དེ། དེ་ལྟར་

སྒྲར་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཆམ་པར་གདུལ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྒྲ་མེད་པར་
ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲའི་དགོས་པའི་དོན་ནི་

འདི་ལྟར་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ཆེས་ཉྐྱུགས་པ་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ན། དེ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་ཅིང་ཆེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་

ལ་སོགས་པའི་མཐུས་ཆོས་སྟན་པའི་སྤྱོད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་མངོན་མཐོང་ངས་ལགས་གྱི་དོན་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དོན་དེ་
རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤྱང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་བྱ་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་

ལྟར་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་གྱུར་ནས་བཟོད་པ་མེད་པར་ཡང་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་སོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་སྡོན་དེ་ལྟར་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་
དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་སྟོན་ལམ་དེ་ལྟར་འདེབས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

@161A ༄། ཆོག་ཏུ་བཟོད་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་འཁྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ངོ་བོ་ལ་རྣམ་པར་མ་
བརྟགས། བྱེད་པར་ལ་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཆོག་ཏུ་མི་སྤྲོ་བས་སོ། །

སངས་རྒྱལ་དང་འདྲ་བའི་དོན་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སྟོན་བརྗོད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཡང་། སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་ཅུས་པར་བྱུང་ཅིག །སྟེ་པའི་སྟོན་པ་
བྱུང་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་

མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད། རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་གྱི། རང་སངས་རྒྱལ་དག་ཏུ་ཆོས་སྟོན་པ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་གིས་ཆོས་
སྟོན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་གསལ་ལས། གཙོ་

བོར་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕལ་ཆེར་དེ་ལྟར་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་རྟོག་དཔྱོད་ལ་མི་སྟོས་པར་སྐྱ་བཙས་སུ་ཆོས་སྟོན་ཅུས་པ་དེ་ལྟར། རང་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་མི་ཅུས་པས། སྐྱ་བཙས་སུ་ཆོས་བསྟན་ན་རྒྱུད་འབྱུག་ཅས་

པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཤེས་པའི་རྩ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་རྩ་འཕུལ་བསྟན་པས་གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྩལ་འཕུལ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་ཅུས་གྱི། བདག་མེད་

གྲིཾླགས་པ་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩུ་འཕུལ་བསྟན་དགོས་སྒྲམ་པའི་ཀྱན་སྟོང་ལ་ངེས་པར་སྟོས་ན། ངག་གིས་ཆོས་མི་
སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྒྲང་དུ་འབྱུང་བས། དེ་འདྲའི་ཀྱན་སྟོང་ལ་མི་

@161B ལྟོས་པར་རྩུ་འཕུལ་སྟོན་རྒྱས་ལ། དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མངོན་མཐོངས་ལེགས་གྲིཾླགས་པ་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །རང་
ལུགས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་མི་རྒྱས་པར་ལུས་གྲིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཁོན་

དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་བརྗོད་ནས་ཞེས་སོ། །རྣལ་མ་
ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དཀྱུས་མའི་ལམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ།

ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བས་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱུང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུང་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་དུ་རྟོག་པ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་འཛིན་ཤེས་པ་སོགས་འཛིན་

པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དང་ནི། རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟེན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྟོ་བ་དང་།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་རྩོམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅེན། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཟབ་པ་མ་ཡིན་ཕྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་འདི་སྟུམ་དུ་
སེམས་པར་བྱུར་ཏེ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག

བཙལ་བར་བྱ་སྟུམ་པ་དང་ཞེས་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་ལ་སྟུམ་པ། ལྷའི་བྱ་དག་ཆོས་ཉན་པ་ནི་སྟུམ་མ་ལྟ་བུ་དང་སྟུམ་པ་ལྟ་བུ་བཙལ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྐབས་འདིར་མདོ་ལས། བསྟན་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་

@162A ༄༄༅། །ནི། ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཅིང་དེ་ལྟར་བསྟན་བཙལ་འདིར་ཡང་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ད་ནི་འདི་དཔྱད་དེ། ཁ་ཅིག་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སེམས་

ཅམ་པ་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྲ་མས་ནི། གཟུང་རྟོག་སྤངས་ཀྱང་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་ནི་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་པ་ནི། ཞིབ་དུ་ཡི་མ་
བརྟགས་པ་སྟེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་ཅི་

གཞི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚང་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའོ་ཞེ་ན། ཆོས་མི་
རིགས་ཏེ། གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་གཞི་ཆོས་ཅན་

གཞན་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ཞུགས་པ་ན། སྤྲ་གྱི་ཕྱོགས་བྱུང་ཚང་མས་གྲུབ་པའི་རྩ་ལ་དྲན་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སྟོབ་
ལམ་དུ་ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་བཤལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀྱན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ལས་

རྒྱུ་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་མེད་པར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་ཉོགས་པའོ་སྒྲུལ་ན། སྤྱད་བང་པོ་རྟུལ་ཡང་། གཞུགས་དབང་ཤེས་ལས་རྒྱུ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁོགས་ནས་དབང་ཤེས་གཞུགས་
ལས་རྒྱུ་ཐ་དད་མི་ཁོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་གཞུགས་

@162B ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པ་ཁོགས་ཀྱང་། ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཐ་དད་བསྐྱུས་པའི་གཞུང་བ་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ཁོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེར་ཡང་རྩོད་པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ།
ཞེས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཤེས་

པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟས་པའི་གཞུང་བ་དོན་གཞན་ཁོགས་ན་ལྟ་འཛིན་པ་དོན་གཞན་མ་ཁོགས་པ་ལྟ་ མི་སྲིད་ཅིང་། ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་ཁོགས་ནས་བཟུང་བ་དོན་གཞན་ཙམ་མ་ཁོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་
གོང་འོག་གི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་ཉོག་སྤྱོད་བའི་དོན་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་

དེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྒྱུ་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པར་ཉོགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་མི་སྤྱོད་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་བདེན་སྤྱོད་ཏུ་མ་ཉོགས་པ་ཙམ་ཏུ་མ་ཟད། ཐེག་པ་འབྲིང་
པོའི་དགྲ་བཙུམ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། ཉོགས་པ་དེ་གོམས་པ་ངེས་

པར་མི་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་འདིར་བསྐྱེད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་ལ་མཐོང་མའི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་
པ་མཚར་ཞེས་པ་ནི་གསལ་བྱུང་པའི་བཞུགས་གདེེ། །འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་

ཡང་། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལམ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོམ་པར་

བྱད་ཅིང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་སྟོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་མི་བྱེད་ཀྱི། ཞར་བྱུང་གི་རྩ་ལ་དུ་
བསྟོམས་པས་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་ཆོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་དུ་འགྱུར་བར་

@163A ༄༄༅། །ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱ་མོ་རྟོགས་པ་སྤྱིད་པར་བཞེད་པ་ཡང་སྤྱར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རྟོགས་པ་འདིས་བསྐྱེད་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་
གཞག་གི་རྟེན་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་། བྱང་

ཐུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྤྱི་བས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཚུལ་མིག་གིས་གཞུགས་ལ་བལྟ་བ་ལྟར་དུ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲེལ་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་། དབང་པོའི་བྱད་པར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་

པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཤེས་བྱ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ། །གང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

ཤེས་པར་བྱ་ཞེན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟོམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དེས་གཞུང་ནི་མི་ལྟན་རྣམ་གཅོད་དོ། །འབྱུང་ཚུལ་དང་ལྷོག་ཚུལ་གྱི་དངོས་
པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་

འཇུག་ལྷོག་བསྟོམས་པས་གཞུང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཁོན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤངས་པ་དང་། ཤེས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་མ་སྤངས་པ་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྐྱས་པའི་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རིགས་

ལ་བཏེན་པའི་ཏེན་གཞིའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ན། དེའི་སྐྱེ་

@163B མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཏེན་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བཏེན་པའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཐལ་བར་ནི་
མི་བསམ་མོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བ་འཇུག་ལྡོག་གི་རྩལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

ནས་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པ་མི་སྤོང་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འབྲུལ་སྤང་ཙམ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་རྟོགས་པ་ནི། སྤང་མ་ལས་དབང་པོ་དམན་
པས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་རྩལ་བཤད་པའི་འོག་དུ། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་བརྟམ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་གཟུགས་

སོགས་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲུག་པ་དང་། ཅུ་མོར་གྱུར་པ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་རེལ་གྱི་དོན་འགྲིལ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱེ་བ་དང་། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིས།
གཞུགས་སོགས་སྤྱི་རེལ་དོན་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་

སྤྱི་རེལ་གྱི་དོན་དུ་སྤྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གྱེ་མ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་བརྟགས་པ་དང་མི་འགལ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་གཞུགས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

མི་སྟོབ་ཅིས་དང་། དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་གཞུགས་ཡོངས་སུ་གཞུང་བ་མེད་ཅིས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རེལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་གཞུགས་ཀྱི་

@164A ༄། །སྤྱི་བ་མ་མཐོང་ཞེས་སོ། །རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ། གཞུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོན་པར་རྟོགས་པའི་སྟོར་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བཤད་པ་རུང་བ་ཅུམ་དུ་སྒྲང་
བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བས་སྟོར་ལམ་སྤྲ་མའི་སྟོན་

ཚུལ་དང་འདྲ་བར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ལས་བྱུང་བའི་བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་
གཟུགས་སོགས་རབ་དུ་སྟོན་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།

གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱོད་ལྷགས་ལ་སྟོན་ཏོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་འགྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
སྟོབ་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཅེ་མོ་བསྟན་པས། ཅེ་མོ་ཅིག་ཤོས་ལྷགས་ལ་སྟོན་

པ་དང་། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནང་དང་ཕྱི་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་བ་དེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་
པའི་བཟོད་པས་བཟོད་པ་ཅིག་ཤོས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་

དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་ལྷགས་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ལཤད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་ས་བཞིན་
དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་ངེས་པར་

འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷགས་བསྟན་གྱི་སྦྱར་ལམ་བཞི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ནས་སྟོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

@164B པ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།
མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་མོ། དང་པོ་ལ་སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་

མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་ལྷས་ཀྱི་རྟེན་ནི། སྤྱ་མི་སྟན་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིངས། མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྤྱིའི། གོང་མའི་རྟེན་ལ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ལ་སྐྱོ་བ་ཤས་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་

གྱི་རྟེན་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ལ། འབྲེལ་ཆེན་དུ་སྟོམ་ལམ་འདོད་སེམས་དང་། སྤྱི་ཅི་ལ་བརྟེན་པ་བཤད་ཀྱང་། དེས་མཐོང་ལམ་མཆོན་མི་རྣམས་སམ་སྟམ་མོ། །མདོ་སྡེ་
ས་བརྩུ་པར། ས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་དང་མཛོན་

ཤེས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་མཉམ་གཞག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངས་པར་ཐོབ་ལ།

དེ་ཐོབ་ན་ལམ་གང་དཀའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་སྐྱེད་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཐའ་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོར་
ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་མཆུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདེན་བཞིན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་དམིགས་

ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱིན་སོགས་སྟོད་པའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་ཟིན་པའོ། །དེ་ནི་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།

@165A ༄། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་
རྟོགས་ཏེ་སྐབས་དེར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

པའི་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་
པ་བརྒྱད་དེ། ལྷོག་པས་ཕྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་གོ །གསུམ་པ་ལ། སྟོབ་

དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་ཆེན་དུ་དགག་བཞག་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་རྩལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་རྩལ་གྱི་
རིམ་པར་དཔུད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་སྟོ་

གཅིག་གིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་དེའི་དུས་སུ་སྟུག་བསུལ་ཤེས། ཀུན་འབྱུང་སྟོང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད། ལམ་བསྐྱོམས་པས་བདེན་པ་བཞི་ལ་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སམ་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་

མིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཀྱང་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་

མ་ཡིན་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན། འགོག་བདེན་ལ་ལམ་བདེན་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་
བ་དང་། གཞི་གཅིག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་

@165B ཅར་སྐྱབས་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཟེར་ན། སྤྱི་གཉིས་ལ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་དང་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་དབྱེད་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
དག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་

ལ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅིས་པའི་རྩལ་གྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ཏོ། །འདི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་

ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལྷགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་འདི་ལ་འཕྲེན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་
བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྤྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་བཞེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འབྱུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྦྱོར་མི་བྱེད་
ན། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་འདོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་

རིགས་པའི་སྒྲོ་བས་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ལྷོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ལ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བས་ཞུགས་གནས་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱང་
འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །འདི་ཉིད་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་

བཞེད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ཡིན་ཡང་། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ཕྱི་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྦྱེ་ཞིང་། དེ་
ཡང་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གིས་རྒྱས་པ་རིམ་ཅན་དུ་

@166A ༄། །ཐབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རིགས་པས་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་འདི་ནི་བའི་ཚད་མ་
རིམ་ཅན་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་ཡང་

མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་སྣམ་པའི་ངས་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། གང་ལ་སྐྱིབ་པ་སེལ་རྒྱས་པ་དེ་ཆད་
མར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་

ཆད་མ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སོ་སྐྱེའི་ཆད་མ་དང་བྱད་པར་ཕྱེ། བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ཡང་། ས་བོན་སྟོང་རྒྱས་པ་དང་
མི་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་ཡང་ཡིན་མོད་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་

ཡང་ངས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་སྒྲུང་ལ་མ་ངས་པ་ཡོད་ལ། འཕགས་པ་ལ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངས་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པ་ལ་སྒྲུང་ལ་
མ་ངས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་དེའི་མཇུག་ཏུ་རྣམ་

པ་ཇི་ཙམ་ཞིག་གསལ་བས། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ད་དག་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པའི་ལན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན། ལྷག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་པར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་བརྒྱད་

གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཤིང་། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་གའི་མཐོང་སྤངས་གྱིས་བོན་སྤོང་བཞིན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་
ཆོས་ཉིད་སྤར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟགས་པ་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་པའི་རྩལ་གྱིས་

@166B གསར་དུ་རྟགས་པ་ན། སྤར་འཁོར་བར་འདྲིས་མ་སྤོང་བའི་ཟབ་མེའི་ཆོས་དེ་ལ་སྐྱག་རིགས་པ་ལ། མི་སྐྱག་པས་ན་ཆོས་གྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་
འཇལ་བའི་ལྷོག་པ་ནས་བཟོད་པ་བཞིའོ། །དེའི་རྗེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་དུ་སོང་བའི་སྒོ་དེ་ལ་

སྐྱག་རིགས་པ་ལས། མི་སྐྱག་པར་རྟགས་པས་རྗེས་གྱི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལྷོག་པས་ཕྱི་བ་བཞི་རྟགས་པའི་ཆ་ནས་རྗེས་བཟོད་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་
བརྒྱད་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་རྩལ་དུ་ཡོད་ལ། དེའི་དུས་ན་སྟོ་བྱར་ངི་བྲལ་

གྱི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་དེའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་ལས་མ་ལངས་པར་སྟོ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་
འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟགས་པའི་

ཆོས་ཤེས་ལྟོག་པས་སྤྱེ་བ་བཞི་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞི་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དང་བའི་རྩལ་དུ་ཡོད་པས་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཤེས་བཅོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་

བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཅོད་སྐྱེས་པའི་རྗེས་སུ་རྗེས་བཅོད་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་སྤང་དོ། །དེས་ན་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་དོན་ཡང་། ལྟོང་པ་ཉིད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱིས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་

བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཅོད་པ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ལྷགས་པ་དང་། ཤེས་པ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་ལ། མཉམ་གཞག་དེའི་ཆོ་སྤྱོད་སོགས་རེ་རེའི་ནང་དུ་
དྲུག་དྲུག་ཆང་བར་བསྐྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣམ་པ་མཐུ་ཅན་

@167A ༄། །ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་འཛོམས་མི་རྣམས་པས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་ཡང་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་མངོན་གྱུར་
དུ་བསྒྲོམ་པ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤར་བསྒྲོམས་ཤིང་།

ཕྱིས་ཀྱང་སྒྲོམ་པར་འབྱུང་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པས་འགོག་པར་ལྟང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་ཡང་མེད་དོ། །མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་འཇོག་ཚུལ་ལ་ནི། སློབ་དཔོན་འདི་དང་
རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ཙུ་འབྲེལ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མ་

མཐོང་ཞིང་། རང་རིག་ཁས་ལེན་མི་ལེན་སོགས་ནི་ཁྱད་པར་ཆེའོ། །གཞན་དུ་སྤྱད་བསྐྱེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ། ཀུན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ནི། མཉམ་བུ་
སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་ཉིས་

པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁྱད་སྤྱངས་སུ་མཐོང་དོ། །སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ན། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཀྱི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་
རྒྱུ་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་དུ་ག་ལ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་

ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མཐོང་
ལམ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འམ་རིམ་གྱིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒོ་

གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དངོས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ།
གཞན་དུ་ན་སྒྲོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

@167B ཕྱི་མ་ལྟར་ན་འདའ་བའི་མཐོང་ལམ་སྤར་སྐྱེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱན་བརྟགས་གྱིས་བོན་རིམ་གྱིས་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་ལྗོགས་སྐྱེ་ན་ནི། འདའ་
བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསར་རྟོགས་

གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སུ་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདའ་བྱེད་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པ་བརྩུབ་སྒྲོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་། རྣམ་
པ་བརྩུབ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱན་བརྟགས་

གྱིས་བོན་ཟད་པར་བཅོམ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་བརྩུབ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བཤད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་རྣམས་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་སྐྱིབ་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་

བོན་དངོས་སུ་གཞོམ་པའི་ཆེད་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་མི་འཇོག་པ་དེ་སྤིང་ཚུན་ཆད་མཐོང་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྐད་
ཅིག་མ་མདོར་བསྟན། རྣམ་པ་སྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་པ་མ་

བསྟན་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། །པན་ཡོན་དང་བཅས་ལ་དེ་དང་
སྟག་ཀྱན་གྱི་བདེན་པ་དང་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་

པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་གང་ནས་བཙལ་བར་བྱ། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ། ཀེའུ་ཤི་ཀ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལེའུ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་

@168A ༄༄༅། །པ་འགྲེལ་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཆ་འདི་དང་ཆེ་རབས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་
གསར་དུ་སྟོམ་པར་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་པན་ཡོན་ཆེན་

པོ་ཞེས་པར་བརྗོད་དོ། །སྐབས་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་པ་དག་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ལམ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་བརྗོད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། ལྷ་མ་ལོ་རྩ་བ་ཆེན་པོས་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་མཛད་ནས། སྐད་ཅིག་
དང་པོ་བཞིས་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་གི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ། ལྟག་

མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ལ་འཆད་དེ། མཐའ་མེད་དང་ཞེས་པས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལྟའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་ལ། དེར་གནས་ཞེས་པས་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་། ལྷང་
མེད་ཅེས་པས་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་གྱི་ཕན་ཡོན་དང་། བྱམས་ལ་སོགས་

དང་ཞེས་པས་རྗེས་ཤེས་གྱིས་ཕན་ཡོན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས་ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀྱན་སེལ་ཞེས་པའི་བར་བཞིས་འགོག་པ་ཤེས་བཟོད་བཞིའི་ཕན་ཡོན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་
དང་། དེ་མན་ཆད་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལམ་ལ་ཤེས་བཟོད་བཞིའི་ཕན་

ཡོན་སྟོན་པར་འཆད་དེ། །འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འདི་དག་སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོམ་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་མཐོང་ལམ་སྟེ་བ་དང་། ཡང་ཇེས་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཕན་ཡོན་འདི་དག་ཐོབ་ལ། དེས་སྐད་ཅིག

@168B བཅུ་དྲུག་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོཾཞེས་འདོད་དོ། །སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་མད་གྱི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡིན་ཏན་འདི་དག་
ངེས་པར་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།

དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་ཉིད་གྱིས་སྟུག་བདེན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས།
དོན་དམ་པར་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་གངས་གྱིས་གནས་པར་ཁས་

མི་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་དེ་དག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྟུལ་ཚོས་བཟོད་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས། མ་འོངས་པ་ན་སངས་
རྒྱས་གྱི་ཡེ་ཤེས་བརྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་འཐོབ་པ་ཡིན་ཅོ། །དོན་བསྟུས་ན་

སྤྱག་བདེན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡི་ཤེས་དོན་དམ་པར་རྟོན་དང་བཟོན་པར་མ་གྲུབ་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེས་བཟོད་གྱི་ཡི་ཤེས་ཆེས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཆེས་བཟོད་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེས་བཟོད་གྱི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤངས། བྱའི་ས་བོན་

གྱི་དངོས་གཉིན་བྱད་པའི་ཆེས་བཟོད་གྱི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། གཟུགས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་
དམིགས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་

མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆེས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་དོ་བཞིན་གྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་ཕྱིན་ཡང་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལ་སུ་མ་བཞིན་དུ་སྤྱར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་འཇུག་བྱེད་གྱི་ཆད་

@169A ལྷ། །མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྗེས་བཟོད་གྱི་ཡི་ཤེས་ཆེས་ཅན། སྤངས་བཞིན་དུ་ན་མཁའ་ཆེད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་
ཆད་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྗེས་

ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་བཞི་ནི་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཆེན་པོ་
ཉིད་དེ་ཞེས་དང་། གོ་ཁུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ལ་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་

བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཚད་མ་མེད་པའོ་ཞེས་དང་། གོ་ཁུ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཚད་མེད་པའོ། །ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཟག་བཅས་རྒྱས་བསྟུས་ཀྱི་གཟུགས་

སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་དང་།
ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་དེའི་རྒྱན་དེ་ལ་
གནས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་བླང་བ་དང་དོར་བ་

མེད་པར་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བས་ཉི་དེ་
ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་གྱི་ཡེ་

@169B ཤེས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞི་ནི་ཞེས་སོ། རྗེས་ཤེས་གྱི་སྐབས་སུ་ཆད་མེད་བཞིའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་དེ་མ་ཐག་འགག་པར་ལྟར་བའི་ཉེས་པ་ཁགས་པ་ཡིན་
གྱི་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ཆོ་དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་བསྐྱོམ་པའམ། མཉམ་

གཞག་སྲ་ཕྱིའི་བར་བཅད་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་ཀུན་གྱི་གཞུགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྡན་
འདས་བདག་ཅག་གི་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་འདི་དང་མ་བུལ་བར་གྱུར་པ་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་བཟུང་བར་བསྐྱོམ་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཁས་མི་ལེན་མི་འདོར་བའི་རྩལ་ཞེས་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་དང་

དགའ་བ་དང་བཏང་སྒྲོམས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་སྒྲགས་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཅས་སོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་
གཟུགས་དང་པོ་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་

སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་
ཅན་ཀྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་གཉིན་པོ་རྣམ་བུང་གི་རིགས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དག། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་དང་ནང་
གི་འཆོ་བ་རབ་དུ་ཞི་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་

@170A ༄། །ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་དང་ཤེས་བུ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞི་ནི་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱ་འམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མེ་དེ་དག་གིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་
རྩ་བ་ཀྱིས་ཤིན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། བཙམ་

ལྷན་འདས་ཇི་ཙམ་དུ་བྱང་ཆེན་འཛིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འདུལ་བ་ངོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཙམ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཟབ་མོ་འདིར་ཡོངས་སུ་བབྱང་ན་པར་
ཕྱིན་ཡོངས་སུ་བབྱང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། ཀོ་ཏུ་ཤི་ཀ་དེ་བཞིན་

དུ་རིགས་གྱི་བྱའམ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཛིན་འཆང་སོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་རྩོད་པ་འགལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་སྐྱུར་དུ་ཞི་བ་དང་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། དོན་དམ་

པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་ཁོ་ནས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཆོས་བཟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་
ཤེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་

ཉུགས་པ་ལ་ལྷས་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་འགྱུར་བ་དང་། ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བར་ཆད་གསུམ་སངས་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱུང་བ་དག། སྐྱ་བ་དག་མཛད་པའི་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་
ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ད་ཉིད་དེའི་རྣམ་པ་དང་། སངས་

རྒྱལ་ཉིད་མངོན་པར་འདོད་པས་བདག་ཉིད་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་པར་ཕྱིན་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་དེ་ཉིད་གནས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་
དག་འགོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་

@170B པའི་དགོ་བ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྟོ་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལམ་
ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་

ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྤར་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི། ཀུན་གྱི་ཀ་དེ་ནི་འདི་
ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་འཕེལ་

བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟའི་བྱ་དག་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཛིན་འཆང་སོགས་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ། ཏུག་ཏུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྐྱང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་སྦྲ་བར་
བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། བདག་གྲང་སྟོག་གཙོད་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་

སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཀོ་ཁུ་ཤི་ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་པར་སྤྱིར་བྱུག་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་སྤྱོན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
སེམས་ཅན་ཀྱན་དང་ཐུན་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་

བྱང་བྱ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་དང་རིགས་མཚུངས་པ་སྟོར་བ་དང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲོམ་མོད་ཀྱི་དེ་
འབའ་ཞིག་ལ་སྟོར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་སྟོར་གྱི་སྐབས་སུ། སྤྱོན་པ་ལ་སོགས་

རེ་རེ་ནི། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱུས་པ་དང་། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། །ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་དང་། །དེ་དག་གཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ནི་འདིར་
སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་ལེན་པར་བྱས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉེར་བར་མཆོན་

@171A ༄༄༅། །པ་སྟོན་པ་སྤྱིར་ལེན་པའི་གཞུང་རྒྱས་བཤད་གྱི་ཆོག་དང་། །དོན་དེ་དག་སྟོན་པའི་མདོའི་ཆོག་གིས་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དོན་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་

བའི་པན་ཡོན་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཉི་ཆེ་མཇད་པར་ཟད་དེ། དེར་མ་ཟད་སྤར་བཤད་པ་དང་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཏུ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཇེས་གྱི་སྟོང་
པ་ལ་སོགས་པས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་རྣམས་ནི། རྣམ་

པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དང་དེ་དང་མཐུན་པ་གཞན་དག་ན་རེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་དེ་
དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་

བསྟན་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་གྱི་འཛིན་སྒྲངས་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་གཞན་ཡང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པ་ནི་
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་

པའི་དོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་བྲང་སྟེ། བྲང་བ་མི་འཐད་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་གཞུང་གིས་རྣམ་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་ཏོ། །སྤར་མ་ནི། བསྟན་བཅོས་གྱི་མིང་
དོན་མི་མཐུན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱོམ་ལམ་ལ། སྟེན་

མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། སེ་སེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་མ་ཐག་བཟོད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་པ་ལས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་
ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་

@171B གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྐྱར་བ་ནི། རེ་ཤིག་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། གདུལ་བྱ་འབྲས་བྱ་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དུ་རྒྱ་ལ་
ཞུགས་ཤིང་གཞུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དུག་ཡོད་དེ། རྒྱེས་བྱ་

བྱེད་འབྲས་དང་པོ་བཞི་དང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ལྔ་པ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་དུག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཡོངས་སུ་
དུལ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་

དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ན་ཤེར་ཕྱིན་ནི་བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་འདུད་པ་དང་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་ཉེ་བར་གནས་སེ་ཞེས་དང་། དེ་ནི་འདི་ལྟར་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡུན་རིང་
དུ་སྤྲད་པ་དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་གྱི་མཚོན་དང་བདག་གི་འདོད་ཆགས་གྱི་མདའ་ཡང་

བཅོམ་ཞེས་དང་། དེ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དུག་གིས་གཏོར་རམ་བྱེད་བྱས་སམ་མི་འོབས་སུ་གཏོར་རམ། མཚོན་གྱིས་བཏབ་བམ། དུག་སྒྱུད་དམ། རྩར་བོར་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གྱིས་ད་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་དང་

སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་བལྟ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་གྱིས་ས་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་མཚོན་རྟེན་དུ་
གྱུར་པར་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་

ལ་ལམ་གོང་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཡར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ས་རོལ་གྱིས་བྱས་པའི་དུག་དང་མཚོན་

@172A ལྷོ། །དང་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་ཞེས་སོ། །རང་སྟོབས་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གང་ན་བཞུགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་དེ་
ཡང་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་

བསྟན་ཏེ་མཚམས་སྒྱར་བ་དང་། སེ་སེའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་སྟེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །རྟོག་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེད་ག་
གིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་

སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བས་མཚམས་སྒྱར་བ་དང་། སེ་སེའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཅས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མེས་པ། བསྟོ་བ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ། གསུམ་གྱི་

དང་པོ་མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་པོ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ནི། སྐྱ་དོན་འདྲེ་རུང་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ། ཟག་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི།
སྤང་བྱས་བསྟུས་པའི་ཟག་བཅས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་

ལམ་གྱི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྗོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་སྤངས་འབད་པས་བསྐྱེད་པའི་
འཕགས་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་སྤངས་སུ་བྱེད་དགོས་

ལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒོམ་སྤངས་ཡང་ཡིན་ལ་སྒོམ་ལམ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སུ་གང་གིས་ཀྱང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མངོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་སུ་ཟག་བཅས་ལ་སྤང་བྱས་
ཁྱབ་པར་བཤད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་

@172B པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ན། སྤྱོད་ན་འདྲེ་རྩང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་ན་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་ལམ་མོས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་

པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་དོན་དང་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དང་གཞན་དོན་མོས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མོས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། རེ་
རེ་ལ་རྒྱང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱང་དུ་རི་རྒྱང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མོས་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི།
ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མོས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་མོས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་ལམ་གྱི་དང་པོར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན།

མཐོང་བའི་དགོ་བའི་ཆོས་མོས་ཡུལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན་ཡང་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མོས་པ་གསུམ་
པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།

རེ་རེ་ཞིང་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་རྒྱང་དུ་འི་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །དོན་བསྟུ་
བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །སྤྱིར་མོས་པའི་ཡུལ་ནི། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཏན་

@173A ལྟོ། །ལ་ཕེབས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྒོམ་ལམ་མོས་པའི་ཡུལ་ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་བཞིན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་མཉམ་གཞག་དུ་སྒོམ་པའི་
སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་དོན་

གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། དང་བའི་དང་བའོ། །དབྱེ་བ་ནི་བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བ་མ་སྤངས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བདག་གཞན་
མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཞན་

དོན་ཁོ་ན་ལ་འཕྱག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན། མ་དག་ས་བདུན་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་གཉིས་དང་། ས་བརྒྱ་པ་ལ་བཞག་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་
གྱི། སྒོམ་ལམ་དགུ་གའི་རྗེས་ཐོབ་ན་ཡོད་པར་བཞག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་

དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མོས་པ་བསྒོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བསྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མོས་པ་དེ་སྒོམ་པའི་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་

བསྟོད་པ་དང་། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་བ་
དང་ནི་བསྐྱེད་པར་འདོད་དེ། དགུ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་བཀྱར་

བསྐྱབས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། བསྟོད་པ་དང་བཀྱར་བ་དང་བསྐྱབས་པར་འདོད་དེ། སྐབས་གང་དུ་ཞིན། ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་
དུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མོས་ཡུལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་

@173B ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྣམ་པས་བཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སྟེ། གནས་སྐབས་དགུ་དག་དུ་འོ། །དེ་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་པ་
དགུས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་།

པར་དུ་འཕགས་པའི་སྟོན་ས་མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་བསྟོད་པ་སོགས་མཇད་པས་སོ། །དེས་ན་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་ལ་མི་གནས་བཞིན་དུ་གཙམ་བུའི་ངོ་
བསྟོད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་དོན་ཡང་དག་པ་ཅི་ལྟ་བ་

བཞིན་ཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་བསྟོད་པ་སོགས་མཇད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྟོན་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་
པ་རྩ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་བསྟོན་བྱུང་པར་ཅན་འཕགས་པ་སྟོམ་ལམ་

པའི་བསྡོམ་བའི་བྱེད་པ་བསྡོམ་གཞན་ལས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅུ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ། སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བསྡོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་དུལ་སོགས་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་

ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་མི་དམིགས་པའི་ཆུལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་རྗེས་བྱང་དུ་བསྡོམ་། །ཞེས་
སོ། །བསྡོམ་པའི་རང་བཞིན་ནི། བསྡོམ་བྱའི་རྗེས་དང་། བསྡོམ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དང་།

བསྡོམ་པོ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན་དང་། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་དང་། །དབེན་དང་ཞེས་སོ། །རང་གི་དགོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
དགོ་བ་བཟང་ངན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་

@174A ལྟོ། །ཞེས་སོ། །ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་བ་ལ་བཟང་ངན་དུ་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི། ཐབས་བཅས་དང་། བསྡོམ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པ་འགོག་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པ་
དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཉིན་འབྲེལ་སྒྱུ་མར་ཤེས་ནས། སངས་རྒྱས་

གྱི་སར་བསྡེ་ཞིང་། འཁོར་བའི་རྒྱུ་མི་བསྡེ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་ཤང་པ་གཉིས་དང་། བསྡེ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་གསུམ་མོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་
ཉིད་གྱི་བསྡེ་བ་རྒྱུ་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་བསྡེ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་དོ། །དགོས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་མི་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐབས་
ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་བསྡེ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མི་

དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཐ་སྐད་དུ་དམིགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་སྐལ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལམ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་འོ་བོ་བྱེད་
པ་དང་ལྷན་པའི་ཐབས་རྣམས་གྱིས་ཟིན་པར་བསྡེ་བའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་

པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མོས་པ་ཉན་རང་གི་དགོ་བ་ལས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་བསྡེ་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་བསྡེ་བ་གང་ཞིག་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་

པ་ལ་ཐ་སྐད་དུ་དམིགས་པའི་བསྡོམ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །བསྡོམ་བྱ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་བསྡོམ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསྡོམ་བའོ། །སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པའི་མིང་ཅན་ནི་བསྡོམ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དོན་

@174B དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །དོན་ནི། འདིར་བསྟན་བསྡོམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྒྲེམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བསྡོམ་པོ་དོན་དམ་པར་དབེན་པའི་བསྡོམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྡོམ་པོ་བདག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་

དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ལ་ཐ་སྐད་དུ་དམིགས་པའི་བསྡོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གོང་འོག་ཀུན་ལ་སྒྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ཆོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བྱན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྡོམ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོ་བ་དོན་

དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང་། ཐ་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམ་བའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པའི་མིང་ཅན་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚན་མ་ཆེད་པའི་མིང་ཅན་ནི། དོན་དམ་པའི་མཚན་མ་བཀག་པའི་བསྡོམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

གནང་བའི་མིང་ཅན་ནི། ལམ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམ་དང་། ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་ནི། འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་དགོ་ཙ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

བསྡོམ་པའོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡོམ་ཆུང་དུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་དགོ་བ་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་བསྡོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡོམ་འབྲང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྡོམ་
ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་བཀོད་པའི་དགོ་བ་

@175A ༄། །རྣམས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡིགས་པར་བསྡོམ་
པའི་དངོས་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་མདོན་པར་སྟེལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསུམ་

པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསྐྱེམ་པ་ཡིན་པར་སྐབས་འདིར་བརྗོད་དོ། །ཐ་སྙད་དུ་དགོ་ཙ་ན་མས་སྐྱར་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་
ཐབས་དང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དག།

གིས་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེམ་པའི་ཡིད་བདེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་བའི་དང་བ་ནི། ཡི་རང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཙ་
ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དགོ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་

བའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་གསུམ་
པོའི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་ཆོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་

ནི་འབྱུང་བྱུངས་དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བུ་རྟེན་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །བསྟོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་སྟེ།
གར་བུ་དེ་གསེར་མགར་གྱིས་རྒྱན་དུ་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་ནམས་

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྲུལ་མ་ལ་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་པའི་དགོ་བ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་འདྲ་
བར་རང་དང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་

@175B ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་འདི་བྱེད་ལས་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ། དབྱེ་བས་མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། སོ་སའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འོག་
ཏུ་བྱུང་བའི། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།

བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི།
ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་

ཅུ་བ་ནི། བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་དང་། འབྲས་དུས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ས་གཉིས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་

ཤེས་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། མདོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ན་སྤང་བར་བགྱིད་པའོ་ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གནས་
ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཐབས་མཆོག་ཉིད་དོ། །དེས་མ་ཟིན་པའི་སྤྱིན་སོགས་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མི་འཐོབ་པ་དེས་ཟིན་པའི་དབང་གིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་པར་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བ་ནི་ཀུན་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་

འདུ་མི་བྱེད་པའོ། །མདོ་ནི་དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མ་བྱེན་གྱི་བར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་པ་སྒོམ་ལམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་གནས་

@176A ༄༄༅། །སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་དང་། བྱེད་པའི་བྱུང་པར་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་གྱིས་
ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་

རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐའི་འབྲས་བུ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་བྱེད་དེ། དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་རྣམ་གྲངས་གང་
གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཆེན་མོ་ཡིན། ཤེར་ཕྱིན་

ནི་གཟུགས་ཆེ་བར་མི་བབྱེད་རྒྱུ་བར་མི་བབྱེད་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱུ་འབྱུང་པར་དང་། ཡུལ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་
སྒྱུར་བ་ནི། བསྐྱེད་པ་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་

རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་མཐུན་རྒྱུན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་དང་འགལ་རྒྱུན་གང་ཞིག་བོར་བས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གསུམ་པོ་འདི་
རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་འདི་ལ་མེས་པའི་རྒྱུ་དག་ཡིན་ནོ། །ཕྱིའི་རྒྱུན་སངས་

རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉང་གི་རྒྱུན་སྒྱིན་སོགས་དང་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན། བྱང་ཆེན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བཀྱར་ནས་འོད་ཟེར་འོངས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ཞེས་དང་།

སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ན་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་ཅིས་དང་། བྱང་ཆེན་གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་པར་བཟུང་སྟེ། ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས་བརྩོན་པར་བྱེད་
དོ་ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་སོགས་ཆོས་ཀྱིས་འཕོངས་པའི་རྩུ་དག་ནི་བཞི་

@176B ཡོད་དེ། བདུད་ཀྱི་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྩུ་དག་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་མཉེས་
པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་

ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྒྲོམ་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་རྩུ་བཞི་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན་སྒྲོན་དགོ་བ་མ་བསགས་པས་བདུད་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་སོགས་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དགོ་སྒྲོང་གི་རྩལ་གྱི་འབྲས་བུ་ངོ་སྤེལ་གྱི་ངོ་མས་དག་པ་ན་དེའི་ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངོ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པ་ཉིད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དག་བྱ་གཅིག་གིས་
དབེན་པའི་དག་པ་དེ་གཉིས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་

རིགས་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་བཅད་དུ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་དག་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་བཟོད་དོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱེར་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་
དོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་

བྱ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་དག་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དག་བྱ་གཅིག་གིས་དབེན་པའི་རྣམ་པ་དག་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་

དག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཚད་མས་རིགས་ཐ་དད་དུ་བཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དེའི་ངོ་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་

@177A ༄། །དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དང་བུལ་བས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བྱ་གཅིག་གིས་དབེན་པའི་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས། འབྲས་བུ་རྣམ་
པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་

དག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དག་སྒྲིང་གི་རྩ་ལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
དང་བུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངེ་མ་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན། དེའི་ཡུལ་མཐའ་དག་ངེ་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲིམ་དུ་གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ལམ་སྟོམ་

པའི་འབད་པ་ལ་མི་སྟོམ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ངེ་མས་དབེན་པ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དབན་པས།
རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཆེ། སྤར་ལས་མི་

འདྲ་བའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མར་འཆར་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། རྣམ་པར་
དག་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་

ཀླུ་མེས་པ་ལ་འགྲོ་མ་ལ་པ་རྣམས་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་རྣམ་དག་དང་ལྡན་ཏེ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པས་དབེན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལམ་གསུམ་

@177B ཕྱི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་ཤིང་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དག་པ་དེ་དག་ནི་སློབ་མ་དང་། བསེ་རུ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་དག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཀླན་ཤིན་དུ་བཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་ཐུག་པའི་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་འདི་དག་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཞེས་དང་། མ་རིག་པ་རྣམས་པར་དག་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་པར་དག་ཅིས་དང་།

སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་རྣམས་པར་དག་པས་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྣམས་པར་དག་པ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་

ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་། ཉོན་སྐྱིབ་དེ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་པོ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་བབྱང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་དེ་དག་གི་རྒྱུད་གྱི་
བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྟོམ་ལམ་

པའི་རྒྱུད་གྱི་སྤངས་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ཉོན་སྐྱིབ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་གཉིས་དང་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་སྤངས་པའི་དེའི་རྒྱུད་
གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་

ཉིད་སྟོབྱར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་

@178A ༄། །པ་ལ། རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་བ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་
སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་གྱི་དག་པ་འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ།

གཞན་རྣམས་གྱི་དག་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་སྐྱམ་པའོ། །ལན་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་དག་གི་དབྱེ་བ་བྱས་པས། རྒྱ་དག་བྱེད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་
ཡང་འགྲུབ་པས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེན།

སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུ་ལ་ནི་ཡོད་པའི་སྒྲོམ་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་ཡི་ཆེན་པོ་ནས་
རྒྱང་རྩའི་རྒྱང་རྩ་ལ་སོགས་པ་འཛོམས་བྱེད་དྲི་མ་ཡི་གཉིན་པོ་ཐེག

ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ནི་སྒྲིབ་པས་གཉིས་ཀ་དག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིད་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དངོས་སུ་ཟད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་འགྲུལ་ཆེན་དུ། ས་དགྲུ་ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུ་ལ་བྱས་

ནས། དེ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་སྒྲོན་པའི་རང་ལྷགས་དང་། སེམས་རྟེན་ས་དགྲུར་ལའད་པ་ནི། བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཡིན་ལ། འདིར་འདོད་པ་སོགས་
དགྲུ་ལའད་པ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཁམས་གསུམ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་

པར་སྟོན་པའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་ལའད་དོ། །འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅིའི་སེམས་ལ་མི་བརྟེན་པར་ལའད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐབས་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
དོ། །འབྲེལ་པ་འདིའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན། ས་དགུ་སྤང་བའི་རྟེན་དུ་མཛད་པར་གསལ་

@178B ཡོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་། ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཅིག་ཤོས་ཤིན་ཏུ་བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་དང་
བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དག་སྟེ་ས་དགུ་ལ་

བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུའི་གཉིན་པོའི་ངོ་བོར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་རྒྱང་དུའི་རྒྱང་དུ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་པ་དགུ་སྤྲིབ་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་དང་། ཉན་

རང་འཕགས་པའི་སྟོམ་ལམ་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བའི་ཆ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་
དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། བྱིད་གྱི་ལུགས་ལ། མ་དག

པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་བྱ་བ་པར་ཐལ། གཞོད་བྱ་སྤང་བྱའི་དབྱེ་བ་དགྲ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་གཞན་དབང་བདེན་པར་བྱ་བ་པར་ཐལ། གཞོད་བྱེད་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་དགྲ་བྱ་བ་
པའི་ཕྱིར་ཅེན། དེ་ནི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་གྲུན་ཀ་ཡིན་ལ།

སྤང་གཉིན་སྐྱེ་རིམ་དང་འགག་རིམ་ལ་ཚུད་པ་ནི། ཐ་སྐད་ལ་བཏེན་པའི་ཚུད་པའོ། །སྤང་སངས་རྒྱས་ལྷན་ཀྱན་ཤིན་ཏུ་བ་ཞེས་པ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མ་

ལུས་པ་དག་བྱེད་གྱི་གཉིན་པོ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་གཉིན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལ་གྲུན་ཀ་སྤངས་པ་ཡི་སྒྲོན་ས་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇལ་བྱེད་ཤེས་པ་དང་
གཞལ་བྱ་དག་དོན་དམ་པར་མ་བྱ་བ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་མངོན་

@179A ལྟོ། །སྤུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་སྤང་བྱ་དེ་དག་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྤང་གཉིན་སྐྱེ་འགག་གི་རིམ་པ་མི་
འཐད་དེ། དབྲ་སྟོབས་ལྡན་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་ལྡན་དགོས་པ་ལྟར། དེ་ལ་

སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་དང་པོར་རིམ་གྱིས་འགག་ན། གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ནི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་འཐད་ལ། དབྱ་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་
ལྡན་མི་དགོས་པ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་རྩང་དུ་འི་རྩང་དུ་ལ་སོགས་

པ་འགག་པ་ལ་གཉིན་པོ་ཡང་རྩང་དུ་འི་རྩང་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་སྒྲོམ་སྤངས་རྩང་དུ་འི་རྩང་དུ་མཐར་འགག་ན། སྒྲོམ་ལམ་རྩང་དུ་འི་རྩང་དུ་ཡང་མཐར་སྐྱེ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཡང་
ན་གཉིན་པོ་ཆེ་རིམ་ནས་སྐྱེ་བ་འཐད་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྩང་ཕྱི་རིམ་ནས་

འགག་པར་རིགས་སོ་ཞེས་ཚུད་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལྟར། སྤང་གཉིན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན། སྤང་གཉིན་གྱི་
རིམ་པ་མི་འཐད་པར་ཚུད་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བའི་ཚུད་པ་འོ། །རྫོགས་

པའི་སངས་རྒྱུས་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་བ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་གི་
གཉིན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་གཉིན་དོན་དམ་པར་མ་

གྲུབ་ཀྱང་སྤང་གཉིན་གྱི་རིམ་པ་འཐད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་ལའད་མ་ཐག་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དག་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པས་སྟོང་
བར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བྱ་

@179B འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྩོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་ནོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འཛོམ་

བ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཇི་སྐད་ལའད་པའི་སྤང་བྱ་འགག་རིམ་དང་། གཉིན་པོ་སྐྱེ་རིམ་དེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཇི་སྐད་ལའད་པའི་གྲུན་ཀ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་
མ་རགས་པ་སེལ་བ་ལ་ཡུན་རིང་པོར་འབད་མི་དགོས་ལ། གོས་ལ་ཆགས་པའི་

དྲི་མ་ཕྱ་མོ་བསལ་བ་ལ་བཙོ་བླག་མཁན་ཆེ་ཐང་དུ་འབད་པའི་དཔེས་གྲུན་ཀ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་གཉིན་གྱི་རིམ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པའི་མན་ངག་གི་བརྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བའི་འགྲེལ་

པའི་རྣམ་པའད་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའི་བཤད་པོ། ། །གསུམ་པ་ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་དགོད་
པས་མཚམས་སྦྱར། ལེན་འཁྱེད་བཤད་པ་དང་།

སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞི་མི་རྟག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པས་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་

ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྐབས་གསུམ་པ་འདིར་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་གཞི་ཤེས་དེ་གང་ཡིན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྐྱེམ་པར་
བྱ་བ་དེའམ། འོན་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོགས་གྱིས་རྣམ་

@180A ༄༄༅། །མཁའ་གྱི་རྒྱུ་འོག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པར་བཤད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དེའམ། འོན་ཏེ་གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་
གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་སུ་ཐ་སྦྱད་བྱས་པ་ཡིན་ཞེན། ཕྱི་མ་མ་ཡིན་

པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འབྱུང་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་གོ་ལས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་སྟོན་མོད་ཀྱི། བཤད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤར་བུང་
སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པའི་

ལམ་དུ་བསྟན་པ་ན། མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལག་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་སྟུང་པ་ལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྤྱིང་རྒྱུ་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །ཞེས་མི་ཏྲག་
སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་དུ་གསུངས་ཤིང་།

དེ་ཉིད་རྒྱས་བཤད་འདིར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བཤད་པ་མ་ཡིན་
ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཅེ་

ན། དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོམ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་མི་དམིགས་
པར་བསྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་

བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་པ་ལྟ་བུ་ལྟོས་པ་ལྟོས་པ་བྱུང་། ཞེས་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། འདི་བས་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་འཕངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིན་ཏུ་བཤད་པར་བརྩེང་ངོ། ཞེས་

@180B གསུངས་པས། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་ན། བྱིད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་སྐུ་མཆོད་ལ་སྒྲིག་དུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་རྟག་སྐུ་གསུམ་

བསྐྱེད་ལ་སོགས་སྒྲིས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ལ་རག་ལས་པས་སོ། འདིས་ན་ལམ་ཤེས་ལ་སྒྲིག་དུ་གཞི་ཤེས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པས་ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ། སྒྲིག་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ལུ་ལ་སོགས་པ་མཛད་ལ། དེ་

ཡང་སྐུ་མཆོད་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའོ་རང་བཞིན་འཆད་པ་ན། གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱུང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོས་འཕངས་ཤང་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་འདིར་རྩ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་
འཆད་པ་ཡིན་ནོ། གཞིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་

གྱི་མཚུག་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཉེ་རང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་
བསྐྱབ་པ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷ་བ་དང་།

འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་པས་རྩ་ཆོག་འདི་ཉེ་རིང་གི་ལམ་དུ་བཤད་ནས། འོག་མས་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་བཤད་དོ། །གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་འདོད་དེ། ཏུས་

གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་མེད་པས་ཉན་རང་ལ་རིང་བར་བསྟན་
ཏོ། །རྩལ་རོལ་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་པ་རོལ་ཞིབའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་མན་

@181A ༄། །ཏི། མཐའ་དེ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དེ་དག་གི་བར་ན་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱིད་ཞིའི་མཐའ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་དབྱས་ལ་གནས་མོད་ཀྱི། འདིས་ནི་དེ་དག་གི་བར་

དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པའོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ལྷམས་ཀྱི་ཤེར་སྤྱན་ནི་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ལྷ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། །གཉིས་ཀའི་བར་ན་ཡང་མི་
གནས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་

བསྟན་སྤིང་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་ལམ་དང་། ལྷགས་བསྟན་ཉན་རང་ལམ་དེ་དག་དང་བུལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལྷམས་ཀྱི་རྒྱུད་

ལ་ཉི་བར་གྱུར་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་ལྷམས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ལྷམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །ལམ་ཤེར་སྤྱན་འདི་ལ་མི་རྟག་སོགས་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ལག་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་ལྷ་རོལ་གྱི་
མཐའ་འཁོར་བས་བསྟན་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རྒྱན་

རིང་པོར་མཚམས་སྐྱོར་བའི་རྟག་པའི་མཐའ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འཛུམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བླགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩི་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
ཀྱིས་པ་རོལ་གྱི་མཐའ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་

@181B ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲངས་ནས་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་

པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དང་དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་ཅིང་། སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་དེ་
དག་གི་བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པས་སོ། །སྐྱབས་འདིར་ཁ་

ཅིག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཆད་པ་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒོའི་འཇུག་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིབ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་གསལ་
ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་

བའི་སྒྲོན་མཐོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་སྒྲོན་དོན་དམ་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཚུལ་རེལ་ནི་སོ་སོ་སྒྲིབ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། ཚུར་ངོས་ན་ཡོད་གྱི།
འཁོར་བ་ཆད་པའི་པར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །རྟག་མཐའ་ཡང་ལས་

ཉོན་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྒྱར་ནས། རྒྱན་རིང་པོར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།རྟག་དངོས་གྱི་མཐའ་ནི་མིན་ནོ། །ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ཆད་པར་མ་ཟད། སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲོན་
ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲིབ་ཆད་པས་ཐོབ་པའི་སྤང་འདས་སོ། །སྒྲ་

མ་ལོ་ཙམ་བ་ཆེན་པོ་ནི་གཞི་ཤེས་གྱི་གཙོ་བོ་ཉོན་རང་གི་ཡིན་ཡང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་འདིར་
བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པར་བསྒྲུད་ཅིང་། དེ་

@182A ལྟོ། །ཉིད་ལམ་གསུམ་ག་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་པ་ཡིན་ལ། ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྤར་མཐོང་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་མི་རྟག་སོགས་ཤེས་པར་བཤད་པ་ནི། ལམ་ཤེས་

གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་འདིས་སྤྱིང་རྗེའི་བྱང་པར་བསྟན་པར་བཞེད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ལ། གཞི་ཤེས་སྐྱེ་དུས་སོགས་
ནི་འཐད་པར་དགའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་ཞི་ཤེས་སྐྱབས་འདིར་མ་བསྟན་

པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་སྐྱབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཉིད་གྱི་སྐྱབས་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པས་སོ། །སྐྱབས་འོག་མ་ཁ་ཅིག་དུ་དངོས་སུ་
ཡང་བསྟན་པས། འགྲེལ་ཆེན་དུ། ལ་ལར་ལྷོག་པའི་སྒྲོན་ས་དང་། ལ་ལར་

རྗེས་འགྲོའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་རིང་བར་གྱུར་པས་གནས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་ཞིའི་མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་དུས་གསུམ་མཉམ་

པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་ཆོ་བའི་རྩལ་དུ་རང་གིས་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་གཞུགས་བརྟན་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་
ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་

དངོས་པོ་ཙམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མ་ཟད། སྤིང་ཆེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་
སྤིང་བརྩེ་བ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་གནས་

@182B པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཆད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་སྤིད་པར་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྒྲུང་བྱར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེར་ཐལ། སྤིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་པ་ཐོབ་
འདོད་ཅིང་། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་ཀྱང་། སྤིད་པར་སྐྱེ་བ་སྒྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་

འདས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བུལ་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྒྲ་མ་གཉིས་གོ་ལྟོག་ནས་སྟོར་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་པར་
ཆེ་ཉིད་གྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་རི་ལྗར་ན་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་རིང་བ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དུས་

གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ནི་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དེ་
ཡང་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་ལུང་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་སྟོང་ནི་སྟོང་བར་བཞེད། །ཅེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་

ཡིན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ན། ལུང་དེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་ཉན་རང་འཕགས་པ་
རྣམས་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་

@183A ༄། །ངག་གིས་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པས་ལུང་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གི་བྱུང་བ་བསྟན་ཡང་། ཉན་རང་རྣམས་ལ་རྟོགས་པ་དེ་མེད་པའི་སྟོན་སྣེ་ལན་
མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཉན་རང་

འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་སྟོང་ལ་རིང་བསྟེ་གཞི་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་མར་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་དགོ་

བཤེས་དང་བུལ་ཞིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཐབས་མི་མཁས་
པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེས་པར་བབྱིད་ན།

ཤེར་ཕྱིན་འདི་འདོར་བར་འགྱུར་རིང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་སྟོང་ལ་ཡང་དག་ཉི་བཉིད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་འབྲས་
ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས་ཟིན་པས་སོ། །མདོ་

ནི། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་། ལེགས་པར་མཐར་ཐུང་བའི་བར་ན་ངོ་མཚར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་
བའི་ཡུམ་རིང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དངོས་

པོའི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་
པས་སོ། །དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པར་

@183B ཟད་ཀྱི། བདག་མེད་པ་མོ་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྲུལ་པའི་རྟ་
སྒྲུང་གི་དངོས་པོ་སྒྲུང་བ་ལ་སྒྲུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པས་རྟ་སྒྲུང་

གི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟ་སྒྲུང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་རྟོགས་ཤིང་མི་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པའི་རྩྭ་པ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་

ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་རིང་དུ་མཉེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་མ་ཟིན་པས་དངོས་པོ་ལ་མཚན་མར་ཞེན་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལས་རིང་བར་བསྟན་པས་
སོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་འདི་ཡང་དག་

པར་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དུས་

གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲ་མ་དེར་ཐལ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འབྲུལ་པའི་མཚན་མ་

བསལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡང་དག་པར་མགྲ་བར་བྱས་པའི་མན་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་

@184A ༄། །ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉི་རིང་གི་བྱང་པར་འཐད་དེ། ཉན་རང་ཡུམ་སྒྲོམ་པའི་ཐབས་མཁས་པ་མ་ཡིན་པས་ནི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་མི་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཉན་ཐོས་གནས་སྐབས་རིགས་ངེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རང་རང་གི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས། འབད་པས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབས་ན། སྔ་མ་སྔ་
ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་རིང་དུ་དགོས་པར་ཤེས་པར་

བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འབད་པས་བསྐྱབས་ན་ཆོ་གསུམ་ལ་འཐོབ་ལ། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་བདུན་པ་སོགས་ནས་འཇུག་པས་ཅིག་ཤོས་ལས་ཆེས་ཤིན་དུ་སྔ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་དུས་ཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྦྱར་དུ་སངས་

རྒྱ་བར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་རིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལམ་མཐོན་པོ་ནས་འཇུག་པ་ཡང་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་སྦྱར་ཡང་།
སྔར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཙོ་བོར་གཞིལ་བ་གོམས་པར་མ་

བྱས་ཤིང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་ཞི་བདེའི་ཕན་ཡོན་སེམས་པའི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་པས་དབྲ་བཙོམ་པ་ཐོབ་ནས། བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་
ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ལ། སངས་

ཀྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་སད་པར་བྱས་པ་ན་ཡང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་། ཡུན་རིང་
པོའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་

@184B པར་རྟོགས་ཀྱང་། སྔོན་གོམས་པའི་ཤུགས་གྱིས་དེའི་ངང་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་དེ་ལས་ཆེས་བྱལ་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པ་ཡང་གཤོད་བརྩམ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་

ལ་ཉི་རིང་གི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་དེ་ལ་ལྟས་ནས་སྒྱུར་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ། གཞི་ལམ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉིན་དང་། འབྲས་བུ་ལ་
མཆོན་འཛིན་གྱི་སྤང་གཉིན་དང་། མཇུག་བསྟུ་པའོ། །དང་

པོ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། གཉན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རིང་བར་འགྱུར་བའི། སྐབ་པར་བྱེད་པ་
སྤིང་རྗེ་བྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་

བཅིངས་པ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གཞི་ཤེས་བྱའི་ལྷ་བས་བསྐྱས་པ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་

སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཇི་སྟེད་པས་བསྐྱས་པ་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ལམ་སྟོན་སོགས་ཀྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་སྟོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་ནི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་དེའི་ལམ་གྱི་

གོལ་ས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། འདས་བྱའི་ཤེར་ཕྱིན་སྐྱབ་པའི་རིང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོད་ན་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སྟོད་པའི་བར་གྱི་འདུ་ཤེས་ནི་ཆགས་

@185A ༄། །པའོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་མི་འོང་བའི་ཆོག་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱིས་
བོན་འཛོམས་མ་རྟུས་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། ཞན་

ཡུལ་ལ་འབྱུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སློང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཇིན། །ཅིས་བཤད་པས་སྒྲ་བ་པོ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡོད་ན། ཅུ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་

བས་སོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་དོན་འདྲར་རུང་འཇིན་པའི་རྟོག་བྲལ་མིན་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡིན་ན་ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟར་ཐར་པའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་
བས་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་

ལ་སྐྱར་པ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །ཆོག་ལ་འཆེལ་བ་ཁ་ཅིག་འདིའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བར་གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་སོ་སྒྲེ་བོའི་རྒྱད་གྱི་ཟག་པ་དང་

བཅས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཉིད་གྱིས་བཅིངས་བཞིན་
དུ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་

སོགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། དཔལ་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲིག་བསྐྱེལ་ལ་
ཆོས་བཟོད་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བུའི་

@185B གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་སྤང་བུའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་
གོལ་ས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་

སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་དེའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་བརྒྱུང་
བའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་

ཕྱོག་ཕྱོགས་བརྒྱུང་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡང་གཞི་དང་ལམ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྟགས་པ་ན། བདེན་
པར་ཞན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཏེ། སྤང་ཆོས་ཀྱི་གནས་

ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཐབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྒྲོས་ནས་རིང་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པ་སྤང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ངར་འཛིན་མེད་པ་ལ་རང་གནས་པས་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞི་ལམ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རང་བཞན་གྱི་ལམ་ལ་མཚན་མར་མི་འགྱུར།
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།

@186A ༄༄༅། །རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལམ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་ཆགས་པ་དེའི་དངོས་
གཉིན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལམ་དང་གཞི་ལ་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་རང་གནས་པ་དང་གཞན་སྦྱོར་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི། ལམ་ཉི་བ་
ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་

མངོན་སུམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་སྤྲ་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་དེ་དོན་འབྲེལ། །གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བུ་
ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་

དང་། འཕྲོས་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྤྲ་མོ་བཅེངས་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིན་ཏེ། གོལ་

ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚན་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བ་ནས་ཕྱག་འཆལ་

བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉན་པོའི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་
པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་སྒྲོན་དང་བྲལ་

@186B བའི་གཉན་པོ་མ་ཡིན་པས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །གཉན་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་ཤུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བཅིངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་

པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྤྱིང་བྱེད་གཉན་པོའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངྷི་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་
ནི་ཟབ་པ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཆོས་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཟབ་བོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་ཅས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་
བྱུང་པའི་སྐྱབས་སུ་དམིགས་པ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་

ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཟབ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་སྟོང་བས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། འོན་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་

ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡི་ཉེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་
ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མདོ་ནི། དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་

@187A ༄། །པའི་མཐོང་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རོ་གཅིག་པར་ཐལ།
གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

གྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་རོ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པ་ངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ། ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་བ་ནི། ཡང་ཞེས་སོ། །

ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་གྱི། གཞུགས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་

པ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱེད་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡུམ་ནི་སྤྲུལ་གྲང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་ངས། རྣམ་པ་མ་ཤེ། མདོན་པར་སང་མ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །གཉིས་

པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་
བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན། ཕྱི་མ་

དེར་ཐལ། གཞུང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྐད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ཚད་མས་བསལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་དྲི་བ་ནི།
ཡང་ཞེས་སོ། །ལན་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི།

@187B དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐ་སྐད་པའི་སྒོས་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་
རྫོབ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། མདོ་

ནི་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡུམ་ནི་སྤྲུལ་གྲང་མ་ཤེས་ཏེ། གཞུགས་དང་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ནི། དེ་ནི་
ཆོས་ཅན། ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མས་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཉིད་

ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་པ་ལས་འདས་པ་ཉིད་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེར་ཐལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཤིང་གནས་ལུགས་ཀྱི་

དོན་ཡིན་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་པས་སོ། །གསུམ་པ་མཐུག་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཀུན་ཤེས་ཉིད་
གྱི་ལུགས་ལ་སྟེ་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་པ་དང་། གཉིན་

པོའི་ཕྱོགས་དག་གི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་མདོ་ལས། ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་
བདེན་འཛིན་དངོས་སུ་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་མོད་གྱི། འདིར་གཞི་ཤེས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྟོང་ཇི་བྱེད་པར་ཅན་དང་། སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པའི་དབང་གིས་གཉིས་

@188A ༄༄༅། །སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་ཐ་སྐད་གོང་འོག་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་
གྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་

རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཟིན་ངེས་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །མི་མཐུན་
ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་།

བྱར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རིགས་ངེས་པ་ལམ་དེ་ནས་བྲིད་ན། སྤར་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་གོགས་དང་ལམ་གོལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མི་ཤེས་པ་ཁ་
ཅིག །ཉན་རང་གི་ལམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱ་བའི་གོགས་སུ་

འཛིན་པ་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོགས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་མཛད་པར་ཉུ་ཞིག་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་

མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་
པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་

གྱི་སྒྲོར་བ་ལ། སྒྲོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་ནི། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོར་བ་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་
དབྱེ་བ་བཞི། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་གསུམ། བྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་གཉིས།

@188B ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔའི་སྒྲོན་ས་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་པ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། དོན་དམ་པ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་
གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་། བྱེད་ཆོས་

མི་རྟག་སོགས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་། རབ་དུ་རྫོགས་པ་དེ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོད་པ་བཀག་པ་དང་། དན་དམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པར་ཆགས་པ་
མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོད་པ་བཀག་

པས་སྒྲོར་བ་དང་། བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་མི་སྒྲོད་ན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་དོ་ཞེས་དང་། དེ་
ཡང་གལ་ཏེ་གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་

བྱ་བར་མི་སྤྱོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། གཟུགས་རྫོགས་པའམ་མ་རྫོགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྤྱོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་
དང་། དེ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ལ་ཉེ་གཟུགས་

ཆགས་པའམ་མ་ཆགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྤྱོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་སོ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་སྤྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱ་བ་འབྲས་བྱ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་མི་
འགྱུར་བ་དང་། བྱེད་པོ་མིན་པ་དང་། བྱ་དཀའ་

ནམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་། ལས་བྱ་དཀའ་བའོ། །མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་པ་ན་སེམས་ཉུང་པ་དང་གཡེང་བར་མི་འགྱུར་

@189A ༄༄༅། །པ་དང་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་དང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་སྤྱར་མི་ལྟོག་པ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་
ཆ་འཛུལ་བ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་བར་སྤྱང་ལ་འདེགས་

པར་འཆལ་བའོ་ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འཆལ་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་མཁའ་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འཆལ་བ་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །བྱེད་པའི་

སློན་ས་གཉིས་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བསྐྱོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སློན་ས་བསྐྱལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་པན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་སློན་ས་གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་
གང་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དགོ་སྤོང་གཞན་ཞིག་འདི་སྒྲུལ་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་ལ་ཆོས་གང་ལ་སྐྱེ་བའམ་འགག་པ་ཡང་མེད་ལ་རྩལ་བྱིས་ས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་གདགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ་སྒྲུལ་མོ་ཞེས་དང་། ཀོ་བོ་ཤི་ཀ་

དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་པ་རྣམས་བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྲ་བར་གང་སེམས་པ་དེ་ནི་བསམས་པ་ལྟར་མི་གྲུབ་ཅིང་དུབ་པའི་སྐྱལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
སློན་ས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྤྲང་བ་རྣམས་པ་

འདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལོ། །མདོ་ནི། གང་གི་ཆོ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ལྟོ་མ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་མི་ལམ་གྱིས་ལྟོ་མ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་མི་ལམ་ལྟོ་མ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྒྲུལ་པའི་བར་དུ་ལྟོ་མ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་

@189B དེའི་ཆོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་ཡངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
དངོས་བསྟན་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུར་བའི་ཡུལ་དེ་དང་དེ་

ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པའི་སྒྲུར་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྩ་ཡོད་དེ། གཞིའི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ནས་སྒྲུང་བ་རྣམ་པ་བདུན་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་བསལ་བའི་སྒོ་ནས་
ཕྱེ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞེ་ན། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་

ཡོད་དེ། བྱུང་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་དང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་སོ་སོར་མ་
རྟོགས་པ་དག་རྟོགས་པ་ཉིད་དང་། ཇི་སྟངས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་གསུམ་

དང་། ཇི་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་དོན་དམ་པར་ཆགས་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་
དུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མཐུན་སྟོགས་སྟོང་རྣམས་ཤིང་།

ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟོན་དུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
བ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལས་སུ་བྱ་བ་ཤིང་ཕྱིན་དོན་དམ་པར་འཕེལ་

འགྲིབ་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རྟོགས་པ་དང་། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དམ་པར་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མ་དམིགས་

@190A ༄། །ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུའི་སྒྲོར་བར་རྟོགས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་དོན་
དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་

འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་རྟགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་

བྱ་ཐོབ་པས་མི་སྒྲོང་བ་ཉིད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕན་ཡོན་བྱེད་པར་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གཞན་ཁོ་ན་ལ་རག་མ་ལས་ཤང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དག། བསྐྱེད་སྐྱོབ་སོགས་རང་གིས་
རྟུལ་པས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འགོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྗེ་ལམ་བཞིན། ཆོས་སྤྱི་
མ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་མཉམ་དུ་ཆོག་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་སྤྱི་མ་བཞིན། བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་བའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་ག་རྒྱ་བཞིན། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་བརྟན་བཞིན། བག་ཆགས་
འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འཕྲོས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། བདེན་པར་བྱལ་པའི་ཉིན་མེད་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་ཟའི་གྲོང་བྱེད་བཞིན། བྱེད་པ་པོ་བདེན་པར་བྱལ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་སྤྱལ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་བདུན་ལ་

@190B བདེན་ཞེན་བཀག་པ་ནི། གཞིའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་སོགས་ལ་བདེན་པར་བྱལ་པ་བཀག་ནས་བསྐྱོམ་ཉུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཤུགས་བརྟན་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ནི། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་རྒྱུ་སྟེ་བདེན་ཞེན་

མ་བཀག་པར་སྐྱོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བར་དངོས་བརྟན་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱོན་ས་བརྟན་པས་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། འདིར་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་

ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མངོན་ཉོགས་དེའི་རྒྱ་མི་རྟག་སོགས་བདུ་རྟུག་གི་ནམ་པ་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གཞི་བདེན་སྟོང་
དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་སྐྱོམ་པའི་སྟོང་

པ་ཉིད་ཀྱི་(RNMA)་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ནི་བཀོལ་ནས་འཆད་པའི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འབྲེལ་རྒྱ་ཡིན་ནོ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དེ་ཉིད་
བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔས་སྒྲོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་བཀའ་ནས་

བསྐྱོམ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱི་ཉན་རང་གི་སྒྲོར་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་མ་བཀའ་པར་བསྐྱོམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་ད་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་མཉེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དེ་ཉིད་གང་གིས་ཟིན་པར་སྐྱོམ་པའི་སྒྲོར་བ་དེའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཞི་
ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་། མཚན་མ་དང་།

@191A ལྟ། །དབྱེ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། གཟུགས་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་
བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བར་རྫོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་

གཟུགས་ལ་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ཅིས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སྒྱུར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་དང་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་།
ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་བདེན་པར་སྒྲོམ་པ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་མི་དམིགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མདོར་བསྟན་དང་། རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་
མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྱུར་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲུག་བསྐྲུལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཇེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཇེས་སུ་ཤེས་
པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་འདི་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་

ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདེའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འདེའ་བྱེད་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཏྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་ཞེས་ཏེ།
རྩ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ངི་བ་ནི། བདེན་པའི་ཞེས་སོ། །

@0191B ལན་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། གཞུགས་ཏྟག་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འདེའ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་
དམིགས་ནས། བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་ཏྟགས་

པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལྟོག་པས་དབྱེ་བ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་གྲེལ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་ལྟོག་པས་དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་བསྟན་གྱི་མཐོང་
ལམ་དང་། རྟགས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་

ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཞིའི་དང་པོ་སྟུག་བསྐལ་ཤེས་བཟོད་གྱི་རྣམ་པ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་
པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་

པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་བུལ་བས་སོ། །དེར་ཐལ། །དེན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྟུག་བསུལ་ཤེས་
བཟེད་གྱི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ལྟར་འོག་མ་ཀུན་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་

ཞིང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྟུག་བསུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་སྟུག་
བསུལ་དང་སྟུག་བསུལ་མ་ཡིན་པ་དང་བུལ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །སྟུག་བསུལ་

རོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་བ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་པར་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། སྟུག་བསུལ་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་
ཅན། རོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཆགས་སོགས་

@0192A ༄། །གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་སོགས་གྱི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། བདག་དང་བདག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟུག་

བསྐྱལ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ནས་གཞུགས་ཏུག་ཅས་བྱ་བའམ་མི་ཏུག་ཅས་

བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཇི་སྐད་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཞུས་པས། གཞུགས་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་གོ་ཞེས་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་
སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ཡོངས་སུ་

དག་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ལས་

སྲིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་གསོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སྤངས་

པ་ཡིན་ཏེ། གུན་འབྱུང་བ་དང་གུན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེན་དམ་པར་བྱལ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་
རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་བྱལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བས་སོ། །

@0192B དོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་ལས་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསུང་དུ་
རྟོགས་པ་གུན་འབྱུང་ཤེས་བཞེད་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱང་ནི་ཞེས་སོ། །མདོ་

ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་
པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་བཟུང་དུ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཐ་སྐད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགོག་པ་ཤེས་བཞེད་གྱི་རྣམ་པ་ནི། འགོག་པའི་
བདེན་པའི་དོན་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན།

ཆོག་ཏུ་བཟོད་པས་དོན་དམ་པར་རྒྱད་གཞན་ལ་སྒྲིན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འགོག་པ་དང་འགོག་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མ་འབྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཆོག་ཏུ་བཟོད་པ་
ཅམ་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱད་གཞན་ལ་སྒྲིན་དུ་མེད་དེ་ཞེས་སྒྲུར་

རེ། །དེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་བདེན་པར་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པས་སོ། །རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་འདས་ཤིང་རང་བཞན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་བྱ་མོན་པ་དང་བྱ་

མོས་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ནད་ཐམས་ཅད་མི་སྤྱི་བའི་ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་ཏེ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་མངོན་
སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་

@0193A ༄། །འགོག་པ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོ། །མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ། རམ་མཁའ་བཟོད་དུ་མེད་བའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་
དང་། རམ་མཁའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་

ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་དང་། བཅོམ་
ལྷན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱེམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་

ཞིག་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཛིན་འཆང་གྲིག་ཀུན་རྒྱལ་པར་བབྱིད་རྩལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བབྱིད་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལ་མིག་གི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ལམ་ཤེས་བཟོད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ལམ་བདེན་པས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་

གྲིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་ཆད་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་གྲིས་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་

སུམ་དུ་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཐབས་ལ་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉིན་པོར་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་པར་མ་འབྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཆན་

མ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱི་གནས་ཚུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་བྱབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་

@0193B དོན་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་སྐྱ་གཉིས་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་རྩལ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་འདས་སྤྲེའི་པར་འབྱེན་པ་དང་
ངེས་པར་འབྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསུང་

དུ་ཉོགས་པ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྐྱས་བརྗོད་པ་ལྟར་མི་སྒྲུང་ཞིང་གཉིས་སྒྲུང་ལྟར་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །གོང་མ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུན་དང་མཐུན་པར་

བཤད་པ་ནི། གོ་སྐྱབས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱི། དོན་ནི་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་ཤིང་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བསྟན་པར་གྱུར་ན་དཔྱལ་བ་ལས་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་ནི་ཆོས་གང་སྐྱི་བའམ་འགག་པའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བའམ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའམ་དོར་བ་མེད་ཅིས་དང་། རབ་འབྱེར་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རིན་
པོ་ཆེ་འདི་ལ་ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་གོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་།

རབ་འབྱེར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཕྲོ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཤར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་

བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དེ་ལས་ལྡོག་པ་མི་རྟོག་པ་དང་སྤྱག་བསྡུལ་

@0194A ༄། །ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསུང་བུ་རྟོགས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་འདའ་བར་བྱ་བ་དང་ཤུགས་ལ་བསྐྱན་པའི་མཐོང་
བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཀ་བསྐྱས་
ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། ཆོག་དོན་

དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་སྐབས་འདིར་མ་བསྟན་ནོ། །དགོས་པ་

དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སུ་འགྱུར་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ནི་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ནམ་པ་ཅན་ནི། བྱང་

རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཅམ་དང་། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་མ་མཐོང་ལམ་ལས་དམིགས་གྱིས་
བཀར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཅིའི་

ཕྱིར་ལམ་ཤས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡང་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་

@0194B འདའ་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་ནོ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་
བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པས་

གོ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་

དམིགས་པར་བྱེད་པ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗེད་དོ། ཞེས་བཤད་དེ། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་འདིའི་རིགས་འདྲའི་སྒྱུར་ལམ་ནི། སྐབས་དང་པོར་

བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདེམ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་འདིའི་རིགས་འདྲའི་སྒྲོམ་ལམ་ཉན་རང་རྣམས་ལ་བསྟན་དགོས་ཀྱང་། གོ་སྒྲིབ་སྐབས་སྐབས་འདིར་མ་གསུངས་སོ། །སྐབས་
འདིར་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་

མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། འབྲེལ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཉི་སྒྲུང་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་གོམས་པ་

སྒྱུར་ལེན་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་འདིའི་ཤྱགས་བསྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡང་ཉན་རང་རང་རྒྱུད་ཁོ་ནར་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་

@0195A ༄། །མཐོང་གིས་བསྟན་བ་དང་། བསྟན་ནས་འདེམ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
སྒྲམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལས་

གྲང་འབྲལ་པ་མེད་དོ། །གཞུང་འདིར་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་གསལ་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་སྟུང་།
པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་སྟེ་སྐབས་གཉིས་པར་མཐོང་།

ལམ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་སྟུང་པའོ་ཞེ་ན། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་།
ལམ་ནི་འདའ་བར་བྱ་།

པའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ལ། དེའི་རིགས་འབྲའི་སྒྲོམ་ལམ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གང་ཟག་སུ་ལ་ཡང་འདིར་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བསྟན་པ་ན། དེའི་རིགས་འབྲའི་རྒྱུན་གོམས་པ་ལྟར་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མངོན་དུ་བྱ་
བའི་ལམ་ཤེས་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་མེད།

གཉིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་གཙོད་པའོ། །དེ་འབྲའི་སྒོམ་ལམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་འཁོར་བའི་

@0195B ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བའི་ཆེད་དང་། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་ལམ་དེ་ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་མི་དགོས་བསམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱང་སེམས་སྒོམ་པའི་^(RYGU)དེ་ལ་གཞི་ཤེས་

དེ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་^(CNE)ན་པོའི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པར་ཉི་སྤང་ལས་གསུངས་པའི་དན་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་མཛུག་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ད་ལྟར་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཛུག་བསྟུ་བར་བྱེད་དོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཛུག་སྤྱད་བྱེད་

པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་བསྐྱུས་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཙ་བ་ནི། དེ་ལྟར་
མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་ནས། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་

ཡུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་བར་གྱི་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་སྤྱད་སྟན་པའི་ཆོག་བཅུ་དགུ་པོ་

འདི་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཡུམ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་བསྐྱུ་བའི་ཆོག་འདི་དང་། ཡང་རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་རྣམས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་

@196A ༄༄༅། །སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མདོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཆོག་རྣམ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྤར་མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱས་
པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག་གི་མཇུག་

རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་མཁུན་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་གི་མཛུགས་སྤྱད་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཛུགས། །གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་
མི་རྟག་དང་། རྟག་བསྐལ་ཡིན་མིན་སོགས་སྒྲ་དང་

ལྷན་པ་དང་། རྫོགས་པའི་སྒྲ་དང་ལྷན་པའི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་བཀག་ནས་མཛུགས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པས་ཆོས་ཀྱན་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོའི་མཐའ་གཉིས་བཀག་ནས་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་མཛུགས་བསྟུས་ལ་གསུམ་པས་དོན་གཉིས་

ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་མཁུན་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་སློ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་མཛུགས་བསྟུས་
སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་རྒྱས་པར་

བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་དོན་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་འཛུགས་པའམ། ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ། དེས་
པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ། ཡོངས་སུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའམ།

ངེས་པར་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མིད་དོ། །ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་པའི་ཚིག་འདི་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ནི་གང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་
མཆིས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་

@196B པའི་ཚིག་འདི་དང་། རབ་འབྱོར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པའམ་ལྡོག་པ་མིད་དོ། །ཞེས་སོགས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་སྟུང་པའི་ཚིག་འདི་སྟེ་དེ་ལྟར་ལེན་གསུམ་
གྱི་མཇུག་སྟུང་པའི་ཚིག་དོན་ཆོད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་

པ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲར་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེའི་མཇུག་སྟུང་སྟོན་པའི་མདོའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལེན་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་
གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། གཞུང་མ་

དག་པ་དང་ཕྱད་ནས་དོན་ལེག་པར་བཤད་པའོ། །རྩ་བར་བཤད་པ་དེ་ཡུམ་པར་མ་ལས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་དང་། འདི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་འབྱུང་བའི་གོ་རིམས་དང་མཐུན་པར་བཤད་
པའོ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བའི་རྣམ་པའད་སྤྱིང་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་འབྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་སྟུང་བ་བཞི་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པ་

རྒྱ་འབྲས་དང་། བསྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ། །དང་པོ་ལ། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་དང་། འབྲས་བུ་ཅི་མེད་སྟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཞེད་པས་མཆམས་སྟུང་བ་དང་།
ལེན་འཁྲུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་དུ།

ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གསུམ་ནི་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་
རྣམ་པས་རྣམ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་

@197A ༄༅། །པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཀོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཆམ་ཉིད་པ་ཉིད་དུ་
རྣམ་པར་བཞག་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་

པར་རྟོགས་པ་ནི་སྒྲུབ་བ་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ལ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོགས་དང་གཉིན་པོར་བཞག་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཀུན་དང་མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
དང་། བྱེད་ལས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་སྐབས་

དང་པོ་གསུམ་རྟུ་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་ནས། ཡང་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་བཤད་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། སྒྲུབ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པ་སོ་
སོར་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྐབས་འདིར་

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སོ་རྒྱལ་དང་གཞི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་དང་། རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་བཤད་པས། བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་

མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱེམ་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། མ་ལུས་པ་བསྐྱེམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

@197B མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞུང་སོ་
སོར་གཙོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་ཕྱི་མ་ཉིད་བསྟན་

པས་ཆོག་ཡོད་ཅི་ན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ནི། རྩོམ་སྟོན་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲ་མ་ལ། རྟལ་ས་དང་པོ་གསུམ་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་དང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་

ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། རྟལ་ས་འདིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་བཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྱུར་བས་བསྐྱེམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་
པའི་དགོས་པ་ཡང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟལ་ས་དང་པོ་

གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་དང་བྱ་བའི་ཆེད་དང་། སྐབས་འདིར་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཤེས་ནས་སྐྱོམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པས། ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་
གཞུང་སོ་སོར་གཙོད་པ་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཉལ་པའི་སྐྱོན་

བྱེད་པ་རྣམ་པར་མི་འོད་པའི་ཆོག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་སྒྲོས་སྒྱུན་མེད་པའི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་སྣ་མ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཁུན་གསུམ་བཤད་པ་ནི། མི་
མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་མོའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་པས། གཉེན་པོ་

སྐྱོམ་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་པ་ཞི་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོའི་

@198A ༄༄༅། །རབ་དབྱེ་ཤེས་ནས། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྱུར་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྟན་བའི་སྒྲོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་
པས་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འགྲུབ་སྟེ། མཁུན་གསུམ་

གྲི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྲི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྟན་ནས། འདིར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་དང་། དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྲི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་

ནས། འདིར་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒྲུང་བ་བསྟན་པ་དང་། འདིར་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ། རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་ནས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཅི་རིགས་པ་དང་བུལ་བའི་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་

བརྗོད་ཚུལ་དང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྲིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་གཞུང་ཆོན་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་

གཙོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་ཡིན་པས། དོར་བར་རིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འདིར་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དང་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་ཞེས་པ་རྣམས་ནི། དང་པོ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་མཁྱེན་པ་

གསུམ་བསྐྱེམ་པ་དང་། གོམས་པ་དབང་གྱུར་ཐབ་པ་ལ་ཡང་། མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀ་མ་ལུས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་སྒོ། །དགོས་པར་སྟོན་གྱི། འདིར་བསྟན་པའི་དོན་
རྣམས་གོམས་པ་དབང་གྱུར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་

@198B ལ། སྟར་བཤད་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་བསྟན་པར་མི་བཟང་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཅུང་གཅིག་སྦྱོར་བས་
བསྐྱེམས་ཤིང་། འདིར་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་སྦྱོར་བས་བསྐྱེམ་པ་མ་

ཡིན་པའི་ལམ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟུས་ནས་སྐྱོམ་པའི་དོན་ལ། སྟོན་གྱི་པོད་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཅིག་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་

པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམས་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་བཅས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཕུང་པོ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ལ། བསྟུས་ནས་སྐྱོམ་པའི་དོན་ནི་བདུན་ཅུ་ཅུ་
གཅིག་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་

མེད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པོའི་ངོ་བོ་བདེན་སྟོང་སྟོས་བྲལ་དུ་ཉོགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྟོར་བ་ཞེས་པ་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་།
ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ་སྟོར་བ་བཀག་པ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་ཐར་

པའི་སྟོམ་ཆེན་མེད་དང་། འབྲས་བུ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོན་མེད་གསུམ་དུ་བརྟུས་ནས། རེ་རེ་ལ་སྤྱི་མ་གསུམ་འབྱེད་པ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་ཟབ་པ་དང་། གཏིང་དཔག་
དཀའ་བ་དང་། ཆེད་མེད་པའི་སྟོར་བ་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། དེས་ན་

མཉམ་གཞག་དུ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྟོར་བས། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དུ་བརྟུས་ནས་བསྟོམ་པ་མཁྱེན་གསུམ་བརྟུས་སྟོམ་གྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་ནི་དཔུད་བཟོད་པར་མི་སེམས་ཏེ། མི་རྟག་པ་
དང་སྟུག་བསྐལ་བ་སོགས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་

@199A ༄༄༅། །པ་རྣམས་ཀྱང་། ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་ཇོགས་སྟོར་བའི་རྣམ་པའི་འཛིན་སྤངས་སུ་བྱས་ནས་སྟོམ་མམ། མི་སྟོམ། སྤྱི་མ་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་
གཉིས་ཀར་གྱིས། ཡུང་པོ་རྟག་འཛིན་སོགས་

གྱི་གཉིན་པོར། ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བསྐྱོམ་པར་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་

གྱི་སྒྱུར་བས་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ཤར་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་ན། དེའི་དབྱེ་བ་མི་མཇད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་གྱི་རང་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་བྱེད་

པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱུང་ལ། རྣམ་ཐར་སྐོམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས། དེ་ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བུ་པའི་བར་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་ཉེས་
པ་ཤིན་དུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་

ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་སྒྱུར་ལམ་དོད་ཡན་ཆད་མ་གཏོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཚོགས་ལམ་དུ་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྱུར་ལམ་དོད་དུ་
འཕྲོས་པའི་ས་མཚམས་ཀྱང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་

པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མོས་པ་ཙམ་དུ་བྱུང་དོ། །ཡང་སྐབས་འདིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་བསྟན་གྱི། དང་པོ་གསུམ་དུ་གསལ་བར་མ་བསྟན་པར་
བཞེད་པ་ཡང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། སྐབས་དང་པོར་

@199B སྐུ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གཉིས་པར་ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གསུམ་པར་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྟུས་ནས་སྒོམ་པའི་དོན་
ནི། མཚམས་སྒྱུར་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

ནི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྱུར་བས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྟུ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྒྱུར་བ་སྒྱུའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནས་བབྱུང་སྤེ་རྒྱུད་ལ་སྒྱུ་
བའི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྒྱུར་བའི་ངོ་

བོ་དང་། སྒྱུར་བ་སྒོམ་པའི་སྒྱུན་ཡོན་དང་། སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། མི་མཐུན་སྒྲིགས་མ་ལུས་པའི་གཉིན་པོ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་དང་། བདེན་འཛིན་དངོས་སུ་
འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱུང་པར་ཅན་ངོས་བབྱུང་བའོ། །དང་

པོ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིས་བསྟུས་པའི་གཞི་མི་རྟག་སོགས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་རྣམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དང་དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་

ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། སྐབས་འདིར་གཉིན་པོའི་མཚན་ཉིད། གཉིན་པོར་འཛོག་

པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་རིགས་བསྟུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཉི་མུང་དུ་བྱེ་བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་གི་
གཉིན་པོའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟག་པར་འཛིན་པ་

@200A ཨྲ། །ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས། རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་མ་ཤེས་པས།
གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་

དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཚེད་སྤོང་གི་སྐབས་སུ། གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་བསྐྱས་པས་མཚོན་ནས། མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་སྤྱད་པའི་ལན་བཏབ་པའི་སྐབས་དོན་བོར་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་པོ་མི་རྟག་

པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡུང་པོ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་ཅིག་ཤོས་ལ་དངོས་སུ་གནོད་
པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་མཐའ་

དག་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་ཅི་ལོག་དུ་
ཞུགས་པའི་སྒོ་འདོགས་ཇི་སྟེད་ཀྱི་གཉིན་པོར་དེའི་

དམིགས་རྣམ་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དོན་རྣམ་དང་། ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་བསྒྲོམ་བྱ་གང་ཡིན་
མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལ་ནི། སྟིང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་

དེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྐྱེམ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པ་བསྐྱེམ་བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེམ་པར་ཁས་
མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་

@200B འབྲེལ་བ་ནི། སྐབས་འདིར། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་

པར་བཞག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡུང་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཤེས་པའི་རྣམ་

པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་

པའོ། རྟེན་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ནི། གཉིན་པོའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་རྣམས་སྒྲིབ་བསྟན་ནས་དེ་ནི་བྱད་པར་དུ་བྱེན་ས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། མདོ་ལས། བཙམ་ལྷན་
འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ་ཞེས་མེད་

པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་ཕ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་མ་གཡོ་བའི་རྣམ་པའི་བར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིར་བདུན་བསྟན་ཏེ། བདེན་པ་
དང་པོ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བཞི་བཞི་དང་ལམ་བདེན་ལ་གཞི་ཤེས་

ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་བཙམ་ལྷན་བཞད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་འདི་དག་གིས་ནི་འཁོར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པའི་ཉིས་དམིགས་དང་། སྒྲུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་གདུངས་པའི་ཉིས་དམིགས་
སེམས་པ་སོགས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྟོང་བའི་ཡན་

@201A ཨཱ། །ལག་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པ་བཞི་དང་། གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་
ཀྱིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།

རྩིས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པར་ཤེས་པ་ལས་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱི་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ལམ་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གངས་གྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཤེས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉར་བདུན་ནོ། །མདོ་ལས། ཏྲག་པར་མེད་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དོན་གཞན་གྱི་
བདག་གིས་བདེན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་གིས་མི་

རྩི་བ་དང་བཞི་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། སྟུག་བསྐལ་བདེན་པའི་མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྟུག་
བསྐལ་གྱི་རྒྱ་སྤེད་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང་། གྲུན་

འབྲུང་དོན་དམ་པར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་དང་། སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཏྲོག་དཔྱོད་དོན་དམ་པར་བཟོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཡང་སྤྱིད་གྱི་རྒྱུན་སྤེད་པ་དང་ཆོར་བ་དོན་དམ་པར་མིང་མེད་པ་དང་བཞི་
སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་གིས་གྲུན་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་རིམ་པ་

བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགག་པ་དོན་དམ་པར་འགོ་བ་མེད་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་རབ་ཏུ་ཞི་བརྟེན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་། བྱ་ཚུལ་པའི་ཐར་པ་མི་ཟད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་བྲལ་གྱི་
འགག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོག་གིས་འགོག།

@201B བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་ནི་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོས་
དོན་རྣམ་གྱིས་ཤེས་རྣམ་ཡང་འཕངས་པས། མདོ་ལས་དོན་རྣམ་དང་

ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་བསྟན་གྱི་དོན་རྣམ་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ལེགས་པར་བ། །ག་སྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་དོན་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅེས་གསུང་
དོ། །སྟུག་བསྐྱལ་ཏྲག་པར་མེད་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟུག་བསྐྱལ་མི་ཏྲག་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྐྱལ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་སྟུག་བསྐྱལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་
འདོགས་དེའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྡུ་མ་

རྟགས་སྤྱུ་བྱ་སྟེ། རེ་རེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྐབས་གསུམ་པའི་སྐབས་སྤྱ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྐྱེམ་པར་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། ལམ་བདེན་གྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་

ནི། སྐབས་འདིར་གཞི་ཤེས་གྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གཅིག་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་

པ་དད། མཐོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཡིན་པས་སོ། །གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར། ཤེས་སྤྱི་བ་གྱི་གཉིན་པོ་སྟོན་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
གྱིས་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པས་ཤས་སྤྱི་བ་གཟུང་

@202A ༄༄༅། །རྟོག་གི་གཉིན་པོ་བསྟན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། ཤེས་སྤྱི་བ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་ལམ་
བདེན་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། རང་སངས་རྒྱས་སྟོས་
ཀྱི། རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་འབའ་ཞིག་སྟོན་པའི་

ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་སོ་སོའི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་ཤེས་པར་མ་བྱས་ན། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟོམ་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་སྟོམ་པའི་དགོས་པ་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་ཡོད་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་

བཞེད་པ་འདི་ལ་སྟོན་གྱི་ཐོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བསྟུས་པར་བཞེད་པ་འབྲེལ་པ་མེད་དེ། འདི་རྣམས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལམ་བདེན་གྱིས་
བསྟུས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞི་

ཤེས་སུ་བསྟུས་པ་ལ། དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། དེར་འདུས་པ་དགོས་ན། སྟུག་ཀྱན་གྱི་དོན་རྣམ་བརྒྱུད་ཀྱང་དེར་གཏོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟུང་དགོས་ན་དེ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ།
འོན་ཏེ་འདི་དག་གིས་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་

གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དངོས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་
འགལ་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིན་རྣམ་

@202B པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་མཐའ་དག་སྟོན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་གས་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ལམ་ཡང་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ་
ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུང་པ་ནི་དཔུང་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་རྣམ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན། རྣམ་རྫོགས་སྟེར་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དེ་ལྟ་ན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་

ལས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སྟེར་བའི་སྟོན་མ་བསྟོམས་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟུས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱད་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་
སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་གཏོགས་པས། རྗེ་བཙུན་ནས་

བརྒྱུད་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདམས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངའ་བ་ལ་སྲུན་འབྱིན་ལྟར་སྤང་འཕེན་པ་ནི་ཉ་ཅང་གཟུ་རྒྱུ་མས་ཆེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ། ཉོན་ལྷོ་བ་གྱི་གཉིན་པོ་ལ་གཞིར་དབྱེ་བ་ན། ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལམ་

དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་
འདས་པའི་གྲོང་བྱུང་བྱོད་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཤས་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། དམན་པའི་གནས་སྐབས་ནས་འཕོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་འདུལ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་

@203A ༄། །ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལམ་བདེན་གྱི་རིགས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་། ངས་འབྱིན་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་
དག་གི་དངོས་གྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་པས་སོ། །འདི་དག་ལ་

ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྒོ་འདོགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་བསྐྱབ་པ་སྒྲར་བཞིན་དུ་སྒྲར་བར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཐྱིབ་སྒོར་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་སྒོར་བ་ཡིན་ཡང་། ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་གཉིན་པོའི་རིགས་ཀྱི་

དབྱེ་བ་བསྒོམ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཤེས་ཐྱིབ་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཟག་བཙས་ནི། ལམ་གཉིས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་ལམ་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པས་བསྐྱས་པའི་གཟུང་
བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་

ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཤེས་བྱའི་ཐྱིབ་པའི་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་
སྒྲར་བ་ཙམ་དང་། སྒྲ་བརྟན་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་སྐྱེས་

པ་དང་མིག་ཡོར་བཞིན་དུ་དོན་མ་འགགས་པ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན་དུ་དོན་གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་
ཉོགས་ཤིང་དོན་མེད་བཞིན་དུ་དོན་དུ་སྒྲར་བའི་འབྲུལ་སྒྲར་ཙམ་དུ་

སྒོ་དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ཞེས་པ་ནི། རེ་རེ་ནས་ཀྱང་གཟུང་རྟོག་སྤྱིའི་གཉེན་པོར་གོ་བར་བྱེད་པ་ལོ། །འདིར་བཤད་པའི་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་འདི་རང་རྒྱལ་
རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ན། སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ས་

@203B དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ན། སྤྱིར་ཤེས་མཐོང་གིས་བསྟུས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་
པས། དེའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བསྟན་

པར་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞིན། སྒྲོན་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་གྱི་སྒྲོན་ས་
གོམས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་

པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་དེ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ནི། སྤྱིར་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ལམ་གསུམ་པ་ལ་དུག་ནི་གོ་རིམ་ས་
བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་

པོར་བྱུང་པ་དག་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྟོག་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་

དད་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱུང་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་རོལ་བྱང་བའི་སྒྲོམ་པ་དང་
རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཞེན་པ་སྤང་སྟེ། རིམ་

པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱུང་བ་མེད་པ་དང་། དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
གོས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་གྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་དུ་ཞེན་

@204A ༄། །པའི་རྟོགས་པས་རེ་མྱོང་བའི་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་དང་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་མི་གཡོ་བའི་གཟུང་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་
རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི་དེ་ལྟར་

ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤྱིར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་དུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་
བ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྩ་

ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་དང་འགོག་པའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་མདོ་ལས་བསྐྱགས་པའི་སྤྱིར་
མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ།

ཤེར་སྤྱན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པར་སྤྱན་ནོ་ཞེས་པ་ནས་ཤེར་སྤྱན་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པར་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་སྤྱིར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་
ལ། སྤྱིར་བསྟན། སོ་སོར་བཤད། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་

ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་། ལམ་དང་། སྟུག་བསྐལ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གངས་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། བདུན་དང་།
ལྔ་དང་། བཅུ་དྲུག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་དུ་རྩུད་པར་བྱ་བའི་

ཕྱིར། འདིར་བདེན་བཞིན་གོ་རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུ་ལྷན་ནས་བཤད་པ་དང་། མི་མཐུན་པས་སྒྲིན་ཆགས་སོ་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞིན་གོ་རིམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུ་ལྷན་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིད་དེ། འཁོར་
བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་

@204B ཕྱིགས་ལ་འཆེན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྒྱ་དང་རྒྱུག་བསྐྱེད་འབྱས་བྱུང་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། འཁོར་བ་ལས་ཕྱོག་པའི་རིམ་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱིགས་རྣམ་བྱང་ལ་བཞེན་ནས་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྱས་

བྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་འབྱས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་རྒྱུག་བསྐྱེད་ཐོག་མར་བསྐྱེད་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་

ཆ་རེ་རེ་ནས་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞིན་དང་པོ། ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་གཉིན་གྱི་སྒྲིན་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གོ་རིམ་སྤྱོད་

བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱུའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟུང་མ་འོངས་པ་ལ་སྲིད་པའི་འདུན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཡང་སྲིད་ལ་དགའ་བའི་སྲིད་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ།
འདོད་ཡོན་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བ་དང་། འདོད་ཡོན་དང་མི་འབྲུལ་བར་ཞེན་པའི་རྩྱལ་གྱིས་མི་གནས་པ་དང་། ལུས་ལ་དགའ་བའི་སྤྲད་པ་ཞི་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀླན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤྱང་དང་གཏི་མུག་གི་གཉིན་པོར་

གྲུང་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
རབ་དུ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་

@205A ༄། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞེན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། རྟོན་གང་ཡིན་པ་རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་དུ་

མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་
ནོ། །མངོན་ཞེན་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་གསུམ་

དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སློན་ས་བསྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
བདེན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཐར་པར་གོ་
སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྗེ་ལྟར་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་ཐར་པར་གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་པར་སེམས་ཅན་ཆད་
མེད་པ་ལ་ཐར་པའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་

གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཐ་མི་དད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་ཞེན། རྟགས་སྒྲ་མ་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་ཉན་
རང་གི་ལམ་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་པ་མེད་པར་སྒྲོས་བྲལ་

@205B མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེན། བདེན་པར་རྣམ་པར་

མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚད་མས་གཞལ་དུ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་འབྱེན་པ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ཉན་ཏེ།
གོ་བདེ་བའི་རྩིས་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་གྱི། དོན་ནི་སྒྲ་མ་བདུན་

བཤད་བྱ་དང་། ཕྱི་མ་བདུན་དེ་འཆད་བྱེད་ཡིན་ལ། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ལམ་དང་མིགས་པ་དང་སྐྱབ་པར་སྟོན་པའི་དམ་བཅའ་དང་། རྒྱ་མཚན་གཉིས་གཉིས་བཤད་ལ།
ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམ་བཅའ་ཙམ་བཤད་ནས། རྒྱ་མཚན་

མ་བསྟན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་བཤད་པའི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་པའི་
འཆད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདྲི་བ་དང་།

ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་འདྲི་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟུས་ན། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞེ་ན། ཚད་མེད་པ་ཞེས་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །

@206A ༄༄༅། །གསུམ་པ་སྟུག་བསྔལ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་དང་རྒྱན་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར།
སྟུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་

དོར་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོའི་བདག་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྷ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་

ངོ་བོ་བདེན་པས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འོ། །བཞི་པ་
འགོག་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་འགོག་པའི་རྣམ་

པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བས་བསྐྱུས་པའི་འགོག་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ནང་དང་
ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་

པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་བྲལ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བོན་ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ནས་དོར་པ་མེད་པ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་ཀྱན་

བཏགས་པའི་བདག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་དང་དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་།
འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་དར་བ་མེད་པ་ལ་

@206B བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བའི་བྲལ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲའོམ་པའི་རྣམ་པ་ནི། འགོག་བདེན་གྱི་གྲའོམ་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་

བྱེད་པ་པོར་ཞེན་པ་དགག་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། རྟག་པ་མྱང་འདས་གྱི་གནས་སུ་སྤྲར་མི་ལྟོག་པའི་རྩྭ་ལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེན། ངོས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན།

ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྩྭ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡུལ་དུ་འབྱུལ་
བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་བཏགས་པ་དང་གཟུགས་སུ་རུང་བ་སོགས་

མཚན་ཉིད་དུ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་འབྲུལ་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་དུས་སུ་བདེན་པར་འབྲུལ་པ་རྣམས་དགག་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་

པ་གཅིག་སྟེ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་ཐར་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་བྲལ་བའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ངེས་འབྱུང་དང་།
གང་ངེས་འབྱུང་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག

བའི་ཐར་པ་ཁོ་ན་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། ངེས་འབྱུང་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། མཚན་མཚོན་དང་། དུས་སུ་འབྲུལ་བའི་བདེན་ཞེན་བཀག་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་

@207A ༄། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དུ་འབྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོང་ཕྱིར་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་གང་བྱས་ཀྱང་དོན་འདྲ་བར་མངོན་
ན། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤྱིར་ནི་ཞེས་

སོ། །གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་པ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་

ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ནི། བླན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཚོས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
བླན་པ་ཉིར་བཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། ལུས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་སངས་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
ཤེས་རྣམ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་

གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སུམ་རྩ་རྩ་བ་དུན་དང་། སུམ་རྩ་སོ་བཞི་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་དབྱེ་བ་བྱུང་ཡོད་པར་མདོ་ལས་བཞེད་པས་སོ། །རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡི་ཤེས་ཡིན་ཡང་། སྡེ་ཚན་གྱི་
སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་བཞག་

པའི་ཉེན་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་པ་ལ་སློབ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་རིགས་དབྱེ་བའི་སློབ་ནས་རྣམ་
མཁེན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་མཁེན་ཉིད་

@207B ལ་རིགས་ཀྱི་སློབ་ནས་ཀྱན་མཁེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་ན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ནི་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཁེན་པས་བསྐྱས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྣམ་མཁེན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་སོ། །གསུམ་

པ་འབྲེལ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་སློ་
ནས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དང་། བྱང་

རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དགྲུང་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བརྒྱ་དང་བཅུར་བཞི་དོ། །ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་བཞག་
པའི་ཉེན་ཐ་དད་པའི་སློབ་ནས་ཀྱན་མཁེན་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་མཁྱིལ་ཉིད་ལ་ཀྱན་མཁྱིལ་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱིལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱིལ་པ་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲན་པ་ཉིད་གཞག་སོགས་ཆོགས་

ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁྱིལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་བྱེའོན། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ཆན་བདུན་གྱི་
ལམ་ཙམ་དུ་ཆོས་མཐུན་པས་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བར་ཤེས་པའི་

ཆེད་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བཞག་ལ། གཉིན་པོའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དུག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྟོག་གི་གང་ཟག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ས་
ལམ་ཤེས་སུ་བཞག་གོ། དེས་ན་རྣམ་མཁྱིལ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་འཕགས་

@208A ༄༄༅། །པའི་གང་ཟག་འོག་མ་རྣམས་དང་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཁྱིལ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དང་པོར་ལམ་འོག་མ་གང་གི་གནས་
སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པ་དང་། མཁྱིལ་པ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་

རྒྱུ་མཚན་སོགས་མི་ཤེས་པས་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྤེཾ་ཚན་གསུམ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ཉིན་ཐ་དད་པའི་སྒྲོན་ས་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པའི་
ཆོ། ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་སུ་བཞག་པར་རིགས་པ་

ཡིན་ན་ཡང་། སྐབས་འདིར། བྲན་པ་ཉིར་གཞག་དང་པོར་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པའི་རྩལ་འདི་དག་ནི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་གྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་

དང་། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན་གྱི་དང་པོ་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ལ་

མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྤེཾ་ཚན་བདུན་ནོ། །དང་པོར་ལྷུས་སེམས་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ། བྲན་པ་ཉི་བར་
བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །ལྷུས་མི་གཙང་བ་དང་ཆོང་བ་སྟུག

བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་རྟག་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་སྟོང་བདག་མེད་དང་། བདེན་པས་སྟོང་བ་སྤྱི་འཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བླ་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏོད་པར་

@208B བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ཆོད་ཁོང་དུ་རྒྱད་ནས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལྷན་བླ་
པ་ཉི་བར་བཞག་པས་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལས་ལྷན་འདུ་

བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱད་ནས་དེ་ལ་འབྲལ་འདོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པས་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཆོར་བས་སྟེད་པ་འབྲེན་པར་མཐོང་
ནས། སྟེད་པ་སྟོང་འདོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སེམས་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་

པས་འགག་བདེན་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལས་བདག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པར་རྟོགས་ནས། བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་
འདོད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པས། ལམ་

གྱི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྤང་བྱ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་བསྟེན་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་ལམ་བསྟོམ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་
འདི་དག་དང་པོར་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན། གྲིས་པ་

རྣམས་ལུས་ལ་བདག་གི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཚོར་བ་ལ་བདག་གི་ལོངས་སྟོན་དང་། སེམས་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་
བའི་གཞིར་རྟོག་པས། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་གི་མཚན་

ཉིད་ལུས་མི་གཙང་བ་སོགས་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་། བདེན་པས་སྟོང་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་བྱན་པས་དེ་ལ་ཕྱི་གཅིག་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་དུའི་གནས་སྐབས་ནས་བབྱང་

@209A ༄། །སྟོབས་ལོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྱན་པ་ཉིད་གཞག་འདིར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔས་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་

དང་། ཉན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་མངོན་ཏྲོགས་གྱི་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཆོ། ཉན་ཐོས་གྱི་མངོན་ཏྲོགས་གྱི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་བསྒྲོམས་པས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་

བར་ཤེས་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཏྲོགས་པ་སྟེ། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་ནི། དམ་པ་
ཉེར་གཞག་བཤད་ཟིན་ལ་དེའི་འོག་དུ་རྩོལ་བ་ལས་

བྱུང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་མདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སྤང་གཉིན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པར་
སྟོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡང་དག་སྟོང་བ་

ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་སྟོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགོ་བ་རྣམ་བུར་གི་ཕྱོགས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་

པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་ལས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་བ་སྟོང་ཞིང་མ་སྐྱེས་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྟེ་ལ་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད། འབད་དེ་བཙུན་འགྲུས་རྩོམ།

@209B སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་འདུན་པ་ནི། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གནས་དང་། འབད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། བཙུན་འགྲུས་

རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་ཀྟོད་སེམས་རབ་བྱེད་པའི་གཉིན་པོ་བསྐྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་རྩོམ་པ་སྟེ། གཉིན་པོ་དངོས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། སེམས་ནང་དུ་བྱིང་བ་ན་དེའི་གཉིན་པོར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་སོགས་དང་བར་འགྱུར་བའི་

ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དེ་འཛིན་པར་བྱེད། ཀྟོད་པ་ན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་སོགས་སྟོབ་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས། དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་སྟོང་བ་རྩུས་པར་བྱེད་པར་ཅན་

ཉིད་པ་དང་། དམ་པ་ཉིད་གཞག་སྒོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་དང་སྒྱར་ཡང་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཚོགས་ལམ་རྩུང་བྱ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རྩུ་
འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་

པའི་ལམ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །ཡང་དག་སྤོང་བའི་རྩེས་སུ་དེ་ལ་ཆད་པའི་རྩུ་མཚན་ནི། སྤང་གཉིན་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་སོ། །རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་

པ་རྣམ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉིས་པ་ལྔའི་གཉིན་པོར་འདུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་ལ་རིག་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་ལ་རིག་པ་དང་།
སེམས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྡོན་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒོམ་པའི་སྐྱེས་

@210A ༄། །ཐོབ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་ལ་རིག་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅི་གཅིག་པ་རིག་པ་
སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་

རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ནི། འདུན་པ། ཚུལ་བ། དད་པ། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ། དན་པ། ཤེས་བཞིན། སེམས་པ། བཏང་སྟོམས་སོ། །ཉིས་པ་ལྔ་ལས་དང་པོར་
བསྟོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ལེ་ལོ་ཡིན་པས།

དེ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཉིན་པོ་དངོས་ནི་ཚུལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གནས་འདུན་པ་དང་། འདུན་པའི་རྒྱ་དད་པ་དང་། ཚུལ་བའི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོམ་པའི་སྦྱོར་བའི་
ཆོ་གདམས་ངག་བརྗེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉིན་པོར་

དན་པ་དང་། དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་ན། བྱིང་གློད་ཉེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉིན་པོར་གཙོ་བོ་དན་པ་ཡིན་མོད་གྱི། བྱིང་གློད་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བྱིང་གློད་བྱང་ན། གཉིན་པོ་འདུ་མི་
བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉིན་པོར་སེམས་པ་དང་།

ཚུལ་བ་བསྟོམ་མི་དགོས་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ན། འདུ་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་གཉིན་པོར་ཚུལ་མེད་ཏུ་འཇོག་པའི་བཏང་སྟོམས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་དག་
རྩ་འཁུལ་འབྲུག་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། རྩ་འཁུལ་གྱི་རྟེན་

པའོ། །འདི་ཡང་ལམ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་དང་སྒྱུར་ཡང་། ཚོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་འགན་སྒྲུབ་ནས་གྲང་
གྲུབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྟ་ནི། ལྷ་

@210B འཕྲུལ་གྱི་ཀླང་པའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྒྱུར་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ལྟ་ནི། །རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་
སྒྱུང་བ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དྲོ་བ་དང་

ཅི་མེད་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བས་སོ། །དྲོ་བ་དང་ཅི་མེད་ངེ་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། ལྷང་དོར་བྱེད་པར་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་།
དམིགས་རྣམ་མ་བཞེད་པའི་བླན་པ་དང་། སེམས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་

འཛིན་དང་། བདེན་པའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གཞན་རྣམས་འོག་ཏུ་བཞག་པར་བྱའོ། །ལྷ་པ་སྟོབས་གྱི་རྣམ་པ་ནི། དབང་
པོའི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ལམ་

ལ་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟའོ། །རིམ་པ་དེ་ལྟངས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབང་པོ་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འབྱུང་བས་
སོ། །བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཚན་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དད་སོགས་ལྟ་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། དེ་ཡང་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། བདེན་པ་སྤྱད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཟོན་འབྱུང་དང་། བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་མ་བཞེད་པའི་དྲན་པ་དང་། སེམས་ཅི་
གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བདེན་པའི་རྣམས་སོ་སོར་འབྱེད་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ལྟའོ། །ལྟ་པོ་འདི་ལང་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བདག་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྤྲ་མ་དང་བྱད་པར་ནི། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བཞེད་
ངས་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་དང་། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་རྣམས་

@211A ༄། །སྐབས་འདིར་མངོན་གྱུར་མགོ་མོན་པས། དད་པ་སོགས་མི་སྒྲིམ་པའི་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། མ་དད་པ་སོགས་མངོན་གྱུར་ཤེས་ཆར་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དྲོད་
ཅིའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ། མི་

མཐུན་ཕྱོགས་མི་འབྱུང་ཡང་རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལན་དུ་མ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའོ། །དུག་པ་བྱང་རྩབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ནི། དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཀྱི་འོག་ཏུ་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་རྩབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་

བདུན་མོ། །འིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དབང་པོ་དང་སོབས་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ལ་བྱང་རྩབ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་
སོ། །དེ་ཡང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་

བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རིས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་
བརྩོན་འགྲུས་དང་། ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཕན་ཡོན་

གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་། གནས་དང་། ངོ་བོའི་ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་རྩབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་
ཡང་དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་རྩབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་

ལ་དམིགས་ནས། དེས་དབེན་པ་ཚོལ་ཞིང་། དུན་པ་མི་བཟྱེད་པར་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཚོལ་ཞིང་གནས། འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས། སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པར་བྱེད་

@211B པའི་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་བསྐྱོམ་པ་ཚོལ་ཞིང་དུན་པ་མི་བཟྱེད་པར་གནས་པ་སྟེ། ལྷག་མ་དུག་ལ་ཡང་སྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་
སྒོ་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་

ཅན་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཡན་ལག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདིར་ནི་གཙོ་བོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའོ། །བདུན་པ་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་བཤད་

ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བདེན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གསར་དུ་མཐོང་བ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྐྱོམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ཡང་མཉམ་

གཞག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཉིང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པའི་ལ་བ་དང་། རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཀྱན་ནས་སྟོང་བ་ཡང་དག་པའི་
རྟོག་པ་དང་། རང་གིས་རི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་།

ངག་གི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངག་དང་། སྟོག་གཙོད་སྟོང་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཚུལ་འཆོས་དང་། ཁ་གསག་སོགས་སྟོང་བ་ལུས་
ངག་གི་ལས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་དང་། སྒོམ་

སྤངས་སྟོང་བའི་གཉིན་པོ་ལ་རྩོལ་བ་ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མ་བཟོད་པའི་ཡང་དག་པའི་བྲན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་
སོགས་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བསྒོམ་པ་ཡང་དག་

@212A ལྷ། །པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གོ །ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་དང་། གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་བཞིར་

འདུས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་
བཞག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་

པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གནས་སྐབས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་
རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྟུག་གི་དང་པོ། གཉིན་པོའི་ལམ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་རྟུག་ལས་
གཉིན་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་

པ་གསུམ་དེ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉིན་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་བདག་མིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པ་དང་བདག་མིད་
པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་

དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་དང་དོན་གཞན་གྱི་བདག་མིད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བས་བྱས་པའི་དངོས་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་
རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་བརྒྱད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡོ་

@212B ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གཉིས་པ་སྟེ། བདག་ལྟ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་མཚན་མ་འཛིན་པ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དངོས་གྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྤྱག་བསྐུལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་བ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་བའི་

བདེན་པའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་ལ་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྒོ་ན་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའི་ལམ་བདེན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་ཡང་། འདིའི་རིགས་ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཡོད་མོད་གྱི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྗེས་པར་
སྒོ་མ་པའི་ཆེད་དུ་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱུས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱལ་པའི་ལམ་ནི། སྐྱལ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། སྐྱལ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་

པ་གཅིག་སྟེ། གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདྲ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་ནས་གཟུགས་ཆེ་
ཆུང་བཟང་ངན་སོགས་གང་དང་གང་དུ་སྐྱལ་པར་འདོད་པ་དེ་

དང་དེར་མོས་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མིང་བཞིའི་ཡུང་པོ་ཙམ་གྱི་འདྲ་ཤེས་བཞག་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱལ་ནས་བལྟ་འོ་ཞེས་བྱ་

@213A ༄། །བ་ཇི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྐྱལ་མི་རྩས་པའི་སྐྱལ་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོར་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་ནམ། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་
ནས་གཟུགས་སྐྱལ་པ་སྐྱལ་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། གཟུགས་

མི་སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་ལ་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་མི་དགའ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་གཟུགས་སྤྱག་མི་སྤྱག་པན་ཚུན་སྟོས་པ་དང་། པན་ཚུན་བདག་གཅིག་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
པར་གོམས་པར་བྱས་ནས། སྤྱག་མི་སྤྱག་སྟོས་

མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་པའི་འདུ་ཤེས་བསལ་ནས། མཐར་གཟུགས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པར་རོ་གཅིག་དུ་མོས་པར་བྱེད་པ་སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོེ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་

རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འཕགས་པ་རྣམས་འདི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ་གནས་
པས། འདི་གཉིས་ལ་མདོ་ལས། ལུས་ཀྱིས་མངོན་

སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི་གཞན་ལ་མ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་མཐོང་ཆེས་བདེ་གནས་ཀྱི་ལམ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ཆོ་འདི་ལ་ལུས་སེམས་བདེ་བར་གནས་
པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་འོ། །

གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །ཐར་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐར་པ་དང་རང་སའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱད་པར་མཐུན་
པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཟུགས་མེད་

@213B ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ཡོད་དེ། རངས་སའི་རོ་ཕྱོང་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་དངོས་གཞིས་བསྐྱས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་

དངོས་སྤྱ་རང་ཉིད་ཆོ་དེ་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རྣམ་སྒྲིན་ནམ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་

སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སྤྱ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཞི་བས་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་
གྱི་རང་བཞིན་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་

རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་སྟེ། འདྲུལ་ཤིང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །བཞི་བ་འཇིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ལོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། འགོག་

པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་དང་། འགོག་སྟོམས་འདས་ལམ་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་

@214A གྲུ་། །འདས་པའི་ལམ་དུ་བཞག་གོ། །མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་ཅེས་བྱའི། ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་

ཐོད་གྲུ་ཡང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་གོ། །འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མདོ་སྤྲེ་ས་བཅུ་པའི་དོན་དུ་མཛད་ནས། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་
ཤེས་བྱུང་པར་བ་གཅིག་ལ་མཛད་ལ། འདིར་ནི་སྟོབ་

དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་ཚོགས་དུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་རགས་པ་བཀག་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གྱི་བྱུང་པར་ལ་བཞེད་པར་གསལ་གྱི། །ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཚོགས་བདུན་
འཁོར་བཅ་བདག་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྟོབ་

དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་ཆེན་དུ་ལང་གཤེགས་གྱི་ལུང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀྱན་གཞི་བཤད་པ་བྱུང་ཙམ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་སྒྲིམས་གྱི་དོན་གཞན་

ནི་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་སྟོང་བའི་ལམ་ནི། སྟོང་བའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་བཞིའི། །ཆོས་བཟོད་པར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ལ་བཅུ་སྟེ། སེར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་
ནི། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་དང་

@214B ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་འོ། །གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་པོ་ནི་ཆོས་

ཅན། འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བོགས་ཆེན་དུ་བྱུང་བའི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ།
ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོ་དང་། རྟེན་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི་འི་དང་པོ། སྟོབས་བཅུ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ནི། སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་ན། དག་མི་དག་འི་ལས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བ་གནས་དང་དེ་ལས་
ཕྱོག་པ་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་ཆ་སྤྲ་བའི་

འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། མངོན་མཐོ་ལ་མོས་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་མོས་པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་མཁྱེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལས་གྱུར་

པའི་རིགས་དུ་མ་མཁྱེན་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་མཚོག་དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་སོགས་མངོན་མཐོ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ངོས་ལེགས་ཐམས་

ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། དེ་ལས་ལྗོག་པ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཆགས་ཐོགས་

@215A ༄། །མེད་པའི་མཁྱེན་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་གནས་ཆོ་རབས་སྣ་མ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་སྒྲིབ་གནས་མ་འོངས་པར་འཇུག་པའི་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲིབ་མཁྱེན་པ་དང་། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་

ཉོན་མྱིབ་ཟད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་འོ། །གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ནི། མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་
ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ། ང་ནི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ་ཆོས་འདི་ཐུགས་སུ་མ་རྒྱུད་དེ་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་གློལ་བ་མེད་པ་ཉོགས་
པ་ཐུན་ཆོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སྤང་བུ་འདི་བསྟན་ཀྱང་བར་ཆད་
དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་གློལ་བ་མེད་པ་བར་དུ་གཙོད་

པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་
པ་ལ། ལམ་འདི་བསྟན་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་

མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་མེད་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་། རང་དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ་བདག་ཉིད་གྱི་ཟག་པ་མ་ལུས་
པ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་

@215B པ་མེད་པས་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་། བག་ཚ་བ་མེད་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་གནས་ཏེ་བྱ་མཚོག་རྒྱ་བས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་འཆའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སང་གའི་སྤྱ་
སྒོག་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་ལས། གྱི་མ་བདག་གིས་ཆོས་འདི་དག་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས། འདིར་ང་ལ་ཆོས་འདི་རྣམས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སང་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོ་སྦྱོང་ངམ། བྱམ་ཟེའམ། ལྷ་འམ། བདུད་དང་། ཚངས་པའམ།
གཞན་སུ་ཡང་རུང་བས་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཤོལ་

བར་འབྱུང་བ་ད་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བཤད་
བྱ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། འཆད་བྱེད་ལ་ཐོགས་

པ་མེད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བུ་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་བུ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཁྱེན་པ་ཆགས་
ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་ཤེས་རབ་ནི།

ཆོས་དང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། རང་རང་གི་ཡུལ་དང་མཐུན་པའི་སྐད་སྒྲ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྐད་དང་། ཆོས་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་
མཁྱེན་པ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་།

ཤེས་རབ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ངས་པའི་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། །བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིན་འོག་མ་
རྣམས་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་སྟོད་པས་

@216A ལྟོ། །བསྐྱས་པ་དུག་དང་ཉོགས་པས་བསྐྱས་པ་དུག་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གསུམ་དང་། ཡི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གསུམ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །སྟོད་པས་བསྐྱས་པ་དུག་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གྲང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོ་དང་།

འགོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྒྲོན་པ་འབྱུང་པ་དང་། རྒྱལ་སྐྱབས་པོར་དོན་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱེན་པ་སོགས་གསུང་ལ་ཅུ་ཅོད་དང་། བརྗེད་ནས་བྱ་བ་ཤོར་བ་དང་། ཏུས་ལས་ཡོལ་བ་སོགས་བྲན་པ་
ཉམས་པ་དང་། སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བྱུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག

པ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་སྒྲང་དོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ཏུས་ལ་བབ་མ་བབ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་
སྒྲོམས་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པའོ། །རྟོག་པས་བསྐྱུས་པ་བྱུག་ནི། སེམས་

ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་གདུལ་བྱ་གང་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པར་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་མ་བརྗེད་པ་
དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཉིང་

ངེ་འཛིན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སྐྱིབ་པ་སྤང་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་བྱུག་གོ། །འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
གསུམ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉན་རང་

ལས་འཕྲིན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་ཏེ། སྟོད་ལ་མ་བཞིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཆོས་དང་ལྷན་པ་དང་དོན་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་མཛད་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་།
བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་སོགས་བྱུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་

@216B རྣམས་ཡི་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་པར་དུ་ཡི་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ནི། ཉན་རང་དང་ཡི་ཤེས་མ་འདྲིས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བ་ལ་བཞེད་པ་ཙམ་

གྲིས་མཁྱེན་པ་འདུག་པས་མ་ཆགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་མ་ཐོགས་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རི་ལྗོངས་མཁྱེན་པའི་ཡི་ཤེས་དེ་བཞིན་

ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་མི་ལྔ་དང་བའི་ཚུལ་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་

མི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་མཐར་བྱིན་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་

ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་ལ་དབང་སྐྱུར་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྲུལ་བཤད་པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བྱུང་
གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་

@217A ༄། །ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་རང་བྱུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་པོའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་

རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ནི། ཉན་སྒྲིབ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་བ་ལ་བསམས་ནས། ཉན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་སྒྲ་མ་ལས་ལྷོག་པས་

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྒྲར་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཟག་བཅས་བཤད་པ་ནི། རྗེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་འོ། །ལམ་

ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ནི་ཉན་མོངས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་སྤྲང་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་ཉན་མོངས་པ་ཤིན་དུ་མ་སྤངས་

པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་བཏགས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་

@217B བྱས་ནས་སྤོང་བས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་མེད་ཅས་བྱའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་
ན་དག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེར་ཐལ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་
ནི། རྣམ་པ་རྣམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བདེན་

འཛིན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱུང་པར་ཅན་ངོས་བབྱང་བ་ལ། དག་བའི་རྩ་བ་གསོག་པའི་རྟེན་དང་། སྒྱུར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཡུམ་ཉན་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་དག་རྩ་བ་གསོག་པའི་རྟེན་གཙོ་

བོར་བསྐྱེན་ནས་དག་ཅ་སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་སྤྱོར་བ་པོ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོར་བ་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པ་དེ་མ་ཐག་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤོར་
ཉིད་ཉོགས་པའི་སྤྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་མཉམ་གཞག་

ཏུ་བསྐྱེམ་པ་དང་སྤྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་དག་གིས་ཟིན་པའི་སྤོར་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་པོ་རྣམས་སྐྱེམ་དགོས་ན་སྤྱོར་བ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱོར་བ་པོ་བཤད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མི་རྣམས་
པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པར་

འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་པོ་འདི་མཉན་པའི་སྤོད་ཡིན་ཏེ། སྤོན་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་བཀྱར་སྟེ་སོགས་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་

@218A ༄༄༅། །པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་བསོད་སྟོམས་དབུ་ལ་བ་སོགས་དག་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གྱི་མགོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་
གྱི་ཚིག་སྟོལ་ལེན་པ་དང་དོན་མི་བརྗོད་པར་

འཛིན་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཆོག་དོན་ཀྱན་འདྲི་བ་དང་། དྲིས་པའི་
དོན་སྟོན་པ་དང་། རྩིས་བྲིས་སོགས་རྩིས་བཞེད་དུ་སྒྲིག་པས་ཉམས་

སྤྱུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་འབྲེལ་བ་སོགས་སྤྱིར་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་ཕོར་བསྐྱར་ཅིང་གོང་
ནས་གོང་དུ་སྦྱངས་པ་དང་ལྡན་པ། དགོ་བའི་བཤེས་

དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་སྤེལ་བར་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདིའི་གཞུང་ཉན་པའི་སྒོ་དུ་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཞེད་དོ། དགོ་བའི་

བཤེས་གཉིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་རག་ལས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདིའི་ཆོག་སྟོལ་འཛིན་པ་དང་། དོན་

མི་བཞེད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཚོགས་པར་བྱེད་པ་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དོ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་
དེ་རྣམས་ལ་ལྷས་ལ་སོགས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་མཉེས་

@218B པར་བྱས་པ་དང་ལྡན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྟོན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་། གྲིས་པའི་དོན་ཉམས་
སུ་སྒྲངས་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་བསྐྱབ་པ་

དང་ལྡན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གསོག་པའི་ཉེན་ལཤད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟན་ཡང་
བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་

སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་པོ་གང་ཟག་བརྟན་ནས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྦྱོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། སྦྱོར་བ་ཚོགས་པའི་
ཐབས་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་དུས་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་

པའོ། །སྒྲུང་བའི་ངོ་བོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པའི་སྒྲུང་བ་དང་། གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲུང་བ་
དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཀག་ནས་བསྒྲོམ་པ་སྒྲུང་བ་བཀག་

པའི་སྒྲུང་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཏིང་དཔག་དཀའ་བར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་ཆོས་

ཉིད་ཆད་ནི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཆད་མེད་པའི་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆོ་
གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་གཟུགས་

@219A ༄༄༅། །ལ་སྒྲུང་བར་མི་བྱེད་དེ་གང་གི་ཆོ་གཟུགས་ལ་སྒྲུང་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་
ཤེར་ཕྱིན། ཟབ་བོ་ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་

གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་གཏིང་དཔག་དཀའོ་ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞུགས་ཚད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཚད་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །སྒྲོར་བ་ལྷ་པོ་འདི་ཉིད་གནས་སྐབས་དང་དུས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྷག་མ་ནམས་སུ་དབྱེའོ། །སྒར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་པ་

ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ནི་སྒྲོར་ལམ་རྫོད་མན་ཆད་ན་མེད་ལ། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དུས་ཉིད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་
པ་དང་། ཅེ་གཅིག་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཚོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་

པས་འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲོར་བ་པོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི་བརྒྱད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱང་གི་གསལ་སྒྲུང་མ་ཐོབ་པས་སྐྱག་པ་ཤས་ཆེར་སྒྲིབ་འི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།
དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ལུས་གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིབས་ཆོགས་

ཆེན་ལུན་རིང་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བའོ། །མདོ་ནི། བཙམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བརྫོད་པར་མི་བགྱི་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དཔྱ་
དང་བར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །སྐྱག་པ་ཤས་ཆེར་མི་འབྱུང་བའི་རྟོན་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་ནས་རང་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། གཞན་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོར་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲུར་དུ་ལུང་སྟོན་
པར་འགྱུར་བ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། མདོ་ནི། ཀེ་འུ་ཤི་ཀ་

@219B བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མེ་ཐོས་ནས་དངང་བར་མི་འགྱུར་ཀུན་དུ་སྐྱག་བས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་
ཞེས་སོ། །རྩེ་མོའི་སྐབས་སུ་རྟོན་ལས་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཐོབ་ཅིང་དགོ་བའི་

རྩ་བ་སྤྲིན་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། མདོ་ལས། བཙམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་དག་ཉིད་ལ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་ནས་གྲང་
འཛིན་འཆང་གྲོག་ཀུན་རྒྱུ་པར་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་

དེ་དག་ནི་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་སྟོན་པར་འགྱུར་བའམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པོ་ཐོབ་པས་ཉན་རང་སོགས་
ཀྱི་བར་ཆད་ལས་འདས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོར་བ་དང་།

ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་སྦྲར་དུ་འཕྱག་པར་མཐོང་ནས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱིལ་གྱི་རྒྱ་ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་པ་སྤྱི་ཅུང་གི་
རྣམ་པ་རྒྱད་ལ་ལེགས་པར་བྲུབ་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་

སྦྱོར་བ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་སྦྲར་དུ་འཕྱིན་པར་སྦྲར་བར་འཛང་རྒྱ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤིང་རྗེས་གཞན་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་འཕྱག་པ་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་
བའོ། །མདོ་ནི་བདག་ཀྱང་སྤྱིན་པའི་པ་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ལ་གཞན་ཡང་སྤྱིན་པའི་པར་

ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་འགོད་དོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡུམ་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་སྦྱོན་དང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་
མེད་དུ་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་

@220A ༄༄༅། །ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁྱིལ་གྱི་བར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འབྱུང་རོ་ཞེས་སོ། །དཀར་ནག་སོགས་དོན་དམ་

པར་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུང་བ་དང་། མདོ་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆོ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཆོས་མིན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོ། །གཞུགས་སོགས་བསམ་

གྲིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པར་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པ་གཞུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱབ་མི་མཐོང་བའི་སྒྲུང་བ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་གཞུགས་བསམ་གྲིས་མི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྲིས་མི་
བྱབ་པར་བསྟན་ཅིས་སོ། །མཚན་གཞི་གཞུགས་སོགས་

དང་གཞུགས་རྩང་སོགས་དེའི་མཚན་མ་དང་དེའི་མཚོན་བྱའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆོ་གཞུགས་སུ་མི་རྟོག་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་ །གཞུགས་ཀྱི་མཚན་མར་མི་རྟོག་རྣམ་པར་

མི་རྟོག་གོ །གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་འབྲས་བུ་ནི། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་། མདོ་ནི། བཙམ་
ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུང་པོ་སྟེ། ལྷན་

དུ་ཞུགས་པ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོ། ཉེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་དེའི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་ཕྱིན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་དུ་དག་པའི་ཕྱང་

@220B པོ་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །ལྔ་བ་དུས་ནི། སྦྱར་དུ་ཡུམ་བསྐྱེམ་པར་བྱེད་པ་ས་མཚམས་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་བ་འོ། །མདོ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོས་འདྲི་ན་ཡང་སྦྱར་དུ་བྱི་བར་
བྱའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། དངོས་གཞིའི་སྦྱོར་བ་ལྔ་ནི། བྱང་སེམས་

སྦྱོར་ལམ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱངས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་བཞག་པ་མི་སྦྱོར་བ་དང་། ཟབ་
པ་དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཚད་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་མི་སྦྱོར་བ་ཉིད་
ཀྱིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་པ་དང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། རྣམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་
རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་སྒྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྱོར་

བ་ནི། ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་གྱི་སྒྱོར་བ་ཆོས་ཅན། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྱོར་
བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྐྱག་པ་མངོན་གྱུར་ཤས་ཆེར་འགྱུར་བའི་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ཀྱིས་སྒྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱོར་ལམ་བློ་དོན་ཆོས་ཅན། ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པའི་སྒྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།
ཡུམ་ལ་མི་སྐྱག་པ་དང་ལྡན་པས་བྱུང་བའི་སྒྱོར་བ་ཡིན་

@221A ༄༄༅། །པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོད་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པས་ཡུམ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་སྒྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ནི། དེས་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱོར་བ་

ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱུག་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཉན་རང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་པར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྟོང་བའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་

དངོས་རྒྱ་བྱེད་པས་ཏྲག་ཏུ་ཆོས་སྟོམ་པའི་ངེས་བྱ་བཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཆོས་གསར་ཐོབ་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་སྟོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་

གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྦྱར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་དུ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་མངོན་པར་འབྲུབ་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་། འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་

མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་

ཅན་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པས་གཞན་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། དོན་དམ་པར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མི་མཐོང་བ་དང་། དོན་དམ་པར་ཆོས་
གང་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མི་དམིགས་པ་དང་།

@221B གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པར་བདེན་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་གཞི་གཟུགས་དང་དེའི་མཚན་མ་དང་། མཚོན་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་དག་སའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་པའི་ཡེ་

ཤེས་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིན་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ནས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་མཐོང་བའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྩ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་
རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་

ཀྱི་བར་རྣམ་པར་དག་པར་སྒྲོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་རྒྱུར་དུ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ས་མཚམས་ལ་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞག་དང་། རྩ་བ་
དང་། ལོ་སྐྱོར་དུ་དུས་ཚོགས་བཅད་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་

པར་བཙོན་པ་མི་འདོར་བའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་མ་ལུ་དང་། ཕྱི་མ་རྣམ་པ་བཙོན་ལྟ་སྒྲོར་བ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་ཡོན་ལ། སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན། སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་གོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་

སྒྲོར་བ་ནི། སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བདུད་གྱི་མཐུ་བཙམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ངས་པར་འཐོབ་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཙུ་བཞི་འབྱུང་བའོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་

པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་གྱིས་མི་རྩུགས་པ་བདུད་གྱི་མཐུ་བཙམ་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བྱངས་བཞིན་

@222A ༄། །དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་ཤུ་རིའི་བུ་ཕྱོགས་བཙུ་ཀུན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཚད་མེད་བྱངས་མེད་པ་དག་ན་སངས་རྒྱས་ཚད་མེད་བྱངས་མེད་པ་ཞིག་བཞུགས་ཤིང་འཚོ་སྐྱོང་བའི་

སངས་རྒྱལ་དེ་སྤྲིད་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འདྲི་བ་དང་འཆད་སློག་སྟོན་ཁ་དོན་བྱེད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོངས་པར་མཛད་པ་འདི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །སྟོར་བ་
བསྐྱོམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱུགས་གྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁུན་པ་

ཉིད་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱུགས་གྱིས་སྟོར་བ་བསྐྱོམ་པ་དགོངས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ད་
ལྟར་སྟོར་བ་བསྐྱོམ་པ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་

དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཆེས་ཉེ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟར་དེ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་གྱི་བྱུ་འཕམ་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ཡང་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པར་རིགས་པར་བྱའོ་

ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱལ་དང་མི་འབྲལ་བ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་པས་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། གཞན་དོན་ལ་འདུག་པས་རྣམ་སྤྲིན་ཆེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་སྟོར་བ་བསྐྱོམ་པའི་ཕན་ཡོན་

ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ལས་བྱ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བྱིས་ཤིང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་དོན་ཆེ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་དང་། རྣམ་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
སོ། །རང་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་

@222B པས་ལུང་བསྟན་པ་སོགས་ཡུལ་དབྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་སྟེ། ཡུམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་འདིར་སྤྲོད་
ལས་འདས་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་

ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་སྟེ། ད་ལྟ་གཉིས་པོའི་ཆོས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་
བསྟུས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་

རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །ཡུམ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་བྱ་ཉིད་འཐོབ་སྟེ། ད་ལྟ་རང་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་

ཕྱིར། མདོན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅན། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་བྱ་མེད་དག་ལ་ངས་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོཞེས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་ལས་བདུད་སོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ་ཉིད་འཐོབ་
སྟེ། ད་ལྟ་སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་

མཛད་པའི་ཕྱིར། མདོན་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མེད་དག་ནི་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་སོ། །སྒྲན་མེད་བྱང་རྒྱལ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་འགོད་པ་སོགས་དག་གི་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟ་སྦྱོར་བ་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་

ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོན་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མེད་དག་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་། དང་པ་དང་རབ་ཏུ་མགྲུ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོཞེས་སོ། །གཞན་དོན་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས་པའི་

@223A ༄། །དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་འཐོབ་སྟེ། ད་ལྟ་ཡུམ་བསྒྲོམ་པ་དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོན་བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་

མོ་དེ་དག་གི་ཆོག་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྟུལ་པས་རྗེས་སུ་དབྱེས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །ཆེ་རབ་གཞན་དུ་དགོ་བ་རྒྱབས་ཆེ་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འཐོབ་སྟེ། ད་ལྟ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་

མངོན་པར་འདོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མདོ་ནི་དེ་དག་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མངོན་པར་འདུག་པས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཆེ་རབས་གཞན་དུ་བདོག་པ་ཀྱན་གཏོང་བ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་

འཐོབ་སྟེ། ད་ལྟར་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱ་འཕེལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་སྒྲིབ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན་དུག་པོ་འདི་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

ཆེ་རབ་གཞན་དུ་ཡུམ་ངེས་པར་འཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། ཆོ་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོག་དོན་ཚད་བར་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་འཐོབ་པས་དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་

མཚམས་སྐྱར་བ་ནི། སྐྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྐྱོན་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྐྱོར་བ་སྐྱེ་བའི་གོགས་དང་། རྒྱན་གནས་པའི་
གོགས་སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞི་དང་། བཅས་པ་དྲུག་ཏུ་

@223B ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གྲངས་བསྟར་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱོར་བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་པ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཚད་བ་ཉེར་གསུམ། འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་

སོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། ཡུམ་གྱི་ཆོག་དོན་ལ་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཆོགས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པ་དང་། མཐའ་མ་བརྟགས་པར་ངེས་པ་སྐྱར་དུ་
སྐྱེ་བ་སྒྲོབས་པ་ཉ་ཅང་སྐྱར་བའོ། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་

པ་གསུམ་ནི། སྐྱལ་པ་སོགས་ཀྱི་ངང་ནས་ཡུམ་འདྲི་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ཅན་ལེན་དང་། ཆགས་པར་བྱུར་པས་འདྲི་བ་སོགས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྟེན་བཀྱར་སོགས་ཀྱིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་སོགས་རིགས་པ་མ་ཡིན་

པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བདུན་ནི། ཡུམ་ལ་ཕྱིར་སྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྒྱ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
དང་བ་ཉམས་པ་དང་། གྲུ་ལོ་མ་པའི་ཡུམ་གྱི་རོ་སྟོངས་བ་ཉམས་པ་

དང་། དམན་པའི་སྤྲེ་སྟོད་ལས་རྣམ་མཁྲིན་ཆོལ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཡུམ་ཀྱན་དུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཡུམ་རྟེན་པ་དོར་ནས་དམན་པའི་སྤྲེ་སྟོད་ལས་རྣམ་མཁྲིན་ཆོལ་
བ་རྟག་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཉམས་པ་དང་བཅུ་ཆེན་དང་པོའོ། །

དམན་པའི་སྤྲེ་སྟོད་གྱི་དོན་ཅམ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རྣམ་མཁྲིན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་ཉམས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲེ་སྟོད་དང་དེ་གཉིས་འབྲ་བར་འཛིན་པ་གོང་ན་
མེད་པ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་

@224A ལྷ། །གཡིང་བའི་རྒྱ་བརྒྱད་ནི་གཟུགས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཡོན་གྱི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྲེ་སྟོད་པ་འབྲུང་བ་དང་། ཡུམ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ཅམ་ལ་ཡུམ་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་རྟེན་འབྲུང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་

གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རོ་མུང་འདོད་པས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་གི་

ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་མུང་བ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཆོག་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅུ་ཆེན་གཉིས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་
པ། རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་སྒྲ་མ་དང་། འཆད་པ་པོ་དག་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་འབྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབྲལ་ན་ཡང་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བས་གང་ཡང་རུང་བ་དང་མངོན་པར་འབྲལ་བས་ཉན་
པ་པོ་ཡུམ་ལ་འདུན་པ་ཆེ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་སྟོམས་ལས་ཀྱིས་

ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་ཡུལ་འདིར་ཉན་འདོད། འཆད་པ་པོ་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་པས་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་འདོད་ཆེན་རྒྱུ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་འདོད་
ཆེན་རྒྱུ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་

སྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མི་ལྡན་པ་དག་དང་ཉན་པ་པོ་དད་སོགས་དག་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་བདོག་པ་ཐམས་
ཅད་གཏོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་ལ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་།

@224B ཉན་པ་པོ་ནོར་སྒྲིན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་མི་ལེན་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་མགོ་སྒྲོས་པས་གོ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་སྒྲོས་པས་གོ་བ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་
རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཅིག་

ཤོས་དེ་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྩ་ཆོན་གསུམ་པའོ། །དེ་ཁོན་བཞིན་ཏུ་ཉན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་
བའི་ཐབས་མཁས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཐབས་མ་

ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་མི་བརྗེད་པའི་གཞུངས་ཐོབ་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མ་ཐོབ་པ་དག་དང་། ཉན་པ་པོ་ཡུམ་ཡི་གེར་འདྲི་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཡི་གེར་འདི་མི་འདོད་པ་དག་
དང་། ཉན་པ་པོ་འདོད་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ་

ལྷ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཅུ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་དང་བཅུ་ཚན་བཅུ་བཞི་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་བསྐྱུགས་པ་ཐོབ་པས་གཞན་
དོན་དུ་དན་སོང་གི་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་ཕྱིར་ཕྱོགས་

པ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱུགས་པ་ཐོས་པས་དེ་ལ་སྲིད་ཅིང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟོ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་དཔོན་སྟོབ་ཚོགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ལོགས་སུ་སྟོས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། གངས་བཞིན་དུ་འཆད་པ་པོ་སྡུ་མ་རྣམས་

དང་། ཉན་པ་པོ་དག་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་འབྲེལ་བས་ཀྱང་སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་ལྟོག་ནས་ཀྱང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འཆད་པ་པོ་གཅིག་ཕུ་ལ་
དགའ་བ་དང་། ཉན་པ་པོ་འཁོར་ལ་མངོན་པར་

@225A ༄། །དགའ་བ་ཉིད་གྱིས་ཉམས་པ་དང་། འཆད་པ་པོ་གཞན་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་གོ་སྐྱབས་མི་འབྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཅིག་ཤོས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་པོ་
ཟང་ཟིང་རུང་ཟད་ཙམ་འདོད་པ་ཉིད་དང་།

ཅིག་ཤོས་དེ་སྒྲིན་པར་མི་འདོད་པ་ཉིད་དང་། འཆད་པ་པོ་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་འདོད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་འཕགས་སུ་འགོ་བར་
འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་སྟེ་བཅུ་ཚན་བཞི་པའོ། །དེ་བཞིན་

གང་རུང་དང་མངོན་པར་འབྲལ་བས་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བས་འཆད་པ་པོ་སྟེ་གི་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བར། ཅིག་ཤོས་དེར་མི་འགོ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་ཆོས་རྒྱན་པ་ལ་སོགས་པས་དགྲ་གས་
པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོག་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་དེར་མི་འགོ་བ་

དང་། འཆད་པ་པོ་རང་ལ་བསོད་སྟོམས་སྟེར་བའི་བྲིམ་ཡང་ཡང་བཟླ་བས་ཡིད་བདེ་ཞིང་། ཉན་པ་པོ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། བདུད་དགོ་སྦྱོང་གི་ཆ་བྱེད་དུ་འོངས་
ནས། ཡུམ་ནི་ངེད་ཀྱི་མདོ་སྟེར་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་

གྱི། རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆེས་དང་གང་ཟག་ལ་དབྱེན་བྱེད་པ་བདུད་ཀྱིས་འབྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མི་སྦྱག་པ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་བསྐྱོམ་པར་སྟོན་པ་ཡུམ་བཙུངས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་

པ་དང་། བདུད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་བྱེད་དུ་འོངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་དད་པ་སྤྱི་བ་དད་པའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གསུམ་མོ། །ཇི་སྐད་
བཤད་པའི་སྟོན་འདི་དག་དང་བུལ་བའི་སྟོན་ས་དཔོན་

@225B སྟོབ་ཚོགས་པར་བྱས་ན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉིན་བསྟན་པའི་རྩལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་བས་དག་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟན་རྩལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་མོད་ཀྱི། རྒྱས་པར་ནི་གོ་སྟོབ་
བར་དགོངས་ནས་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ལ་མ་བསྟུས་པར་སྟོབ་དཔོན་

གྱིས་གསུངས་མོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགལ་རྒྱུ་ཉི་བར་གནས་པ་ཉིར་གསུམ་དང་། མཐུན་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ཉིར་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོན་བཞི་བཅུ་རྩ་དུག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྟོར་
བའི་མཚན་ཉིད་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་

ཏོ། །དང་པོ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟེ་མའི་ལྷགས་དགོང་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོ་མི་ཆེན་པོའི་བཞེད་པར་མཇད་ནས་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། སྟོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མཚན་
པ་དང་། མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། མཚན་

ཉིད་བཞིའོ། །དཔེར་ན་རྩ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་མཚན་གཞི་དང་། རོ་བོའི་བྱུང་པར་ཆེ་རེག་དང་། བྱེད་པའི་བྱུང་པར་སྲིག་བྱེད་མཚན་ཉིད་དང་། མའི་ཐ་སྐད་བྱར་རུང་མཚོན་བྱ་དང་། མཚན་
མཚོན་གཞི་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཙོད་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེ་

ཉིད་ལ་མཚོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྒྲུང་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཉིད་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་སྐྱའི་སྐྱབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་གཞི་ཤེས་གྱི་ཆ་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་
ཡིན་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།

ལམ་ཤེས་དངོས་དང་། རྗེས་མཐུན་པའི་ཆ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཆ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲུང་བ་ནས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་

@226A ཨཱ། །སྤྱད་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོང་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཞག་པའི་སྒྲུང་བ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བཙུ་
སྟེ། བཅུ་དགུ་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཞག་པའི་

སྒྲོར་བ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་གི་བཞི་སྟེ་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་ཟབ་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་
རིང་རྟོགས་པ་སོགས་བརྒྱད་དང་། དེ་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་རྫོགས་པ་

འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་སོགས་བཞི་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་དང་དག་པ་གཉིས་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ས་མཆམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་བཙེ་བརྒྱད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་
ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་བདག་མེད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

པའི་ཆ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཞག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདུན་དང་། འགོག་པའི་བཅུ་དྲུག་སྟེ། ཉེར་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཞག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་
དང་ཀྱན་འབྱུང་གི་བཞི་སྟེ་དྲུག་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་

ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་གཏིང་དཔག་བཞའ་བའི་སྒྲོར་བ་སྤྲ་མ་ལྟར་དབྱེ་བས་བཙེ་བརྒྱད་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་
གཉིས་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་

གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་གནས་པ་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉིད་
མཚན་མ་མེད་པ་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་

@226B པའི་ལམ་སྟེ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་གཉིས་པའི་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
དང་། སྒྲུག་བདེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་

བར་ཆད་མེད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། དེ་གསུམ་སྒར་ལྟར་དབྱེ་བ་བཙུག་ཅི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བའོ། །མཚོན་བྱ་ནི། བྱད་
མཚན་དང་། བྱེད་མཚན་གྱིས་རྣམ་རྒྱུགས་སྒྲོར་བར་མཚན་པ་མ་

ཡིན་གྱི། ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན་པ་ལ་རང་དོན་ཐུན་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་

གྱི་བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཚོགས་པས་མཚོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེན་བྱད་མཚན་བཅུ་དྲུག་དང་། བྱེད་མཚན་བཅུ་གཅིག་
གོ། མཚན་མཚན་གཞི་གསུམ་དང་། མཚན་ཉིད་མཚན་

གཞིའི་སྤང་དུ་ངེས་བྱེད་གྱི་སྒྲོའི་མཚོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྦྱར་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྔ་རོལ་གྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྦྱར་བའི་རྗེས་གྱི་ཤེས་པ་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་ལ། དེས་སྦྱར་བ་
ཉི་ཤུ་མཚན་གཞིར་བྱས་ཏེ་བྱད་པར་དང་བྱེད་པའི་མཚན་

ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས། འདི་ནི་ཚོས་སྐྱའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱར་བའོ་ཞེས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པ་དེ་ཡང་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཆ་མ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཤེས་རྗེས་
མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་མཚན་

@227A ༄། །བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་འཕངས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མཚོན་པ་ཡི་ཤེས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་པ་ཡི་ཤེས་གྱིས་ནི་བྱད་མཚན་དང་བྱེད་མཚན་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་

གསུམ་གྱིས་དེ་ལ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་འཕངས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཚོན་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་

ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །སྒྲར་ལའད་པའི་སྒྱུར་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཡང་མཚན་གཞིར་རུང་མོད་ཀྱི། སློབ་དཔོན་སིངག་བཟང་པོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལྟར་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་
མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱད་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་གསལ་

ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྲག་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་དུ་གསལ་བས་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་
པར་འཆད་པ་སོགས་འཐད་པར་མི་སེམས་སོ། །ཡང་

སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱེད་པ་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས། མཁྱེན་གསུམ་སྒྱུར་བ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མཚོན་པ་སོགས་ཀྱང་འཕགས་སེང་
གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་པའི་ཚིག་དོན་ལ་མི་གསལ་

ཞིང་། ཤེས་བྱད་བྱེད་པ་གསུམ་ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་བའི་བསྐྱེད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་དང་། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
བཞག་པར་དགའོ། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི།

@227B མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་བྱ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟར་མཚོན་པའི་རྒྱལ་དང་། ས་མཚམས་སོ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་གྲིས་དབེན་པའི་རྣལ་འབྱེད་བཅུ་དྲུག་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གཙོ་བོའི་

དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར། ཤར་སྤྱིན་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ལ། གཞུང་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུའི་ཤེར་སྤྱིན་གསུམ་གྱིས་མདོ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་ཅིང་། བསྟན་
བཅོས་ལས་ཀྱང་དེའི་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་

དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་སྤྱིན་ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ནད་ན་ཀྱན་མཁྱེན་ལྟར། ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་ནང་

ནས་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེར་བགྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཉིད་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་མཆོན་དགོས་ལ། གཞན་དུ་ན་ལམ་གོ་ལ་བར་འཇུག་པར་
འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་འདིར་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་

བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ནུལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པར་ནི། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་མཆོན་བྱ་དང་། ཡང་ཉན་
རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ་

ཡང་མཆོན་བྱ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བ་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་མཆོན་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དང་།
བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ལ་སྤྱིའི་མཆོན་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་

@228A ༄༄༅། །གི་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་ནུལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཆོན་གཞི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ནུལ་འབྱོར་དུ་མཆོན། སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་

ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རིགས་ཚྛོགས་པས་ཟིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་བཞི་སྟོང་ཞིང་། རེཟླ་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གཞི་
ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རྩང་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་

པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཚན་གཞི། སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བར་མཚོན། དེ་བ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་སོགས་གང་རྩང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཞན་དོན་
གྱི་གོ་ཆ་བྱ་དཀའ་བ་སོགས་སྒྲུབ་པས་བྱུང་པར་དུ་

བྱས་ཤིང་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རྩང་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་སྟོར་བ་མཚན་གཞི། ལམ་ཤེས་གྱི་སྟོར་བར་མཚོན། སྟོང་ཉིད་
མཚན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་

གང་ཡང་རྩང་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཞི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱུང་པར་ལ་དམིགས་པ་སོགས་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བདུན་མཚན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་སྟོར་བར་མཚོན། དེ་བ་ཉིད་གྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་གནས་

སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པ་ཕྱག་གསུམ་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
སྒྲོར་བ་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་

@228B རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཚན་གཞི། ཉན་རང་གི་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན། བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ནི་བྱུང་མཚན་གྱི་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །ཡང་དེ་མཚན་གཞི་

གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན། བན་བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །དབྱེ་བ་
རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱེད་

ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་མཚོན་པ་ལ་བན་བདེ་སྐྱོབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡི་ཤེས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བར་མཚོན་པ་

ལ་བྱེད་ལས་བདུན་དང་། གཅིག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སྒྱུར་མཚོན་ནས་བསྟན་གྱི། ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་
ལས་བྱད་པར་འཕགས་པའི་ལྗོགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

མ་བསྟན་ལ། བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་མཚོན་ཚུལ་བསྟན་པས་གཞན་ལྟར་རྣམ་གཅོད་གྱི་ཚུལ་དུ་མཚོན་པར་བྱད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་ཅམ་ནི།
རང་གི་ལྗོགས་པས་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱད་པར་དུ་

བྱེད་མི་རྣམས་ཤིང་། སྒྱུར་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་ལྗོགས་པས་བྱད་ཞུགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི།
རྗེས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་

@229A ལྟོ། །གཞི་ཤེས་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལས་བྱད་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། བྱད་པར་འཕགས་པར་མཚན་རྣམས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་
དང་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དོན་ལུན་

ཚོགས་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་ཡང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཚད་མས་ངས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་
ཐག་ཚད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན། གཞུང་ལམ་

འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡིད་དཔྱེད་གྱི་དན་གཉིས་ཙམ་ཞིག་སྒྲ་རོལ་ཏུ་སྦྱོས་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངས་པར་བྱེད་པ་
ལ་ནི། སྒྲ་རོལ་ཏུ་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཚད་མས་

ངས་པ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲ་པ་ནི། ཐག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་
ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་མཚན་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་བཞེད་

པ་སོགས་ནི། མཚན་ཉིད་འདི་དག་གི་སྐབས་དོན་མ་ཉོགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་དུ་གསལ་ལོ། །སྒྲར་བཤད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་དེ་དག་ལས། མཁྱེན་པ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་
ཤེས་པར་རྒྱས་མོད་གྱི། མཁྱེན་ང་གསུམ་གྱི་

སྐྱུར་བའི་རང་ཕྱོག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་མོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱར་
བ། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ། སྤྱིའི་གྲངས་བསྟར་བའོ། །

@229B དང་པོ་ནི། སྐྱུར་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གྱི་འོག་ཏུ་སྐྱུར་བ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་དེ། །རྒྱ་མཆན་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་ཏུ་སྐྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་སྒྲང་བ་དང་། སྐྱོན་
དོར་བས་སྐྱུར་བ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ལ་ནི། སྐྱུར་བ་ཤེས་དགོས་

ལ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲིན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་འདིར་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་

བཅས་ཏེ། མཆོན་བྱེད་གང་གིས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཏུ་མཆོན་རྒྱས་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་མཆན་ཉིད་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་
དབྱེར་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་སྐྱོང་བ་མཆོན་

བྱེད་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉན་རང་གི་སྒྲིབ་བ་ལས་བྱེད་པར་འཕགས་པའི་སྒྲིབ་བར་མཚོན་བྱེད་བྱེད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་
སྒྲིབ་བར་མཚོན་བྱེད་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་

སྟེ་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ། སྒྲིབ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་པར་བྱ་བའི་མཚོན་བྱ་དང་། མཚོན་གཞི་ཡང་སྒྲིབ་བའི་མཚན་ཉིད་
གྱི་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་པར་

བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ནི། འདིས་སྒྲིབ་བ་སྒྱིད་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་མཚོན་པར་བྱེད་པས་ན་སྒྲིབ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པས་ཤེས་པ་དང་བྱེད་
པར་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལ་

@230A གྲུ་། །མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲུབ་འཇུག་སྟེ། དེ་རྣམས་མཁྱེན་གསུམ་སྒྲིབ་བའི་སྒྱིད་དང་བྱེ་བྲག་ཅི་རིགས་སུ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན་མཚན་ཉིད་ཅེས་མཚན་
ཉིད་གྱི་སྒྲུབ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པས་སྒྲིབ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་

མཚན་ཉིད་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱར་དུ་ཅུང་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་བཙུ་བྱ་ག་པོ་དེ་རྣམས་མཚན་གཞི་དང་། མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱར་བའི་གཞི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་
བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒར་བཤད་པ་བཞི་པོ་དེ་

རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། ཤེས་པ། བྱད་པར། བྱད་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ། སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་མཚམས་

སྐྱར་ནི། དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པ་སྐྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་
སོགས་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་

ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་པོ་རྣམས་མཚན་གཞི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོར་བར་མཚོན་

ནོ། །གང་གིས་ན་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་མཆོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཆོན་པས་
ནའོ། །མཆོན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་

@230B ཤེས་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་
དང་། སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་

ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཆོན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དུ་མ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་ལས་སེམས་

རྣམ་པར་གཡང་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་དང་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཏི་མུག་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཅུ་བའི་
སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱུས་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བ་དང་། ཞེ་སྒྲང་དང་གཏི་མུག་དང་བྲལ་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་གྱི་གནས་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བས་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་།
དོན་དམ་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟོན་མེད་པས་སེམས་ཚད་

མེད་པ་དང་། དབང་ཤེས་ལ་འདིའོ་ཞེས་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། སྒྱུན་ལྡན་སེམས་བཟླས་མེད་པ་དང་། སེམས་གཡོ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་འདྲུ་བ་དང་། བཀྲམ་པ་དང་། བཅུམ་པའི་ལྟ་
བ་རྣམས་འཁྲུལ་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་གི།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་

@231A ཨཱ། །དུ་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ཤེས་ཕྱིན་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་རབ་ཏུ་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་གངས་མེད་

པ་དག་གི་སེམས་དང་སྤྱད་པ་རབ་ཏུ་མཁྱེན་པ་ད་དག་ཀྱང་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་རབ་ཏུ་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་གཡང་བ་
ནི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་

མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པ་དང་སྤོང་བའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་མཁྱེན་
ཞེས་དང་། ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་འདོད་

ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་

སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོའི་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཞེས་དང་། སེམས་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་ཡང་
དག་པར་མཁྱེན་ཞེས་དང་། སེམས་ཚད་མེད་པ་ལ་སེམས་

ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་དང་། སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་དང་། སེམས་བསྟར་མེད་པ་ལ་སེམས་བསྟར་མེད་པར་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་པ་རོལ་

@231B བོ་དང་སེམས་ཅན་པ་རོལ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཀྲམ་པ་དང་བརྩམ་པ་དང་དེ་དག་གྲང་འདི་ལྟར་མ་བྱེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འཕྲོ་བའམ་བཀྲམ་
བའམ་བརྩམ་པ་གང་ཇི་སྟེད་པ་སྟེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་

ལ་བརྟེན། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་རབ་ཏུ་མ་བྱེན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བྱི་
རོལ་པའི་བྱང་སྟེད་འགའ་ཞིག་གིས་ལྟ་བ་ངན་ང་དུ་གཏུ་ཅུ་

གཉིས་དོན་ཆེན་བརྩུ་བཞིར་བསྟུས་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱུང་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བརྩམས་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་ལ། བྱུང་གཞི་བཀག་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་
པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་གིང་། བྱུང་གཞི་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས་མི་

འཐད་པས། གྲི་བ་དེའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ཞེས་བྲུ་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་བཞི་དང་། ལུས་སྟོག

ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐའ་
དང་ལྷན་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྷན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་

པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། གྲོལ་བའི་གདག་གྲངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའོ། །བཞི་
པ་ནི། ལུས་སྟོག་རྣམས་གཅིག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། རྣམས་ཐ་དད་དུ་

@232A ལྟ་བའོ། །གང་ཟག་གི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྷན་པ་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་། དེ་པ་གྲོངས་ཕན་ཆད་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི།
གྲངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དུལ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པས་

འཇུག་པས་གཡོ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མར་མི་འཇུག་པར་ལྟ་བ་དང་། གྲོངས་པན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱང་པན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ།
ཡུལ་ལ་དགག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་འདུ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མཐའ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནི་

གཅིར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དགག་སྐྱབ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་བཟླ་བའི་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མཐའ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་གནས་མ་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དགག་
སྐྱབ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པས་བཅུམ་པའི་ལྟ་བ་

ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇུག་ཚུལ་ལ་བསམས་ན་དགག་སྐྱབ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདུས་པས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །ལུས་སྟོག་རྫས་གཅིག་དུ་ལྟ་
བ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། རྫས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྟ་

བའོ། །རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པར་བལྟའོ། །མཐའ་གཅོད་པ་གཞན་ནི་གནས་སྐབས་ཉིར་མཁོ་རྒྱང་བས་མ་སྟོས་
སོ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་

བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་རང་གི་བྱུགས་སྤྱུ་རྒྱུད་པ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་
པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་འདི་རྣམས་གྱི་རང་

@232B བཞིན་ནི་གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་མཚན་ནོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་ཞེས། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ཙོང་བ་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་བྱུགས་སྤྱུ་

རྒྱུད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚོག་ཏུ་མཁྱེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་གཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདགས་པར་མཇུག་དོ་ཞེས་དང་། ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
བཞིན་ཉིད་འདི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱུ་ལོ་ཞེས་དང་

དེ་བཞིན་ཉིད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དང་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་
པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་

པ་རྩ་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་དྲུག་གིས་བཤད་ནས། ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་ནས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པས་འབྲེལ་པ་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་
ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་

ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྡེ། །མཚན་ཉིད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་བརྩེ་དྲུག་གིས་བསྟུས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཚོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཚོན་པ་ཇི་ལྟ་

བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །གང་མཚོན་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཚོན་པས་ན་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ལམ་ཤེས་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་

@233A ༄། སྟོན་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དོན་དམ་པར་སྦྱི་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་། རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་བསྟུས་པ་ཆགས་
སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་

དང་། དད་སོགས་གྲིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྲིས་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་རྟོན་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དེ་

དྲུག་དང་། སྤྲུལ་གཉིས་དང་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཚས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་མེད་པ་དང་། སློ་སློན་དུ་བཏང་ནས་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བདེན་

པར་མ་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ནས་དོན་ལྡོག་ཏུ་སློན་པ་མ་ཡིན་གྱི།

གང་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྷའི་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མཚན་མ་མེད་པའོ་སློན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་

ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནས་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་དང་། མཚན་ཉིད་འདི་དག་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དཀྱིལ་པར་རྒྱས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་མཚན་ཉིད་དེ་གཟུགས་གྱི་

@233B འདུ་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། མཚན་ཉིད་འདི་དག་ནི་མིའམ་མི་མ་ཡིན་པའམ་ཟག་བཅས་སམ་ཟག་མེད་དམ་འཇིག་རྟེན་ནམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་དག་གི་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པ་བྱོན་ཡང་རུང་མ་བྱོན་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་དང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ཆོས་བསྟན་ནས་ཞེས་སོགས་ཀླང་པ་སྔ་མ་རྣམས་གྱིས་བཤད་ནས། ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་བསྟུས་ནས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་

འབྲེལ་པ་ནི། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲོར་བས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ནོ། །གང་གིས་མཚོན་ན་གོང་དུ་
བཤད་པ་འདི་རྣམས་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་

བྲག་བཙུང་བྲག་གིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཚོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲོར་བ་དག་མཚོན་པས་ནའོ། །དེ་
ཡང་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་པ་དེ་

ཉིད་གྱི་ཚོས་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མདོ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །དག་
པའི་བཤེས་གཉིན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། བཀའ་ལས་མི་

@234A ལྟོ། །འདུལ་བ་སྒྲུ་མར་བྱ་བ་དང་རྟོད་བཀྱར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མེ་ཏོག་སོགས་གྱིས་མཚོད་པར་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོ་ནི་དེ་ལྟར་ཚོས་ལ་རིམ་འགོ་མཛད་སྒྲུ་
མར་མཛད་སྟེ་སྟེང་དུ་མཛད་མཚོད་པར་མཛད། །

རྒྱུ་པར་མཛད་བཀྱར་སྟེ་མཛད་དེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། མདོ་ནི་དེ་པ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གྲུས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་

རྒྱས་སོ་ཞེས་སོ། །ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། མདོ་ནི་གང་གི་ཆོ་རྒྱུ་མ་ཁྱེན་ཉིད་ལ་དམིག་པའི་རྒྱུ་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཆོ་རྒྱུ་མ་ཁྱེན་གྱིས་མཐོང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཤེས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྟེན་པར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི་རབ་འབྱོར་ཤེས་ཉིད་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཞེས་བརྟེན་པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྟོང་

པ་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་དང་། གདུལ་བྱས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེས་

ཕྱིན་དེ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཞེས་སྟོན་པར་མཇད་དོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོག་གཏི་སྟོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཤེས་པ་དང་། རོན་དམ་པ་སྟོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་
ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་

@234B པ་ལ་འཇིག་རྟེན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་འདི་དང་པ་རོལ་ལ་

རོན་དམ་པར་སྒྲུང་དོར་གྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡི་ཤེས་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །མདོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་
དང་། པ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་

དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ། མཚན་སྒྲུབ་བ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་
མཁྱེན་གསུམ་སྟོར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཉན་རང་གི་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས་ཤེས་མཚན་བཅུ་དྲུག་པ་སྟག་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་
མཁྱེན་གསུམ་སྒྲོར་བ་སོ་སོར་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་

ཀྱི་གང་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་བྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པའི་བསམ་མི་བྱབ་སོགས་བྱུང་པར་གྱིས་མཚན་ཉིད་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་

སྤྱིར་བ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་མཚོན་པའི་བདེན་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲལ་པ་ནི། བྱུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་
མཁྱེན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་དག་ཉན་རང་གི་སྒྲོར་

@235A ༄། །བ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན་པས་ནའོ། །གང་གིས་མཚོན་ན་སྟག་བསྟུལ་བདེན་པའི་ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟག་

བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་བྱུང་གཞི་མཐོང་ལམ་དང་སྦྱན་ནས་
བསྟན་པར་བྱེད་ཀྱི། བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཆོགས་

ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་ཆེས་བྱུང་ཞུགས་པར་བྱ་བ་མེད་ཀྱི། འདིར་བྱུང་ཞུགས་པའི་
རྩལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་

ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་གང་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་བྱུང་གཞིར་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱོར་བས་

བསྐྱུས་པའི་ལམ་ནི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་གཞན་དག་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པས་སོ། །གང་གིས་ན་བྱུང་པར་ནི་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་གིས་
སོ། །དེ་གང་ན་བསམ་མི་བྱུང་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་

ལ། རྒྱལ་པར་བཤད་པ་དང་། གང་ལས་བྱད་ཞུགས་པའི་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་གཉིས་སྒོམ་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་

@235B སྦྱོར་བ་ནི། མཚན་གཞི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་དམན་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་བྱད་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱག་བསྡུལ་
ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་བཅུ་

དུག་པོ་གང་གིས་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྦྱག་བསྡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བཞི་ནི། བདག་རྒྱུན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་ཤེས་

རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱག་བསྡུལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱི་མི་བྱལ་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་། དཔེ་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མས་གཞལ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་
དང་། བྱངས་ཀྱིས་བགྲང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཚོས་ཉིད་

རྟོགས་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །མདོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་བྱ་བ་དང་། མི་མཉམ་པའི་བྱ་བ་དང་། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་། བྱངས་མ་མཆིས་
པའི་བྱ་བ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་

སོ་ཞེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་ཡུལ་ཅན་བཞི་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཤེས་པའི་སྐྱེས་བུ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་
ཉིད་ཤེས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་

དངོས་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་ཐེག་ཆེན་རང་གི་ལུགས་ལ་སྟོས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བ་ཤེས་པ་བཞི་ནི། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་བཟོད་བཞི་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་
ཉན་རང་གི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་མཚོན་བྱེད་དོ། །མདོ་

@236A ༄། །ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་སོ། །ཞེས་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཞིབ་པ་ཕྱ་བ་
མཛེངས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་བགྱི་བ་སྟེ་

ཞེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ངས་པ་དང་། ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའོ་ཞེས་དང་། ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་འདྲི་བ་
དང་གྲིས་ནས་ལུང་འགོགས་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་

རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བར་སྟངས་ལས་འདའ་བར་འདོད་པར་བྱའི་ཞེས་སོ། །འགོག་པའི་ཡུལ་ཅན་བཞི་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་གྱི་བ་མེད་པ་དང་གང་བ་

མེད་པའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་དང་། མདོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འགྲིབ་པའམ་འཕེལ་བར་ཡང་འཆལ་བར་གཏའོ་ཞེས་དང་། དོན་དམ་པར་སྦྱིན་བྱ་སྦྱིན་བྱེད་སོགས་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་
པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་དུ་རབ་དུ་

བསྐྱབ་པ་དང་། གྲུས་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བས་བསྐླལ་པ་དུ་མར་སྐྱབ་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པ་དང་། མདོ་ནི། བྱང་སེམས་དེ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་ནམ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཤི་

འཕྲོ་མ་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །ཐབས་གྱིས་ཟིན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། འགོག་པ་ཤེས་བཟོད་བཞི་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་
ཞུགས་པར་མཆོན་པའོ། །ལམ་གྱི་གཞི་ནི་ཆོས་གྱི་

@236B དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ཉིན་རིགས་དང་ལྷན་པ་དང་། སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་
དང་ལམ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་ཐབས་གྱིས་

ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་དང་། འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་སྦྱོང་བ་མེད་པ་བཞི་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཤེས་བཟོད་བཞི་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་
ཞུགས་པར་མཆོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་

ལམ་ནི་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱུང་པར་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་
བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གོ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་

གྱི་མཐོང་ལམ་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱད་ལྷགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱད་ཆོས་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཚམས་སྒྲུབ་བ་ནི། བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱང་སེམས་

གྱི་སྒྲོར་བ་ཉ་ལས་བྱད་ལྷགས་པའི་བྱད་པར་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྣམས་གྱི་བྱེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲོར་བའི་ངོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཕན་
དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། དེ་ལྟར་

ན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དག་གིས་ཆ་རེག་གིས་མེ་མཚོན་པའི་རྩྭ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེད་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དག་གཞན་དོན་
ལ་དམིགས་པའི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་

@237A ལྟ། །ལྡན་པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན་པས་ན་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་བྱེད་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་སྒྲོར་བ་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་
པའི་སྒྲོར་བར་མཚོན་བྱེད་པན་པ་ལ་སོགས་

པའི་བྱེད་པ་གསུམ་མོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་མ་ཡོངས་པའི་ཕན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་ཞི་བ་སོགས་ཆོ་འདིའི་བདེ་བ་དང་འཁོར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་སྤྲུང་ཡང་མི་སྤྲིན་པར་བྱེད་

པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་པའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་
འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་

དང་། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལྟོ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྱུག་པ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་གོལ་ཞིང་མི་འཇིགས་པའི་བདེན་པ་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པ་ལ་རབ་རྟུ་འགོད་དོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་

བྱང་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་འཁོར་བ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གང་ཅི་ཡང་རྩང་སྟེ་དེ་དག་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་ཅིང་ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོར་
བའི་བྱེད་པ་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་བདུན་མོ། །དེ་གང་

ཞེན། གཏན་དུ་པན་པ་སྤང་འདས་ལ་འགོད་པའི་སྐབས་གི་བྱེད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྗོན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་གནས་གི་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་
པ་ཉིད་དུ་རྟགས་པ་ལ་འགོད་པ་དཔུང་གཉིན་གི་བྱེད་

@237B པ་དང་། རྩལ་བསྐྱོར་བའི་སྐམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་དང་བུལ་བའི་ཐར་པ་ལ་འགོད་པས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱིང་གི་བྱེད་པ་དང་། གནས་
སྐབས་དང་མཐའི་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་འདྲེན་གྱི་བྱེད་པ་དང་།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྟན་གྱིས་བྱུང་པར་འཇུག་པའི་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་རྣམས་དུས་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་

དོན་གྱི་གཞན་ལ་པན་པའི་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་
སྐྱོར་བ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་སྟེ། བྱེད་

པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཚོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་མདོན་པར་ཚོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སྐྱེ་གྲ་སོགས་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱོལ་ཞིང་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པའི་ཕྱང་ངན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སྐྱེ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་

དོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲི་བ་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་
ལྟར་བྱང་ཆེན་སྐྱ་མེད་ཚོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་

འཇིག་རྟེན་གྱི་དཔུང་གཉིན་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྐྱ་མེད་ཚོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སྐྱ་མེད་
ཚོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་ཚོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་

@238A ༄། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འདྲོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་སྐྱ་མེད་ཚོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་ནི་ནམ་མཁའི་ངང་རྩལ་ཅན་ཅོ་ཞེས་

བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངང་རྩལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ངང་རྩལ་དེ་ལས་མི་འདའ་འོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངང་
རྩལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ངང་རྩལ་དེ་ལས་མི་འདའོ་

ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱེད་གསུམ་སྦྱོར་བའི་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་
དང་མཚོན་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། མ་བྱེད་གསུམ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ནི། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བས་ན། མཚན་ཉིད་བཞི་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་
ནའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཅི་རིགས་པས་དབེན་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་

སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དང་། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྤོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱའི་མཚན་མ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་
སོགས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། འདོད་

@238B ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིན་པོ་དག་སྤང་དོར་གྱི་རྣམ་རྟོག་གིས་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བའོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་འདི་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་

རོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གི་མཚན་
མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་

བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྔ་འོ། །དེ་གང་ཞེན། དོན་

དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་སྐད་དུ་མཐའ་ཡས་པ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པར་དཀའ་བ་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་དུ་སངས་རྒྱ་བར་
ངེས་པ་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་

སྐྱབ་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱོམ་པ་པོའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། བདེན་པའི་
དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག

བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་གི་སྦྱོར་བ་ལྔ་འོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པར་བྱའོ་ཞེས་གོ་ཆ་འཆལ་གྱང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་
དང་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་མི་དམིགས་

@239A ༄། །པ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བསྐྱིད་པའོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་སྟུང་ན་ལས་འདས་པར་གོ་ཆ་འཆལ་བ་དེས་ཉན་རང་གིས་གཉིས་སུ་དོགས་པར་མི་བསྐྱི་སྟེ་ཞེས་དང་།
བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཉི་ཆོ་བའི་སྐྱད་དུ་

གོ་འཚལ་བ་མ་ལགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ་ལས་འདེད་བ་དང་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་གོ་འཚལ་ཏེ་ཞེས་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེས་ཕྱིན་ནི་ཟབ་སྤྱོད་ནི་
སྤྲོད་ཀྱང་བསྐྱོམ་པར་མི་བགྱི་ཅི་ཡང་བསྐྱོམ་པར་མི་

བགྱི་ཇི་ལྟར་ཡང་བསྐྱོམ་པར་མི་བགྱི་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བདུན་ཙོ། །བདུན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གིས་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོའི་བྱེད་པར་གཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱབ་པའི་འཛིན་པ་དངོས་པོ་བདེན་པར་

ཞེན་པ་དང་། དངོས་མེད་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོག་སྟ་བསྟན་པས་བྱིས་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་
པ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་འབྲུལ་གཞི་བདེན་པ་མེད་པ་

དང་། བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པར་གང་དུ་ཡང་འགོ་བ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་

@239B ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི་གཞན་དུ་འཆད་པར་འདོད་པས་མ་སྟོས་སོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་
ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྟོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་

དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་དེས་རྣམ་མཁྲིན་ལ་གཞོལ་བའི་བསམ་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། ལྷའི་བྱ་དག་ནམ་མཁའ་ཟབ་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་འདི་ཟབ་བོ་ཞེས་དང་། ཆོས་འདི་དག་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་

པ་མ་མཆིས་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་ཞེས་དང་། ཆོས་འདི་དག་ནི་གཞི་མ་མཆིས་པ་དང་ལྷན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་དང་ཞེས་དང་། གནས་བརྟན་རབ་
འབྱོར་འདི་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། ཅི་དང་ཅི་སྟོན་པ་

དེ་ཐམས་ཅད། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལས་བཙུམས་ནས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཅས་དང་། ལྷའི་བྱ་དག་རབ་འབྱོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་སྦྱེས། གཟུགས་
ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་སྦྱེས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་

གཞན་ཀྱི་རྒྱུ་མ་སྦྱེས་ཞེས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནས་ཡང་དག་པའི་མཐའི་བར་འདི་དག་ཟབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་
གཟུགས་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་

ལྷ་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཙུ་བྱ་གིས་ཆ་རིག་གིས་མི་
མཚོན་པའི་མཚན་གཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

@240A ༄། །གསུམ་ཀྱི་སྟོར་བ་དག་ཤེས་བྱ་བྱེད་པ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པས་ནའོ། །གསུམ་པ་གངས་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན། ཤེས་མཚན་ཞི་བརྒྱད་
བྱེད་པར་བཙུ་བྱ་བྱེད་པ་བཙུ་གཅིག་ །ངོ་བོ་ཉིད་བཙུ་

དུག་ཡོད་པས་སྒྲིབ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནས་བབྱང་སྟེ། རྒྱུད་ལ་སྦྱིབ་འི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཛང་རྒྱ་བའི་
ལམ་གྱི་ཐོག་མ་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་

གདུལ་བྱ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། རྒྱུད་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་ལམ་སྦྱིབ་འི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱིབ་འི་རིམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལམ་སྒྲིའི་མཚན་
ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་ཞིངས་ལྔར་བསྐྱུས་ནས་དེ་ལ་མཁས་པའི་

གདུལ་བྱ་ངོས་བབྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་ལྗན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོར་
བ་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མཚོན་ཏེ། ཡོངས་སུ་

ཤེས་པ་འབྱུང་བས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདི་ལ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་
འཛང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་

མཐུན་པ་འདི་ཡིན་པར་འདོད་དོ། དོན་དམ་པར་མཚན་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བྱུག་པའི་བར་རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་
པར་བསྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་

@240B མངོན་རྟོགས་ནི་འོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདི་ལ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་གྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གང་

ཞེན། དོན་དམ་པར་སྟོས་པའི་མཚན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཟིན་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
བྱུག་པ་རྣམས་ཆད་མས་རྟོགས་ནས་བསྐྱབ་པ་ཉམས་

ལེན་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིད་པར་མཁས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ནི་འོ། །དེ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་གི་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་

གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཉམས་སུ་བྲངས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཀུན་ལ་སྤྱོད་བསྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཛང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་མགོ་
བརྩམས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་།

ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉམས་སུ་སྤྱོད་བསྐྱེས་པའི་ཚད་རིམ་བྱུ་ཞེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་གཏན་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་གྱི་སྒྲིང་རྗེ་ངམ་ངམ་ལྷགས་ཀྱིས་འཇུག་པ། དཔེར་

ན་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བརྩེ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ་ནས་སྒྲིང་རྗེ་ལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་དཔགས་ནས་ལམ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱོད་བསྐྱེད་པའི་ས་མཆོམས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྤྱོད་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འབྲིས་

@241A ལྟོ། །བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ལག་རྗེས་ཀྱིས་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་ཡིད་ངོར་སྤྲང་ཞིང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤྲང་
བ་འདི་ཕུ་བཏབ་ན་འགྲོ་བ་ལྟར་ཡིད་ངོར་སྤྲང་བ་ལ་

བཏྲན་པ་ཐོབ་པ་ནས་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་སྟོང་བ་ཐོན་པ་ཞེས་བྱའི། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ནི་སྟོར་ལམ་བྱོད་ནས་སོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་
མངོན་པར་ཉོགས་པ་ཀྱན་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་

ཀྱིས་ཟིན་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མཚན་མ་མེད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྟོར་བ་ནི། སྟིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པར་
མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། ལམ་

སྟེའི་ཆིངས་ལ་མཁས་པའི་ཚད་དང་། དེ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ངོས་བབྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕྲག་སྟོ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྟོད་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱན་མོང་མ་

ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཆོས་པའི་དང་བ་དང་། དང་བའི་དད་པ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་
ནས་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ནི་དད་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས་

བྱ་ལ། དེ་ཡང་དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་མཐའ་དག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
དད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་

@241B པར་བྱེད་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་རྩལ་གས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱབས་འགྲོ་གཙོ་བོའི་དོན་དུ་བསྟན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དོས་བབྱང་བའི་ཆེད་དུ། དད་པ་ལ་
མཁས་པ་དང་པོར་བསྟན་ཏོ། །མདོ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དང་ཐབས་

མཁས་དང་མ་བུལ་བར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་དེ་ནམས་ཀྱི་རྩལ་བྱིས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱང་མཚན་མར་མི་བྱེད། རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་ལ་མཚན་མར་མི་
བྱེད་ན། བྱང་ཆེན་དེ་གཉིས་སུ་མི་ལྟང་ཞིང་མ་སྦྱས་

མ་ཉམས་པར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་ལུན་ཚོགས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བདག་པོར་གྱུར་པའི་བླན་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་བླན་པ་དང་།

ཞེས་སྟོས་ལ། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་འཇུག་སྟོ་ལ་མཁས་པའི་ཆད་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་མཁུན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱས་པའི་བྱས་པ་བྱུང་པར་བ་ལ་མཁས་པའི་ཡན་ལག་སྟོས་པ་
ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་

ཐབས་མཁས་དང་མ་བུལ་བ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་ནི་ཐེག་ཆོམ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྟོད་པ་སྟྱི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་

དུག་སྟོད་ཡུལ་དུ་བྱད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མཐའ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ནི་
བྱང་ཆེན་དེས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་

@242A ༄༄༅། །ནས་སྟྱིན་པ་ཕྱིན་ཡང་མཚན་མར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །སྟོད་པ་ལ་སྟྱིབ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྟོད་པ་ལ་ནན་
ཏན་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་ན། བསམ་

པ་བཟང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་སྒྲིད་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོབ་པ་ན་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་
བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསམ་གཏན་གྱི་

པར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཞི་གནས་བྱམ་མོང་བ་ནི། དེ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགྲུ་ལ་
བརྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་བྱིང་གོད་ཀྱི་གཉིན་པོ་

བརྟེན་མི་དགོས་པར་རྩོལ་མེད་དུ་འརྱུག་ཅིང་། ལུས་སེམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་སྦྱིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་དམིགས་པ་ལ་འདིའོ་སྒྲམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་

རྣམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ས་ལྗེ་པར་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་སོགས་སོ། །མདོ་ནི། བཙམ་ལྗན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ངེས་དང་པོ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་

འཚང་རྒྱ་བ་དང་གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བཀྲི། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་པ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པ་
ནི། ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་

@242B ནས་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་འོ། །ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་འདིར་བསྟན་ལ། ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་

པའི་ལྷག་མཐོང་ན། ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཇི་ལྟ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་སྦྱར་ལམ་དོད་ནས་ཐབ་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་
ནས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་པ་ནས་ཐོབ་པར་

ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི་ལྟ་བུ་དག་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ངས་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའམ།
གང་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའམ།

གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་སོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་

དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་དབང་པོའི་རིམ་པས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལ་དབང་པོ་རྣམ་པོ་ཡིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་དང་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་
རྒྱལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི་

བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་འབྱུང་བར་དཀའ་ཞེས་གསུངས་པ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་དོན་བདག་གིས་འཆའ་བ་དང་སེམས་པ་ལྟར་ན།
བཙམ་ལྡན་འདས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་

@243A ༄། །པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་མི་དཀའ་ཞེས་དང་། ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དཀའ་སྟེ་ཞེས་
སོ། །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ། དད་པའི་

རྒྱུ་འབྲུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲུང་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་བྱུང་དུ་འཆད་པ་དང་། རྟུལ་པོ་ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་སྦྱར་བ་སོགས་ནི་གཞུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་
འཆད་པའི་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབང་པོ་ནོར་རྟུལ་ཡང་

སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ལྷགས་དྲག་ཞིན་དང་། བཙོན་འགྲུས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ནས་ཤེས་རབ་མཚན་ཉིད་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་
བྱད་པར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། ཡུལ་ལྔ་

ལ་མཁས་པའི་བྱད་པར་དང་། དབང་པོ་ནོར་རྟུལ་གྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་བྱད་པར་དང་། ལྷགས་ལ་འཕངས་པའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་དཔའ་དེ་ཆོས་
ཅན། ཡུལ་ནུམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། བྲངས་བཞིན་

དུ་སངས་རྒྱས་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དང་སྦྱིན་པ་སོགས་མཐའ་དག་ལ་སྟོབས་པོ་བཙོན་འགྲུས་དང་། བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སེམས་
བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དྲན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་

ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནམ་པ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་གྱི་གདུལ་བྱ་གཉིས་

@243B ཀ་དང་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པར་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། རྒྱལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་འཐོབ་པ་སྟེ་བར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་
ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་པོས་ནི་སྒྲ་ན་

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་སྟེ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ཉིད་རྟུལ་པོས་ནི་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་
སོ། །དད་སོགས་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དད་སོགས་

རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་ཐེག་པ་རྒྱུ་འབྲིང་ཡིན་གྱི། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔར་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་
རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་གཞུང་དོན་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཙྴ་བའི་དངོས་བསྟན་འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་དད་སོགས་འབྲིང་པོ་ཐོག་པ་འབྲིང་པོ་ལ་གནས་པའི་ཚོགས་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏྟགས་ཤིང་ཐོབ་ལ་དད་སོགས་རྒྱུ་དུ་

ཐོག་པ་རྒྱུ་དུ་ལ་གནས་པའི་ཚོགས་ལམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅིང་ཏྟགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བས། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཤུགས་ལ་
འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། དད་སོགས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་

དཔའ་ཚྭ་རྩལ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་སྤེའི་བྱད་ལྷགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་
འཆད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་

@244A ལྟོ། །ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། མངོན་པར་ཏྟགས་པ་རྒྱག་གི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་ཏྟག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་
སྒྱུར་བ་ནི། ཐར་པའི་ཞེས་སོ། །འདིར་བསྟན་པའི་

མངོན་ཏྲོག་ས་དག་ས་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་འབྲེལ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཚོགས་ལམ་ལ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེལ་ཞེས་འདིར་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ཅུ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ངོ་བོ་གསུམ་པོ་རྣམས་

གྱི་དམིགས་པ་སྐྱབས་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྐྱགས་ཤིང་མདོ་ལས་བཟོད་དེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་མཉམ་པར་ལྟ་བུ་སོགས་རྣམ་པ་དག་ནི་
བཅུར་མདོ་ལས་བཞད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་

བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བྱང་དུ་གནས་པར་བྱ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་དང་། བན་པ་དང་
ཁོང་ཁྱོད་བ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་འཆོ་བ་མེད་པ་ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱང་དུ་ཕན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཞོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱང་དུ་མི་འཆོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། བྱང་
ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ངེས་པར་འདོད་པས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་པ་དང་མ་དང་ཞེས་པ་ནས་གཉིན་དང་མནལ་གི་གཉིན་མཚམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་མོ་ལ་གནས་པ་བདག་ཉིད་

@244B སྤྲིག་པ་མ་དག་གི་བ་བརྩུ་ལས་ལྷོག་ཅིང་སྤྲིན་སོགས་ལ་གནས་པས་སེམས་ཅན་གཞན་དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་མ་བསྐྱུ་ལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པས་
དགའ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་ཉིད་སོག་གཅོད་

ལས་ལྷོག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་སྤོག་གཅོད་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུ་ལ་བར་བྱ། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ལེགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། གཞན་གང་དག་དེ་ལས་ལྷོག་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་
བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པར་དགའ་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་།

བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཇོགས་པར་བྱ། གཞན་ཡང་སྤྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུ་ལ་བར་བྱ་ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་གཞན་ཡང་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུ་ལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་རང་གནས་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཉིན་ཅན་དེ་ལ་འགོད་པས་དམིགས་པ་འི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱང་
སྟག་བསྐལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་

སྤང་བར་བྱ་ཞེས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་འི་
ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་གནས་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ།
སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་

@245A ལྷ། །བཞིའི་དང་པོ་བློ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་འི་སྦྱོར་བ་འདི་ལ་དྲོ་བར་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡིན་པར་བཞེད་དེ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་

ཆགས་སྒང་གིས་རིས་སུ་བཅད་ནས་འཛིན་པ་འགོག་པའི་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པ་མཉམ་པའི་སེམས་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་དང་། ལུགས་སུ་ཕན་པ་དང་
ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་གྱིས་ཁོང་ཁྱོད་བ་མེད་པ་དང་།

མཐོ་མི་འཆམ་པས་རྣམ་པར་འཛོལ་མེད་པའི་སེམས་གྱི་རྣམ་པ་ལྡས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀླན་པ་ལ་ཕ་དང་མའི་སེམས་དང་། མཉམ་པ་ལ་སྤྱན་
དང་སྤྱིང་མོའི་སེམས་དང་། གཞོན་པ་ལ་བྱ་དང་།

བྱ་མོའི་སེམས་དང་། ཕན་ཚུན་ཡིད་ཐེབས་པ་བཞེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པ་གྲོགས་གྱི་སེམས་དང་། རུས་གཅིག་པ་གཉིན་དང་། མི་གཅིག་པ་མནག་གི་གཉིན་མཆམས་གྱི་སེམས་གྱི་རྣམ་པ་
གཞན་ལྡས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་

རྒྱང་འབྲིང་སོ་སོར་བཅད་པ་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་ནི། སྤྱིང་ཇེ་སྟོམ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
བྱམས་པ་བསྟོམ་པ་དང་། དེའི་རྒྱར་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་མར་ཤེས་པ་དང་། དྲིན་བྱན་པ་དང་། བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྟོན་དུ་བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཅེ་མེ་ནི། ཅེ་མེར་གྱུར་པ་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་ནི་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། མི་དག་

@245B བ་གངས་བཞིན་དུ་སྟོང་བའི་སྟོན་ས་ལྟོག་པ་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་རྣམས་སྟིག་པ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་སྟོར་བ་དང་། དག་བ་ལ་ལེན་པའི་སྟོན་ས་ལྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེའི་
སྟོན་ས་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་དག་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྟོར་

བའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གང་ཟག་གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱུལ་བར་ལྟོགས་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱུགས་པ་བརྟེན་པ་དང་། མཐུན་པར་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་བསྟོམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་
ལྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི། རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་

པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཅེ་མེའོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། ཅེ་མེར་གྱུར་པ་ལ་འགོད་བྱེད་རང་དང་འགོད་བྱ་གཞན་གྱི་ཉིན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་
པ་དག་ལའོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་བ་ལ་སྟོར་བ་

དང་མ་བསྐྱལ་བར་ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱུགས་པ་བརྟེན་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ལ་གནས་ནས་
གཞན་གྱི་ཉེན་གྱི་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་སྒོ་ནས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུང་འབྱེང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་གསལ་བར་མ་སྦྱར་ཡང་། གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་
དམིགས་རྣམ་གྱི་དོན་ཚང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་

པ་ཆོས་མཆོག་ནི། སྤྱི་མ་བཞིན་ཏུ་རང་དང་གཞན་གྱི་ཉེན་ཅན་ཁོ་ན་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རང་གནས་ནས་གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་

@246A ༄། །པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ན་དབྱུང་བ་དང་། ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་།
འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི་ལམ་

གསུམ་གྱི་སྒྲོལ་སྤང་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྤྱར་དུ་ཅུང་མེད་ཀྱང་། དེ་འགའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དོན་བོར་བའི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་བཙུང་བྱ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་གཉིས་ལ་དོགས་པ་ཤེས་རྒྱུ་ཞིང་མངོན་

པར་རྟོགས་པ་དང་པོ་དྲུག་གི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་འབྲེལ་དུ། ལམ་རྒྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་
རིམས་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་འདིར་

ལུགས་དེ་བཀག་ནས་གོ་རིམས་གཞན་དུ་མཛད་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྒྲིའི་མཆམས་སྤྱར་དུ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་ལམ་རྒྱུང་པའི་ལུགས་མཛད་པ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་། འདིར་བཤད་
པའི་ལམ་བྲུག་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་འབྲེལ་

ཆེན་གྱི་སྐབས་གཞན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་འབྲེལ་ནས་བཤད་པ་དེ་ཡང་། སློབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་སློབ་དཔོན་སྔ་མ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཀོད་པ་ཙམ་ཞིག་མཛད་
པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ། །དེ་ཡང་ལུགས་ད་ལ་

འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཆེད་དུ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གཞུང་འདི་སྒྲོས་པ་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱས་ནས། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྱུར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་
འབའ་ཞིག་ལ་བརྟགས་པར་འཆད་པ་ནི། སྒྲོབ་

@246B དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སུན་འབྲིན་པའམ། ཡང་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། དགག་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བཤད་
པ་དང་། ཕྱི་མོའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྱུར་ལམ་འཆད་པ་ན་དེ་གཞན་

དག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འཛམས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྱུར་ལམ་
བརྟགས་པ་བར་འགྱུར་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྒྱུར་ལམ་

ལ་ཡང་མཛངས་ཏེ། སྒྲོ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཚན་དག་པ་དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེམ་པ་དང་། ལྷང་སྟོན་པ་དང་། རྩོམ་པ་ཟད་པ་དང་།
ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོགས་བཤད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གྱུ་ལ་གནས་པ་ཙམ་དང་། མེས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེམ་པ་དང་། རྟོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པ་སོགས་ལ་འཆད་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ལན་བྱ་རོག་གིས་ཟོས་
པ་ནི་མེད་དོ། །འབྲེལ་ཆེན་དུ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་

བཤད་པའི་རྟོག་པ་ཅེ་མེས་བསྐྱེས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་སྐྱེམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བཤད་ལ། བརྟགས་པ་བར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་གཉིན་སྐབས་
གང་དུ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་

ན། དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྟོད་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ནས་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་བཤད་

@247A ༄། །པ་དང་འགལ་བར་བརྩོད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་རང་དོན་བསྟུབ་པ་དང་། བྱང་སེམས་གཞན་དོན་རིམས་གྱིས་སྐྱབ་པའི་བྱད་ཡོད་པའི་ལན་འབྲེལ་ཆེན་དུ་མཛད་གྱི། སྐབས་འདི་
ནས་བཤད་པ་སྦྱོར་ལམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་རྫོགས་པའི་མཚམས་སུ་སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་བཤད་ཟིན་ཏེ། །དེ་ནི་མི་སློབ་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་
པ་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་

པ་ལ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི། རྗེས་
སུ་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་

སོགས། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་འགལ་བ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། འདི་མན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱོར་མཐོང་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚན་ཉིད་པར་བསྟུབ་པ་མ་གཏོགས་བརྟགས་པ་བར་བཤད་པ་བྱུང་ཙམ་
ཡང་མེད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བཤད་པ་འདི་ཐམས་ཅད་

གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་ལེགས་པར་འཆད་མ་ཤེས་པས་མོངས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དུག་གི་གོ་རིམས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ཡིན་པས་
འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་གསེར་གྱིང་

པས་གོང་མའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འོག་མའི་ངེས་ཆ་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཕན་ཚུན་དུ་སྒྱར་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཟག་པ་
མེད་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་

@247B ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་མཁྲིན་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་
དོན་གྱི་རྣམ་པ་མཁྲིན་པ་ཚོགས་སྟོར་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་

རྒྱན་གཅིག་ལ་སྟོམ་གྱི། དེ་ཕན་ཆད་དུ་མ་སྟོམ་པའི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་ཅུས་ཏེ། སྟོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུང་ཏུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་

ཐལ། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པ་ཉིད་གྱི་སྐབས་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་གསུམ་གར་སྟོམ་

ཞིང་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལ་སོགས་པ་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྒྱུར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པ་དགོས་པ་
དང་བཅས་ཏེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་མི་རྟག་སོགས་

ཀྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་ལམ་གསུམ་གའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་པར་སྒོམ་པའི་དབྱེ་བས་ལམ་གསུམ་ག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒོམ་ལམ་མོ། །དེ་ཡང་ལམ་
ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་རྟག་པའི་བར་འབའ་ཞིག་དང་། གཞི་ཤེས་

ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་
ལ་ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་

@248A ༄༄༅། །མིང་གི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་རྫོགས་སྒྱུར་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒོམ་གྱི། གཞན་དུ་མི་སྒོམ་པའི་ཅིག་ཅར་
རྒྱུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྐབས་དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དག་གཞུས་པར་ཐལ། རྣམ་ཐོགས་སྦྱོར་བ་བསྐོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཆ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བྱང་ཞུགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་

པའི་ཡེ་ཤེས་འཛིན་སྐྱངས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་ཐོགས་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྒྱུ་དུ་དང་འབྱེང་དང་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཅེ་སྦྱོར་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་

གསུམ་ག་མཚན་ཉིད་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡང་། ཅེ་སྦྱོར་ས་དགུ་པ་དང་། བཅུ་པའི་སྟོང་འབའ་ཞིག་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོར། ས་བཅུ་པའི་སྟོང་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་སུ་ཅིག་ཅར་རྒྱན་
གཅིག་ལ་སྒོམ་པའི་ལོག་ཏོག་བཀག་ནས་ལམ་གསུམ་

གའི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐོམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །སྟངས་ཅིག་མ་དང་ཆོས་སྐྱེ་ལ་ནི། དོགས་པའི་གནས་མེད་པས་མ་སྒོམ་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་རྣམ་པ་དེ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཏོག་པ་རྣམས་ནི་

སྟོན་ཉིད་སྤངས་པར་གྱུར་པས་ཇི་ལྟར་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཉོགས་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་སྟོང་བར་བསྟན་ཅིན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པ་ལ་
སོགས་པའི་མདོ་ལས་གསང་བ་ཕྲ་མོ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག

@248B པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཀྱན་ཏུ་མྱོངས་པ་དག་དང་། དེའི་ས་བོན་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་སྟོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བས་ན་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཀྱན་ཏུ་
མྱོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་བཅད་པས་རྒྱ་ཅན་གཟུང་བ་

དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་བཞི་པོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ན། རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ལ་ཉོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ས་བཅུ་དང་འབྲེལ་པའི་རྩི་མའི་མངོན་པར་ཉོགས་པ་ལ་ངེས་པར་
སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ཏུ་ནི་ངེས་འགའ་བའི་

སྟོང་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །གཞན་དག་གིས་ལུང་དེའི་དོན་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉོགས་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ནི་ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མྱོངས་པ་གཉིས་གཉིས་སྟོང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་གསང་བ་ཕྲ་མོའི་གནས་པ་ཀྱན་ཏུ་

མྱོངས་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཀུན་རྒྱུ་མྱོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ས་བརྩུ་པའི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྤྲེལ་དེར་ཟད་པར་སྤྱོད་བར་བསྟན་པ་
ཡིན་པས་ཅུ་སྤྱོད་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་འཆད་

པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཆེན་མ་དག་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་གོང་འོག་གཉིས་ཀ་ས་བརྩུ་པ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་སྒྲ་མ་ཡང་ས་བརྩུ་ལ་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་དོན་
མིན་ཏེ། སྒྲ་མས་བརྩུ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ས་བརྩུ་དང་

འབྲེལ་པའི་ཞེས་འབྲུང་བ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུང་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཅུ་སྤྱོད་གྱི་སྤྲེལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་ཏོག་རྣམས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འཛིན་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་
ནས་བསྟན་པས་ན། རྣམ་པར་ཏོག་པ་འདི་དག་ནི་མངོན་

@249A ༄༄༅། །ཁྱུང་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ཟད་པས། འདི་པལ་ཆེར་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྤྲེལ་སྤྱོད་སྤངས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མཐོང་ལམ་ཅུ་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་ལམ་ཅུ་སྤྱོད་
གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན། དེར་ནི་ས་བོན་འབའ་

ཞིག་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཚུད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལམ་མངོན་གྱུར་ཅམ་སྤངས་པ་ནི། རེས་འགའ་བའི་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ལ།
མཐོང་སྒོམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་

སྒོ་ནས་མངོན་གྱུར་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་བཅུའི་ཅེ་སྟོར་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྟོང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་མྱོངས་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ས་བཅུ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་བ་
ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

རྣམས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་བསྟན་ན་སྤང་བུ་གང་གི་ས་བོན་ཡིན་པ་ཡང་མི་རྟོགས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ཅེ་མེའི་སྟོར་བ་ཅམ་
ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་

འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟོགས་
བཤད་པ་དང་། སྐྱེ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བྱུང་

པར་ཅན་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱི་ལོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དོན་དང་། ཏྲགས་ཀྱིས་དཔོག་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་

@249B རིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་བབྱུང་སྟེ་ལམ་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲོ་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྤིད་པས་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིར་

མི་ལྟོག་པའི་ཏྲགས་དང་ལྡན་པར་མི་བཞག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་དུ་སྦྱིང་རྗེ་དང་། །བཟོད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་སྒྲ་རོལ་ནས་

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེ་དང་། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྦྱོད་པ་དང་ལྡན་
པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིར་

མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་མི་བཞག་གོ། ཉེས་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཐོབ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་བྱོན་ནས་
དང་། འབྲིང་པོས་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་པོ་ཇི་སྟར་རྟུལ་

ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། གཉིས་པ་ནི། བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་བཙམ་པ་
དང་། སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་

རྟགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་ལོ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིགས་ཚང་བ་སྟོན་པའི་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་
རབ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། སེམས་ཅན་

@250A ༄། གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་མི་བཟོད་པའི་ལུས་གྱི་བ་སྒྲུ་ལྡང་བ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་གྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ལས། དེ་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་

དང་ལྷན་པར་དཔོག་གོ། ཐབས་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་ལས་སྤར་བཤད་པའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་རྩས་པ་མཐུ་ཅན་གྱིས་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་རྩང་དཔག་པ་ཡིན་

ནོ། །མདོ་ལས། རྣམ་པ་དང་། རྟགས་དང་། མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་བབྱང་བའི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་ཆེན་དུ། བབྱང་བར་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྩས་པའི་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་སྐྱེ་

བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་དཔོག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ལྷག་མ་གཞན་ནི་
གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་

དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྤྱིའི་མཚམས་སྤྱར་བ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དང་ལྷན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་
རྒྱད་ལ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་

ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
དབང་པོ་རྣམ་པོའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟན་པའི་

@250B ངེས་འབྱེད་སོགས་ལ་གནས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྤིད་ཞིའི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའི་པོ་གང་དག་ཅེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ་རྟགས་དེ་དང་
དེ་རྟགས་ཤིང་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་

ཆོས་ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་དག་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྟོར་ལམ་དང་།
མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་

པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྤྱིའི་བྱི་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་དང་། བྱེ་བྲག་གི་ལན་རེ་ཤིག་ཅེས་སོ། །གཉིས་
པ་ཙུ་བ་ནི། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི་སེམས་

དཔའ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པ་སོགས་རྟགས་རྣམ་པ་ཉི་
ཤུར་བརྗོད་པ་ཡིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣམས་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པ་དང་

སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཡང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྟ་བ་ནི། རྟོད་དང་
རྩ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་བཅས་པ་དང་།

@251A ༄༄༅། །ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་རྣེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པ་ནས་སངས་རྒྱས་དབྱེས་པ་སྟོད་པའི་བར་གྱིས་ཤིས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་
མཚན་མ་ཅི་ཅམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་

ལྟོག་གོ་ཞེས་ཉུས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ནམ་གང་གཟུགས་ལས་ལྟོག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ན་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
དང་། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་

ཆོ་འདི་སྒྲམ་དུ། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོད་པ་དེ་དང་མ་བུལ་ཞིང་། ཤར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་དག་གིས་སྟོད་པ་དེ་དག་ནི་སྟོན་
པའི་ཕར་ཕྱིན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཞེས་པ་ནས། །

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་སྒྲམ་ལ། བྱང་ཆེན་སུས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་རིག་པ་དེ་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་སོ་སྒྲམ་ལ། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་
མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་

ལྷོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཏྲགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གིས་སྦྱར་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རྩོད་ལ་གནས་པའི་ཏྲགས་རྣམས་པ་བརྩུ་གཅིག་དང་།

@251B ཅེ་མོ་ལ་གནས་པའི་རྣམས་པ་དུག་དང་། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྣམས་པ་གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྩོ་བ་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་
པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་

དཔའ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྩོད་ལ་གནས་པའི་ཏྲགས་བརྩུ་གཅིག་ནི། རྩོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལས་ཕྱིར་

མི་ལྷོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཏྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་ཅི་རིགས་ལྷོག་པའི་ཏྲགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
སྦྱབས་གནས་ཡང་དག་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་མངོན་

གྱུར་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་སོ། །ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་
དང་། ལས་དབང་གིས་དཔྱལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། ཏུད་

འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། འཁར་རྣམ་བཞི་མི་རྒྱ་བའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོད་དབང་དང་། ལྷེ་དབང་ལ་སྒྲོན་ཞུགས་པས་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་
སྟོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་དངོས་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་

པ་པ་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྦྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་རི་རྩུར་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་སྟོན་ལམ་གྱུ་བ་པས་སོ། །བདག་དང་གཞན་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་
སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་

@252A ༄། །སྦྱིང་རྗེས་ཡིད་གདུངས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་ལྡན་ནོ། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་

ཉིད་གྲིས་སྒྲིན་སོགས་ལ་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར། ཟབ་མའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་སོ། །བྱམས་པའི་
བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལུས་དང་ངག་དང་

ཡིད་གྱི་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མི་ཉམས་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་སོ། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ལྔ་དང་
མི་འགྲོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་ལ་མཐའ་

གཅིག་དུ་བཙོན་པའི་སྒྱུར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པས་སོ། །མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བ་ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་འཛུམས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྒོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་
གི་སྟོབས་གྲིས་དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་རྣམ་པར་

བསྒོམ་པ་ཉིད་གྲིས་སོ། །སྒྲོད་ལམ་ཀྱན་དུ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཏུས་ནམ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་མ་གཡངས་པའི་སྒྲོན་ས་རྟག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
ཉིད་གྲིས་སོ། །གནས་མལ་དང་། གོས་ལ་སོགས་

པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིག་པ་དམ་པས་སྒྲད་དུ་མེད་པས་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཙང་སྒྲ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིག་པ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཅི་མེད་རྟགས་དྲུག་ནི། སྒྲོར་ལམ་ཅི་
མོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན།

@252B ལུས་ལ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱ་དོན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུར་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་ཅི་མོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་
འབྲིང་མན་ཆད་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་

སོ། །གཡོ་སྒྱུས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བྱ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིག་པ་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ཕྱག་དང་ཁྲོད་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་

ལྡན་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་ལྷག་པར་བསྟེན་པས་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱིན་དྲུག་དེ་དག་དང་འགལ་བ་མེར་
སྒྲ་དང་འཆལ་བའི་རྩྭ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མེད་

པ་དང་ལྔ་ཉེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྤྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབས་པས་སོ། །བདེན་པས་སྟོང་པས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ནྣ་ལ་འབྱོར་
དང་ལྔ་ཉེ་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་

རྟོགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་སྟོང་དུ་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱུལ་བ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། བདག་གཞན་
བརྗེ་བ་ལྷག་པར་གོམས་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་སེམས་

ཅན་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་གཉིས་ནི། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལམ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་
གཞན་གྱིས་བཀྱིར་མི་གཏུབ་པ་དང་ལྔ་ཉེ། གནས་

@253A ༄༄༅། །ལུགས་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་ལྔ་ཉེ་པའི་ཕྱིར། ཟས་གཅད་པ་དང་། མི་ལྔ་བསྐྱན་པ་སོགས་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ།
བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་

ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྟགས་གཅིག་ནི། དེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཅན། གློ་
གསུམ་གྱི་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱལ་དབྱུས་

པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་སྟེ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་པར་ཕྱིན་རྟག་གི་སྟོང་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཉམས་སྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་

དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་འབྱིང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་
རྟག་གིས་བསྟུས་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་དང་། དེས་

དྲངས་པའི་ལྷས་གི་ཐ་སྐད་བྱུང་པར་ཅན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་ཤས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྟག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་ཏེ།

ཅ་བ་ལྟར་སྒྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། སྐད་ཅིག་མའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྒྱུས་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་
དང་དེས་བྲངས་པའི་ལྷས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱུང་པར་

@253B ཅན་ནི་ཆོས་ཅན། གློ་ལྡན་དབང་པོ་འབྲིང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།

དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞིའི་དང་པོ་སྒྲུག་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྒྱ་
བདེན་པར་རྟོག་པ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱིས་བན་ལས་ལྟོག་པ་དང་

ལྡན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དོན་དམ་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
སེམས་དེ་གཉིས་ལས་མི་ཉམས་པར་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་

པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལྷོག་པ་དང་ལྷོག་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱུང་པར་བཞི་བསྐྱབས་པས་རང་
ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་

བཙམ་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ལ་སོགས་པར་ལས་དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱའི་རྣམ་པའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་པར་
ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་ཟད་པའི་ཕྱིར། བཞི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། ལྷས་དང་སེམས་

@254A ལྷ། །ཡང་བཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། མཐོང་སྤངས་མི་དག་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱིན་ན་གནས་ཀྱང་
འདོད་ཡོན་ལ་སྤེད་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་

འདོད་པ་ལ་ཉི་བར་སྒྲིད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུས་དེ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་རྩ་ཚངས་པར་སྒྲིད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འདོད་ཡོན་གྱིས་བསྐྱས་
པའི་ཡུལ་གྱི་ཉིས་དམིགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་།

བས་ཚངས་སྒྲིད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བཟླེད་པ་ལ་དབང་བའི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ས་ལོག་
འཆོ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བྱ་བ་

བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགོག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། ཇེས་སུ་སྒྱུར་བ་དག་རྩ་མི་བྱའོ་ཞེས་
མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་པོར་

བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྱུར་བ་དང་ཇེས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཇེས་སུ་སྒྱུར་བ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་
གྱིས་སོ། །འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་གྱིས་

རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཚེས་རྣམས་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། འགོག་པ་ཚེས་བཅོད་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བསལ་བ་ཉིད་གྱིས་
སོ། །གཏམ་སྒྲོས་པ་ནི་མིང་ལ་

@254B བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་དོན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་ཚོགས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོ་དང་རྗེས་གྱི་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོན་མངོན་སུམ་དུ་ཡངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་

གྱིས་སོ། །གྲོང་གི་སྤྲས་བསྟན་པའི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་། དབང་རྟེན་གྲོང་བྱིར་གྱི་སྤྲས་བསྟན་པ་དང་། གྲོང་དལ་གྱི་སྤྲས་བསྟན་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྲིས་བྱ་
ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བྱ་

དང་། དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྤང་བཀའ་གཉིན་གྱི་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་དང་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྒྱུར་བ་དང་། ཕྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་
བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དག་བདེན་

པར་ཞེན་པའི་ས་བོན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཀྱན་བརྟགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ནི་གཡུལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་
སྦྱོར་བ་ལ་མི་གནས་ཏེ་དེ་འདི་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་

ཆོས་གང་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་སྟོབར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ཅེས་དང་། བྱོང་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་མི་གནས། བྱོང་བྱིར་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་
དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་མི་གནས། བྱོང་དལ་གྱིས་

གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་མི་གནས། བདག་གི་གཏམ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ལ་མི་གནས། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། སྤང་བྱ་སེར་སྤྲ་དང་འཆལ་
བའི་རྩལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་པོར་བདེན་པར་ཞེན་

@255A ༄། །པ་སྦྱོར་བ་དང་། སྤྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སེར་སྤྲའི་ཀྱན་འཛིན་དང་། འཆལ་རྩལ་གྱི་དྲི་མ་མི་ལམ་དུ་ཡང་
སྤངས་པ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་

ཁྱད་པར་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པས་སོ། །རྟོགས་པའི་ཆོས་ལམ་དང་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་རྟལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རྣམ་

པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །བདུད་ལ་སོགས་པས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱར་ཡང་རང་གང་ལ་གནས་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་
རང་གིས་གསུམ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་དང་

བྲལ་བའི་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གིས་ཐོབ་པའི་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་སོ། །རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་དོན་དུ་སྒོ་ག་གཏོང་པ་ལ་སེར་སྒྲ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་

ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་འགྱུར་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་མཐའ་གཅིག་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་འདི་རྣམས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སྒོ་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། ལུས་

@255B ངག་གི་ཐ་སྐད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཤེས་བཟོད་གྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་དེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་གི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་
ཤེས་བཟོད་གྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་

བརྟན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱས་པ་འདི་རྣམས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་
པ་གཟུང་འཇོན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཇོན་

པར་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་གྱི་སེམས་གྱིས་བསྐྱས་པ་མཉམ་གཞག་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་ལ་
སོགས་པས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐད་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་

ཕྱིར། མཐོང་ལམ་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐད་བྱད་པར་ཅན་ལ། མཉམ་གཞག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡིད་དེ། ས་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྐད་ནི་སེམས་
ཅན་གཏུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་

དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་མཉམ་གཞག་
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་རྣམས་ཆོས་

ཅན། ཇི་ལྟར་རང་ལས་སློང་མཉམ་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ངོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །རང་ལས་སློང་མཉམ་པའི་
གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་བྱུང་པ་དེ་ལྟ་མ་

@256A ༄། །ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ཡང་ན་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྟགས་འདི་རྣམས་རང་ལས་སློང་མཉམ་པའི་གང་ཟག་གི་སློང་མཉམ་པའི་ལྟོག་པའི་
འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། །

མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྱི་བྱད་པར་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས། བྱད་གཞི་སྒོམ་ལམ། སྒོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་
བཤད་ཟེན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་

གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་རིགས་པ་ཡིན་པ་ལས་རེ་ཤིག་དང་པོར་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་བྱད་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱབ་པ་བརྟེས་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་ཤིང་རྟ་
ཆེན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བྲགས་པའི་ལུགས་ལས་

བྱད་པར་མ་བཟུང་བར་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་བྱད་གཞི་རྟགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན།
རང་གི་གནས་ལུགས་ཟབ་པ་སྟེ་རང་གི་གནས་

ལུགས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་འདོགས་དང་སྐྱར་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་

ཉིད་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་

@256B པ་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་མཐའ་ལས་གོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐུར་
པའི་མཐའ་ལས་གོལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་

པ་གཟུགས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་སོ། །སྟོ་སྐུར་དང་བུལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟབ་མོ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྟོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་

ཏེ། ཟབ་མོ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ་ན། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེས་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་
སྐུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

ཐག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཆགས་སུ་འཕྱག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐུར་ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྟོམ་པའི་ལམ་ཉིད་གྱིས་མཐོང་བའི་

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་

སེམས་དཔའ་དང་འཇལ་བ་དང་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིན་བསྐྱུས་ཏེ་སྤར་ལམ་སྤར་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ངེས་པར་མཐོང་
བའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་

@257A ༄༅། །ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གམ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོ་ཅིམས་
བཞིན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །

ཆད་མས་འཇལ་བ་དང་། ཞིབ་ཏུ་སྤྱོད་ནས་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། སྒྲོམ་

ལམ་དེ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཅིན། ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་

དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་འི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །སྒྲོམ་ལམ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་རྩུང་དུ་འི་རྩུང་དུ་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས་རྣམ་པས་
སོ། །རྩུང་འབྲིང་དགུར་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྩུང་འབྲིང་

དགུ་འི་སྒྲོ་ནས་རྩུན་ཆགས་པ་ཡིན་པ་འི་སྤྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་འི་སྒྲོམ་པ་འི་ལམ་ཆོས་ཅན། རྩུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གངས་བཞིན་དུ་འདོད་པ་འི་ཁམས་
ལ་སོགས་པ་ས་དགུ་དག་དུ་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་

རྩུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་འི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་རྣམ་པ་འི་སྒྲོ་ནས་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་
ཞེན་པ་འི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འི་གཉིན་པོ་འི་དབྱེ་

བ་ལས་དགུ་ཡོད་པ་འི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་ཞེན་པ་འི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྩུང་དུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་། ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་རྩུང་དུ་འི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་

བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་

@257B ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་རྩུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟར་ནའོ། །ཇི་སྐད་
ལའད་པའི་སྤང་གཉེན་ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་སྦྱོར་རྩུལ་མི་འཐད་པའི་

སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། ལུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་བ་རྩུང་དུ་སེལ་ལ། རྩུང་དུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་སྒྲོམ་སྤངས་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་རྩུང་དུས་འཛོམས་ཤིང་། སྒྲོམ་སྤངས་རྩུང་
དུ་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོས་འཛོམས་པ་འཐད་ཅའི་

ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་སྤྲོད་མོད་ཀྱི། འདིར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བས་བཞག་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཤིང་ཏུ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལས་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་འབྱུང་

བ་དང་མཐུན་པར་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་སྤྲོད་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། བྱངས་དེས་ལ་ཚོད་སྤང་དང་།

བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་གྱི་

དང་པོ་ཚུད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཇི་ལྟར་ནམ་པ་དགྲུ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་བྲག་ནམ་པ་དགྲུ་བས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་མང་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་

བསྐྱུས་པ་དེ་དང་དེ་ལས། སྒྲོམ་ལམ་དགྲུ་པོ་ནམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་
ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་གྱི་དང་པོ་ཚུ་བ་ནི། ཉི་སྤང་

@258A ༄། །ལྟར་ན། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་ནམས། དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་
པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་

མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མི་འཐད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུགས་བརྩེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུང་རབ་ལས་གངས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐུབ་པས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ལ། རོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟགས་

མ་གྲུབ་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་སྐད་ལའད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་རྩའི་རྒྱུ་རྩ་
ལྟ་བུ་རོན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་

བྱ་དུ་མ་ལ་ཕན་པ་རབ་ཏུ་སྐྱར་བ་ལ་རྫས་གཅིག་གིས་ལྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་ན་འབྲས་བྱ་བསོད་ནམས་གངས་
མེད་པ་དང་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ཆད་མེད་པ་བསྟན་

པ་མདོ་ལས་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་བྱོད་ཀྱི་ཉི་བར་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་བྱེ་བ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་ལའད་

པའི་ལྟོག་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོམ་ལམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འབྲས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བར་ཇི་སྐད་ལའད་ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཤམ་བྱ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འབྲས་

བྱ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུས་པ་བསྐྱེད་

@258B པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུ་པས་གྲངས་མང་པོ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་རྩལ་གཅིག་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བ་དམིགས་པ་མེད་

པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མདོའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པར་དེ་པ་བཞེད་པས་སོ། །དོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་པ་མ་
ངེས་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་རྩེ་རྒྱུ་རྩེ་

སྟུ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་འབྱུང་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དོན་
དམ་ལ་སྟོས་པའི་ཚུད་སྤང་དང་། ཐ་སྙད་ལ་

སྟོས་པའི་ཚུད་སྤང་ངོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གོམས་པ་ཕུལ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡིན་

པར་ཐལ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བདེན་པར་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཕྱིར་ཕན་གཞོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁ་ནའོ་སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་བདེན་སྟོང་འགལ་བར་འཛིན་ཅིང་སྟོང་པ་ཉིན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོང་དུ་མ་
ཅུད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྟོན་མན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསྐྱུ་བར། གཉིས་

པ་ཅ་བ་ནི། སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྤང་བུ། ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་གཉིན་པོ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་ཉམས་

@259A ༄། །པ་དང་ནི་འཕེལ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་རང་གི་ངོ་བར་འདོད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྲལ་བ་དང་གཉིན་པོ་

དག་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །བྱུང་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་ན་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་

མེད་པ་ལ་བསྐྱེམ་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་

བས་ན་ཞེས་པ་ནས། ཕན་གཞོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱད་པ་ཉིད་པས་སྤང་བའི་གཉེན་པོར་ཉེ་བར་དགོད་པར་མི་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཇི་
སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་

ལྟར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མི་རུང་བར་ཐལ། རོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་འདི་རྩ་བས་དངོས་སུ་
མ་བསྐྱུས་ཀྱང་རོན་གྱིས་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །རོན་དམ་

པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ན་སྤང་གཉེན་མི་འཐད་པའི་བྱུང་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་གདུལ་བའི་རོན་
བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱོམ་ལམ་འདི་ནི་

རོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་པ་སོགས་འདོད་པའི་རོན་སྐྱབ་པར་བྱད་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་དང་སྐྱོམ་ལམ་དཔེ་རོན་མི་མཚུངས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཐ་

སྒྲིབ་ཏུ་དོན་བྱུང་པར་ཅན། བྱེད་པར་མཚུངས་བྱང་

@259B རྒྱལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། ཐ་སྒྲིབ་ཏུ་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པ་
དང་། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདོད་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་

ཀྱི་དང་པོ་དཔེ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འབྱིབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པར་
མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྒྲིབ་ཏུ་གདུལ་བུའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐ་སྒྲིབ་ཏུ་ཉོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདག་པོ་ཙམ་གྱིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་པ་ནས་བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་བར་གྱི་གདུལ་བུའི་སྐྱེ་བོ་

ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དོན་བྱུང་པར་ཅན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྐྱས་ཆོས་སྐྱས་ལོངས་

སྐྱའི་དངོས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལོངས་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་

བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་སྤྱད་དོ། །གཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ལམ་བཤེན་པས་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་
འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཀུན་

རྩོབ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཀུན་རྩོབ་དུ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་དང་བུལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ངི་མ་འཇོམས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་
པར་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་

@260A ༄། །མེད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་དེས་སྤང་བུ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་བཞིན་པ་དེའི་ཆོ་དོན་དམ་པར་སྦྱར་བ་མེད་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བུ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་

པའི་ཆོ་ཡང་དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་རྩལ་དུ་བཞེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བཤེན་

གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་གང་དག། རྟོན་དམ་པར་མ་

གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྟོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ། །སྒྲུམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་པ་དང་རྟོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ནི་
ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་པར་

ཐལ། སྒྲུམ་སྒྲུབ་བྱང་ཆུབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན། སྒྲིམས་ཀྱང་མ་ཡིན། སྒྲུ་སྒྲིམ་པེ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་ཀྱང་མ་ཡིན། རིམས་གྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ། གསུམ་པ་
འབྲེལ་པ་ནི། རྟོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་གྱི་

སེམས་སྒྲུ་སྒྲིམ་པེ་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུ་སྒྲིམ་གྱུར་པའི་སེམས་རེ་རེས་ཁོ་ན་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་
རྣམ་པ་དང་། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ལ་སོགས་

པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྒྲུང་བའི་སྒྲིམ། འདོད་པའི་དོན་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་སྒྲུང་བའི་སེམས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མང་

པེ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་

@260B ཐལ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་
ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་

བར་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་འབྱུང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་འབྲས་བུ་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་

པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཕྱི་མ་ད་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་སྔ་མ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇིག་པས་ནའོ། །དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་དོན་བྱུང་པར་ཅན་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་སྒྲུང་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་ཅེན། སྔ་མ་

ཁ་ཅིག་གིས་འདིར་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་ཡང་སྔ་མ་ཕྱི་མ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་ནས་སྐྱེད་པ་བཀག་པ་གསུམ་པ་འདིའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་ལ་མཁའ་ས་

པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱང་ཆུབ་སྐྱིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདིར་མཐའ་

ཆོད་ན། སྐྱིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་མི་འཐད་པས། བྱང་ཆུབ་སྐྱིད་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། མཐའ་མ་ཆོད་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སུ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་སུན་འབྲིན་མཛད་
པ་ལ། ཕྱོགས་སུ་མ་སྐྱ་བ་ན་རེ། འོ་ན་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་

པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་དམ་མ་ཆོད། ཆོད་ན་བྱང་ཆུབ་སྐྱིད་པ་མི་འཐད། མ་ཆོད་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སུ་བསུ་བ་ལ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྐྱིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆད་ཅིང་། གསུམ་པོ་

@261A ༄༅། །གང་ཡང་མི་འཐད་ན། བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱིད་དགོས་ལ། བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱིད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་པོ་དེར་མཐའ་ཆོད་ཅིང་། གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འཐད་ན། བྱང་ཆུབ་སྐྱིད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་

བ་ནི། ཇི་སྐད་ལའད་པའི་རྩོད་པ་དེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སུ་ཕྱི་མང་པོ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བས། རང་འབྲས་སྐྱ་གསུམ་མི་བསྐྱིད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་

ཐལ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྒྲ་མ་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྩས་

ལྡན་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བས་སྒྲོང་བྱ་སྦྱུམ་ལྡན་རྫོགས་པར་སྟེག་པའི་མར་མེའི་དཔའི་རྩལ་གྱིས་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྒྲ་ཕྱི་མང་པོ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བས་རང་འབྲས་སྒྱུ་
གསུམ་སྐྱེད་པ་དང་། ཟབ་མེའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་

འཐད་པར་ཁོང་དུ་རྩད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། རྩོད་པའི་ལན་དངོས་དང་། དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་བསྐྱབ་པ་དང་། དཔེ་དོན་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་ །སྟོས་ནས་སྟེག་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། །སྐད་ཅིག་དང་པོས་སྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལེ་དང་སྟིང་པོ་སྦྱུམ་ལྡན་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་
འབྱུང་ཆེན་ བ་མེད་པར་རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་སྟེག་པར་བྱེད་

པ་དང་། འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་བསྟེག་པར་བྱ་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་གཉིས། རང་གི་རྒྱས་ལན་རྩལ་གྱི་སྟོན་སྲས་དུས་མཉམ་པ་ཤད་པ་ཙམ་ཞིག་དུ་བསྐྱེད་པས་ཁྱོད་པར་དུ་བྱས་ཀྱི་སྒྲོང་བྱ་སྟེག་རྩས་

གྱི་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

@261B གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལྟོ་དང་སྤྱིང་པོ་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཏྲག་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་
མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཏྲག་དུ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་

ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བསལ་བས་ཉེས་པ་དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་བས་བྱུང་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་རྒྱུ་འཛུགས་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་
འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱ་བ་མེད་པར་

ཐལ། བྱེད་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟོས་ནས་སྟོན་པའི་དཔེ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་

དང་བསྟོན་པར་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །མི་ལྟོ་དང་སྤྱིང་པོ་སྤྱི་ལྟོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུ་མི་ལྟོ་

དང་འབྲས་བུ་སྒོང་བུ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་

སྒྲིབ་དང་རྒྱ་འཇིག་པར་དུས་མཉམ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། མེ་ལྷེ་དང་སྒོང་བུ་གཉིས་ཀ་ཤད་པའི་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྒྲོས་ནས་སྒྲ་མ་དེས་བྲས་པ་
མཐུ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་པའི་རྩས་པ་

བྱུང་པར་ཅན་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆོད་བང་ལྷུག་སོགས་གཞན་གྱིས་བྲས་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་སྒྲ་ཆོད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་

@262A ༄། །ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མ་བརྟགས་གཅིག་ཕྱར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བུ་སྒྲིག་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བས་ན་མེ་ལྷེ་དང་སྒོང་

བུ་སྒྲུམ་ལྷན་སྐྱད་ཅིག་སྒྲིབ་སྒྲོས་མེད་དུ་མི་སྒྲིག། །སྒྲོས་ནས་སྒྲིག་པའི་མར་མའི་དཔེ་རྩལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པར་རིགས་སོ། །མེ་ལྷེ་དང་སྒོང་བུ་སྒྲུམ་

ལྷན་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་རྩ་བ་སྒྲུབ་

པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཆད་ཡོད་པ་རྩ་བ་པ་རྩ་བ་ཅུ་ཞིག་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟན་ནས་སྒྲ་མ་དེ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་གྱིས་དབེན་པ་སྒྲ་མ་བས་རྩ་བ་ལྷག་པར་བྱེད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་དོན་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐེག་

ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བས་སོ། །དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲ་ཕྱིར་གྱུར་པ་གཉིས་རྩ་བ་འཇུག་པའི་ཡུལ་བྱང་རྩ་བ་གཅིག་ལ་ཕན་པ་ཉི་བར་སྒྱུར་བ་མར་མའི་ཡང་
དག་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་སྒྲོས་པའི་མར་མའི་དཔེ་ཁོ་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་རྩ་བ་སྐྱེད་པ་འབའ་ཞིག་མཆོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཟབ་མའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་
པ་བརྒྱུད་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྩུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྩ་བ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཏགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་

བརྒྱད་ཡུལ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་

@262B པ་རྩ་བ་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་རྩུབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཟབ་པ་སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་ཟབ་པ་དང་། སྔོན་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྩལ་ཟབ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་།

ཤེས་དང་སྔོན་དང་གཉིས་མེད་ཟབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྩལ་ཟབ་པ་ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་རྩུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ། རབ་འབྱོར་དེ་
ཇི་སྒྲིམ་དུ་སེམས། སེམས་གང་འགག་པ་དེའི་ཕྱིར་

སྐྱེ་བར་འགྱུར་རམ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྒྲིམ་དུ་སེམས། སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་སྒྲིམ་མམ། བཙམ་ལྡན་འདས་འགག་
པའི་ཆོས་ཅན་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་

དེ་ཇི་སྒྲིམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ནར་གནས་པར་འགྱུར་རམ། འགྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྒྲིམ་དུ་སེམས་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཡིན་ནམ། བཙམ་ལྡན་འདས་

དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱིས་དེ་

བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངམ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་དང་། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པ་དེ་གང་ལ་སྟོན་པ་ཡིན།

དེ་ནི་གང་ལ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དམ་པ་ལ་སྟོན་དོ་ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་མཚན་མའི་མཚན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པ་ཡིན། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་མཚན་མ་རྣམ་

@263A ༄། །པར་བཤེག་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚན་མེད་རྣམ་པར་བཞིག་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་མི་སེམས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། ཟབ་མེའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་རྟོགས་པ་རྟགས་སུ་
འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་

བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་པས་སྟོང་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིའི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་སྒྲི་བ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་རྟུན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་དག་

གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་ངོ་བོ་

ཉིད་མེད་པས་མ་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་བསྐྱོམས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུགས་སུ་རྒྱུན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འགག་པ་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་
རྒྱུན་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་པོ་

བྱང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་རྒྱུན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད།
ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སྒྲོང་

ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་ཀྱང་དུས་མིན་པར་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་
རྒྱུན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རང་

བཞིན་གྱིས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་རྒྱུན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཟབ་མོ་དང་ལྡན་ཏེ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་

@263B གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
མངོན་སུམ་དུ་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ་བདེན་

པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ལ་སྟོན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་
དང་ལྡན་ཏེ། དོན་དམ་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་

ཉིད་དུ་ལམ་ཐམས་ཅད་སྐབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྩལ་ཐབས་མཁས་པ་ཟབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ་

དོན་དམ་པར་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟབ་པ་ཉིད་བརྒྱད་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་

ནོ། རྟོག་གའི་སྒོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པར་

ཐར་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་དམན་པའི་ངོར་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་མི་འགལ་བར་གཞི་མཐུན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་བསྐྱབས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་
བསྐྱབ་ནི། སློབ་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་

སྟོང་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ། ལོངས་སྐྱའི་རྒྱ་ཞིང་དག་པའི་སྒྲུབ་བ། སྐལ་སྐྱའི་རྒྱ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྒྲུབ་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་
ལྟོག་གི་རྟགས་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་

@264A ༄། །པའི་རྒྱ་མཚན་འཁོར་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་འཆད་རིགས་ཏེ། སློབ་པའི་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
སྒྲུབ་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉི་བའི་རྒྱ་ལ་འབད་པས་

སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱང་སྒྲུབ་བཤད་མེད་ཀྱི། སྐབས་འདིའི་མཚམས་སྒྲུབ་དུ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནི་མི་སློབ་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་

བསྟན་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོབ་པ་ནི་ས་བདུན་

པ་མན་ཆད་པ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་སྐྱ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱད་པར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ལམ་གཞན་ལ་སྟོབ་མི་དགོས་པས་མི་སྟོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལམ་གྱི་ལུས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྩལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་གྱི་དོན་དང་། གྲམ་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་མྱི་ལམ་དུ་ནམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། ཤེར་ཕྱིན་ནམ་པར་
འཕེལ་ལམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་

གྱིས་ཉིན་བར་བསྟོམས་པས་འཕེལ་ན་མྱི་ལམ་དུ་བསྟོམས་པས་ཀྱང་འཕེལ་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མྱི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ནི། བྱང་སེམས་
ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སྲིད་དང་ཞི་བར་བདེན་པར་

མ་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོ་ནས་རྗེས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།

སྲིད་ཞི་བདེན་པར་མེད་དེ། སྲིད་ཞིས་བསྐྱུས་པའི་

@264B ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་མྱི་ལམ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན། ལས་འབྲས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲན་ཀའི་ལན་ནི། མདོ་

ལས། ཇི་སྐད་བཤད་པར་བྱད་ཅིང་ཁྲན་ཀ་དེ་དག་སྒྲོང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ། ཉིན་པར་ཡང་ལས་གསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྒྲོང་བ། མྱི་ལམ་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐལ་
བ་སྒྲོང་བ། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་

སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཁྲན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉིན་པར་ཡང་དག་སྒྲིག་གི་ལས་གསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མྱི་ལམ་
བཞིན། ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མདོའི་ཆོག་མ་

བྲངས་ཤིང་། དོན་བསྐྱུས་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་མིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་ཁྲན་ཀ་དེ་ཉིད་བཀོད་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བབྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་

པ་ལྟར་བཅོས་ནས་མཛད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།

རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ལྷ་རིའི་བྱས་བཞོད་པའི་སྤྲོན་འབྲིན་དེ་སྤྲོན་འབྲིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོད་ལན་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་
ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་

དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཚུད་པའི་སྐྱབས་དབྱེ་བ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་ཚུད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཉིན་པར་སྟོག་བཅད་པ་དང་། མི་ལམ་ན་
སྟོག་བཅད་པ་ལ། རྗེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ། །

@265A ༄། །དེ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་མངོན་ཞེན་བྲག་པོས་གསོལ་འདེབས་ན། ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་མཚུངས་པར་འདོད་ལ། ལྷ་རིའི་བྱ་ལས་དེ་ལ་ཇི་སྐད་ཟེར་
ཅིས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་འོ་ན་མི་

ལམ་ན། གསད་བྱ་གསོད་བྱད། སྤྲིན་བྱ་སྤྲིན་བྱེད་སོགས་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསད་པ་དང་མི་ལམ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅིས་པའོ། །འདོད་ན། མི་ལམ་དུ་མི་

བསད་པ་མྱིས་པས་ཀྱང་། དག་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སྟོང་།

པར་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལན་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ལྷ་རིའི་བྱའི་སུན་འབྲིན་དེ་ཡང་། ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སད་
མྱིས་གཉིས་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱི།

མདོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་བཏབ་ན། མྱི་ལམ་གྱི་ལས་ཀྱང་དག་མི་དགའི་ལས་ལམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །མྱི་ལམ་དུ་མི་བསད་པ་མྱིས་པས་དག་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་བཅས་པའི་དབང་ལས་

ནམ་པར་བཞག་སྟེ། མི་ཚངས་སྟོད་ཀྱི་ལྷུང་བ་བྱུང་བར་འདྲ་བ་ལ། འཆབ་སེམས་སྦྱིས་པ་དག་སྟོང་མ་ཡིན་པར་འཛོག་ཅིང་། འཆབ་སེམས་མ་སྦྱིས་པས་ཆད་པ་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྲིན་པའི་
གང་ཟག་དག་སྟོང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་

ལ། ལྷན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས། སད་པ་དང་མྱི་ལམ་གཉིས་ཀར་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ན། མདོ་ལས། ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་གསུངས་པ་དང་

འགལ་ལོ་ཞིན། གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་

@265B སྒྲིམ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ཡང་མི་འགལ་བར་ཐལ། མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལས་དང་སེམས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུབ་ཡང་དེ་ལྟར་ཚུད་པ་རིགས་མི་རིགས་

དཔྱེད་པ་ནི། དོན་མ་རྟོགས་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པ་ལྟར་མཇད་གྱིས། ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་རམ་སྒྲིམ་དུ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །བཞི་པ་
ལ། ལྷན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་

རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲིམ་པ། མི་ལམ་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྒྱིན་པ་བྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་བསྐྱེད་པ་ཏེ། དག་ཅུ་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱེད་ན་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་ལམ་ན་ལས་ལམ་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། མི་ལམ་གྱི་ལས་ལམ་ཡང་དག་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་གྱིས་འདོད་གྱིས་བཏབ་

ཟིན་པ་དང་། བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ལོ། །དང་

པོ་ནི། ཁ་བོ་ཅག་གིས་ལན་དོན་གྱིས་བཏབ་ཟིན་མོད་ཀྱི། ལན་མཐའ་དག་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གདབ་པར་མི་རྩལ་ཏེ། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས། བྱམས་པ་ལ་བྱིས་པས།

བྱམས་པས། བྱམས་པའི་མིང་ལན་འདོན་དམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །བྱམས་པས་ལན་མ་བཏབ་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་རབ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། སྤིང་ཞི་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

@266A ༄། །སྤིང་ཞི་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནས་མྱི་ལམ་ཏུ་སྤྱིན་སོགས་བསྐྱོམས་ནས་བྱང་རྩལ་ཏུ་བསྐྱོས་ན་ཚོགས་སུ་འབྱུར་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་ཅེས་དོན་གྱིས་ལན་
མཛད་ལ། བྱམས་པས་ཀྱང་བྱི་བ་དེའི་ལན་དངོས་སུ་རྒྱུགས་

པར་མ་མཛད་པ་ནི། བྱིས་ལན་མ་རྒྱུགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མད་པ་དང་མྱི་ལམ་གཉིས་ནི། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚོན་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན། གྲུན་

ཀ་སྒྲོང་བ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ནི། བྱང་

སེམས་ས་བརྒྱད་པ་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ཏེ། །འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་
བདེན་སྒྲོང་དུ་མཚུངས་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་

པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཞི་བདེན་སྒྲོང་དུ་རྟོགས་ཏེ་མི་མཐུན་པ་འཁོར་བ་དང་གཉིན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྐྱད་དུ་སྒྲུང་བརྟན་ཙམ་གྱི་ངོ་
བོས་རྗེ་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ས་

བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་རྫས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་གང་སྒྲུང་ཡང་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་སྐྱབས་འགར་སྒྲུང་བ་
ལྟར། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་

སྒྲུང་ངོ། །བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཟད་པར་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐྱབས་བཅོམ་པས་སྤྱི་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཐོབ་པ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་ལ།

ལྷན་ཀ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་པར་ཡང་

@266B སློག་གཅོད་སོགས་མི་དག་གི་བཅུ་དང་སྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལས་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་
ཡིན་པས། དེས་ན་གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་

ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཞེས་བྱ་བའི་ལྷན་ཀ་ནམས་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་སྟོན་ཀ་འདེས་མཆོན་པའི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་ཚུད་
པའི་ལྷན་ཀ་མཐའ་དག་གི་ལན་ལོག་ནས་འཆད་པ་འདིས་མཆོན་

ཏི་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ། བྱུང་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་རང་ལ་གྲགས་པའི་བྱུང་པ་མ་ངེས་པ་དཔེར་
བཞེད་པ་དང་། དེ་དབུ་མ་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྟོ་དོན་དམ་པའི་ངོར་གསད་བྱ་གསོད་བྱེད་མ་གྲུབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པར་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་

པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྐྱབས་པ་མཛད་སྒྲུབ་

དང་། བྱེ་བྲག་སྐྱོ་བའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་ཏེ། སྒོ་དོན་དམ་པ་དབང་ཤེས་མ་འབྱུང་པའི་གཟུང་རོར་གསོད་བྱེད་སྐུས་ཀྱང་གསལ་བྱ་སྐུ་ཡང་བསལ་པ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དང་རྒྱན་ཅན་དུ་སྐྱང་བ་
ཡང་མེད། མ་བསལ་པ་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་ཆ་དང་

ཆ་ཅན་སྐྱང་བ་ཡང་མ་ཡིན། དེའི་གཟུང་རོར་སྐུས་ཀྱང་སྐུའི་རྟོག་མ་བྱིན་པར་སྦངས་པ་ཡང་མཛད་མ་སྦངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་རོར་ཆ་དང་ཆ་ཅན་དུ་སྐྱང་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་གཟུང་རོར་སྐྱབས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱད་ཅིག

@267A ༄། །དང་དུལ་ཕྱན་ཉིད་སྐྱང་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པར་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་གྲུབ་པའི་
མཐའ་མཛོད་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱ་ཆོགས་

ལས་ལས་སྐྱེས། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་སྟོད་བཅུད་རྣམས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཁས་སྦངས་པས་སྟོག་འགགས་པ། སྟོག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཟད་

པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་

ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཅན་ཡང་སློ་མ་འབྲུལ་པའི་གཟུང་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སློ་དོན་དམ་པའི་
ངོར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་སྟོགས་ལ་སློ་ཀྱན་རྩོལ་

པའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བྱའི་སྟོག་གི་རྒྱན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་གསོད་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལ་གསལ་བྱ་དང་གསོད་པ་པོ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་སློ་ནས་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པར་
རང་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་

དུ་མེད་ན་ཀྱན་རྩོལ་དུ་མེད་པའི་བྱུང་པ་མ་ངས་པའོ། །རང་ཉིད་བརྟན་སེམས་དང་གཞོད་སེམས་སོགས་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་མི་དགོ་བ་ལ་
སོགས་པར་འཛོག་པ་དང་། འདྲ་བར་རོ། །སོགས་པས་

ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་དགོ་བར་འཛོག་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་བདེན་པ་འཇུག་པའི་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་

ངོར་མེད་པ་མི་ལམ་དང་འདྲ་ཡང་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་

@267B མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མཉམས་པ་རྣམས་ལ་
གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སྒྲིན་བྱ་སྒྲིན་བྱེད་སོགས་དེ་དང་མཐུན་པའི་

དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་གསལ་བྱ་གསོད་བྱེད་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་
གཉིས་མི་འགལ་བ་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ལྟས་ནས་

ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་དེ་དང་དོན་དམ་ལ་ལྟས་ཏེ་འདོད་པའི་ལན་དེ་འགྲེལ་རྒྱུ་འདི་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། མགོན་པོ་ཁྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས་གསུངས་
སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

རྒྱས་པར་དེ་དག་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལན་ནི་འདི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་པའི་ཆོག་འགྲེལ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པ་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་མདོ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་

ཞེས་སོགས་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །ཡང་ན་

དེ་དང་དེ། ཞེས་པའི་སྒྲོས་སྒྲུབ་བ་ནི། བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་མཐའ་ཡས་པ་མདོ་དང་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་བའི་དོན་
ཏོ། །དོན་བསྟུས་ན། ལས་འབྲས་བདེན་པར་མེད་ན།

ཉིན་པར་ཡང་ལས་གསོག་པར་མི་འཐད་པའི་བྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་སྒྲུབ་བྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་སློབ་དོན་དམ་པའི་ངོར་ལས་འབྲས་འཁོར་གསུམ་ཚང་བ་མེད་ཀྱང་། སློབ་ཀྱིན་རྒྱུ་བའི་
ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་

@268A ༄། །དུ། དེདཿ དབྱ་མ་པ་ཡང་ལས་འབྲས་དོན་དམ་འཇལ་བའི་དོར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་བའི་ཚིག་འདི་དག་
ལ་བཞེན་ནས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་

རགས་པ་དང་རྒྱན་ཡིན་ན། བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པས་བྱབ་བོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་གྱི་ཅོད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་རང་ཉིད་ལ་སྒྲོག་ན་འཁོར་གསུམ་ག་ཁས་

ལེན་པར་འགྱུར་བས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་

འདོད་པ་རང་གིས་དངོས་སུ་སྤྲོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྤྲོད་པ་དང་དག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་སྤྲོ་བ་མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ།
དབྱུ་མ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ། དོན་སྤྲོ་བ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཏྲགས་མ་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཡང་དེདཿ དབྱུ་མ་པ་ལ་ཕྱི་ལམ་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པོ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། ཕྱི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱིས་
ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ཕྱི་ལས་

གྱི་ལས་འབྲས་བུ་འབྲིན་བ་སྟོབས་ཞེན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཐ་སྟོད་དུ་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་
མཐུན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས། རང་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་

ཤེས་བྱ་དུ་དྲངས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པ་ཕྱིར་གློལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྲོ་བས་སེམས་ཅམ་པ་ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་པ་མི་དེགས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་

@268B དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་འཆད་ན། དངོས་སུ་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཚུད་པའོ་གྲུ་བ་དོན་སྣ་བ་གཉིས་བཞེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་སྤྱར་ཇི་ལྟར་དོན་སྣ་བས་ཚུད་པ་ལྟར་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཚུད་པས་
སྤྱར་གྲོལ་སེམས་ཙམ་པ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དུ་སྤྱར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གྲོལ་བ་དོན་སྣ་བ་རང་ལ་ཡང་མི་ལམ་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཤམ། མི་ལམ་ལ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་སྟོད་པ་ན། སད་
པའི་གནས་སྐབས་ན་གྱེ་མ། བདག་གིས་བྱས་སོ་ལེགས་

པར་བྱས་སོ་ཞེས་རྩེས་སུ་ཡི་རང་ནས་རྩེས་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་སེམས་གྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་གྱིས་ཡོངས་སུ་གསོས་ཏེ། མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་བཏབ་ན་མི་ལམ་གྱི་ལས་དེ་
འབྲས་བུ་འབྱེན་དེས་སུ་དོན་སྣ་བ་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པ་དེའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཞེད་པའི་རྟགས་མ་ངེས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་

གྲུབ་པས། ལུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ལོངས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུར་བ་ནི། སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་མོང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་རང་གི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། བྱང་

རྒྱལ་མཉམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་བས་རང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་འགྱུར་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཐོབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དགོ་པ་དག་པར་བསྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་
སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དག་པ་དག་པར་སྐྱབ་པའི་དགོ་རྩ་བསགས་པ་ཡིས་

@269A ༄། །ཞིང་དག་པའི་སྒྲོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོར་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞིང་སྒྲོང་བའི་དགོ་
བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་

ཅན་དང་སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་དག་པར་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་བགྲས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པ་དེའི་གཉིན་པོར་

ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉི་ལམ་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་ཞིང་

བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བསྐྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་དོ་བ་དང་ཆོར་མ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉིན་པོར་གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་ལ་ཨིན་ཏྲ་ལྷུ་ལས་
མིག་མངས་རིས་སུ་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྐྱོད་

པའི་སྒོ་ནས་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་པའོ། །གསུམ་པ་སྦྱལ་སྦྱའི་རྒྱ་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཞིང་དག་སྦྱར་གྱི་འོག་ཏུ་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱར་བ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཚན་རང་

གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྦྱར་བའི་ཡུལ་ནི་ཡུལ་དང་ཞེས་སོ། །སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ནི་སྦྱར་བ་ཅན་འདི་ནི་ཞེས་པའོ། །སྦྱར་བའི་དབྱེ་བ་ནི་དབྱེ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་
པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱར་བའི་

བར་རྣམ་པ་བཅུ་འོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དུས་དང་། མི་ཕན་པ་

དུས་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་

@269B དག་སའི་སྒྲོར་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ཞིན། ས་བརྩུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་གྲིས་
བར་ཆད་བྱ་བར་རྣམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་གྲི་ཆོས་ལས་རྣ་བ་

འབྱོར་གྱི་སྒྲོབས་གྲིས་ཡང་དག་པར་སྐལ་བས་སོ། །གང་འཆི་བ་ཡུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཡུང་པོ་ལྔའོ། །གང་གིས་འཆི་བ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བ་གང་ཡིན་

པ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་རང་དབང་མེད་པར་སློག་གི་དབང་པོ་འགག་པའོ། །འཆི་བ་ལས་འདའ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ནི། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་གྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་
དབང་ཕྱག་གོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་

ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །ཐག་དམན་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ལས་འདས་ཤིང་། དག་བཙོམ་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་

འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཆི་བདག་གི་

བདུད་ལས་འདའ་སྟེ། ཆའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། ཡུང་པོའི་བདུད་ལས་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན་འདའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་
ནས་ལྷའི་བུའི་བདུད་ལས་འདའ་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་

བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ན་འོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པར་ཐ་སྙད་དུ་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དང་
ལྷན་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་

@270A ༄། །པར་བསྒྲུམས་པས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་གྱིས་འཕངས་བྱེད་པ་དང་ལྷན་ཏེ། གཞན་དོན་ལྷན་གྲུབ་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྡོན་ལམ་
གྲུབ་པས་སོ། །ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་སྦྱོར་བ་དང་ལྷན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ས་དང་ལམ་གྱི་

ཆོས་དཀར་པོ་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་བདེན་པར་

འཛིན་པས་རྣམ་པར་དག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པས་སོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་
གངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

རྒྱའི་མཚན་མ་བདེན་པར་མེད་པར་རྟགས་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་གངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲས་བུ་ལ་སྒྲོན་པ་
བདེན་པ་ MED PAR རྟགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་

སྒོ་སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རང་ཉིད་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁུས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱིས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་ལས་
བརྩམས་ཏེ། ཤི་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་ལ་

སྤྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྟེན་པས་རང་ཉིད་སྤྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་གོ་བར་རུས་པའི་ཐ་སྐད་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་།

རྟོགས་པ་ཚད་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་

@270B ལྟན་ཏེ། རིག་པའི་གནས་ལྔ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཤིང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་དུ་མར་མངོན་སུམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་ངི་བའི་ལན་འདོན་པར་བྱེད་པའི་
ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འབྲེལ་

ཆེན་དུ་སྐབས་འདིར། མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བའི་བྱེད་པར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བཞི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་

བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་འབྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །།གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་མའི་སྦྱར་བ་ལ། འབྲེལ་བཞུགས་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལེའུའི་
གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་

བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་རྟོགས་སྦྱར་བ་བཤད་ཅིན་པའི་འོག་དུ། ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོམས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་

གོམས་པ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས་སོ། །ཅེ་མོ་ཐོབ་པའི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྟོན་པ་ཅེ་མོ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

གོ་སྤྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་ལམ་

ཅེ་མོ། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོའོ། །དང་པོ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྟོད་ཀྱི་ཅེ་སྦྱོར། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་ཅེ་སྦྱོར་རོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཅུ་བཞི། ཅེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་

@271A ༄། ཐོབ་པའི་རྟགས་རྣམས་པ་བརྟུ་གཉིས་དག་དུ་མདོ་ལས་བཞེད་དེ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱིས་ལྟ་བ་ལ་སོགས་རྣམས་པ་བརྟུ་གཉིས་

སུ་མདོ་ལས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སད་པའི་སྐྱབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་དུ་ལན་ཅིག་དེ་ལྟར་དམིགས་རྒྱས་ན་ཡང་ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་སུ་

ཞེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་

བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་ཞེས་པ་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སྒྲིད་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ཉེ་བར་གྱུར་པ་
ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲེལ་པ་ནི།

རྣམ་པ་བརྩུག་ཉིས་ནི་ཅུ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོར་ལམ་དོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། མི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་

ལམ་དང་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། སད་དུས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཤིན་དུ་གོམས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་མའི་སྒྲོར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་

ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྡུ་མ་ལ། རྟགས་ན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་ཅ་སྒྲིན་

པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་

@271B གཤེགས་པ་འཁོར་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐྱོར་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ནམ་པར་འཕྲུལ་པ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་མི་
ལམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། བདག་སད་ནས་སེམས་

ཅན་ནམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །སྟམ་ནས་མི་ལམ་དུ་ཡང་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། སད་པ་དང་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དཔྱལ་བ་
པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་

བ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་གི་མིང་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་ངན་སོང་སྟོང་མ། བརྗེས་སུ་དེན་པ་དང་། མི་ལམ་དང་སད་པ་ན། བྱོང་བྱེར་ལ་སོགས་པ་
མེས་ཆོག་པ་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་

པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱ་བས་གྲུབ་པ་དང་སད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཞོད་སྐྱིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པས་ཟིན་པ་ན། བདེན་སྟོབས་བརྗོད་པས་ད་དག་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་

པའི་ཆོག་གྲུབ་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་

མེད་ཅིང་རང་ཉིད་བདུད་གྱི་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་བདུད་གྱི་ལས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པ་དང་། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
གཞན་དོན་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་

པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སློམ་བྱུང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་སྟོན་མེད་པ་སོགས་ལ་གནས་པས་སངས་
རྒྱས་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱི་མེའི་

@272A ༄། །རྟགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཕྱི་མེའི་ཕྱི་སྟོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྟོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་བ་ནི། ཕྱི་མེའི་ཕྱི་སྟོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་

འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཤི། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་མང་དུ་ནི་དཔེར་

མཛད་ནས་དེ་བས་ཆོས་ལྷག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། གལ་

ཏེ་འཛམ་གྲུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་མི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བར་གྱུར་ལ། དེ་ན་ནམ་འཛོའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་
རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིམ་གྲོ་བྱས།

བཀྱར་སྟོར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་
འཕེལ་ལོ་ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་འདི་སྟམ་དུ་འདི་ནི་ཤེར་

ཕྱིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདིས་རྣམ་མཁུན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྟམ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྟོན་ན། ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་སྟོན་དོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བཀའ་སྩལ་ཏོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ཅེ་མོའི་
ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་

ནི་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་

གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་

@272B ཉིད་གྱིས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞེ་ན། ཅུ་མའི་ཅུ་སྟོར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། འཛམ་གུ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་གྱིས་དེ་བ་ལ་

མཆོད་པ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་ལྷག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲ་མ་ལ། ཏྲགས་བསོད་ནམས་དེ་བས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་

བས་བྱུང་པར་དུ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་མ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་ཅུ་སྟོར་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བྱང་རྩབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་རྩབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འབྲས་གྱི་
ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འཛམ་

གུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཆོས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཅུ་མའི་ཤེས་

ཕྱིན་ལ་བཙོན་པའི་རྩུང་དུ་གྱུས་ཤིང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་

པར་ལྡེའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འོང་བ་དང་། ཅུ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་མཐུས་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རང་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱོ་བོ་བྱང་སེམས་གཞན་ལ་
སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་གྱུས་ཤིང་བསྐྱབ་པ་མཚུངས་པར་གནས་

པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཟག་གཞན་ལ་སྟོས་པས་ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཅུ་མོ་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆོས་

@273A ༄། ཉིད་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲ་མ་ལ་ཅུ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སངས་

རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྱུར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་སེར་སྒྲ་སོགས་མི་

སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུགས་ལ་

སོགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་བརྟགས་མངོན་གྱུར་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་ཅེ་མོའི་སྟོབས་གིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ནང་ཏུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་
བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་

བྱུང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཐུས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
ཅེས་བྱ་བ་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྤྲ་མ་ལས་བསང་ནས་

གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། ཅེ་མོའི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་པར་བརྟན་པ་བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་

བས་ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་རང་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ནི་ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་ངེས་

པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག

@273B ཆེན་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་རྩ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་ལས་མངོན་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་

དོན་སྤིང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་མདོ་ལས་ལཡང་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཙམ་
གྱིས་དག་པ་ས་ལ་སྒྱུར་བ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལ། རྟོགས་པའི་ངོ་

བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་ས་དགུ་པ་ནས་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །མདོ་ནི། དག་བའི་རྩ་བ་འདིས་གང་ཟག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་གང་གིས། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་དམིགས་པ་
དེ་དག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པར་གྱུར་ཅིག །རང་བྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ངེས་

པར་བརྟན་པའི་ཕྱི་མོ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་

ཅན་ཐོབ་པའི་ངེས་ཆ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་བརྟན་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་བརྟན་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲར་ཇི་སྟེད་

@274A ༄། །ལཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྟོན་པ་སུམ་ཅུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ཅི་སྟོར་

ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲར་བ་ནི། བརྟན་པའི་ཕྱི་མོ་ལཤད་ཟིན་པའི་འོག་དུ་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པའི་ཕྱི་མོ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱི་མོས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ངེས་པར་

བཏན་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཇེས་སུ་ངས་པར་བཏན་

པར་གྱུར་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཆོས་མཆོག་ཅུ་སྟེར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མདོ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་
བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་སྟོང་གཉིས་དང་སྟོང་

གསུམ་གྱི་ཆུ་དག་སྤང་བྱངས་གྱིས་གཞལ་རྩས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་བས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགེ་བ་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ནི་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
མདོ་ལས། མི་ལྷོག་བྱང་རྩབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་

ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་བ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤྲད་ལ་གཞལ་བའི་ཚད་བབྱང་རུང་། །ཇེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་
སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྤྱིང་བཞི་པ་

དང་སྟོང་གསུམ་གྱི་ས་ཆེན་པོ་སྤང་བྱངས་དང་། རྩ་རྣམས་སྒྲུའི་ཅུ་མོས་སྒྲངས་པའི་ཐིགས་པའི་བྱངས་ཀྱི་ཚད་གྱིས་ཚད་བབྱང་བར་རྩས་ཏེ། ཚད་སྤིད་པ་ནི་སྤང་ཚད་གྱིས་གཞལ་བར་རྩས་སོ་

ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟུག་པའི་ཕྱིར། མདོ་

@274B ལས། སྐབས་འདིར་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་

མདོ་ལས་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཆོས་མཚན་ཅི་སྦྱར་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ན་གླིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སའི་
དགྱིལ་འཁོར་སྤང་བྱངས་དང་། ཅུ་སྐྱའི་ཅི་མེའི་བྱངས་གྱིས་

ཐིགས་པའི་ཚད་བབྱང་རྟུག་པ་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དཔེ་དེ་དག་ལས་བྱང་སེམས་བཞིའི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ཆོས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཚད་ལས་འདས་པའི་
བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། དངོས་སུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་ཁྱུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བཞིའི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་སྤར་

ལཤད་པའི་དཔེ་དེ་དག་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་

པ་བསྟན་པས་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཏྲགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོས་བསྟན་པའི་ཕྱི་སྒྲུབ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དོ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་།

དུ་ཚུད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཕྱི་སྒྲུབ་ལ། མཆོམས་སྒྲུབ་བ་དང་། སྤང་གཉིན་སོ་སོའི་དོན་ལཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱི་མོ་ལཤད་ཟིན་པའི་
འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཕྱི་མོ་ལཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་

@275A ༄། ཏྲོ། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉིན་པོའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་ལཤད་པ། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་མདོར་
བསྟན་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཕྱི་མོ་དེ་ལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་བ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ཆོས་ཅན། སོ་

སོར་དགའ་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་

གྱི་དབྱེ་བས་དགའ་དགའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་བཞིན་ཡུལ་འཛིན་པ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞིན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱི་འཕྲུག་པར་བྱ་བ་བདེན་

པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དག་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལེན་པའི་གཟུང་བ་དང་། ལོག་པར་བྱ་བ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དག་

ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་འདོར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བའོ་ཞེས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པའི་མཐོང་སྤངས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བར་
མཐོང་ལམ་ཅུ་སྟེར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་

གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ནམ་པར་དགའ་དགའ་ཡོད་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པའི་རང་གི་

ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་

@275B འོག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ཆོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་བདེན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་
ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤངས་རྒྱས་

འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་རྒྱས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་དབྱེ་བས་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་འཛིན་པ་དག་ལ་དམིགས་ནས་འོངས་
སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཛིན་པ་དག་ཏུ་

འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་རྟོག་གི་རྣམ་གཞག་ནི་སྒྲུར་སྒྲུབས་དང་པོར་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་སོ་སོར་དགྲུ་དགྲུའི་བདག་
ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགྲུ་དགྲུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དེ་དག་གནས་ཆོད་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་མེད་པའི་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་

ལྷར་རྟོག་པ་དེ་དག་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་པ་ཡི་ངོ་བོས་སྤོང་པའི་

མཚན་ཉིད་དོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྟོན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་གི་རྒྱུད་ལ་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་རྫས་དང་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་
ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤངས་

རྫས་སུ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་ཡུལ་ཕྱིན་

@276A ༄། །ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྲང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ནི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་
གནས་ཚོད་དང་མཐུན་པ་གང་གི་ཡང་འཛིན་པ་

མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཆོ་རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཟུང་བའི་དོན་དག་ཇི་ལྟར་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་

ཆེའི་ཕྱིར། སེ་སེར་རྣམ་པ་དགྲ་ཡོད་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་

དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་ལའད་ལ། གཟུང་རྟོག་རྒྱས་ལའད། འཛིན་རྟོག་རྒྱས་ལའད་དེ། །དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག། ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་ནི། གཟུང་བའི་ཞེས་

སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་པ་དགྲར་འདོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་
བས་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། རབ་འབྱུར་འདི་

རི་སྒྲམ་དུ་སེམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་སྤྱོད་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངམ་ཞེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། ཤིང་གི་འཁྲུལ་འཁོར་མཁན་གྱི་དཔས་བྱ་བའི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་རྟོག་བསལ་
བའི་བར་གྱིས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་

ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་འོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་

ཕྱོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་

@276B མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགུ་པོ་གང་ཞིན། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འཇུག་བྱ་སྒྲི་དང་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རོན་དམ་པར་དབེན་

པ་པར་ཕྱིར་བྱུག་གིས་རོན་དམ་པར་དབེན་པ་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རོན་དམ་པར་མ་རྟོགས་ཤིང་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐ་སྐད་དུ་ཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་འཇུག་བྱེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉམས་སུ་སྤང་བྱ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྒྱ་དང་། རོ་བོ་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་སུ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་ས་མི་
གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །གཉིས་པ་

ལ། ལམ་དངོས་དང་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་འཛོམས་པའི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་མེད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།

ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བརྟན་ཙམ་དུ་བྱེད་པར་ཁོང་དུ་རྩུག་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤང་བྱ་སེལ་བའི་རྣམས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་སྟེ།
ཡོན་ཏན་མ་ཐོང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་

སྡོན་མཐོང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྡོམ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཇོམས་པའི་རྣམས་པ་ཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་
ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྲུན་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་རང་གི་རྟོགས་

@277A ༄༅། །པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་སྟེ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་གི། །དྲི་མ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་། ལས་དང་། འབྲས་བུའོ། །དང་
པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་ཉན་

ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཐག་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྲ་ཞོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་དང་ལྡན་ཏེ་གདུལ་བྱའི་བསམ་

པ། ཇི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་སུ་སྒྲུལ་པས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་
འབྲས་བུ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲུར་བ་ནི། གཟུང་བའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
རྩ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་

གྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དམན་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་
ལམ་སྲིད་མཐའ་དང་ཞི་བར་སྐྱུང་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་

དམན་པ་སོགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་བུལ་ན། འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་མིང་མི་

འཐོབ་པོ་ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱེར་འདི་ལྟ་སྟེ་འཁོར་ལོ་

@277B སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ནི། དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྡོན་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི།

གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་

ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ཚོས་ཅན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་

རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་

ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྟོང་གིས་བོན་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དགུ་པོ་གང་ཞེན། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་

རྟོགས་པ་དམན་པ་དང་། བདག་རྒྱུན་ཡོངས་འཛིན་དམན་པ་

དང་། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང་། སྤངས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་ལས་ཉམས་པ་དང་། ལམ་འབྲས་བྱུང་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་རང་ཚོས་ཅན། ཐེག་

ཆེན་ལས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐར་

ལམ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་བའི་
འཤེས་གཉིན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང་། རང་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ལམ་མ་
ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཙམ་

@278A ༄། རྟོན་རྒྱས་ཀྱི། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉིན་པོ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐར་པར་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དག་བཙམ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ཡང་དེ་པ་ལ་སོགས་པའི་

གདམས་ངག་ལ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ཀྱི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་

པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་མི་འདྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཞི་པ་ལ། སྤངས་པ་དམན་པ་དང་། རྟོགས་པ་དམན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྤངས་པ་ཉི་ཆོ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འི་
སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་མཐོང་མན་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞི་ལམ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཞི་
རིམས་ཀྱིས་ཐེབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ལ།

ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པས་ཉམས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཞི་བའི་མཐའ་མ་ཐོབ་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་གནས་པ་
དང་། དེའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་

ཏེ། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་ཙམ་ལ་གནས་པས་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེད་པ་ཉིད་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚུག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་

@278B ཏེ། རྣམ་མཁུན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་

ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟོག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགའོ། །གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་ལཤད་ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱར་བ་ནི། སོ་སོའི་སྤྱི་

བོའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་དགུར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་འོངས་སྟེད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་
སོགས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བཙམ་ལྷན་འདས་

ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཏོང་བར་བབྱིད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་མངོན་པར་

ཆགས་པ་ཡོད་དེ་ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །གསུམ་

པ་འབྲེལ་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་འཛིན་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་ལོངས་སྟོང་པ་པོའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བརྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནམ་པ་
དགུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱི་སྟོར་

གྱི་སྟོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤང་བའི་དབང་གིས་གཉིན་པོའི་མིང་སོ་སོར་བཤད་
པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་

@279A ༄། །སྟོར་བར་ཚད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་གའི་ས་བོན་དུས་གཅིག་དུ་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། རིམ་ཅན་དུ་སྟོང་བར་འདོད་པ་ལ་
རིགས་པ་དུ་མས་གཞོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་གཉིས་སྟོར་བ་ཉར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྟོང་བར་བཤད་པ་ཡང་མངོན་འགྱུར་ལ་ལྟོས་ན་དེ་གཉིས་ཅུང་ཟད་སྟོང་སྒྲིབས་དེ་ལྟར་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་

གྲིས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་

ལམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ས་བོན་སྒྲོང་བའི་གཉིན་པོ་རིམ་པ་གཉིས་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་ལས་ཉམས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་
སྒྲོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་

བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྤང་གཉིན་ལ་ཞེན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། སྤང་དོར་དུ་ཞེན་པ་དང་། དེའི་ཀུན་སྒྲོང་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་མེད་
ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུ་མ་བཞིན་དུ་ཡོན་

ཏན་འཛིན་པ་དང་སྒྲོན་གཏོང་བའི་གང་ཟག་ལ་འོངས་སྒྲོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་བརྟགས་གྲིས་བསྐྱས་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་གྱི་ས་བོན་
དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་

རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འོངས་སྒྲོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་།

གསུམ་པ་ནི། བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པ་དེས་ཉོན་མེད་ས་

@279B བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོར་ཞེན་པ་འོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ། བདེན་མེད་དུ་ཞེན་པ་དང་།
བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཞེན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་

རྟོགས་པ་ལ་མོ་གནས་པས་བདེན་པར་བརྩམས་ནས་གནས་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། དོན་
དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོང་བ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་

ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་རྩད་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ་འོ། །གསུམ་པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་དང་། གཉིན་པོ་ལ་ཞེན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཤེས་པའི་མ་ཆགས་པས་གང་ལ་ཡང་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་

སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་

འཛིན་པ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཐོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་
ཞན་པ་སྤང་བུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཆོས་ཅན་ལོ། །གཉིས་པ་

ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ནས། བདུད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིར་སྐོལ་
བ་ནི་དམིགས་པ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་

@280A ༄། །པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་དགུ་ཡིན་ལོ། །ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དགུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་བ་ནི་རྟ་
རྒྱུད་བཞི་བའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉིལ་ནས་

འགོ་འོ་ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕོང་གི་སྒོ་བ་དཔོན་ལག་ཆོད་དང་འབྱོར་བའི་གཞུ་ཐོགས་པ་ནི་དགའ་དང་སྤྱིར་སྐོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དགའོ། །དེ་བཞིན་དུ། བྱང་

ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིད་པ་ཡང་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་

རྣམས་ཀྱིས་བྱབ་པར་དགའོ། །ཞེས་སོགས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། ལོངས་སྒྲིད་པ་པོར་བདེན་པར་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་

རྣམ་པ་དགུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་སྒྲུར་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྱོད་
ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར། དགུ་གང་ཞེན།

འབྲས་བུ་འདོད་པ་བཞིན་མི་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་

བྱང་ཆུབ་ཙམ་ལ་སོགས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདོད་པའི་འབྲས་བུར་ངེས་པར་འབྱུང་མི་རུས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་

གྲིས་བསྐྱས་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅི་སྒྲོར་གྱི་སྤང་བ་

@280B ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་འཇམས་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུར་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཞེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེན་ཐོས་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་

པའི་ལམ་མེད་པས་ལམ་གཞན་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། དགག་སྐྱབ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་ལྡན་མི་ལྡན་བདེན་པར་འཛིན་

པ་དང་། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་འགག་པ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ངོ་བོས་གནས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་
བདེན་པར་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་

བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་བར་ཆད་དང་བཅས་པར་སྒྲུང་བ་ཉིད་གྲིས་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་

པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་

འདྲ་བ་ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པར་མི་གནས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་

པའོ། །གསུམ་པ་ལ། དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ་དང་། མཐུན་

རྒྱུ་མ་ཆད་པ་དང་། འགལ་རྒྱུ་གྱིས་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འཇིག་ཅིང་ཉམས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་

པ་ལའོ། །གཉིས་པ་ལ། འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་

@281A ༄༅། །ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་བབྱང་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་པར་

འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་

བའི་འདོད་པ་མེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་བསྒོམ་པ་མེད་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སེར་སྒྲ་

ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་

པ་བྱང་ཆུབ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤང་བུ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཆོས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་
ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལས་

སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ལ་སྤང་བུ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ཞེས་སོ། །སྤང་བུ་རྣམ་རྟོག་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མུ་
བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་

རྟོག་མ་ཡིན་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་
པ་སྟེ། གཟུང་བུ་མ་ཡིན་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་མངོན་པ་

སུམ་གྱིས་རྟོགས་མི་རུས་པ་ལ་བཞག་པ་འོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་ནི། རྒྱན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་ཞེན་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཞེན་

པ་འཛིན་ཏྟིག་གོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི། མངོན་

@281B གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་རྒྱ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ། །མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་རང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་

ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཤྱོགས་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པས་བྱང་རྩལ་ཆེན་
པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་སྐྱབས་གྱི་

ཆོགས་སུ་བཅད་པ། གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་རྩལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གཞན་
བྱང་རྩལ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་དེའི་ཐབས་སྟོན་པ་

དང་བྱང་རྩལ་དེའི་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོག་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དེ་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གིས་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བསོད་

ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། །མཐའི་བྱང་ཆེན་

ཡི་ཤུ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལ་མ་ཅི་སྟོར་ཡི་ཤུ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །མདོ་ནི། རི་མ་པ་བཞིན་དུ། གུན་དགའ་པོ་དག་སྟོར་
བརྒྱ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དག་བསྐྱལ་པ་དཔེ་སྐྱར་མ་ལྟ་བུ་

ལ་བླ་མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཀུན་དགའ་པོ་དེ་བས་ན་ཤེར་སྤྱོད་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་གིས་ཞེས་དང་། ཀུན་དགའ་པོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཉན་
ཐོས་གི་ཐེག་པ་གང་བྱུང་ཆེན་ལ་རྒྱུད་དུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཤེར་

@282A ༄། ༄མིན་དང་ལྷན་པའི་ཚོས་སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། གུང་རྒྱལ་ལ་འགོད་པ་དང་། དེའི་རྒྱལ་ལ་འགོད་པ་དང་། རང་ཉིད་
བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱལ་བསྟོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པས་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་རབ་རྟུ་འགོད་པ་ནི་ཚུལ་ཅན། མཐོང་

ལམ་ཅེ་སྒྲུང་གི་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲིད་

པའི་རྒྱ་མཐའི་བྱང་ཆེན་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་གི་ཚོགས་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲུང་ལམ་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་བྱང་རྒྱ་གི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་
ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་

སྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཚིག་དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་རབ་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུང་སྒྲིད་པའི་རྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒྲིད་
པའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་གི་ཚོགས་གིས་བསྐྱུས་

པ་དེའི་རྒྱ་ལ་གཞན་འགོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་རྒྱ་བཞུགས་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཤེས་རབ་གི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རང་གིས་བསྒྲོམ་པ་དང་། རྗེས་

ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྒྲུང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུང་གི་རྒྱ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་

མ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་དེའི་ཉིར་ལེན་

@282B ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ། དངོས་པོ་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པ། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་སྦྱང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི། འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་རང་གི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པས་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲིབ་པ་དོན་དམ་
པར་ཟད་པ་མེད་པ་དང་།

དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་མདོ་ལས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་ཟད་མེད་དང་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་
མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་

ཐུག་དེ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ངྷི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་མདོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་

ཞེས་མདོ་ལས་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལྟར་རིགས་པའི་

ཕྱིར། མདོ་ནི། གྲུན་དགའ་བོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་འདོད་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བའང་མེད་ན་ཟད་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་ཅིས་སོ། །གསུམ་པ་
འབྲེལ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་

བྱི་མ་སྐྱེས་པ་འདས་དེ་ལྟར་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བདེན་པར་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་

@283A ༄། །དོ་བོ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དབུས་མཐར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་
ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

བམ་སྒྲོས་པ་ནི་རྟགས་གང་རུང་རེས་གྲུབ་པའི་དོན་ཏོ། །སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་དོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་

པར་སྐྱེ་བ་མིད་དེ། རོན་དམ་པར་རྒྱ་བདག་དང་གཞན་དང་།

གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མིད་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྡེ་མ་ལ་འབྲས་བུ་རོན་དམ་པར་ཡོད་པའང་མི་སྐྱེ། དངོས་མིད་དུ་གྱུར་པའང་རོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་
མཁའི་པདམ་བཞིན་དུ་འོ། །དྲི་མ་རོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་

མིད་དེ། རོན་དམ་པར་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྐད་ལའགད་པའི་ཆད་མ་ལ་སོགས་པས་རོན་དམ་པར་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མིད་པས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་

ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་གསུམ་ཅི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནམ་མཁུན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དྲི་མ་ནམས་རོན་དམ་པར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་
ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ལ། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནི། དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་གང་དག་དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་

པོ་སྤར་ཡོད་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་

@283B སྒྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་དྲི་མའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྐྱེ་འབྲོ་ཆད་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་བསམ་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་འོ་སྒྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་།
རང་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་

མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེ་བྱང་རྒྱུ་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཁོ་ནས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན། དྲི་མ་
བདེན་སྟོང་དུ་བསྐྱུ་བ་པ་དེ་ལྟ་ཡིད་མཛད་ དེའི་ཕྱིར་ཅེས་གཞན་གྱིས་

བརྟགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ་ལ་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་ནམ་པར་རྟོག་
པའི་རིགས་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་ཅི་ཞེས་ཟད་ཅང་

བདེན་གྲུབ་སྐྱེ་འབྲོ་ཆད་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའི་འགོག་བདེན་ཅི་ཞེས་ཐོབ་སྟེ་མི་ཐོབ་པར་ཐལ། དྲི་མ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲི་མ་བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་།

བའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྒྲུབ་ཁས་སྒྲུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་
ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་

ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་སྒྲུབ་ཡོད་སྟེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད་སྟེ་འཕྲོ་ཆད་པའི་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ནམ་གྲོལ་ལམ་མ་སྟེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྟེས་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཟད་སྟེ་མི་འཐད་པའི་ཐལ། གྲི་མ་སྟེས་པ་དང་མ་
སྟེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཉིན་པོས་ཟད་

@284A ༄༄༅། །པ་དང་སྟེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་

ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅིག་གི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ་སྟེ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟད་སྟེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་

གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། བདེན་པས་སྒྲིང་པ་དེ་

ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་བཅམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ས་བོན་སྤངས་པའི་རྩལ་གྱིས་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་འགལ་

བ་ཁས་སྤངས་པས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པར་སྐྱབས་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། དངོས་པོར་སྒྲིབ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་སྤྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་རྫོངས་

པའི་སྒྲིབ་པ་སྟོན་པ་ཡི་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་མཚར་དུ་རྩིས་ཏེ། དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་
གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་

ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འདི་དག་དང་པོ་གཉིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དོན་རྣམས་ནི་སྐྱབས་

འདིར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་

@284B ཅི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞིང་བྱས་ནས། གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པ་དང་། གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རང་སངས་
རྒྱས་དང་སེམས་ཙན་པ་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་པར་

མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སངས་རྒྱས་འཛིན་པ་བདེན་པར་འདོད་ལ། སེམས་ཙམ་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་བྱུང་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་བ་ཡང་མ་བརྟགས་
གཅིག་ཕུར་ཉམས་དགའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་

དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བསྟན་ལ། དེ་ལས་གོང་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་སེམས་ཙམ་པ་སྤྱད་ཀྱང་ཁས་མ་
སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་ཞེས་

འདོད་པ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོན་པོ་སྤྲོ་སྤྲང་ཤས་པ་ལས་རྩས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁགས་ནས། སྤྲོ་སྤྲང་ཤས་པ་སྤྲོན་པོ་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཞན་མ་ཁེགས་པའི་གང་

དགོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་

ལ་འབབས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མ་ལུས་པར་རྟོགས་ལ། དེ་དང་མཐུན་པ་ནི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པར་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གོང་
ན་དབྱ་མ་པའི་ལྷ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་སྲུ་ཡང་

པས་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་ཞེས་པ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་འོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར། ལྷ་བ་ལ་ལྷོས་པའི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་བསྟན་ཏེ། རྒྱང་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཐུན་མོང་བ་རྟོགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་གཟུང་

འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་དང་། ཆེན་པོ་ནམ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་རིམ་པ་བཞི་ན་བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི་རིམ་པ་ཞིན་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ།
འདིར་ནལ་འབྱོར་གྱིས་བཞད་པ་འདི་དག་མངོན་པར་

རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནས་རིམ་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྟིང་པོའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་བསྒྲོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་རྩལ་སྲུ་ཐ་

སྒྲིབ་དྲུག་མ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ཕྱི་རོལ་དོན་

@285B གྲིས་དབེན་པའི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་གྲིས་སྟོང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཐ་སྒྲིབ་དྲུག་ལ་འབྱོར་སྟོབ་པ་པ་དང་མཐུན་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲིས་དབེན་པའི་རྣམ་
གཞག་མཛད་པས། འདིར་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟོགས་སྟོས་

པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙམ་པའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ནི་སྐབས་སུ་མ་བབ་ཅིང་མི་རིགས་པས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། སྟོང་
ཉིད་ཤུ་མོ་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཉམ་

གཞག་དུ་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་ཐོབ་དུ་རྟོན་འབྱུང་སྐྱུ་མར་ཁྱོད་བའི་སྟོབས་གྲིས་རྟོགས་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་དུ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་གྲིས་སྟོང་བར་མངོན་སུམ་
གྲིས་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་ཐོབ་དུ་སྟོང་སྟོང་དབང་པོའི་ཤེས་

པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་མ་འབྱུང་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་ཅིང་། གཞན་དབང་འབྱུང་པར་ཁྱོད་བའི་སྟོབས་གྲིས་རྟོགས་པས་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་

ཙམ་ཡིན་གྱི། ལྷ་བ་གོང་འོག་གི་རིམ་པ་བསྟན་

པར་འདོད་པ་ནི། དབྱུང་མི་བཟོད་པས་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་འོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བར་བར་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲིང་པོའི་དོན་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། ཅུ་བའི་ཆོག་དོན་ཙམ་
བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་
བྱུང་གི་རིགས་པ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲོམ་པའི་

@286A ༄། །འབྲས་བུ་འོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཙན། ཆོག་ས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྒྲིབ་དང་འཇིག་པས་
སོ། །བྱུང་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ན་སྒྲིབ་

འཇིག་གིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོ་སྒྲོམ་དུ་མཉམ་གཞག་དུ་བསྒྲོམས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་གང་

ཟག་གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀུན་

བརྟགས་མངོན་གྱུར་སྤངས་ཤིང་། ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་ཡང་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ། ཡོངས་སུ་བོར་ནས་རྗེས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་

པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། ལྷན་རྒྱས་ཡོད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ། །འདི་ནི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་སྦྱོར་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་ལ།
ཞི་གནས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་པ་

ཆོགས་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དགོས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དཔལ་ཆོགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་བཅོམ་ནས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རང་མཚན་པ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡིན།

འཁོར་བ་མ་སྤངས་ན་གཞན་དོན་ལྟ་ཞོག། །རང་དོན་ཡང་མི་འགྲུབ་པས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་འཁོར་བ་ལ་ཉན་ཐོས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་སྦྱོར་བར་བྱ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་

ནི་སྒྲུབ་སྐབས་གསུམ་པའི་བརྗོད་བྱ་བ་ལག་དང་

@286B པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་འོ། །བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ནྟ་ལ་འབྱོར་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཉོན་ཐོས་
གྱི་ས་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདུལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བསམ་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་འབྱུང་གི་རིགས་པ། སྒྲོམ་
བྱུང་གི་ནྟ་ལ་འབྱོར། སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་འོ། །དང་

པོ་ནི། སྒྲོན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དང་དེའི་སྟེ་ཁྱེད་སྣང་བའི་སྒྲོ་དག་རྗེས་ཐོབ་དང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཅེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནི་བསམ་འབྱུང་གི་རིགས་
པ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་

ཁོ་ནའི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྟོག་གི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འཛིན་པའི་ནྟ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་བདེན་པར་མངོན་

པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་སྟོང་ཉིད་ལྟ་

མོ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཏེ་གཉིས་སྤང་འབྱུང་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཐ་སྟད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་པ་དང་
མཐུན་པར་མཛད་པས་ཐ་སྟད་དུ་ཡང་

གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ། །སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟད་ཡང་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སེམས་ཙམ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་གྱི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་

@287A ༄། །བདེན་གྲུབ་ནི་སྐྱབས་འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་སྐྱང་བར་མི་བྱའོ། །གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་དོན་
གཞན་དུ་ཞེན་པ་སྟོང་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ས་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་ནི་སྐྱབས་གཉིས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་

ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱེམ་

མོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུང་བ་རྩལ་གཞན་མེད་ན་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་མེད་དོ་སྟེ། གཉིས་སྐྱབས་སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་
པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྲུལ་བར་འཛིན་པ་

ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ། གཉིས་སུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་རྟོགས་པ་དེའི་
ལག་རྩལ་ལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་འཛིན་མ་སྒྲུངས་པའི་

དོན་ཡིན་གྱི། བདེན་ཞེན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བའི་དོན་དུ་མི་རུང་ངོ། །སྒྲུང་བཤད་པ་སྟར་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་འཛིན་པ་
འབྲུལ་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་། མ་འབྲུལ་བར་འཛིན་པ་ལྟོག

པ་རྩལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། བསམ་བློང་གི་རིགས་པ། སྒྲོམ་བློང་གི་རྣལ་འབྱོར། སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།

དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

@287B འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འོ། །དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པ་ན། །དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་པའི་རིགས་
པས་བཀག་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་པས་སོ། །གཉིས་པ་

ནི། ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་དང་དེ་བཀག་པའི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྐྱུ་མ་དུ་བསྐྱོམས་
པས་བདེན་པར་ཞེན་པ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་

ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོམས་པས་སྐྱོམ་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་ནལ་འབྱོར་པས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཡང་དག་པར་
སྟོང་ངོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་དེའི་ཆོ་ཕུང་པོ་བདེན་པར་འབྲུལ་

པའི་མཚན་མ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ས་བོན་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་བ་སྟོང་ཉིད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་མཉམ་གཞག་གི་སྟོན་མ་པར་མི་རྟོག་པའི་

ཡེཤེས་མཉམ་གཞག་སོ་སོར་དགེས་རིག་པར་བྱ་

བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན་སྟེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་ལོར་བྱ་ཆུ་ཤེལ་དང་དངུལ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་པན་ཚུན་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་ཤེས་པ་
བཞིན་དུ་འོ། །སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྟོ་

ཞེས་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཉིད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་བའི་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་
གཟིགས་རོར་ཉིན་འབྲེལ་སྐྱེ་མར་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་

@288A ༄། །ལ་ནི། དབུ་མ་པའི་བྱི་ཙམ་ཡང་མེད་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོབ་དཔོན་སྐྱེ་མ་
རིགས་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་

ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱིབ་པ་རོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱད་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཁས་ལེན་པ་དང་ཤེས་སྐྱིབ་གྱིས་བོན་སྟོང་རྩལ་པར་འདོད་པ་ཁས་བླངས་འགལ་

བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མེད་ས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་

སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲིད་དུ་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྤྱང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་བདེན་པས་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་

རྩ་མེད་པ་ཙམ་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་འོ། །འདོད་ན། སྤྱང་གཉིན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེའི་ཆོ་གཉིན་པོ་བསྒྲོམས་པས་ནམ་མཁའ་ལ་ཕན་གཞོད་སྒྲིད་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བྱ་དེ་དག་
ལ་གཉིན་པོས་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ།

སྤྱད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཙམ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་པ་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།

སྤྱང་གཉིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་སྟེ། དངོས་པོར་སྒྲིབ་གཞན་དག་གིས་བཙམ་ལྡན་འདས་

གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཁས་སྤངས། སྤང་

@288B གཉིན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་གང་ཞིག། དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་ལྟོག་པས་སོ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྟུབ་
པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱམས་པ་ཁོ་བོས་ངོ་མཚར་དུ་བརྟིས་སོ་ཞེས་བྱ་

བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས་
ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་

སྟོང་འདི་ཁོ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་གོམས་པའི་འབྲས་ཏུའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་ས་རྣམ་པར་
དག་པ་འདི་ལ་སྤང་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་

གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་པོ་ནས་

ཡོད་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོས་གང་ལ་བདེན་པར་ཞེན་

ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལས་གོལ་བའི་སྒོ་འདོགས་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་དང་ཕོན་ས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་
མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ནི་དགོས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཁམས་

འདི་ལ་སྤར་མེད་གསར་དུ་བདག་མེད་པ་གཉིས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་དབེན་པ་འདིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བདག་མེད་པ་
གཉིས་མེད་དོ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་

@289A ༄། །པའི་སྐྱར་འདེབས་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དྲི་མ་བསལ་དུ་མེད་པ་དང་གཉིན་པོ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དགག་བྱ་ལ་
ཁྱད་པར་མ་སྐྱར་བར་སྤྱིར་འཆད་པ་ནི་སྤར་

གཉིན་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའོ། །ཡང་རྐང་པ་གཉིས་པ་དང་ཕོས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སྐྱར་ཏེ། ཉོན་མོངས་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་བདེན་

སྟོང་སྒར་མེད་གསར་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་གྱུ་བ་པའོ། །དེ་ནི་རང་

སྟོག་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། མཚན་གཞི་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བདེན་གྱུ་བ་སྒར་ཡོད་གསར་དུ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་
ཡང་མེད་པས་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གྱུ་བ་པ་ན་

བདེན་སྟོང་རྩལ་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྒར་མེད་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གྱུ་བ་པས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པས་སྟོང་བའི་དོན་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟུས་ན་བདེན་

འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་སྒྲངས་པས་ཆོག་པའི་བདེན་གཉིས་བྱུང་
དུ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་

དག་པ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་ཏེགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་

ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་

@289B ཕྱོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆེ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་རྣམ་པར་གྲུལ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་

ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་

བརྟག་ཅིང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་གནས་ལུགས་བདེན་གཉིས་
ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རྩ་ལ་དུ་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་གང་ལ་

ཡང་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་པའི་ངོ་བོས་བསལ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བཞག་པ་མ་བྱས་པར་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་

པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་

པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གོམས་ན། སྒྲུ་མའི་སྒྲང་པོས་སྒྲུ་མའི་སྒྲང་པོ་གཞན་ཞིག་ཕམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་གཉིན་པོ་རྩྱན་པས་སྤང་
བྱ་རྩྱན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟོག་པས་སོ། །གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་

ཅེ་སྒྲོར་གྱི་ངོ་བོ་ལ། དངོས་དང་། སྤངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མདོས་དངོས་སུ་མ་བཟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་བྱང་རྩྱབ་ཆེན་
པོའི་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་སྟེ་སྒྲུས་པ་མ་མཐོང་

@290A ༄། །བའི་ལམ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དུག་པ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་པའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ཡིས་བསྐྱས་པ་བར་ཆད་

མེད་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱེར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་

པ་སྒྲིན་པ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་སྒྲིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་རེ་རེ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་

སྒྲིན་པ་དུག་པོ་དག་སྒྲུ་མ་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་ནས་ལག་དང་པ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྒྲུག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྐྱུས་པ་ཕར་སྒྲིན་དུག་ག་
ལ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་

དུ་སྒྲེབ་ལྡོག་པས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཅན་སྒྲིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཅུ་མེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཅུ་བ་
ལྟར་རོ། །ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་

པ་ལ་བར་ཆེད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲིབ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མེད་ན་

ཤེས་སྒྲིབ་གྱིས་བོན་སྤྲོད་མི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་

@290B པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དེ་སྒྲིས་ན་མཐོང་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅུ་
བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་

འཐོབ་བོ། །དེས་མཐོང་སྤངས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ཟད་པར་སྤངས་པས་སོ། །རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་དབྱེ་རུང་སྟེ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གྱིས་ས་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་པ་ཉིད་གྱིས་ཁམས་རེ་རེ་ལ་སྐྱུ་ཅུ་ཅུ་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་ལ་དབང་དུ་
བྱ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ཅས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤྲོད་རྩལ་བསྟན་ཟིན་ལ། དེ་ནས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་བྱེད་པར་

ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། མཉམ་གཞག་ཏུ་སིང་གི་རྣམ་

པར་བསྐྱེད་ས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ལྷགས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལྷགས་མཐུན་དང་ལྷགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་སྟོམས་པ་ནི།
མཐོང་ལམ་ཙུ་ལྟོར་བསྟོམས་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་

སྟོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཙུ་ལྟོར་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྟོམ་པ་ཆེས་གསལ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པར་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ལ་སྟོར་

@291A ༄། །ན་ཡང་། གཞུང་སྔ་མས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། འདིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་ཟད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བསྟན་པ་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། དེ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
པོ་དེ་དག་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་

པར་འཇུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་སིང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ་ཞེས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྷགས་

དང་མཐུན་པ་དང་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་

གོ་ཞེས་སོ། །བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱར་མེད་པས་མཆམས་སྒྱར་གྱི་ཆོག་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། སྒྲོན་མེད་དེ། བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་གཉིས་

ཡོད་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་མ་ཟད། རེས་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོམ་ཞེས་བཤད་པས་འགལ་བ་མེད་
དོ། །འདིར་བཤད་པ་འདི་དག་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་

ལ་སྒྱུར་བ་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པར་སྒྲར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། མཉམ་གཞག་གིས་བསྐྱུས་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱར། དེའི་རེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་
བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱིངས་པ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱན་བརྟགས་གྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་

སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་མཐོང་སྤངས་ཉོན་མོངས་པ་

@291B དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཞེས་པ་ཕྱི་མ་འབྲེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་

པར་འབྱུང་བ་ལ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རྒྱ་ཤི་ཞེས་པའི་བར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་། མ་
རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅིས་པ་ནས། སྐྱེ་

བ་འགགས་པས་རྒྱ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བྱང་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་། རྒྱ་ཤི་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་བ་ནས་འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། གང་འགགས་པས་རྒྱ་

ཤི་འགག་སྐྱུ་མ་ན་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་རྒྱ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པའི་བར་རྣམ་བྱང་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་

གོ་དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་

པའི་བདེན་པ་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལུགས་མི་མཐུན་ལ་བརྟགས་པས་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་
འབྲལ་འདོད་སྐྱེ་ལ། ལུགས་མཐུན་ལ་བརྟགས་པས་

སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་རྒྱུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཀྱན་འབྱུང་སྔོང་འདོད་སྐྱེ་འོ། །ཀྱན་འབྱུང་སྔོང་རྩ་ས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ན། རྣམ་བུར་ལུགས་ལྟོག་ལ་བརྟགས་པས་སྤྱག་བསྐུལ་འགོག་རྩ་ས་སུ་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པར་འབྱུང་ཞིང་། ལུགས་དང་མཐུན་པར་བརྟགས་

@292A ༄། །པས་མ་རིག་པ་འགོག་བྱེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཤད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
བ་ཤེས་མཐོང་གིས་བརྟུལ་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་

མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ལ། གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། གཉིན་པོས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་

མཚམས་སྐྱར་བཞི། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་

བརྗོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤང་བུ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་སྟོན་པའི་ལམ་ཅེ་མོ་འཆད་དོ། །རྟེན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ན་བརྟེན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
གོ་སྤྲོ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བ་ལ། མདོ་ལས་བསྟན་

ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུལ་ཐོད་བཞུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལའད་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྱི་ནུམ་གཞག་དང་། ཚིག་དོན་རྟོ། །མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ནི། མཐར་གནས་ཀྱི་སྟོན་མས་འཇུག་དགྲུ་
ལ། ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་

སྟོན་མས་པར་འཇུག་པའི་སྒྱུར་བ་སོང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་དང་། བར་དུ་གང་ཡང་མ་བཅུག་པའི་ཡར་སོང་གཅིག་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་བའི་ཡར་སོང་
གཅིག་དང་། མཐར་གནས་སྟོན་མས་འཇུག་དགྲུ་ལ་

འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་མར་འོང་གཅིག་རྣམས་གསུངས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི། ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་སོང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་དང་། ཀླང་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་མར་འོང་

འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་དོན་བསྟུ་དང་བཅས་པ་ཙམ་

@292B ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་བར་པ་གཉིས་གོ་སྤྱི་བར་དགོངས་ནས་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །ཐོད་བླལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། སྤེལ་གཞི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་སྤེལ་
ཆོས་འགོག་པ་སྤེལ་བ་ཡིན་ལ། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་

དགྲ་སྤེལ་གཞིར་བྱེད་པའི་ཆོ། སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་སྤེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱས་པ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩ་ལ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གང་ཡང་བར་དུ་མ་
བཅུག་པའི་ཡར་འོང་ནི། སྤྱི་ས་ས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་

ཐོད་བླལ་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་གཞི་དང་མི་འདྲ་བ་སྤེལ་ནས་འགྲོ་བ་ཐོད་བླལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ན་ས་དུག་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོབ་
བོ། །གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ནི། འདིར་ཐོད་བླལ་དུ་ནི་སྟོམས་པར་

འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་བ་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་གྱི་སྟོན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་གཞིའི་དབང་བར་འགོག་པ་དང་

བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲུང་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལུགས་དང་

མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡར་སོང་ཞིང་མར་འོངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དངོས་གཞི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སིང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་གང་ཞིན།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་

ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས། དཔྱད་པ་དང་བཅས། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་པར་
གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཚམས་གཟུང་

@293A ༄། །སྟེ་གནས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མར་འོང་མཐར་གནས་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲུང་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། མཐར་གནས་སྒྲིམས་
འཇུག་དགྲུང་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་རྒྱས་ཏེ། དང་པོར་

འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ནས་འདོད་སེམས་ལ་དེ་ནས་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་བརྒྱལ་ནས་སྤིད་ཅི་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་ནས་འགོག་པ་དང་སྤིད་ཅི་གཉིས་བརྒྱལ་ནས་ཅི་ཡང་

མེད་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ལ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་གཉིས་དང་གསུམ་

བཀལ་རྣམ་ཤེས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བཀལ་ནམ་མཁའ་དང་འདོད་སེམས་ལ། ལྔ་བཀལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་འདོད་སེམས་ལ། སྟག་བཀལ་གསུམ་པ་དང་འདོད་སེམས་ལ། བདུན་
བཀལ་གཉིས་པ་དང་འདོད་སེམས་ལ། བརྒྱད་བཀལ་ནས་

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་ལཤད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ད་ལ་ཐོད་བཀལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསམ་
གཏན་བཞི། གཞུགས་མེད་བཞི་འགོག་པའི་བར་

དུ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་སྟོན་ནས་འགྲོ་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དུག་
པ་ཡན་ཆད་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ནི་ཆོས་ཅན། ཐོད་བཀལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྦྱོར་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མ་ཐག་ཐོད་བཀལ་གྱི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བརྩེང་སྟེ་

འགོག་པའི་བར་དུ་ཡར་མོང་སྟེ་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་

@293B བཟུངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་ལ་ཡང་མོང་ཞིང་མར་

འོངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འོག་མ་འདིས་དངོས་གཞི་འདྲེན་པའི་ཆེད་དུ་སྔ་མ་བཟླ་སྟེ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གནས་གཞན་བསྟན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོས་དངོས་སུ་

བསྟན་པའི་གང་ཡང་བར་དུ་མ་བཅུག་པའི་ཡར་འོང་ནི། གོ་སྤྱོད་བར་དགོངས་ནས་འགྲེལ་པ་འདིར་ཡང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཐོད་བཞུལ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྟོམས་པར་འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་

པར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་བར་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩ་

ལ་སྐྱོང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ལངས་ནས་

འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གོ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་སྲིད་ཅི་ལ་དམིགས་ཏེ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་མར་འོང་ལ་
འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགོག་

པའི་རྗེས་སུ་སྲིད་ཅི་ལ་སྒྲིམས་པར་ཁྱུགས་པའི་དགོས་པ་འགོག་པ་ལས་འགོག་པར་ལྡང་མི་རུས་པས། དེ་ལ་རུད་རྒྱུད་བྱས་པར་འདོད་པ་ནི། ཡར་སོང་ལ་ཡང་སྤེལ་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་
གཡོན་སྒྲིམ་དུ་བསམས་ན་ཡང་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།

@294A ༄། །འགོག་པ་སྤེལ་གཞིར་བྱས་པའི་ཆོ་འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་འོང་གི་སྤེལ་གཞི་ལ་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་ཀ་ཡོད་པས། འགྲེལ་པ་འདིར་
འགོག་པ་གངས་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་འགོག་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཟག་མེད་ལ་ཡང་ལྡང་རུས་མོད་གྱི། སྲིད་ཅི་ལ་སྒྲིམས་པར་ཁྱུགས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་མར་འོང་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་

ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐབས་དམན་

པས། ཉན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་དང་། རིང་བ་རྣམ་པ་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར། སྲིད་ཅི་འཇུག་དེ་མ་ཐག་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་ཅི་

ལས་ལངས་ཏེ་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འདོད་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མཆམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་མར་འོང་ཙུམ་མོ། །དེ་

ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་ཕུ་བོར་ལ་ཞེས་སོགས་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་ནས་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་བར་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་

གཏན་དང་ཕོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཕོ་

ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་མི་

@294B འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་འོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཏེ་འགྲོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་ཐོད་བཞུལ་གྱི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་གྱི་
མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཅུ་མོ་ཡིན་

ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱིའི་མཚམས་སྒྱུར། སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཉོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཅུ་སྒྱུར་བརྗོད་ནས་དེ་ལ་སྤྲང་བྱ་སྤྲང་བའི་བྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནམ་པ་
བཞི་བརྗོད་དགོས་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། གཟུང་

རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། རེ་ཤིག་གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་དགུ་
འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་

ཡོད་དེ། མདོར་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པའི་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནས་ལེགས་པའི་ལམ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེར་བར་ཞེན་པའི་ནམ་རྟོག་གི་བར་ནམས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། གསུང་རབ་དང་།

དེའི་བརྗོད་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་འབྲས་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟོན། །གཉིན་པོ་ནི་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན་སྒྱུར་བ་ཉིར་
བསྟོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སོ། །མདོ་ནི། རིམ་པ་བཞེན་དུ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་འཆལ་བར་འགྱུར་ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོབ་ཅིང་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག།

@295A ༄། །པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྟུབ་པ་དང་ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་བསྟོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཕན་ཡོན་འདི་དག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། ཉིན་
འབྲེལ་སྦྱིང་པོ་མེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟུད་པར་

བྱའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྟུབས་པས་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྟུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟོམས་པས་ཤེར་ཕྱིན་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་

སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་

རྟོག་པ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དགུ་ལྟེ། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དགུ་སྒྲོར་
བ་ཉིར་བསྡོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་

བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དགུ་གང་ཞེན། མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་
པ་ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་

ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོར་བ་ཉིར་བསྡོགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་གཞོམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཏྲགས་སྒྲོར་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུར་བར་བྱའོ། །རྒྱས་པ་ལ་
དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པས་གསུང་

རབ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་བསྟུས་པ་ཆོས་ཅན་ནོ། །དོན་ནི་སྤྲ་མ་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་

མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཚེས་རྒྱས་པ་སོ་སོ་རང་

@295B གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པའི། །སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི་ཇི་སྟོན་ལའགད་པ་བཞིན་མདོ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
མགོན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་གཉེན་པོ་

ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་བྱར་ཞེན་པ་དང་། བསྐྱངས་ནི་གོགས་དང་མགོན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་གྱི། ཕྱིར་བཏང་བའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་བདུན་ཅི་ལོག་
པའོ། །ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི་

མཐོང་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱུང་བ་འགགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་མཐའ་བཞིར་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པས་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཐ་སྟོན་དུ་

ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྫས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་དུས་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡིན་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་ལ་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞན་

པའོ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི། ཏྲག་

འཛིན་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཞི་བ་ཉིད་དང་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པས་བྱུང་ན་ལས་འདས་པར་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བསྒྲོམ་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དོན་དམ་

པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་འཇུག་བྱུང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་
མཆམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །

@296A ༄༅། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ། གཉིན་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིན་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་

དང་སེམས་བྱུང་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྤང་

བར་བྱ་བ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དགུ་

ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་ཡུལ་གྱིས་དབྱེ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱི་
པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་

ལ་སྦྱོད་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྤང་བྱ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ནམ་པར་དགུ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་

ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གཞོམ་བྱ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐྱབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དགུ་
གང་ཞེ་ན། ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་

དུ་པའི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དགུ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲིད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་

སོགས་པ་དང་བུལ་བས་སོ། །

@296B ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཅན་སྣ་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་
ནམས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་

ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་ཕུ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དེའི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རིགས་ངེས་པའི་རང་རྒྱལ་སྦྱོར་ལམ་པ་
ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་དེའི་ཐེག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་

ཡིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་ཕུ་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རེ་ཤིག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱར་

ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་མེད་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པར་མི་རྟག་སོགས་
མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཉན་

ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒྲོམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་དམིགས་
པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སོགས་བསྒྲོམ་པ་མེད་

@297A ༄༅། །པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས་སོ། །ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། བསྒྲོམ་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། བསྒྲོམ་པ་མེད་
པ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྒྲོམ་མི་

སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་མུ་བཞི་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྫོགས་ཤིང་ པ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེའི་གཉིན་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་མུ་བཞི་དང་

བུལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

མེ། །ཉན་རང་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སོ། །ཉན་རང་གནས་ལུགས་
གྱི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་ལ་ལྷོག་བྱང་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་ །བཤད་པ་ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱར་
བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིན་པར་བྱེད་

པ་དང་པོ་རྩས་འཛིན་རྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མདོ་ལས་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སོགས་ལ་ལོངས་སྟོན་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་
སོགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྒྲ་མ་མཐོང་སྤངས་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བུ་ལྟན་སྐྱེས་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་རྩས་སུ་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཡུལ་ཅན་ནམ་པ་དགུ་འོ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་

གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་

@297B ནས་དབྱེ་བ་དགྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགྲུ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ནི། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་མི་སྦྱིབས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
པ་ཙམ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྦྱས་ཆོས་

ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒོམ་ལམ་སྦྱོར་བ་ཉར་བསྡོགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་
བྱའོ། །ཕུང་སོགས་ལ་ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། གཟུགས་

ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྐད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མེད་པའི་སྦྱོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ། གཞི་
དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇལ་བྱེད་དུ་འགོ་བའི་

ཕྱིར། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་གང་ཟག་དུ་བཞག་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྦྱས་ཆོས་ཅན་ནོ། །ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ནི། སོ་སོ་སྦྱོབ་ཆོས་ཅན།

ཆོས་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། གནས་ལུགས་གྱི་ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སོ། །སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་

པ་གཉིས་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བའི་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉིར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉིར་གྱི་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་

@298A ༄། །པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཤིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ཉན་རང་གི་ལྟ་སྟོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་

ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྟིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་རྟུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་

ཆོས་ཅན། སར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འབྲུག་པ་ཡིན་

ཏེ། སྤྱིན་པ་སོགས་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཏེ་བསྐྱབས་པས་སོ། །གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་

མཚམས་སྒྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྟད་བཏགས་པ་དང་། ཐ་སྟད་དེ་འདོགས་པའི་རྒྱ་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་

དང་སྤང་གཉིན་དུ་འབྲེལ་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་གཞན་རྣམ་པ་དགྲ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱེ་བ་དགྲ་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ཡིས་རྣམ་པར་འཛོམས་པས་སོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱུང་ཐ་
སྟད་དང་མིང་དང་མཚན་མ་དང་མདོན་པར་ཞེན་

པ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྟད་བཏགས་པ་དང་ཐ་སྟད་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་ཕུང་པོར་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་

བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་སྒོམ་ལམ་གྱི་མི་

@298B མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་དེ་དང་སྤང་གཉིན་དུ་འབྲེལ་པ་ནམ་པ་དགུ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་བ་
དགུ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྱར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེ་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། སྒོམ་སྤངས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་དམིགས་
པའི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་

གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནམ་གསུམ་ལ་རྫོངས་པའི་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ནས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་བར་དགུ་སྤང་བྱ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་

བཞད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། སྤྲུལ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་ནམ་པ་དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་

ནས་ཕྱི་བ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པའི་

ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུག་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་སུ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་གང་ཞིན། མཁྱིལ་གསུམ་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤོངས་པ་གསུམ་ནི།

ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱིལ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྤོངས་
པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བ་

@299A ༄། །ལ་ཀུན་ཏུ་སྤོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྤོངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྒྲུབ་ཐོབ་མཁུ་པ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་
པ་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤོངས་པ་

ཡིན་ཏེ། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྤོངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྤོང་བ་ལ་སྤོངས་པ་ལ་སྒྲིས་བྱུང་བཏགས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྒྲིས་

ཆོས་ཅན་ནོ། །ལམ་གསུམ་གྱི་

དམིགས་པ་ལ་སྒྲོངས་པས་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲོངས་པ་འོ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་རྒྱ་
སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སྒྲོངས་པ་གཉིས་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
མཚུངས་པར་ལྟན་པ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་

དང་མི་ལྟན་པ་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ལ་ཀུན་རྒྱ་བ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་

པོའི་ལམ་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་རྒྱ་སྒྲོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་འདི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་བྱང་

@299B པར་ལ་མྱོངས་པ་ལ་བཤད་དོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མྱོངས་པ་ཞིག་ནི། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཀུན་རྒྱུ་
མྱོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་སྤེའི་དོན་ལ་གནས་

ལུགས་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེ་ཁའི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤང་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་མྱོངས་པ་ཞིག་ནི། ཉན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཀུན་རྒྱུ་མྱོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོ་བྱར་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་མ་ཤེས་པས་

མྱོངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ལ་མྱོངས་པ་ཞིག་ནི། གཟུང་འཛིན་རྒྱས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཀུན་རྒྱུ་མྱོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་
རྒྱས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་མྱོངས་

པའི་ཕྱིར། ཀུན་མྱོངས་དགུ་པོ་ལ་སྐྱེས་བྱར་བཏགས་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་པ་པོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བུ་ཡིན་ཏེ། དེས་དངོས་

སུ་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་པལ་ཆེར་

རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་གྱི། སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ས་བོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ལྷོག་པ་
ཐ་དད་པ་དེའི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གྲག་ཡོད་དོ་ཞེས་

བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གྲག་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། སྤང་བྱ་སྤངས་པས་ཐོབ་པའི་
ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནི། བྱང་

@300A ༄། །རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྟེན་
ནོ། །མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་

སྤྲུམ་བཞིན་དུ་སྒོམ་སྤངས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པས་

སོ། །སྒྲོམ་སྤངས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲོམ་

སྤངས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་ལ་ཡང་བཤད་དུ་རུང་མོད་གྱི། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་དུས་མཉམ་དུ་སྤངས་པར་བཞེད་པ་ལ་
གསལ་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ། ཤེས་སྒྲིབ་

མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་མངོས་ཤིང་སྤྲ་བ་ཡིས་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་
ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི་

ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྩ་བོ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་ཀུན་ནམ་པ་ཀུན་
དུ་བསྐྱེན་པར་བྱེད་དེ། ལུས་ལ་འཆོ་བར་བྱེད་

པས་ཡམས་ནད་དང་འབྲ་བའི་རྟོག་པ་སྒྲོམ་སྤངས་རྒྱུ་རུའི་རྒྱུ་རུས་བསྐྱས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ནམས་ཟད་ནས་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་བསྐྱེན་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་མཐུན་རྒྱུ་ཆད་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་ནད་པ་ནད་ལས་གྲོལ་ཏེ་ཡུན་རིང་

@300B ལོན་ནས་དགའ་བས་དབྱགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་
གྱི་འབྲས་བུ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་

མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤིང་ཇེ་འོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱན་
སུམ་ཆོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཐམས་ཅད་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྡོན་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་འོང་བའི་རྣམ་པས་བསྐྱེན་པར་བྱེད་དོ། །བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་དུ་མར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་
འཆོ་བར་བྱེད་ཉིད་གྱིས་ཡམས་གྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་

ཟད་ནས་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆང་ཞིང་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གིགས་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ནད་པ་རིམ་ནད་བྱང་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ནས་དགའ་བས་དབྱགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་

བཞིན་དུ་ལོན་ཏན་དང་གིས་འདུ་བའི་དཔེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་

པོ་ལ་རྒྱ་བོ་བཞི་དག་དང་གིས་འདུ་བ་བཞིན་དུ་ལོ། །བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱི་སྒྲོར་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལོག་ཏྲོག་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་མང་པོས་མཚོན་ཏེ་
བསྟན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་

གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱི་མོ་བཤད་པའི་རྩེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འཆད་དོ། །ཕྱི་མོ་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་
སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ཕྱི་མོ་སྒྲི་དང་། བར་ཆད་མེད་ཕྱི་དེའི་བྱད་པར་ལ་

@301A ༄། །བཤད་པའམ། ཡང་ན་སྒྲོམ་ལམ་ཕྱི་མོའི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ནི་ཏྲོག་པའི་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་ཕྱིའི་དུས་ན་ས་བོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་
བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།

རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱི་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་དངོས་རྒྱ་

མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅི་མདོ་ལས་

དེའི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཉན་ཐོས་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་རྣམས་
བསོད་ནམས་ཆ་བ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་བར་ཆད་

མེད་ཅིའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དངོས་འབྲས་བསོད་ནམས་མང་བས་དངོས་རྒྱ་བསོད་ནམས་མང་བར་མཚོན་པའོ། །གསུམ་
པ་འབྲེལ་བ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅི་མོ་མདོ་ལས་

རང་གི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་མང་བས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ས་དང་

པོ་ལ་བཀོད་ནས་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསོད་ནམས་མང་བ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་བར་ཆད་མེད་ཅིའི་དངོས་འབྲས་སངས་རྒྱས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསོད་ནམས་

མང་བ་ཉིད་གྱིས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་

@301B མེད་ཅེ་འི་དངོས་འབྲས་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་མང་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་ཆད་མེད་ཅེ་འི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས་
སོ། །རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཇི་བ་དང་། ལན་གཉིས་
ཀྱི་དང་པོ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འི་དམིགས་པ་ཞེས་སོ།

ལན་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། བདེན་པའི་དངོས་མེད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྦྱོ་འདོགས་བཅད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་

བསྟུས་པའི་བྲན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅེ་ཆོས་

ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅིང་འདི་དམིགས་རྣམ་གྱི་གནས་འདི་ཤིན་དུ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་འདི་ལ་ནི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་རབ་
དུ་སྒྲིབ་རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་

དང་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་ལ། བདེན་པར་མེད་ན་དམིགས་རྒྱུན་དུ་འགལ་ལོ་ཞེས་རྟོག་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འགྱུར་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་།
བདག་པོ་ནི་བྲན་པ། རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ་དང་མཚན་

@302A ༄། ཉིད་མེད་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དངོས་དང་། གནས་འདི་ཟབ་པར་བསྟན་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པར་ཆད་མེད་པ་འི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་འདིའི་དམིགས་པ་འི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། དེས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་འི་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར། བདག་རྒྱུན་དང་རྣམ་པ་ནི་ཅུ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་རབ་དུ་སྒྲིབ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

དབྱེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་གཏོགས་པ་

རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཀའི་ཕྱོད་བ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འི་དམིགས་རྣམ་གྱི་གནས་འདི་ལ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་དགོས་པས་གཏིང་དཔག་དཀའ་
བའི་ཕྱིར། ལྷན་ཀའི་ཕྱོད་བ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བ་

བསྟན་པ་འདིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདིའི་དམིགས་རྣམ་འདིའི་ཟབ་པ་ཉིད་བསྟན་དོ་སྟོམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷན་ཀ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པའི་ཐབས་
ལ་མཁས་པས་ལྷན་ཀ་དེ་དག་བསལ་བར་བྱ་བར་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཏུ་བསལ་བྱ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོའི་ནོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་

དང་པོར་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟོམ་དུ་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་

གྱུ་བར་ཆད་མེད་ཅིའི་དམིགས་རྣམ་ལ་

@302B བརྟེན་པ་ཅན་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་སྒྲ་བ་རྣམས་གྱི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པོ་གང་ཞིན།
ལམ་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་རྣམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་

དང་། སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཅིག་དང་། གཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱན་རྫོབ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་མི་འཐད་པར་ཅིད་པ་གཉིས་དང་། སྒྲོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་
དང་། སྒྲུད་པའི་རྟེན་སྐྱབས་འགོ་ཡུལ་དང་བཅས་

པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གསུམ་དང་། སྒྲོད་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། མངོན་རྟོགས་དང་། དེའི་སྤང་བྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་དང་། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བ་གཅིག་དང་། སྤང་གཉིན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་

འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། བསྒྲོམ་བྱ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་དང་། དེ་བསྒྲོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་གཅིག་གོ། མདོ་ནི། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་

ལགས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་

པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་
བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཚེ་སྦྱོར་བསྦྱེད་པར་གདམས་

པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོ་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
སུན་འབྱེན་ཡང་དག་གི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ལགས་པར་བརྟགས་

@303A ༄༅། །པ་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པས་སྟོང་པ་མི་འགལ་བཞིན་དུ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་
བསྐྱབས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བདེན་

སྟོང་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་མི་འཐད་པར་བསམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པ་སོགས་ཇི་སྐད་

བཤད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་མེད་ཅི་དང་།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་བཙུ་བྱ་གཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུ་བྱ་པོ་གང་ཞིན། དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་ཅི་དང་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན། འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་

རང་གི་ངོས་ནས་དམིགས་རྒྱུ་དུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་ཞིང་། རང་གི་ངོས་ནས་དམིགས་རྒྱུ་བཞག་པ་དང་། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པའི་དོན་མི་ཁྲིགས་པར་མཐོང་ནས་བདེན་གཉིས་
འགལ་བར་འཛིན་པ་སྟེ། གྲུན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་

སྒྲུངས་པ་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་སོང་བ་ན་གྲུན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མི་བདེ་བ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་

པའོ། །འདི་ནི་དབྱ་མ་པའི་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུན་བཞག།

@303B པའི་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཤྲན་ཀ་ཡིན་ལ། རྟགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྐྱར་ན་བྱབ་པ་མ་གྱུབ་པའི་ལན་
དང་། དངོས་སུ་མ་སྐྱར་ན་རྟགས་མ་གྱུབ་པའི་ལན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་

རྟགས་གྱི་སྒྲིག་མཚམས་ལ་བྱབ་པ་མ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀུན་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དོན་

དོན་དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཤྲན་ཀ་ཡིན་ཞིང་རྟགས་མ་གྱུབ་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་རྟགས་མ་གྱུབ་ཅེས་པའི་ལན་སྒྱུར་བ་ནི་མུན་སྒྲུལ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་བསྒྲིགས་པ་ན་བྱབ་པ་མེད་པར་
འགྱུར་བས་སོ། །རྟགས་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་སུ་

སྐྱར་ནས་རྩོད་ན། བྱབ་པ་མ་གྱུབ་པའི་ལན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དོན་དམ་དུ་དེར་ཐལ་ཟེར་ན། འདོད། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེར་ཐལ། དོན་དམ་དུ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་བྱབ་པ་མ་གྱུབ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དར་

ཐལ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏྲགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་

པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལ་མི་གཞོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་

པར་རྟོག་པ་གཉིས་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་

@304A ༄༅། །གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་པ་མེད་པའོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་སྒྲིམ་དུ་བསམས་པ་སྟེ། རྩོད་པ་གཉིས་དང་འདི་གཉིས་སོ་སོར་ལའགད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་གཉིས་ཞེས་སྟོས་སོ། །སྟོད་པའི་ངོ་

བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །སྟོད་པའི་རྟོན་སྐྱབས་འགྲོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་

གསུམ་ནི། སངས་རྒྱལ་དགོན་མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཤེས་བྱ་ལ་སྒོ་རྒྱས་པའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ། །ཆོས་དགོན་མཆོག་མི་འཐད་པར་ཐལ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་སོ། །དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དག་འདུན་དུ་གདགས་པའི་གཞི་གཟུགས་

ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པས་སོ། །སྤྱོད་པའི་བྱད་པར་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁུས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པས་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
པར་མི་དམིགས་པས་སོ། །མངོན་རྟོགས་ལ་ལོག་

པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོགས་བྱ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་བཀག་པས་སོ། །སྤང་བྱ་ལ་ལོག་
པར་རྟོག་པ་ནི། སྤང་པོ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པར་

འཛིན་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཞི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འདི་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་

པའོ། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ལམ་

@304B གྱི་ངོ་བོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་སོ། །སྤང་གཉིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་
གཉིན་པོ་དག་གི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོར་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་

བར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པས་སོ། །རང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་
བསྒྲོམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་

སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསྒྲོམ་བྱ་རང་དང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

དབྱེ་ལ་མཁས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྟིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཇི་སྟན་བཤད་པའི་ལོག་

པར་རྟོག་པ་རྣམས་པ་སྟོང་དུ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བར་

ཆད་མེད་ཅུ་དང་། རྣམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ནས་བར་ཆད་མེད་ཅུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་གྱི་
རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་པའི་

ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་སྟོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ལ། དབུ་མ་པའི་དོན་
དམ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ཀུན་རྫོབ་སུན་

@305A ༄། །འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དོན་དམ་པའི་སྟོ་ཅན་གྱི་ཁྲན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྟོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པས་སོ། །དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་འགལ་བའི་ཁྲན་ཀ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་ལ་
དེ་ལ་བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་གདབ་

དགོས་པ་དེ་བས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞན་རྒྱུད་གྱི་བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོགས་བསལ་བར་རིགས་

མེད་གྱི། གཙོ་བོ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་ཏྲུག་མངོན་གྱུར་ས་

བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་བྱ་བའོ། །བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པ་གྲུབ་མཐས་བཞག་པ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་ཟད་པར་སྤངས་ལ། ཀྱན་རྫོབ་དང་འགལ་བར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
མངོན་གྱུར་ས་བདུན་པ་བར་དུ་འཇུག་ལ། ས་བོན་ཟད་པར་པར་

ཆད་མེད་ཅེས་སྤྲོད་བའོ། །དོན་བསྟུས་ན། ས་བོན་གྱིས་སྤྱུ་གུ་སྤྲེད་པ་སྒོ་ལ་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་བཀག་
ཅིང་། ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་སྤྱུ་གུ་སྤྲེད་པ་ཡང་ཁས་སྤངས་

པ་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་མཐོང་ནས་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་བཀག་པ་ནས་བོན་གྱིས་སྤྱུ་གུ་སྤྲེད་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱུལ་འཛིན་གྱི་ངོར་སྤྱུལ་ཡོད་དོ་སྟེ་མ་དུ་བཞག་པར་
ཟད་པའོ། །ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་སྤྱུ་གུ་སྤྲེད་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱིས་སྤྱུ་གུ་སྤྲེད་པ་སྒོའི་སྤྲང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་གྲུག་ཀ་ཡིན་ཡང་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་རིགས་ཀྱི། དོན་

དམ་སྒོ་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ནས་

@305B ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འབའ་ཞིག་འདེབས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ས་བོན་གྱིས་སྟུ་གུ་སྐྱེད་པ་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་སྟུ་གུ་འི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་བོན་རང་གི་ངོས་ནས་སྟུ་གུ་བསྐྱེད་

པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་ཀྱན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་གྱི་གྲུན་ཀ་ཡིན་ཡང་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་གདབ་རིགས་པའོ། །འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ལན་འདེབས་
ཚུལ་ཡིན་གྱི། མགོན་པོ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་

སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་སྤྲུགས་པ་ལས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ན་ནི། དགག་བྱ་དེ་བས་ཆེས་སྤྲ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་མངོན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་བཤད་སྟིང་པོའི་རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བརྟན་པ་

ཁྱུ་འབྲས་ལ་གཉིས། བརྟན་པ་ཐོབ་

དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲུབ་དང་། བརྟན་པ་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བཞོད་པས་མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ལཱུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེ་མེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་དུ་

མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཆད་དོ། །ཁྱུ་མཚན་ནི་ཅེ་མེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ནས་བསྟན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོ་བ་དང་
རྣམ་པ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་སྐབས་སུ་

@306A ༄། །བསྟན་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་སྒྲེ་རྩལ་གྱི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ནས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། རིམས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་

དེ། བསྐྱོམ་པ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་ནི། ཆོས་བརྩ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་དེ་མཐར་གྱིས་

པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད་དེ། བཙུ་གསུམ་པོ་གང་ན།

སྒྲིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་བར་པར་སྒྲིན་དྲུག་དག་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་པའི་རྗེས་དྲན་དྲུག་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཟིན་པའོ། །མདོ་ནི། བཙུ་གསུམ་པོ་འདས་ཐམས་ཅད་

དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆེན་མཐར་གྱིས་སྒྲོད་པ་དང་། མཐར་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བགྱིཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་བཙུ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་རིམ་ཅན་དུ་
བསྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔེན་

གྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཏེ། འོག་བསྐྱུས་དོན་དྲུག་ཏུ་བཤད་པའི་འགྲེལ་པར་མཁྱེན་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་མཚམས་སྒྲུབ་དུ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ཡང་

སྐབས་དང་པ་གསུམ་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བསྐྱུས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་ཅུང་ཟད་མ་རྗེ་གསུམ་པའི་སྐབས་ཉིད་སོ་སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་

གྲིན་མ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་

@306B པ་རྣམས་བསྟུས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་དུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་བསྟོམ་པ་བསྟུས་ནས་སྟོམ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མཁྱིལ་གསུམ་གྲིན་མ་པ་མ་ལུས་པ་རྟ་རྒྱལ་པ་ལྟར་གོ་ངེས་པ་ངེས་
ཅན་སྐྱུ་ཐོག་གཅིག་ལ་བསྟོམ་པ་མཐར་གྲིས་པའི་སྟོམ་

ཚུལ་དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྟོམ་པ་ཡང་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྲིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྟོམ་པ་མཐར་གྲིས་བྱ་བ་དང་། ངེས་འབྱེད་གྱི་
སྐབས་སུ་བསྟོམ་པ་མཐར་གྲིས་སྟོབ་པ་དང་། མཐོང་

སྟོམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟོམ་པ་མཐར་གྲིས་བསྟོམ་པ་མཐར་གྲིས་བསྟུབ་པའོ། །ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྲིས་ཟིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཟིན་ཚུལ་གོ་བར་ཟད་ལ།
རྟོན་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་མི་འབྲལ་

བ་དང་། མ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པ་མཆོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་བྲན་དང་། དགོ་བ་ལ་འཇུག་པ་མཆོན་པ་གཏོང་བ་རྗེས་བྲན་པ་དང་། དབང་པོ་ཉིད་དུ་ལྟ་དང་སྒྲ་མ་རྗེས་སུ་བྲན་ནས་

སྒྲོབ་པ་ལོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པར་

བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལོ། །གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ཆོས་སྒྲུ་མ་བཅུ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་
མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་རིམ་ཅན་དུ་

རྟོགས་པའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཚ་སྒྲོད་པ་པར་ཕྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པའི་སྒོ་
ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིན་བྱ་སྒྲིན་བྱེད་སྒྲིན་པ་

@307A ༄༅། །སོགས་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་དུ་བྱེད་བྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པས་ས་བཅུ་ཡང་དག་པར། སྒྲུབ་པར་

བྱེད་པ་དེས་ཟིན་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་རྟོགས་པ་ལ་པར་ཕྱིན་བཅུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་བཞི་དེར་མ་འདུས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཐབས་ལ་

མཁས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། སྟོབས་

དང་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྟོན་པ་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྟོན་པའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྟོན་པ་བསམ་པ་ལུན་ཆོག་སྤེལ་རྒྱུ་ཡིན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། དང་པོར་སངས་རྒྱས་
རྒྱུ་སྟོན་པ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྟོན་པ་བསྟོན་པ་

པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གོ་རིམ་སྤེལ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མདོ་ལས་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་

རྣམ་པ་བསྟོན་པ་དང་སྟོན་པའི་ལམ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྟེན་པ་སོགས་རྒྱུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྟོན་པ་
ཆོས་རྒྱུ་སྟོན་པས་ཟིན་པར་བྱས་ནས་བསྟོན་པ་

ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱང་དོར་བཏང་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྟོན་པ་

དུན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོ་

@307B འདུན་རྗེས་སུ་དུན་པའི་སྒོ་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་བཞིན་དུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་གྲོགས་སུ་རྗེས་སུ་དོན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་
སྒོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པར་

མཚོན་པ་རྩལ་གྱིས་དང་། དགོ་བ་ལ་འཇུག་པ་མཚོན་པ་གཏོང་བ་དང་། དབང་པོ་ལྟ་རྗེས་སུ་དུན་པ་དོན་མས་དོན་དམ་པར་དུན་པ་མེད་ཅིང་ཀྱན་རྫོབ་དུ་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དུན་པར་
བྱས་ནས་བསྒོམ་པའོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི་

ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པའདུན་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དུག་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་
པའོ། །གཉིས་པ་བཏན་པ་

ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིབ་བ་ལ། འགྲེལ་བཤོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལེན་འཁྱུང་བཤད་པ་དང་། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་པའི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་

མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་རྒྱལ་པ་འཆད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།

མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་དེ་དག་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒོམ་རྒྱས་པས་
སོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་མང་པོར་ཤིན་ཏུ་

གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྐྱད་ཅིག་སྦྱར་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་ཕྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞིའི་དང་པོ། རྣམ་སྒྲིན་
མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྦྱར་ལ་གཉིས། དངོས་དང་

@308A ༄། །དེ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། སྐྱད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཚོལ་བས་བསྐྱབས་པས་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་

པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡི་ཉོག་ས་པ་འདི་ནི་ཆོས་

ཅན། སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་རིག་ས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མངོན་
དུ་བྱས་པ་ན་གཞན་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་

ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆོས་ཀྱན་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་
ཡོངས་སུ་རྒྱུག་ས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་

པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོག་ས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྒྱུག་ས་པ་བྱང་ཆུབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣག་ས་ཚལ་གྱིས་ཤ་

པ་བསྟུས་པ་ལྟ་བུ་མང་པོས་གཅིག་བསྟུས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དེ་

ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་

@308B བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲོམ་པའི་ཆོ། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་མཐའ་
དག་སྒྲོམ་རྒྱས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་

མཐུན་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་བདེན་གཉིས་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་ཆོ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ངྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་

མ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཆོ་ངྲི་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ངྲི་མ་ཟད་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ལྟའི་ལུགས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་

ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། །དངོས་པོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་འཕགས་པའི་མཉམ་

གཞག་གི་གཟིགས་དེར་རྣམ་

པ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྒྲུང་གི་མི་འདྲ་བར་མི་སྒྲུང་ལ། དངོས་ཀྱན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བས་གང་ཟག་གང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་

དུ་མཐོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཡང་ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རྣམས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུས་

@309A ༄༅། །ཞེས་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་རྒྱབ་ཡན་ལག་སོགས་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་

དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་རྣམས་པར་བྱུང་ཅིག་སྒྲུམ་པའི་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་དང་། ཆོས་

ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པའི་

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་
ནི། གང་གི་ཆ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྩོལ་མེད་དུ་ཐོབ་པའི་ཟག་མེད་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིས་པ་དེའི་ཆོ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་

ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནས་
པས་ཕྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། གང་གི་ཆོ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིས་པ་དེའི་ཆོ་རྒྱས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ཐོབ་པས་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པས་ཟག་པ་

མེད་པ་རྣམས་ཏྲོགས་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་

@309B ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་བ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཏྲོགས་པའི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་ལྟར་རྒྱས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐལ་པ་བྱངས་མེད་གསུམ་ཏུ་གཉིན་པོ་བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲིབ་གཉིས་གྱི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་གཉིན་པོ་རྣམ་པར་

བྱང་བའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་གནས་སྐབས་ངོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་དཀར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་སྒྲིམ་པས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩལ། ཏུ་བ་ཁྱ་ན་སོགས་གྱི་
སྒྲིབ་བྱེད་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་འོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།

མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བྱང་

གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་རྒྱས་ཏེ། སྦྱོན་པ་ལ་
སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྒྲོད་པ་ཡིས་ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་དང་

འདྲ་བར་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་གོམས་པའི་སྒྲུབ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་ལ་གནས་ཤིང་སྦྱོན་པ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱེམ་མོ་ཞེས་

@310A ༄། །པའི་བར་རོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བ་

མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་

མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ནའོ། །བྱང་སེམས་

བརྩ་རྒྱན་མཐའ་བ་དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་ཀྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་གནས་
ཤིང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དུག།

བསྐྱབས་པས་གནས་ཏེ། བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོན་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པས་ཆོགས་གཉིས་
ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་

ཐོབ་ཅིང་གོམས་པ་རྩོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ལ། གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་

མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ནམས་རྩལ་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རི་ཁང་བྱིམ་སོགས་དང་ནི་དེ་མཐོང་།

@310B གི་ཤེས་པ་ཉིད་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་རོ། །མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོ་མི་ལམ་མི་མཐོང་མི་ལམ་མཐོང་བ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་
ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་

པ་བྱང་ཆུབ་པ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་ཁ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་

སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་ལྟར་རྟོགས་རྒྱས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དུངས་སྒྲུང་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་

གྱི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་པར་ཆད་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ཡི་འབྲུལ་པ་སྟོང་པ་ལ་གོམས་པ་དང་དུ་གྱུར་པས་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་གི་ཆོ་རྫས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་དང་

འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་མི་ལམ་གྱི་རི་ཁང་བྲིམ་སོགས་

ལ་གཟུང་བ་དོན་གཞན་དང་། མི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་རྩལ་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་སྟོ་དེ་བཞིན་དུ་འོ། །གསུམ་པ་སྐྱབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་

ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པ་ལྟན་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱབས་བསྟུན་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་འོ། །གསུམ་པ་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཞོད་པས་
མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།

@311A ༄། །ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། སྐྱབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་རྩེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་བྱང་རྩལ་པའི་སྦྱོར་བ་

རྣམ་པར་སྟོམ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྩལ་པ་འབྱུང་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་

སོགས་པས་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས་

སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་རྣམ་གཞག་དང་། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་
དང་། སྐྱ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བབྱང་བ་དང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་

བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དེའི་ཆོ་མཉམ་
གཞག་དེའི་གཟིགས་དོན་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པའི་

རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་མ་སྦངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་འཐོབ་པའི་བདག་ཉིད་

དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེ་བ་ལ་གཉིས་སྤང་རྩ་བ་ནས་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་ཏུ་སོང་དེ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་

ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱར་རུ་ར་བཞག

@311B ཕ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐོང་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཙུ་

རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཆོ་མཚན་དཔས་སྒྲས་པའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཆོ་མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྟན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྔ་ལྟན་དང་། རིས་པ་ལྔ་ལྟན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྐྱེ་འབྱུང་ལ། ལོངས་སྐྱས་བདག་རྒྱེན་བྱས་ནས་མཛད་

པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛོན་པའི་མཆོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་དེའི་ཆོ་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེའི་བྱ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་

ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱུང་པའི་རྩལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེལ་པ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བགོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་པ་བཏབ་

ནས་གཞུགས་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་སློབ་ཕྱར་ནམ་དག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆ་དང་། དེའི་སློང་གི་སློབ་ཕྱར་ནམ་དག་གི་ཆ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་
དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ལ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སློང་།

པོས་བདེན་གཉིས་སུ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་རོ་བོའི་ཕྱིར། ཅས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དག་
པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་

@312A ༄། །ལ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་འབའ་ཞིག་དུ་འབྱུང་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་དགོས་སོ་སྐྱེ་པ་ནི། མཁས་རྗེ་ངས་ལ་གྲགས་པའི་རྟག་པའི་བྱད་པར་དང་། དངོས་པོ་རེས་
འགའ་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་རེས་འགའ་བའི་བྱད་པར་མ་

བྱེད་པས་ནོངས་སོ། །ད་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྤྱོད་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱི་རྩོག་སར་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་

ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་

ཚན་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། སྒྲགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞི་པར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་པའི་སྤྲུལ་པོ་སངས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞི་པར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱེ་
ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་

ནོ། །ཅི་དེ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱེ་བར་མི་རུང་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱེ་བཞིར་ཡང་བསྐྱུར་མི་རུང་བར་ཐལ། ལོངས་སྟོན་
ཚྗགས་པའི་སྐྱེ་འི་སེན་མོ་བཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྷ་བྱ་དེ་བྱིད་འདོད་པའི་

སྐྱེ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་སྒྲས་ནས་ལན་ཅི་ཡོད། མ་གྲུབ་སྟེ། ལོངས་སྟོན་ཚྗགས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེར་ཁས་བླངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་
ཡོད། འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཅིག་ཤོས་ལ་

ཡང་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཙུ་ཙུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཙུ་ཚྗགས་པར་ཆད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་འདོད་པས་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་སོ། །དེ་

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་ཆ་གཅིག་ཡིན་གྱི་ལོངས་སྐྱ་དངོས་

@312B མ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མཚན་དཔེ་མ་ལུས་པ་ཆོགས་པ་ལ་འདེགས་པས་སོ། །ཞེན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ཡིན་གྱི། དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་དག་པ་གཉིས་
ལྷན་ཆོགས་པ་ལ་འདེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་

དགོས་པ་ལྷག་དང་བཅས་པར་གཟིགས་ནས་སྐྱ་ལ་སོགས་པར་ནམ་གཞག་མཛད་དོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་ལའད་ཟིན་ལ། མཆོག་གི་སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་སོ་སོ་
སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་གཟུགས་

ཀྱི་སྐྱར་སྒྲུང་བ་དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་ནས་འཕྲོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སངས་རྒྱུས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་

པར་འདོད་པ་ནི། སྤྲིག་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་སྤྲིག་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྐྱ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན། དེ་ཡོན་ཏན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེ་

མིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉལ་ས་སྤུ་མ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་མིན་པ་ཉམས་ལ། འདོད་ན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ན། ཉལ་ས་པ་མཐར་ཐུག་གྲང་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་གསུལ་གྱི་ལུ་གཞན་སྤང་ཅམ་ཡིན་གྱི། སངས་

སྐྱུ་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་པ་དང་། སངས་སྐྱུ་རང་སྐྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུ་པ་མེད་པའོ། །ཞིས་སྒྲུ་བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་དུ་ཆེ་སྟེ། སངས་སྐྱུ་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ། ཐམས་ཅད་མ་བྱིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་

@313A ༄། རྣམས་རྣམས་ལ་མེད་པ་འགའ་ལོ། ལས་སྐྱེས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞི་ན། དེ་
ཡང་མི་འཐད་པར་སྒྲར་བཞག་ཟིན་ཏོ། །གཞུགས་སྐྱོ་

གཉིས་གང་ཟག་སྤྱི་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བརྒྱུས་པའམ། འོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྒྱུས་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པས་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་

དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་སོགས་རང་རྒྱུ་ལ་གོམས་པར་

བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཟག་སུ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཏེ་ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་

སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟན་ནས། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའོ་ཞེན། ད་ལྟ་ན་
རྒྱང་པན་གྱིས། འཆི་ཁ་མཚུན་ཆད་རིག་པ་འབྱུང་གི། ཤི་ནས་

གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་མི་རུས་པས། ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་པའི་ལྷགས་དེ་ཉིད་ལ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པར་མ་སྦྱ་ཤིག། །འདིས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་སྒོ་
མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་

ཏེ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཙམ་མོ་ཞེན། འོན་གང་ཟག་ལྟ་སྤྱིན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་སྦྱོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་

ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་མཆོད་སྦྱོན་གདུལ་

@313B བྱའི་སྤང་ངོ་རྩྱུན་ཆད་དུ་འགྱུངས་པའི་རྩལ་ཡང་མི་སྟོན་པའི་ཆོ་རིང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་ནི། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཆོས་པ་དང་།

ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྱད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ལས་འབྲས་སྦྱིན་ཅི་ལོག

དུ་སྤྱོད་བའི་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྤྱོད་བ་ནི། གློ་ཟད་ཆོས་ཟད་དུ་འདོད་པ་སྦྱིན་ཅི་
ལོག་གཞན་གྱི་ལྷགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་

ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁ་ཅིག །དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས། གང་དག་ང་
ལ་གཞུགས་སུ་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །

ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་ནི། སེམས་ནལ་དུ་མི་གནས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་པོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་

པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་པར་བཞག་པ་

ཡིན་གྱི། དམ་པོས་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་ཤ་རབ་བསགས་པའི་ལྷས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ་ལོངས་སྟོང་
རྩོགས་པའི་སྒྱ། མཆོག་གི་སྒྱ་ལ་པའི་སྒྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་

གྲིང་པོ་མཚམས་སྒྲར་ནི། སྒྲ་བཞི་དང་པོ་དེ་བཞི་དེ་གྲི་སྒྲ། གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཐུབ་པ་འདི་དེ་བཞི་དེ་གྲི་སྒྲ་ནི་ཚོས་ཅན། བྱང་པར་གྲི་ཚོས་གསུམ་གྲིས་བྱང་པར་དུ་བྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ་འདི་བྱང་པར་དུན་པ་ཉིར་གཞག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པ་འདི་ཚོས་

@314A ༄། །སྒྲིཛ་ཉིད་གཅིག་པོ་གང་དག་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་བྲལ་བའི་བྱུང་པར་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ། རི་བོའི་བྱུང་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བདེན་པས་སྟོང་པའི་

མཚན་ཉིད་ཅན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་མྱི་ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱིས་

སྟོང་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས་

དངོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བཞག་པའི་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་
གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ཏེ། ལྡན་པའི་བྱད་པར་བྲན་པ་ཉི་

བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྲལ་བའི་བྱད་པར་སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་དབེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱིབ་པ་གཉིན་པོས་གཏན་ཟད་པར་བྱར་རུང་སྟེ། འི་མ་རྣམས་སྟོན་པར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ངོ་བོའི་བྱད་པར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་

མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་

@314B གྲིས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱར་
མེད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྲིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྲིས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་

ལམ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྲིས་འཐོབ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཙམ་དང་རྒྱུན་གྲིས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཐབས་རྒྱ་
ཆེན་པོས་བརྒྱན་ཞིང་། ལྷོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ནམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་ལྟ་ག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་
ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་བདེན་པས་སྒྲོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་

གྱུར་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་བྱིད་གསུམ་ཐ་དད་པར་ནམ་པར་བཞག་གོ། དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཀྱང་། བྱིད་ནམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་མི་འདྲ་བར་སྒྲུང་བ་ཇི་

ལྷར་མོས་པ་ཐ་དད་པས་བཞག་ཅིང་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐ་དད་པ་གསུམ་ཏུ་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་ཕན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཏུ་ཐ་དད་
ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་འགལ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་བདེན་
པར་གྲུབ་པས་དབེན་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པས་དབེན་པར་གྱུར་

@315A ༄། །པ་སྟོང་གཞི་ལས་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སྒྲུང་རྩལ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི། འབྲེལ་
པ་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་དག་མཐོང་བའི་སྐལ་པ་དང་བྲལ་

བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་ལཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་ཏུ་བསྟན་

པ་དང་། ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དག་གི་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་

འདོད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲུ་དང་པོ་བསྟན་ནས་སྒྲུ་གཉིས་པ་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་དུན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་

སོགས་པའི་ངོ་བོ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། ཡི་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སྡེ་ཚན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་
ཤེས་མཐར་ཐུག་པའི་ཡི་ཤེས་རྣམས་ནི་ཡི་ཤེས་

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་རྩ་རྩ་བདུན་དང་ཞེས་པ་ནས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། དེ་དག་ཡི་ཤེས་ཆོས་སྒྲུབ་བཞག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། དུན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་བྱང་ཆུབ་

གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་རྣམས་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་

@315B དང་། སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེད་མེད་པ་བཞི་ཚངས་པའི་གནས་པ་རྣམས་སྡེ་ཚན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ནི། རང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་
ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་མིང་

བཞིའི་ཕུང་པོ་ཙམ་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མི་སྦྱག་པའི་རྣམ་པར་བལྟ་བཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། མཐར་གཟུགས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྦྱག་པར་རོགས་ཅིག་ཏུ་མོས་
པར་བྱེད་པ་སྦྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་

སུམ་དུ་བྱས་ཏེ། རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་གཟུགས་ལས་སྒྲུང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ཇི་སྟར་
འདོད་པར་དབང་མ་ཐོབ་པས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་

ཐར་གསུམ་པ་ནི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྦྱག་པ་བསྒྲོམས་པས་རྒྱུད་ལྷུང་པ་ན་གཟེངས་སྟོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་བྱུང་མ་བྱུང་བཏག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱག་པར་ཡིད་ལ་

བྱས་ཀྱང་ཞེན་པ་མི་སྒྲིན། རྣམ་ཐར་དང་པ་གཉིས་

གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ནི་རོ་རྒྱུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཐག་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་རགས་པའི་
སྒྲིབ་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་འདྲུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག།

པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དོ། །མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་སུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་རང་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་ལ། མཛོད་དུ།
རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྒྲུག་བསམ་

@316A ༄། །གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་བཤད་དེ། སྔ་མ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཁས་སྒྲང་དུ་མི་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྡེ་ཚན་བཞི་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་ཏེ། མཐར་
གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་འོ།

སྡེ་ཚན་ལྔ་པ་ཟད་པར་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྣམ་ཐར། ཟིལ་གཞོན། ཟད་པར་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་ནི། ཚོས་བརྩུ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་

མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་

འབྱུང་བ་བཞི་དང་། སྔོན་པོ་སོགས་འབྱུང་འབྱུར་བཞི་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཟད་པར་རྣམ་པ་བཅུ་འོ། །སེམས་གྱི་རྟེན་ནི། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
དང་། ཐ་མ་གཉིས་རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའོ། །

སྒྲིང་ཚུལ་ནི། སྒྲུང་སྒྲུང་བ་བྱས་པའི་གོམས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ན། དམིགས་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འབྱུར་ལ། གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ནི།
ཚུ་དངས་ཤིང་བྱི་མ་མེད་པས་སྒྲོད་གང་བ་དང་། ཤིང་དུང་དམ་

འགོན་ཁང་སོགས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་སུ་སྐྱུམ་ཞིང་སླིང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་དུམ་བྱར་བྱས་པ་སྐྱུངས་ཏེ་མཐའ་ཕྱི་ག་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་མཐོང་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བྱ་ག་བྱས་པར་མེ་
སྒར་ནས། འོག་དུ་ཤིང་། སླིང་དུ་དུ་བ། བར་དུ་མེ་བྱས་པ་

དང་། ཡན་ལག་གི་སྒྲོགས་གང་དུ་རྒྱུང་གིས་རེག་པར་འབྱུར་བའི་སྐྱར་བྱང་དང་། ཕྱི་ག་པའི་བྱ་ག་བྱས་པ་དང་། ཆོན་གྱིས་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་

སོགས་དམིགས་ཏེན་དུ་བྱས་པ་དང་། བུམ་ནང་དུ་མར་མེ་བཞག

@316B ཅིག་ཕུ་ག་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་བ་བཏོད་ནས། དེའི་འོད་གྲིས་ཅིག་ངོས་ལ་ཕོག་པའི་སྒྲུང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཅིག་པ་རེ་ལྟེ་སྒྲུམ་དུ་གང་རུང་གིས་གཡོགས་པའི་
གནས་སུ། མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་བྱ་ག་བཏོད་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་

པ་རྣམས་དམིགས་ཏེན་དུ་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་ལ་བཏེན་ནས། ས་ས་ཆུ་ཆུ་ཞེས་སོ་སོའི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱས་པ་
ན། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པས་མ་ལུས་

པ་བྲབ་པར་སློལ་ཉིང་། སྒྲར་ཡང་སྤྱད་རྒྱས་པ་སོགས་གྲི་ཆོ། བྲབ་པ་ཡིན་ལ། ཆུ་ལྷ་བ་ཅན་དང་། མི་ཆད་ཅིང་ལྷུང་བ་སོགས་གྲི་རྣམ་པར་སྒྲུང་ཞིང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སློལ་ཉིང་ལ། མ་
བྲབ་པའོ། །ཟད་པར་སའི་མཚན་མ་མ་བཤད་པ་ནི། གོ་སྒྲུ་

བར་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཚུ་གྲོ་ཅན་སོགས་སུ་སྒྲུང་བ་ནི་མ་བྲབ་པའི་མཚན་མ་ཡིན་ལ། སྒྲུམ་ཞིང་འདྲིལ་ལ་ཁོད་སྒྲེམས་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སློལ་ཉིང་ལ་ནི་བྲབ་

པའི་མཚན་མའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་བྱེད་ལས་ནི། གཟུགས་

ཅན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པ་དང་། བསྐྱར་པའི་རྩ་འཁུལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་འོང་བྱེད་པ་དང་། ཟད་པར་ནམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བ་དང་། སེ་སེ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་

ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའོ། །ཟད་པར་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་བཞི་ཁོན་ལ་བཞག་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཁ་དོག་བཞི་དང་། རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་འབྱུང་བ་
བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནམ་མཁའ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་

@317A ༄། །མཆེད་ལ་ནམ་ཤེས་སོ། །ཟད་པར་གྱི་མིང་དོན་ནི། ཟད་པར་ཏེ། མ་ལུས་པར་བྱུང་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །འདི་དག་གི་སྤྱི་འཇུག་ནམ་གཞག་འཆད་
པར་འབྱུང་ལ་རྩ་ལ་གཞན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །བཅུ་

ལས་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་བཞག་པ་ཅི་ཞེན། ཟད་པར་ནི་བྱུང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་གྱིས་བྱུང་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ལ་དེའི་རིགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེས་བྱུང་པར་རྒྱས་ལ།

སྒོད་གྱི་གཟུགས་ལ་དབང་པོ་ལྟའི་རིགས་མེད་

པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་གྱི་གཟུགས་ལ་དྲི་རྟའི་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་བྱབ་པར་སྒྲོ་མི་རྩས་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་མ་བཞག་གོ། གཉིས་པ་ནི།
རྣམ་ཐར་དང་། ཟིལ་གཞོན་དང་། ཟད་པར་དག་སྐྱེ་བའི་

རྒྱ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡིན་པས། ཟིལ་གཞོན་དང་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། གལ་ཏེ་རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་

པ་སྦྱང་བའི་ཆེད་དུ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བསྐྱེམ་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་སྦྱོང་བྱེད་ཟིལ་གཞོན་བཤད་ལ། གཟུགས་མེད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་
ཟིལ་གྱིས་མཞོན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟིལ་གྱིས་

ནོན་ན་གཟུགས་མེད་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབང་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཐར་གྱིས་རང་བཞིན་པའི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱལ་པའི་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་

མེས་པར་བྱེད་ལ། ཟེལ་གཞོན་གྱིས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་

@317B སྒྲ་མ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲིར་ཟེལ་གཞོན་ལ་ཆེ་བས་རྒྱང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྒྲོབས་དང་ལྡན་པས་སྒྲོབས་རྒྱང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྒྲར་སྒྲུང་བ་མི་སྒྲུང་
བར་བྱས་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྒྲོང་བ་ལྟ་བུ་སྤྱན་འབྱེན་

པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྩེ་བོས་བྱན་ལ་དབང་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དབང་བྱེད་པར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལྟ་བུ་ལོད་པ་ལ་འདིར་ནི། གསུམ་པ་དང་ལྟ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
པའོ། །སྒྲི་ཚན་དུག་པ་ནི། ཉང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་

བ་དང་། གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཟུགས་རྒྱང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་མཛོས་མི་མཛོས་དང་བཟང་ངན་དག་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་
གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཞི་གནས་གྱིས་ཤེས་ཤིང་ལྟ་ག་མཐོང་གིས་

མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞི་དང་། ཉང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་སྤྱོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཁ་དོག་ཟེལ་གྱིས་མནན་

ནས་ཤེས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་བཞི་རྣམ་ཐར་

དང་པོ་གཉིས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་སྟུག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །ཕྱི་མ་བཞི་ལ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་
རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་

པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་གམ། ཡུལ་ལྗང་ར་ན་སའི་རས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་
བ་བཞིན་དུ། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་

@318A ༄། །གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་གིས་གྲིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟིལ་གྲིས་མནན་ནས་
མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཟིལ་གྲིས་

གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རས་སའི་པོ་ལ་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ་བན་དུ་རྩྭ་པ་ཀའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐྱར་མ་པ་བ་སངས་སྐུར་ནས་གཞན་

གསུམ་ལའང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྔོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་པ་ལོ། །

ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་སོ། །སྔོན་པོ་ལྷ་བྱར་སྔོན་པ་ནི་སྦྱར་བྱུང་ངོ། །འོད་སྔོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འོད་གསལ་པོ་ཡོད་པ་ལོ། །མེ་ཏོག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དཔེ་ལོ། །རས་ནི་སྦྱར་བྱུང་གི་དཔེ་ལོ། །བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་

ནི། ཉོན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་ལ་སོགས་པར་བྱོན་པ་ན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་

དམིགས་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སེམས་ཅན་པ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དབང་གི་རྒྱུ་བྱུངས་འབྱིན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྒྱད་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ལུས་ངག་གི་ལས་

ཀླན་ནས་སྦྱོང་བའི་འབད་རྩོལ་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་དོན་ལྷན་གྱུབ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་བཅོམ་པ་དང་། ཐོགས་

མེད་དུ་མ་བྱེན་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བར་

@318B མཛད་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྟིང་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཇི་སྟིང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མ་བྱེན་པ་འདུག་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒོ་ནས་གནས་མ་བྱེན་པ་དང་། དགུ་པ་ནི། མདོ་ལས། འདི་ན་

དགོ་སྟོང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་ཅིང་། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ཅིང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིང་བར་འགྱུར་བ་དང་མི་སྒྲིང་
བར་འགྱུར་བ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །ལུས་

ཀྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་རྩིག་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བྱུང་དུ་འགོ་སྟེ། རི་བོ་ལ་ཡང་ཐལ་བྱུང་དུ་འགོ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ས་ལ་ཡང་བྱི་བྱུལ་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་ལ་བྱ་བ་བཞིན་
ནོ། །རྩ་ལ་ཡང་མི་འབྱེད་བར་འགོ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །

རྣམ་མཁའ་ལ་ཡང་སྒྲིལ་མོ་གྱུང་བཅས་ནས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཉི་མ་དང་རྩྭ་བ་ཡང་ལག་པས་ཉུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་

དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་སྒྲར་བཤད་

པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་། བཙུ་པ་ནི། བཤད་བྱ་དང་། འཆད་བྱེད་དག་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། བཙུ་གཅིག་པ་ནི། ལུས་ལེན་པ་དང་གནས་པ་དང་། གཏོང་བ་ལ་མངའ་
བརྟེས་པས་ཏིན་ལུས་དག་པ་དང་། གཟུགས་དང་བྱི་དང་རོ་

རིག་བྱ་སོགས་སྤྱལ་པ་དང་། བསྐྱར་བ་ལ་མངའ་བརྟེས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་དག་པ་དམིགས་པ་དག་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྟེས་པས་བྱུགས་དག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་མངའ་
བརྟེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་པ་བཞི་དང་།

@319A ༄། །བཙུ་གཉིས་པ་ནི། ཆོ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་གནས་རྒྱས་པ་ཆོ་ལ་དབང་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་།
ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བརྟེས་པས་ཡོ་བྱེད་ལ་དབང་

བ་དང་། བཟོ་དང་རྒྱ་རྩ་ལ་སོགས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ལས་ལ་དབང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་

གུས་ཀྱི་སྐྱུས་གང་བར་སྟོན་རྒྱས་པ་སོགས་མེས་པ་ལ་དགང་

བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་ལ་པ་སྟོན་རྒྱས་པས་སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་། ཏུས་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་སྒྲ་ཆོགས་ལ་རྩུ་འཕྱུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པ་ལ་དབང་བས་རྩུ་འཕྱུལ་ལ་དབང་བ་
དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་མ་བྱེད་པས་ཡི་

ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པའི་དབང་ཐོབ་པས་ཆོས་ལ་དབང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཅུ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །བཅུ་
གསུམ་པ་སྒྲར་བཤད་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། བཅུ་བཞི་པ་

སྒྲར་བཤད་པའི་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། བཙེ་ལྷ་པ་དེ་པའི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་འདི་ལ་སྒྲོག་གསུམ་གྱི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་

ཤེས་དོགས་པའི་བསྐྱེངས་པས་ཉེས་པ་བཅས་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་དགོངས་པ་མི་མངའོ། །ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེང་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། བཅུ་དྲུག་པ་ནི། ཐུབ་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་

སྤྱདཔོ བ་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བའི་བླན་པ་ཉི་བར་

@319B བཞག་པ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། འཁོར་གྱི་ཚོགས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་གྲུས་པས་ཉན་པར་འདོད་པ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྫས་སུ་ཆགས་པ་དང་། གྲུས་པས་ཉན་པར་མི་འདོད་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་
བ་དང་། གྲུས་པ་དང་མ་གྲུས་པ་གཉིས་ཀ་འབྲེས་མ་འཇུག་པ་

དག་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བླན་པ་དང་ལྷན་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཅུ་བདུན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བསྟེལ་བ་མི་
མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

མཛད་པའི་དུས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བླན་པ་ཉི་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙེ་བརྒྱད་པ་ནི། སྟོགས་སུམ་
གྱི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་

ལྷན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་བོས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་སོ། །བཅུ་དགུ་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་པར་དགོངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་

ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་

ལན་དུག་དུ་སྟེན་སྟེན་མ་སྟེན། སྟེན་མངོན་མཐའི་སྟོང་། སྟེན་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། ཉི་ཤུ་བ་ནི། སྒྲར་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་

འདྲེས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེར་གཅིག་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་བསྐྱུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
དང་། གཞི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲར་

@320A ༄། །སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་བཤད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཀྱང་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་རྟོག་
གི་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་

ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པ་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

མཁན་པོ་རྣམ་སྤང་མཛད་དང་། སློབ་དཔོན་ལ་

སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤར་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཤད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་
སོར་བསྟན་ཡང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་

པ་མེད་པའི་བཞེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་ཉིད་དུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཅེས་
པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་

འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རྣམས་ཁོ་ནི་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཁས་སྤངས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཡི་ཤེས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐྱབས་

སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོགས་བཅད་སྤྱི་མས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་བསྟན་པར་བཞེད་གྱང་། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡི་ཤེས་

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལས་སྐུ་གཞན་དུ་

@320B བསྟན་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོག་མཆོག་བཙུན་ལགས་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། མཇུག་རྫོགས་པའི་སྐྱབས་སུ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཅིག་པོའི་ཆོས་
ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་འགྲུང་རིགས་

པ་ཡིན་པ་ལས། སྤེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་ཆོག་བསྟུ་བ་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ཏ་ཀླ་ཡ་ཞེས་པའི་ངོ་བོའི་རྒྱུ་ཏ་ཕྱིས་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་
བསྟན་ཏེ་ཞེས་རྣམ་པར་འགྲེལ་ནས་ཏེ་འཆད་དོ། །འོ་ན་

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་གཞན་དུ་འགྲེལ་པ་མེད་ཅིང་སྐུ་བཞིར་འདོད་པའི་གཞུང་བཙུགས་པར་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་
མེད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་དེར་

བསྟུ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྡེ་ཕྱི་མ་འགྲེལ་བའི་རྒྱུན་ཡང་མེད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་

དག་ཀྱང་གང་དག་གཅིག་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། བྱང་

རྒྱལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ལེན་པ་ལ་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཚིགས་བཅད་སྔ་ཕྱི་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་།
ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་གང་དག །ཅེས་པའི་ཚིགས་བཅད་

སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ ཁས་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱི་རོ། །གཞན་དུ་ན་བསྟན་བཤད་དུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་ཞེས་འདོད་པ་གཞན་

@321A ༄༅། །དག་ན་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སྐྱབ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གདོན་མི་བཟང་ཁས་སྒྲང་དགོས་པ་བྱུང་པར་
གསུམ་ལྟན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

སས་ཇི་ལྟར་བསྟུས་བསྟུ་བར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱབ་གཞན་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། བྱིད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་རྣལ་

འབྱོར་པའི་ཀླན་རྫོབ་དུ་དོན་བྱད་པར་ཅན་རང་འབྲས་གཟུགས་

སྐྱ་གཉིས་གྱི་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་ཆོས་སྒྲོན་པ་དང་། འོད་ཟེར་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤངས་པའི་བྱད་པར་ཟག་བཅས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པར་
ཟག་མེད་རུ་གྱུར་པ་དང་། རོ་བོའི་བྱད་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་

སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཅན་བསྐྱས་པས་རོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱས་
བསྐྱས་སོ་ཞིན། འོ་ན་ལོངས་སྤྱལ་གཉིས་ཀྱང་

སྐྱ་གཞན་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་རིགས་པ་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གསུང་རབ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྔ་མ་སོགས་ལས་སྐྱ་གསུམ་གསུངས་པས། སྐྱ་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ་ངེས་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་སོ་ཞིན།

འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཡང་ལོངས་སྤྱལ་བཞིན་དུ་སྐྱའི་དབྱེ་བ་གཞན་དུ་བཞག་རིགས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་དང་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དགོངས་འབྲེལ་ཁ་ཅིག་ལས་སྐྱ་བཞིར་ཡང་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། ཅེས་ཟེར་རྟོ། །གསུམ་པ་ལ། ཅོད་པ་དང་།

@321B ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སོགས་སྐྱ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཆོས་སྐྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་ནི། ལུས་མདོར་བསྟན་དང་། ལུས་རྒྱས་ལའང་
སྦྱོར་བའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཞན་བདུན་གྱི་ལུས་ལ་མདོར་

བསྟན་རྒྱས་ལའང་སྦྱོར་བའི་ཆོག་གསུངས་ནས་བརྒྱད་པ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲིད་ལྟར་ན་ཆོས་སྐྱ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེའི་རྒྱས་ལའང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཚད་མེད་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཡིན་ཞིང་དེས་སྐྱ་གསུམ་ལས་གཞན་བསྟན་

པར་འདོད་ན། ཆོས་སྐྱའི་ལུས་གྱི་ཆོག་ལའུར་བྱས་པ་འདི་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱའི་མཁུག་ཐོགས་སུ་དེ་མ་ཐག་ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་འབྱུང་རིགས་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བས། སྐྱ་ནི་
གསུམ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བཞིར་འདོད་

པ་གཞན་དག་ན་རེ། རྒྱས་ལའང་གྱི་གོ་རིམས་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ལུས་ནྐམ་གཞག་དུ་ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་

ཁོ་ན་དང་མཇོན་པ་ལྟ་ན་ཅིག་སྐྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཡིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་གྲི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ་རྒྱུར་སྒྲུབ་པའི་ངོར་ཡིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་པས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད།
ཡེ་ཤེས་ཚོས་རྒྱུ་ལྟར་མཛད་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་ཞེས། དེ་

ལྟར་ཉོག་ས་ཉུལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་དང་མཛད་པ་རྣམ་ཅིག་ཏུ་ཉེ་བར་བརྟན་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཉོག་ས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྐྱུ་བཞིར་དབྱེ་བ་བྱུང་གི་
ཆོག་དོན་ལ་མ་ཉུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

@322A ༄། །སྤྱོད་པ་གཞན་སྤྲུག་པ་གྱི་ཐེག་པ་ནས་སྤྱོད་པ་ཞིང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལུང་རྟོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །གཉིས་པ་དེའི་བྱུང་པར་
བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་

དང་། ལྷོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་

ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཉོན་མོངས་

པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆེས་བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། གྲོང་ལ་སོགས་པར་རང་ལ་བལྟ་བའི་མིའི་ཉོན་མོངས་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་
ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་ཟད་ལ། རྒྱལ་བའི་ཉོན་

མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། གྲོང་དང་གྲོང་བྱེད་སོགས་སུ་བྱོན་པ་ན། རང་ལ་དམིགས་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཅུ་བ་ནས་རྒྱུན་གཙོད་པར་མཇད་པའི་ཕྱིར། ཉན་
རང་རྣམས་ནི་བསོད་སྟོམས་སོགས་ལ་རྒྱ་བའི་

སྟོན་དུ་རང་ལ་དམིགས་པའི་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་འམ་མི་སྐྱེ་བཏགས་ནས། སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ན་རབ་མཐའ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་པ་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་

ལས་པའོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། ཉོན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་ཏེ། ཅུ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅུ་

བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་

@322B ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་ལས་ཆེས་བྱད་པར་འཕགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རང་གི་ངང་གིས་འཕྱག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་དང་།
རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་མཛད་ལ་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཆེས་དམན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། དེ་པའི་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་ལས་ཆོས་བྱད་པར་འཕགས་
ཏེ། འབད་རྩེ་ལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་

གི་ངང་གོས་འཕྱག་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་།

འཁོར་བ་ཇི་སྟོན་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ཏུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་སོ་སོར་རིག་པ་བཞི་མཐར་ཕྱིན་པར་བརྟེན་པས་ངྷི་བའི་ལན་ཀྱན་འདེབས་ཤིང་ པར་མཛད་པ་

ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་

སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ལས་ཆ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་ཆོས་ལྷ་པོ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལས་ལྷོག་པ་ཅིལ་བ་དང་
བཅས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཉིད་

ཀྱིས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། ཆོས་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། ཁྱབ་ཏུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཚུད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི།
བྱབ་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན།

@323A ༄། །དུས་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྐྱུའི་སྤང་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་སྤེལ་མི་མཛད་ཅིང་། མཛད་རིགས་ལ། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱེད་དོས་སུ་སྤང་བའི་སྒྲོན་སྤེལ་འགའ་དོན་མི་མཛད་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་ཇི་སྟོན་པར་དུས་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་བསྟན་པ་དང་བྱལ་བར་འདོད་པའི་བྱུགས་ཇི་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་སྟེ་བཞུགས་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར།

བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ། གཉིས་པ་ལན་ལ། སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཚང་ན་སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་སྒྲིང་བ་དཔེས་
ལཡན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་རྩ་བ་

ནི། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྒྲིང་ནས་དོན་མཛད་པ་རང་གིས་ཚོགས་བསགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། རྟོན་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་དད་པ་བསྐྱེམ་པ་
སོགས་སངས་རྒྱས་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་ཉན་པའི་

རྒྱུ་དག་བའི་རྩ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངི་འདྲའི་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་ཡུལ་གང་དང་ནི་དུས་གང་གི་ཆོ་དངོས་སུ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་མཛད་པས་ཕན་པར་གྱུར་པ་
དེ་དང་དེ་ལ་སྐྱེ་དེ་དངོས་སུ་སྒྲིང་ནས་བྱ་བ་

མཛད་ཅིང་ཚོགས་མ་བསགས་པ་ལ་མི་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་རྒྱུ་

སྟོན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་

@323B བཤེས་གཉིན་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱད་པས་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དད་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ས་བོན་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྩ་པ་མཐུ་ཅན་ཡོངས་སུ་
བརྟན་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟན་ནས་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཕྱིའི་རྒྱུན་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་དངོས་སུ་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ན་གནས་སྐབས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པས་ཡུལ་ཅན་དུ་འཕྲོད་ཅིང་པན་པར་འབྱུར་བ་དེའི་ཆོ་
དངོས་སུ་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་

པ་སངས་རྒྱས་བཙུ་མ་ལྟན་འདས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར་གཞན་དོན་མཛད་པའི་རྩ་པ་ཉི་བར་གནས་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་
པར་མི་སྤྲང་ངོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་

རྩ་པ་ཉམས་པས་མ་ཡིན་གྱི། སྡིག་པ་ལྟག་པར་སྤྱད་པའི་སེམས་ཅན་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་རྒྱ་མཚང་བས་སོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡིད་

བཞིན་གྱི་མོར་བུ་ལྟར་གནས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་

འདས་ཚོགས་བསགས་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བ་དང་འཆོམ་པར་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་སོ། །དེར་ཐལ། གདུལ་བྱ་དེའི་དོན་དངོས་སུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡོན་གྱི་སྡོན་
ལམ་གྲུབ་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་

དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་དེ་དང་དངོས་སུ་མི་ཕྱད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་

@324A ༄། །མཐོང་བའི་སྐལ་པ་མེད་པས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཟང་པོ་མི་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྟའི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་མེས་ཆོག་པ་ལ་སོགས་པས་ས་
བོན་དུ་མི་རུང་བ་ལ་སྦྱ་བྱ་སྡོན་པོ་

མི་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡིད་ལ་རེ་བ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཁས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་

གིས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་སོགས་

པའི་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལ་དེའི་སྐལ་པ་མེད་པས་སོ། །དཔེ་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ངི་བ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡི་
ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་

ཅན། ཇི་ལྟར་བྱབ་པ་ཞེས་བཞེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འོག་མིན་སོགས་ན་བཞུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉག་པ་ཞེས་

ཀྱང་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། ལན་ལ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། བྱབ་པར་ངེས་པར་བཞེད་
པ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤར་

བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལ་བསམས་ནས། ཉག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྟིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

མཛད་ཅིང་བཞུགས་ཀྱང་

@324B བྱིད་ཀྱི་དོ་བོ་དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱུང་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་ནས་
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་སྐད་ལའད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུལ་བྱ་དངོས་

སུ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལ་བསམས་ནས་རྟག་པ་ཞེས་མངོན་པར་བཞེད་
དོ། །བཙུང་ལྟན་འདས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་

བཞུགས་ཀྱང་རྒྱན་ལ་ཟང་པ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་ལའད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོ། །གཉིས་

པ་རྩ་བ་ནི། མཚན་ནི་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་ཐུབ་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་འདི་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུར་བཞེད་དེ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ཉི་བར་ལོངས་སྟོང་

པ་སོགས་ངེས་པ་ལྡན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། མཚན་སྐུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་ཉིད་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་
གཞུགས་སྐྱུ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་

ལྡན་འདས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བརྩུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་དགའ་བ་
དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་

@325A ༄། །མེད་པ་ཉི་བར་སྟོང་པ་སོགས་ངེས་པ་ལྡན་ལྡན་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་དོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་མཚན་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
དང་། རྒྱ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ་ཀྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཚན་སྐུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཡུག་ཞབས་ཞེས་སོ་སྐུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་མཚན་བཟང་པོའོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་

ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་

ཐོབ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙེམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་སྲུང་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་

བརྒྱན། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ། བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲ་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ཆོམ་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ནི། སྒྲ་མ་རྣམས་རྒྱ་དང་

སྤྱི་མ་རྣམས་འབྲས་བུ་མཆན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དེ་དང་དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་འབྲས་བུ་འདི་དག་དང་ལྡན་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་པའི་ཕུག་དང་ཞབས་རུས་བའམ་བ་སོ་ལས་བཞོས་
པ་དང་འབྲ་བར། ཅི་བས་སྟོང་ལྟེ་བ་ལུ་བྱུད་རྣམས་རྫོགས་

པའི་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྟོན་སྟོབ་པའི་དུས་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་། གཡོག་འཁོར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གོམས་པས་དེ་ལྟར་

འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱར་རོ། །ཅུ་སྐལ་

@325B བཞིན་དུ་ཞབས་གྱི་མཐིལ་གཉིས་མ་རྫོངས་པར་ས་ལ་ཤིན་དུ་མཉམ་པར་གནས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྡོན་སྡོམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལ་ཡི་དམ་བརྟན་
པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཕུག་དང་ཞབས་གྱི་སོར་མོ་དང་

པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་སོར་ཆོགས་དང་པོ་ནས་བརྩམས་པའི་སོར་མོའི་བར་ལ་སང་སང་པོའང་མེད། སོར་གདུབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཡང་གཞུག་དུ་རུང་བའི་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
ཕྱིན་པ་དང་སྟན་པར་སྒྲ་བ་སོགས་བསྐྱབ་བའི་དངོས་པོ་

བཞི་བསྟན་པས་མཇད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཕུག་དང་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྡོན་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་གྲའོམ་པ་བྱིན་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། ཕུག་གཉིས་དང་ཞབས་གཉིས་གྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་

ཕུག་པའི་བར་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་ཕྱོགས་ཤས་ཁིངས་པས་མཐོ་བའི་ཕྱིར། བདུན་མཐོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་དུ་གྲའོམ་པ་བྱིན་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕུག་

ཞབས་གྱི་སོར་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གསལ་པར་བྱ་

བ་བཅིངས་པ་སོགས་ལས་ཐར་པར་བྱས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཀུན་གྱི་མཐར་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྒྱུར་རོ། །ཞབས་མཐིལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉིད་
བ་ཡངས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྟོག་བསྐྱེད་པར་ཏེ་

འཆོ་བ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱུ་ཁྱུ་བདུན་ཙམ་དུ་འཕགས་ཤིང་ཡ་ཡོ་མེད་པས་སྐྱུ་ཆ་ཞིང་དང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ་སྟོག་གཙོད་པ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞབས་བྱས་མའི་ལྷ་ང་
དང་ལོང་བུ་ཕྱིར་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་དག་

@326A ༄། །པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་སོ། །སྐྱུ་འི་སྐྱུ་རེ་རེ་ནས་གྲེན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། དག་བ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་གཞན་ལ་སྤེལ་བས་སོ། །མ་ཉམས་ཤིང་
རིམ་པར་འཆོམ་ལ་རྒྱས་ཤང་རྒྱུ་པ་བྱིན་པ་རི་

དུགས་ཨིན་ཡའི་ལྷ་བུ་དང་ལྡན་ཏེ། གསོ་བ་རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་གཞན་ལ་བྱིན་པས་སོ། །སྐྱུ་མ་བདུད་ཀྱང་ཕྱག་གིས་བྱས་མའི་ལྷ་ངར་སྤེལ་བས་ཕྱག་རིང་ཞིང་

མངོས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། རང་ཉིད་ལ་ཉོར་བདོག་པ་

སྒྲིང་བ་པོའི་སྒྲིབ་པོ་ཕྱིར་མ་སྤངས་པས་སོ། །སྒྲིབ་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིས་དང་། གཞན་ལ་གསང་བའི་གསང་ཚིག་བསྐྱངས་པས་སྤང་པོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་ཅང་ཤེས་ལྟར་འདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྤྲུབས་སུ་རྩལ་པ་
ཉིད་དང་ལྡན་པའོ། །པགས་པའི་མདོག་གསེར་འབྲ་བ་

དག་ཅིང་གསལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་ལ་གདིང་བ་བྱ་རྟོམ་པ་བྱིན་པས་སོ། །གསེར་དངུལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ལྟར་པགས་པ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཁང་བཟང་དང་གཞལ་ཡས་
ཁང་ལ་སོགས་པའི་དམ་པ་བྱིན་པས་སོ། །བ་སྤྱིའི་བྱང་བྱ་

རེ་རེ་སྤྱ་གཉིས་གཉིས་མེད་པར་སྤྱ་རེ་རེ་ནས་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འདྲ་འཇོ་དང་རྣམ་གཡེང་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སོ། །ཞལ་མཛོད་སྤྱས་བརྒྱན་པ་སྒྲིན་
མཚམས་ཀྱི་བར་ཐིག་ལའི་གནས་ན་འཇམ་པ། དཀར་བ།

མཉན་པ། བྲངས་ན་བྲུག་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་འབྱུང་བ། གཏང་ན་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ། ཅེ་མོ་བྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྤྱུ་རུ་རའི་འབྲུའི་ཚད་ཅམ་པ་དངུལ་འབྱར་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་

ཏེ། གླེབ་སྐྱེམ་ཐམས་ཅད་མིའི་གནས་ཇི་ལྟ་བུ་

@326B བཞིན་དུ་བཀྱར་ཞིང་བཀོད་པས་སོ། །རོ་སྟོད་སེང་གོ་འདྲ་བ་འཕེལ་ཀ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་བྲག་གི་ཆོག་གིས་ཁྱད་དུ་མ་བསད་པས་སོ། །དཔུང་
མགོ་ཤིན་དུ་རྒྱུ་པ་གསེར་གྱི་བྱུ་པའི་མགྱིན་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཞིང་ལེགས་

པར་འབྲེལ་བ། ཅུའི་བྲ་བ་མི་མངོན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱིས་སྟན་པར་སྒྲིབ་དང་ལགས་པར་སྒྲིབ་འཇུག་སྤྱི་མཐུན་པར་བསྐྱབས་ཤིང་བྱས་པས་སོ། །དཔུང་མགོ་པན་ཚུན་གྱི་བར་
རྒྱས་པ་ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་ལ་སྟན་

དང་། སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་པས་སོ། །རོ་མི་ཞིམ་པ་ལའང་རོ་བྲོ་བའི་མཆོག་དུ་སྤྲང་ཞིང་། མཁྱིན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གླེབ་ནད་པའི་གཡོག་དང་། རིམ་གྲོ་སོགས་བྱས་པས་སོ། །སྤྱི་
ཡན་མན་དང་འདོམ་མཉམ་པ་ཤིང་ནལ་གོ་ཏ་ལྟར་ཆུ་

ཞིང་གཤམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཉགས་ཚལ་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་གཞན་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བཅུག་པས་སོ། །དཔུང་གཙུག་ཏོར་རྒྱུ་ཞིང་ཀུན་ནས་

མཉམ་པ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དེ། གཙུག་

ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བྱིན་པས་སོ། །སྟན་གྱི་བྱག་པ་དང་སྐྱ་མཚམས་གྱི་བར་ལྷགས་གྱིས་རིག་པ་ཨུཏཔ་ལ་དམར་པོའི་ཁ་དོག་འདྲ་བའི་ལྷགས་རིང་བ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། སྟོན་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་འཇམ་པོ་

དང་སྟན་ལ་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པས་སོ། །གསུང་ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཉམ་པར་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་རྗེས་སུ་སྒྲོགས་པ་དང་
བཏང་མི་དྲི་ཞིང་རྣམ་སྟན་པ་དང་། མ་འཁྲུགས་ཤིང་གསལ་

@327A ༄། །བའི་ཡན་ལག་ལྷ་ལྡན་གྱི་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གསུང་གཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་རང་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པར་
དམ་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱས་པས་སོ། །མེ་ལོང་གི་

དགྱིལ་ལྟར་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱས་པ་འགྲམ་པ་སང་གའི་འདྲ་བ་ཉིད་དེ། སྟོན་ཆོག་ཀྱལ་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཆོམས་དཀར་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོན་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀྱར་བ་དང་། བསྐྱགས་པ་

ལ་སོགས་པས་སོ། །མཐོ་དམན་མེད་པར་ཆམས་མཉམ་པ་

ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལོག་འཛོལ་སྤངས་པའི་འཛོལ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བར་མཆམས་མ་དོད་པས་ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བདེན་
པའི་ཆོག་ཀྱན་དུ་སྦྱད་པས་སོ། །སོ་གཉིས་ལས་མེད་པ་

མ་ཡིན་པར་ཡན་མན་ན་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་ཆོམས་བཞི་བཅུ་མངའ་བ་ཉིད་དེ། ཏུས་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བར་སྤྲ་མའི་ཆོག་སྤངས་པས་སོ། །དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འདྲེས་ཤིང་དམར་པོའི་ར་རི་དང་
མ་འབྲེལ་བས་སྒྲན་ཞོར་བུ་མཐོན་མཐིང་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེ་

ཏུས་དེ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པ་དང་འདྲ་བར་བལྟས་པས་སོ། །སྟེང་འོག་གི་རྩི་མ་རྣམས་ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་འདྲེས་པས་རྩི་མ་བའི་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ། ཏུས་རིང་པོར་
སེམས་ཅན་ལ་ཁོང་སྟོབ་དང་། ཆགས་པ་དང་སྤོངས་པ་ལ་སོགས་

པ་མེད་པར་བལྟས་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆམས་སྒྲར་བ་ནི། མཆན་གྱི་རྒྱ་བྱུང་པས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ལོངས་སྐྱུ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན།

འབྲས་བུ་མཚན་ནི་སོ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་སྟེ།

@327B མཚན་སོ་གཉིས་ནི་གང་དང་གང་གི་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ད་དང་དེ་ནི་རབ་རྟུ་རྫོགས་པས་སོ། །གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ནི། མཚན་གང་གི་ཞེས་ཏེ། ཅུ་བ་ལྟར་སྦྱར་
རོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། མཚན་གྱི་རྒྱ་དེ་གང་

ཡིན་ཞེན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཅུ་བ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་མཚན་གྱི་རྒྱ་དེ་དག་གོམས་པར་བྱས་པས། འབྲས་བུ་མཚན་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ། མཚན་སོ་གཉིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་མཚན་
ཉིད་སྒྲ་མ་སྦྱེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་སྒྲངས་པ་བསྟེན་

པ་སོགས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བདུན་དང་། སོགས་པས་བསྟུས་པ་ཉིར་ལྟ་པོ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ཇི་སྟངས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་དག་གོམས་པར་བྱས་པས་འབྲས་བུ་མཚན་ངེས་
པར་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ། འདྲི་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པའི་

རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཡང་འདིར་རྒྱས་པར་མི་བྱི་སྟེ། གོང་ཉིད་དུ་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པར་རྒྱས་པར་བཀོལ་ཟིན་པས་འདིར་མི་བྱི་བའི་ཕྱིར། དེར་འཆད་པ་

ནི། བཤད་པ་ཟོར་ཡང་བ་དང་། རྩུ་འབྲས་སྦྱར་བས་

གཞན་གྱིས་རྟོགས་སྦྱ་བས་སོ། །གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མཚན་ནམས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱར་ཞིང་། ཀླང་པ་ཐམ་སྡུ་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཐར་

ཡང་སྦྱར་རོ། །ཁྱི་གཞན་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུའི་རྟགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་རྩུད་ལ་བགོ་བར་བྱེད་པས་ན་དཔེ་བྱད་དོ། །གསུམ་པ་
འབྲེལ་བ་ལ་བརྒྱད་ལས། བཅུ་ཚན་དང་པོ་ནི། འོངས་སྦྱ་

@328A ༄༄༅། །སོན་མོ་ཟངས་གྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ནང་གི་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་
རྟགས་སུ། རྩུ་གཟུགས་གྱི་མཚན་མ་འདི་དང་ལྡན་ཞེས་

པའོ། །སོན་མོའི་མདོག་སྦྱུ་མ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱགས་སུ་ཕན་པའི་ལྟག་པའི་བསམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཤང་ཤོང་མེད་པས་སེན་མོ་

མཐོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་མཆོག་ལས་

སྤྱིས་པས་སོ། །སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པའི་རྩལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱོན་དག་བའི་རྩ་བ་
བསགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སོར་མོ་རྣམས་བྱིན་

གྱིས་སྤྱ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་རིགས་ལ་ཡང་དག་པར་མཐར་རམ། རིམ་གྱིས་ཉུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་
ཞེས་སྒྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱི་རྩ་ཕྱི་ནས་མི་མངོན་པ་ཉིད་དེ།

སྤྱོན་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལམ་མི་དག་བ་བཅུ་དང་། ལོག་པར་འཆོ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྩ་མདུད་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་མདུད་པ་འགྲེལ་ཞིང་
གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་མི་མངོན་པ་

ཉིད་དེ། གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞབས་རིང་ཐུང་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འཁོར་བ་སོགས་བགྲོད་དཀའ་བའི་

གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་བར་མཇད་པ་ཉིད་ཀྱིས་

@328B སོ། །བཙུ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། སང་གའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤང་པོ་ཆེའི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
ཏེ། བྱ་གདུག་པ་སོགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ངང་པའི་

སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བྱ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཁྱུ་མཆོག་གི་སྟབས་སུ་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འདོད་པའི་གནས་སུ་སེམས་
ཅན་གྱི་སྒྲ་འདྲན་པ་སྐྱེས་བུའི་ཁྱུ་མཆོག་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོག་ཅིང་གཤེགས་པ་ཉིད་དེ། སྒྲོར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་དང་མཐུན་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མཛོས་པར་གཤེགས་པ་ཉིད་དེ། གཤེགས་པའི་ཆོ་ལྷན་སྟུག་ཅིང་མཛོས་
པར་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །མི་གཡོ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་

དེ། ཏྲག་ཏུ་ས་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བྱ་བྱ་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཤ་རྒྱས་ཤིང་འབྱིངས་ལེགས་པས་སྐྱེ་འབྱེལ་བག་ཆགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་

བཟོད་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཙང་ཞིང་དག་པས་སྐྱ་བྱ་དོར་

བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྒོ་གསུམ་སྒྲིག་པའི་ཆོས་དང་མ་སྤྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱ་རིང་བྱང་དང་སྒྲོམ་ཕྱ་སོགས་ཐད་ཀར་མ་འཆོལ་བས་རིམ་པར་མཆོམ་པ་ཉིད་དེ། གདུལ་བྱའི་སྒོ་
དང་འཆོམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཙུ་

ཚན་གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་རྣམ་པར་དག་པས་གཙང་བ་ཉིད་དེ། སྐྱ་དང་གསུང་དང་བྱགས་ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་གཙང་བའི་ཕྱིར་སྐྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བྱགས་བྱགས་རྩེ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། སྐྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བྱགས་བྲི་མས་

@329A ༄༅། །རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། མཚན་རྩོགས་པ་ཉིད་དེ། རང་གི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་འཛོམས་ཤིང་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱའི་ཁྱོན་
ཆེ་བས་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བྱུང་པར་བཟང་

བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡངས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་མཛོས་པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གོམ་པ་ཆེ་རྒྱུད་མེད་པས་སྒྲོམས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་

ཐུགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱན་གཉིས་ར་རི་སོགས་

མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དེ། ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྐུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤེས་ཅན་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། དཔེ་དང་བཅས་ནས་ཆོས་གོ་སླ་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྐུ་ཤེས་ལྡན་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ། བྱ་དཀའ་བའི་

གནས་ལ་ཐུགས་རྟག་ཏུ་མ་ཞུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྐུ་ཤེས་ལྡན་པ་ཉིད་དེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་ཆོན་བཞི་པ་ནི། ཤེས་སྟོན་པས་སྐུ་ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པ་ཉིད་དེ། ཡང་སྤྲིད་པ་ལེན་པའི་ལས་

ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་ཞབས་སོགས་ཡན་ལག་དང་། སོར་ཆོགས་སོགས་ཉིང་ལག་རིང་ཐུང་སོགས་ཆ་ཕྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གདུལ་བྱ་སྤྲིད་པ་ལས་གོལ་བའི་ཆེད་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་

སྟོན་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་སྤྱོད་པར་མཇེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཟིགས་པ་སྟོབ་ཀྱི་དྲི་མའི་རབ་རིབ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོག་དོན་མངོན་མཐོང་ས་ལེགས་ལས་

བརྩ་མས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་སྟོན་

@329B པས་སོ། །སྐྱའི་ཕུལ་རྒྱུ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོབ་མ་ཚུལ་གྱི་མས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར་པ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱེད་སྐྱབས་འཆམ་པས་སྐྱེད་སྐྱབས་ཕྱིན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
གཉིན་པོས་བཅོམ་པས་འཁོར་བའི་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་ཤིང་མ་

སྐྱགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱེད་པ་ཉ་ཅང་རིང་པོ་མ་ཡིན་པས་སྐྱེ་མ་རྟོངས་པ་ཉིད་དེ། ང་རྒྱལ་གྱི་འགྲིད་པ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྐྱའི་ཕུལ་ཕུང་ངེ་པ་མཐོང་མན་མེད་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།
བཤད་བྱའི་ཆོས་ཟད་པ་རྣམ་པར་ལྷོག་པ་ཟད་མི་ཤེས་པར་

སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྟེ་བ་གཏིང་ཟབ་པ་ཉིད་དེ། ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལྟེ་བའི་རི་མོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྲིལ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོབ་མ་རང་དང་མཐུན་པར་གདམས་
ངག་འཛིན་པར་འགྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྟོན་ལམ་ཀུན་ནས་

མཛོས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། འཁོར་ཐམས་ཅད་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཀུན་ནས་མཛོས་པར་མཛད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བརྩ་ཆུང་ལྔ་པ་ནི། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་གཙང་བ་ཉིད་དང་

ལྷན་ཏེ། གྲིམ་མེད་པས་བྱུགས་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

སྐྱུ་ལ་སྒྲིབ་དང་གནག་བག་མེད་པ་ཉིད་དེ། ལམ་ལོག་བསྟན་པ་དང་རྟུ་ལ་མ་བབ་པར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བ་སོགས་རྟུ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་ཤིང་བ་ལ་ལྷར་ཤིན་རུ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ།

ལུས་དང་དག་ཡིད་ལ་སོགས་བཟོ་མདོག་བདེ་བ་འཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་གསལ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། རང་གི་སྐྱེ་བོ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བོ་སྟོམས་པར་བྱས་པ་མདངས་ཡོད་པའི་

@330A ༄། །དག་སྦྱོང་ཆེན་པོ་བརྟེན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱང་རིང་པོ་ནས་གསལ་བའི་ཕྱག་གི་རི་མོ་བཟང་པོ་ཉིད་དང་ལྷན་ཏེ། ཆོས་བཟང་མོ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་གི་རི་མོ་རང་བ་ཉིད་དང་

ལྷན་ཏེ། འཕྲལ་རུ་བདེ་ལ་ཕྱགས་སུ་ཕན་པ་དང་ཕྱི་རྗེས་སུ་ཡང་དང་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞལ་ཏེ་ཅང་མི་རིང་བ་ཉིད་དེ། གདུལ་བྱའི་

ཅིས་པ་མང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་འཆོམ་པའི་བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་

མང་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཞལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུང་བ་མཆུ་བིམ་པ་ལྟར་དམར་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྟོད་བཙུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཟུགས་
བརྟན་དང་འབྲ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ལྡུགས་མཉེན་པ་ཉིད་

དང་ལྡན་ཏེ། གཏུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆོག་འཇམ་པོས་འདུལ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ལྡུགས་སྤྲུལ་པ་ཉིད་དེ། ཡོན་ཏན་རིགས་པའི་འཐད་པ་མང་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །བཙུ་ཆོན་དུག་པ་
ནི། ལྡུགས་དམར་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་ཆོས་

འདུལ་བ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་ཅན་གྱིས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གསུང་འབྲུག་གི་སྒྲ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དེ། བསྐྱེདས་པ་ཉིས་པ་
བཅས་པར་བྱ་བའི་དོགས་པ་དང་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་

མངའ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གསུང་སྟོན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་འབྲེས་པས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པར་གསུང་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །མཆེ་བ་རྒྱུམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། རྗེས་སུ་

ཆགས་པ་སོགས་སྤིད་པར་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་དགུ་ཟད་པར་བསྐྱམས་

@330B པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །མཆེ་བ་རྣོ་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་གདུལ་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཤེས་ཆེ་བ་འདུལ་བར་མཛད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །མཆེ་བ་དགའ་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་
ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ཉིད་གྱིས་འཛོམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་གྱི་

ཕྱིར། རིང་བྱང་མེད་པས་མཆེ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་སྤྲ་བ་ཉིད་དེ། མཐར་གྱིས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་

སྟོན་པར་མཛད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཤངས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་བ་ཉིད་དེ། ཐབས་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཤངས་སྐྱབས་
སོགས་གྱིས་དག་པའི་གཙང་བ་ཉིད་དེ། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོ་ཡིད་

ཆོས་པའི་གཙང་མ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །བཅུ་ཚན་བདུན་པ་ནི། སྤྱན་ཡངས་པ་ཉིད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་གངས་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྩི་མ་

སྒྱུག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་མཐའ་

ལས་འདས་པ་འཁོར་བའི་གནས་ནས་དངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྒྱུན་དཀར་ནག་མ་འདྲས་པས་འབྲེས་ཤིང་པདམའི་འདབ་མ་རངས་པ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མགྲུ་བར་དཀར་བའི་
ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་ཐམས་ཅད་

ཀྱིས་བསྟོད་པར་འོས་པས་མངོན་པར་མགྲུ་བར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྲིན་རྩྭགས་རིང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་ཅི་འགྱུར་ལྟ་བུ་བས་རྟག་ཏུ་ཕྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་གཟིགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །སྤྲིན་མ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་འབྲུལ་

@331A ༄། །པ་འཇམ་པོ་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་མ་ཡིན་པ་འཇམ་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྲིན་མ་སྦྱུང་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་
བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྲིན་མའི་

སྤྱི་རིང་ཐུང་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཀྱན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིན་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མཚོག་ཏུ་གཞོད་པ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་

ངན་འགྲོའི་རྒྱ་ལྷོག་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྒྲན་

རིང་ཐུང་དང་ཆེ་རྒྱུང་མེད་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱལ་བར་དཀའ་བ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྒྲུ་ལ་འཕུག་པ་བྱེད་པ་ཉམས་པ་
སོགས་སྒྲན་གྱི་དབང་པོ་མཉམས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཏུལ་

བྱའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་མཉམས་པར་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པ་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བཅུ་ཚན་བརྒྱད་པ་ནི། དཔྲལ་བ་ལེགས་པར་འབྱས་པ་སྒྲུ་མཚམས་ལགས་པར་དོད་པ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། ལྷ་བ་ངན་པ་དུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སོགས་

མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུགས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྡོན་འགྱུར་བར་མ་རྩས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དཔྲལ་བ་དབྱེས་ཤིང་ཆེ་བ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ལོག་པའི་སྒྲུ་བ་
ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཏུགས་

ལྟར་དབུ་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྡོན་པའི་སྡོན་ལམ་གྱི་མཚོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྒྲུ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ།

ཡུལ་གྱི་དགའ་བ་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་

@331B ལ་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་མཛད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བར་མཚམས་མེད་པར་དབུ་སྐྱེ་སྐྱུག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཟད་པར་
སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱེ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། བསྟན་པ་

མཐར་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་བག་མེད་པའི་སྒོ་འཇམ་པོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱེ་མ་འཛིངས་པ་ཉིད་དེ། ཐུགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པས་མ་འཁྱུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱེ་
མི་རྩ་བ་ཅིང་མི་བཤོར་བ་ཉིད་དེ། ཆོག་རྩ་བ་ཟད་པར་སྤངས་

པས་ཏྲག་ཏུ་ཆོག་མི་རྩ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དབུ་སྐྱེ་ངི་ཞིམ་པ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གི་མདུན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གི་མེ་ཏོག་བཀྲམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཕྱག་དང་
ཞབས་མཐེ་བོང་ལ་དེ་རྗེས་རི་མོ་ལྷ་བྱ་དཔལ་གྱི་བེཅུ་དང་། དེ་

གཉིས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་རི་མོ་གྲུ་བཞི་པའི་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་མཐའ་སྤྱོད་ལག་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ན་རི་མོ་བདུན་གཡས་སུ་འབྲིལ་བའི་གཡུང་རྩུང་འབྲིལ་བས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དཔལ་

བེའུ་ཐུགས་ཀ་ན་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དཔེ་བྱད་འདི་ནམས་ནང་ན་ཡོན་ཏན་འདི་ཡོད་པས་སྤྱིར་རྟགས་འདི་ཤར་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཅི་རིགས་སུ་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་མཆོག་གི་
སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་

ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཙུ་བ་ནི། ཤུག་བྱབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་གྱིས་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་མཛད་པའི་ངེས་པ་ལྟ་མིན་གྱི་སྤྱུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་པར་དག་མངགས། གི་འགྲོད་ལ། དངོས་སུ་སྤྱང་ནས་མངོན་མཐོ་

@332A ༄། །དེས་ལེགས་ཀྱི་ཕན་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དག་དུས་མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྤྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་སློབ་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་རྟོགས་པར་བྱས་
ནས་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་

ཕྱོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ།

བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་

པ་འབྲེལ་པ་ནི། རྒྱུ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་གང་གིས་དངོས་སུ་སྒྲུང་ནས་དག་མ་དག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྐྱེ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱུས་བཙེམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་

ལྷ་མིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་ཆགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཛད་པ་འཕྲིན་

ལས་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཆོག་དོན་གཞན་གྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། སྐྱེ་གསུམ་
བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་འཆད་པར་བསྟན་

པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱིད་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཚོགས་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་

@332B ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་རབ་ཏུ་བརྟགས་པའི་སྐྱ་གསུམ་རྒྱ་མིད་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་བྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ། རང་རྒྱ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་

པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཏུ་བྱུར་པའི་ཁོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་ཞིང་།
མཆོག་གི་སྐུ་ལ་པའི་སྐྱ་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་བསགས་

པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་བཞི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་གདགས་གཞིར་བསྟན་པར་འཆད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་བཞག་ནས་ཟག་མིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིར་གཅིག་དང་། སོགས་
ཁོངས་ནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་མཆན་

དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐྱ་དང་། དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཏུ་སྒྲུང་བའི་སྐྱ་གསུམ་ལ་སྐྱ་ལྷག་མ་གསུམ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལས་སྤྱི་ཚལ་ཏུ་བྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།

གཞུང་འདིའི་མདོར་བསྟན་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་ཀྱི་

འགྲོལ་ཆེན་དུ། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་ཅིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡི་ཤེས་གྱི་ཚོགས་དང་། བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་བྱུང་བར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱི་སྐུ་དང་། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་ནས་འཕྲིན་ལས་

འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་མ་དག་གི་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་པོའི་སྒྲུང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྤྱི་པོའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཚེས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཀྱི་སྤྱི་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཁེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་

@333A ༄། རྩོམ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡི་ཤེས་ཆེས་གྱི་སྐྱུ་ཁོ་ནས་ཡོངས་སྟོན་རྩོགས་པའི་སྐྱུ་དང་། སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་ནས་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ་

གསུམ་གྱི་དང་པོ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་རྒྱ་ལྗོན་མི་འཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པར་ཆོས་རྒྱ་འདི་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི་ལྗོན་མི་འཆད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་ལྗོན་མི་

འཆད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེན་

དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་སྐྱལ་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་གྱི་

འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །ཅུ་བ་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་མཛད་ནས། པཎ་ཏེ་ཏ་མཁས་པ་
གཞན་གྱི་བཤད་སྟོལ་ལྟར་བྱའོ། །དང་པོ་

ལ། བསམ་པ་ལྟན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་པ་ལྟན་ཚོགས་ལ་ཐོག་མར་འགོད་པར་
བྱ་སྟེ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་འགྲོ་བ་རྣམས་

ཙམ་ལ་དོན་གཉེར་ཞི་བའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ལམ་གྱི་རྟོན་ལ་འགོད་པ་ཡང་འཕངས་མོད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་

བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་བསྟན་ཏེ། །མདོ་ནི། རབ་

@333B འགྱོར་འདི་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ན། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུ་གྲུང་གི་བྱེ་མ་ནས། བྱང་ཆེན་དག་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་

སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་དོང་ཞིང་། སེམས་ཅན་

དཔྱལ་བ་རྣམས་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་དང་སྒྲིན་པར་སྦྱ་བ་དང་། དོན་སྤྱོད་པ་དང་། དོན་མཐུན་པ་

བསྟུ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ནི། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པའི་སྒྲུག་གྲུན་དོར་བྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྒྱུ་འབྲས་འགོག་ལམ་གླང་

བྱར་རྟོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།

གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའམ། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཁོར་བར་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། བསམ་པ་ཕུན་

ཚོགས་དང་། རང་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་།

ལྷ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གིས་རྟོགས་པའི་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི་དོན་
རྟོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཐབས་མཁས་པས་

སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་ཐབས་ལ་དགོད་པར་བྱེད་དེ། སར་ཕྱིན་བྱུག་རྟོགས་པ་ལ་

@334A ༄༅། །དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བདག་གྲང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་དགོ་
བ་བརྩའི་ལམ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི།

བདག་གྲང་དགོ་བ་བརྩའི་ལམ་གྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་བ་རྣམ་དག་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པའི་

སྒོམ་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་མཐོང་ནས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གསལ་བྱ་རྟོགས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་སང་གི་སྟོས་པ་ཟད་པའི་སྟོང་ཉིད་གསལ་

རྟོགས་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྟོད་ཅིང་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ལ་དྲུག་ །ས་བྷི་མ་མེད་པ་སོགས་གཉིས་ལ་འགོད་པ་དང་། ས་བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདུན་

པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། བརྩ་པ་ལ་འགོད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་བརྟེན་ཅུང་བཏགས་པ་ཅུང་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྟོན་ནས་རྩལ་གྱིས་སྟོང་དང་། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོང་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་

བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

@334B གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་གསུམ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་བཞི་པར་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ས་ལྔ་པར་བདེན་བཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ས་དྲུག་པར་རྟོན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཆོས་ཐམས་

ཅད་དོན་དམ་པར་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པའི་

འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེས་བསྐྱུས་པའི་ཐབས་མཁས་གྱི་ཡར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲོན་ས་ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་

འགོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཞི་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་འཐོབ་པ་དང་། ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པའི་

འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེས་བསྐྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལམ་

གྲིས་མཚོན་པའི་ལམ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་བྱུང་སྤྲུལ་མ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲ་བར་སྒྱུར་རོ། །མདོ་ནི། རབ་འབྱོར་
པར་ཕྱིན་དུག་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་

པ་ནི། བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མངོན་གྱུར་ལྟོག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་སྦྱོད་པས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བ་མ་
གཏོགས་པར་འདི་ལ་ཆོས་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་

@335A ༄། །མིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་བརྟགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི།
བྱང་རྒྱལ་ནི་ལམ་གྲིས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡན་ལམ་མ་

ཡིན་པས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ནི། དག་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་

མོང་རྩ་བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྡོལ་། ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་ལ། རང་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་དང་། གཞན་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་དེ། ས་དེས་བསྐྱས་པའི་ཐེག་པ་གཞན་རྩ་མི་རུང་བར་ངེས་

པའི་སངས་རྒྱ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཉན་རང་གི་ཡུང་པོར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུང་པོར་ངེས་པའོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དང་རྟགས་ཟུར་སྔ་
མ་ལྟར་སྐྱར་ལ་སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་

འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་བརྩའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲ་སྒྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་རྩ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་
ལ། ས་བརྩ་པས་བསྐྱས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟན་པ་དང་།

རྟོགས་པ་གོང་རྩ་འཕེལ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ས་བརྩ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དེས་བསྐྱས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་

དང་། མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱབ་

@335B པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲག་གྲུང་གི་བྱེ་མ་སྟེན་དག་ཏུ་མཆི་བ་དང་ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་བྱུང་སྒྲ་མ་
འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དགེ་བ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་
ལག་གོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལས་འབྲས་རྒྱད་མ་

ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་སྤྲ་རགས་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱད་མི་ཟ་ཞིང་། མི་སྦྱ་བར་མདོན་སྦྱུང་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱད་པ་སྦྱོད་ཅིང་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱུ་ལོ། །

ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བདེན་བཞི་རྫོགས་པར་མདོན་སྦྱུང་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་

སངས་རྒྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐུལ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ཀྱན་འབྱུང་

བ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་
སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་

འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཐབས་མི་མཁས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གཞི་མེད་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་བཞི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་བདེན་འཛིན་མེད་

@336A ༄། །བའི་རྩལ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་གཏོགས་པ་གང་ལ་གནས་ཏེ། གྲིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྒྱུ་རྩ་
ན་སྒྲིའི་ཅུ་མོའི་ཆོ་ཞེས་ཙམ་ཡང་མེད་དེ་

ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་

ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ངེས་ལྷན་པར་བྱད་པར་

གསུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་ཚོགས་ཚློགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི་བྱང་རྩལ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ཚློགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་བསྐྱབ་པ་དང་
ལམ་སྐྱེད་པའི་རྒྱར་བྱར་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་
ཤིང་། དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་དུ་མངོན་

སུམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། འདུས་བྱས་གྱི་དབྱིངས་ལས་གྲུད་ན་འདུས་བྱས་གྱི་དབྱིངས་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་འོག་དུ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་
འགོད་དེ། མི་གནས་པའི་མུ་ངན་ལས་འདས་

པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ནི། གསོལ་པ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ལགས། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། མི་མཉམ་པ་རྫོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་མུ་

ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་

@336B བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་མདོ་ལས་བཞེད་དེ། སྤར་ལའད་པ་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
འབྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་ལའད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ།

ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆོགས་ལམ་དང་། སྦྱར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་གི་དང་པོ་སྦྱེས་བུ་
འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པ་ནི། མངོན་

མཐོལ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་དང་པོར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། འགྲོ་བ་བཟང་པོ་བདེ་འགྲོ་དང་། བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ངན་འགྲོ་ལ་ཐོབ་བྱུང་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ཙམ་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་

བསམ་པ་རབ་དུ་ཞིབ་འཕྲི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ཡང་བསྟན་མོད་ཀྱི། དངོས་སུ་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་

བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་བསྟུ་བཞི་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་སྟུང་པར་བྱེད་པ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་བཀོད་དེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམ་པ་དང་བསྟོམ་

པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟུག་ཀུན་གཉིས་དང་གཉིན་པོ་འགོག་ལམ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོར་བ་དང་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་སྟོན་སྟོགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། འཕྲིན་

@337A ༄། །ལས་དེ་ཙམ་དུ་བད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་སྦྱུ་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་སྟོབ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་

བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ལ་བཀོད་དེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སྟུང་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། སྦྱོང་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འགོད་དེ་དེའི་རྗེས་ལ་རང་གི་དོན་ལས་བྱ་བྱེད་གྱི་

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་ལ་གོམས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་སྐྱབ་ཀྱང་ངེས་པར་དགོས་པའི་

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དག་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྦྱར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་རྩེས་དེ་ནས་སྦྱར་ལམ་ལ་འགོད་དེ། དེ་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་པ་ཉིད་

འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གོམས་བཞིན་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་རྩེས་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་དེ། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
བརྟན་ནས་ས་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། ཐམས་

ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་གསར་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་རྒྱག་གི་དང་པོ། ས་གཉིས་པ་

ནས་ལྔ་པའི་བར་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ནས་ས་གཉིས་

@337B པ་ནས་ལྔ་པའི་བར་ལ་འགོད་དེ། ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་རྩལ་བྱིས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
བཞི་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་

ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་བརྟམ་བཏགས་པར་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་རྩག་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་ལྔ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ས་རྩག་པ་ལ་
འགོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཏེན་

འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བ་ཁོང་དུ་རྩད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་ས་རྩག་པ་ལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་བདེན་པར་
མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་

དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ས་རྩག་པ་ལ་བཀོད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་དོ། ས་བདུན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་པ་

རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་

བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ། སྟོན་པ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ་དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་དེ། སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་

པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ལམ་པར་ཕྱིན་དུག་གི་སྟོན་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཙམ་ཏུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་

@338A ༄། །པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མངོན་གྱུར་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། ས་འདི་ཐོབ་ནས་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་རྗེས་ལས་དགུ་པ་ལ་འགོད་དེ།

ས་དགུ་པ་ལ་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་མཐུས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བའི་བྱང་རྩལ་འཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་ལ། ས་བརྒྱུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་

པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་ཐ་

མ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེའི་འོག་རྩ་ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་
བཅུད་ཀྱི་ཞིང་སྤྲ་ཚོགས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་ནས་

དེར་རྗེས་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡངས་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་
ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་གཉིས་

པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་རྩ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལྷན་གྲུབ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པར་

མཇེད་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལྷག་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྩ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྩལ་ཉི་བར་འགོ་

བ་དང་མེམས་ཅན་སྒྲིན་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་

@338B རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ། དེ་ནས་སྤིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། རུས་པའི་བྱད་པར་དང་། རྫོགས་པའི་བྱད་པར་དང་། སྤངས་པའི་བྱད་པར་
དང་། དག་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་

བྱང་ཆུབ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་ཆུད་མི་བླ་བའི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བྱང་དུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་ཡང་ས་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་འགོད་དེ།
ས་བཅུ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲིན་མེད་པའི་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བུའི་ཚེས་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་བདུན་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱིས་

ལས་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བ་ཆུད་མི་བླ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཇི་སྟེད་པ་རྫོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་

བཞིའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མངོན་

སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་པར་ཐ་མི་དད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བཀོད་ནས་དེ་རྗེས་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་དང་། དེའི་གཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་

@339A ༄། །པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱ་ཆོག་གས་ལ་འགོད་པ་དང་། སྟོ་བྱར་ངོ་བུ་ལ་གྱི་རྒྱ་ཆོག་གས་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟོ་བྱར་ངོ་བུ་ལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་གྱིས་འདི་ངོ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱའི་

ཚོགས་པ་ཚང་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལམ་

གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། དེ་བའི་ས་ལ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་
ནི། དེ་ལྟར་ན་ཚོས་གྱི་སྐྱ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་སྐྱ་

འདིའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཡང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཇི་སྟོང་པར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པས་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་གྱི་དབྱེ་བ་

སྟོན་པའི་སྐྱབས་སུ། སོ་སོའི་ས་མཚམས་བཤད་ནས། བར་གྱི་ཚིག་དོན་དུག་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་གྱི་ས་མཚམས་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེན། སལ་ཆེར་ལམ་སྒྱུའི་བྱང་ཚོས་སྟོན་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པས། ས་
མཚམས་ངེས་པ་མ་མཛད་ལ། སྐྱབས་ལ་ལར་

ས་མཚམས་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་། མི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱང་། དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་པར་གྱི་ཚིག་གི་དོན་རེ་བརྒྱད་པོ་

ནམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཏེ། ས་མཚམས་ཀྱང་བསྟན་

@339B བཙུག་ལྷན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་བདུན་ཅུའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐ་མའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམས་ཏེ། ས་མཚམས་བསྟན་པའི་རིམ་པས་
ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱང་དེ་ལ་བཟུང་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་འགྲེལ་པར་ངེས་པར་བཤད་དགོས་སོ་ཞེན། ཚིག་དོན་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་ས་མཚམས་རྒྱས་པར་འགྲེལ་རྒྱུ་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སེང་བཟང་བདག་གིས་ནི་མ་
བྲིས་སོ། །ཚིག་མཛུགས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་དང་། ཐ་མ་ལྟར། ཚིག་དོན་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་འཆད་པར་རིགས་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་རྫོགས་པ་ལན་བདུན་ཅུ་བསྟན་དགོས་པས།
ལྷན་པའི་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཅི་ཁྱོད་

ལྟར་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དངོས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་མི་འཐད་དེ། དེར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཞིང་སྐྱབས་གཞན་དུ་དངོས་

སྤྱབ་སྟོན་པ་དེ་དག་གྲུང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་

ཀྱི་རིམ་པའི་ཡན་ལག་རྩ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་རྩ་བརྟན་པ་ནས་སྐབས་དེ་གཉིས་སུ་དངོས་སུ་སྟོན་ན་ནི། དེར་མ་ངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་ཆར་བ་གྱིས་པར་ཟད་པས། ཟོས་པའི་ཉིས་པ་ལོན་རྩ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྩ་ཁྱོད་ལ་ཐལ་བར་

འགྱུར་རོ། །མངོན་རྟོགས་གཞན་རྣམས་སྐབས་གང་ཏུ་ཡང་མི་སྟོན་ན་མི་རྟོགས་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ཀླད་གུངས་དང་ཡོན་ཏན་

@340A ༄། །རིགས་པ་འགའ་ཞིག་བསྟན་ཡང་། དེར་མ་བཤད་པའི་མངོན་རྟོགས་གཞན་གདམས་ངག་དང་། སྒྲིར་ལམ་སོགས་དང་སྒྲུར་ནས་བཤད་ལ། དོན་སྒྲུར་ལམ་དུ་མཚུངས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་ཆང་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་།

སྐྱ་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་སྟོན་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་པར་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོད་བྱེད་སེལ་བས་འབྱུག་པ་འདྲིའི་མཐའ་མཆོད་པས། །མཁས་པ་དུ་མ་ལ་འབྱུལ་པ་བསྐྱེད་སྒྲུང་།

ངོ། །ཕྱོག་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་

གྲིས་ལན་དུ་མར་བསྟན་པས་སྒྲོས་པའི་སྟོན་གྱི་ངི་ཙམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད། ཕྱོག་པ་གཅིག་ཆོགས་ལམ་དང་སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་གཉིས་སུ་ལའད་པ་ནི། སྐབས་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་ཅིང་བསྒྲོམ་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོགས་ལམ་གཅིག་

བྱའི་སྐབས་སུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཡང་། དེར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་སྟོན་ན་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་རྩམ་པ་པོ་
མི་མཁས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱོག་པ་གཅིག་

མིང་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་བསྟན་པ་སྦྱང་བ་ནི། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོགས་གཅོད་འདི་དག་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་
དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

ཞིབ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་ལའད་སྟོང་པོའི་

རྒྱལ་ཁོས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་པའི་

@340B ལའད་པའོ།། །།གསུམ་པ་བསྐྱུས་དོན་གཞན་བསྐྱུས་པ་ལ། དོན་དྲུག་ཏུ་བསྐྱུས་བ་དང་། དོན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་
རྒྱས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་པན་

གདགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་དོན་བརྒྱད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུས་དོན་རྣམ་པར་ལའད་ནས་ཡང་དེ་ལས་འབྲིང་དུ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བསྐྱུས་དོན་གཞན་དུ་དྲུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་རྣམ་པར་ལའད་
པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི། རྒྱལ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་བརྒྱད་ལས་

གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དེའི་ཉམས་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྱུར་བ་དེ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་
རྩ་མོ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དེའི་ཉམས་སྤྲུལ་གྱི་གོ་

རིམ་མཐར་གྱིས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དེའི་སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྐད་ཅིག་མ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ཆོས་སྐྱུ་དང་དྲུག་ནི་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱུས་དོན་འབྲིང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་

དང་། དོན་བསྐྱུས་ནས་ཆོག་དོན་རྒྱས་པ་སྒྲ་མ་ལ་ཁ་འཕང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བའི་
བསྐྱེམ་བྱ་གང་ཡིན་དང་པོར་ཆད་མའི་ཡུལ་

དུ་མཆོན་དགོས་པས་འདི་མཆོན་པར་བྱ་བས་ན་མཆོན་ཉིད་དོ། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་མངོན་པར་མཆོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་སུ་མ་རྩལ་མངོན་པར་མཆོན་པའི་
གནས་སུ་ཡང་བཤད་པར་རིགས་མེད་ཀྱི།

@341A ༄། །ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་ནི་སྒྲར་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་འབྲེལ་པའི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་ན། མཆོན་བྱེད་ལ་མཆོན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །དེ་ནས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྒྱུགས་

པར་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་འདིས་ཏེ། ཁྱེད་

གྲིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

བསྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲུང་བས་ན་སྟེ། སྒྲོམ་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཅུ་མའི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་

གྱི་རྣམ་པ་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སྤར་རྣམ་རྟོགས་སྒྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་སུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྲོ་ཞིང་
སོང་བའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་མཐར་གྲིས་པའི་

མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ཆོས་ཅན་དུ་དགྲུས་ཐོག་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་སུ་བསྟན་པ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་

སོ་སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དོན་དགྲུས་ཐོག་གཅིག་ལ་རིམ་ཅན་དུ་གཞུང་སྟོང་བར་བྱེད་པས་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་

པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒར་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་སྐད་

@341B ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཡང་དག་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྒྲོབ་ལམ་

གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པས་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །སྒྲོར་བ་དེའི་འབྲས་

བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལས། གཞན་རྣམ་པ་བྱུག་སྟེ་སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །བསྐྱུས་དོན་དེའི་ཆོག་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོག་དོན་ནི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་

སྐབས་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མཚམས་སྒྲར་བ་ནི། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་བར་མ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་དོན་

དུ་དེ་ལྟར་དོན་བསྟུན་པ་དུག་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ལའང་

ནས་ཡང་དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་མདོར་བསྟུན་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གསུམ་དུ་བསྟུན་ནས་སྒྲ་མ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་ལའང་པ། གཉིས་པ་རྩ་བ་ནི།
མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན།

སྒྲོར་བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོ་སྒྲིང་རྩེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲིང་རྩེ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་ལྟར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོར་བའི་ངོ་
བོར་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་ཀྱིས་

@342A ༄། །གཟུགས་ལ་བཟླ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་མ་ལོ་རྩོམ་ཆེན་པོས། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི། ཡུལ་གསུམ་དུ་བསྟུན་ནས་ཡུལ་ཞེས་ལའང་དོ། །འདིར་ནི་སྒྲོར་
བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི། ཡུལ་གྱི་

གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་འདུས་པས་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲོར་བ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་སྐུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་

ཅན། མཁྱེན་གསུམ་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་ཏེ། ཡུལ་དང་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་

འབྲེལ་པ་ནི། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་བ་བསྒྲེལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་
སྒྱུར་བའི་ཤེས་བྱ་དང་། བསྒྲེལ་བྱ་དང་། ཐོབ་

བྱར་བྱས་ནས་སྒྱུར་བ་བསྒྲེལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་པ་གསུམ་པོ་དེ་རྗེ་ལྟར་སྒྱུར་བས་བསྒྲེལ་ཞིང་། སྒྱུར་བའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་ཞིན། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོགས་པ་

མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲེལ་པའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲེལ་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་

@342B སྒྲོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཞིག་ཅན། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་སྒྲོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུས་པ་སྒྲ་

མ་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེའི་ཆོག་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་བསྟུས་དོན་གསུམ་ལ་སོ་སོར་དད་པའི་

གང་ཟག་ལ། ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་རྫོགས་

པར་བསྟན་དགོས་པའི་ངས་པ་མེད་ན། སྟོན་པར་སྒྲར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། ཀྱན་ལ་རྒྱས་པར་འཆད་དགོས་ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་དང་

བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་ཡང་སྒྲའི། རྫོགས་པར་བཤད་དགོས་

པར་བྱད་པར་མེད་ན། རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་སོ་སོར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ལ། འོན་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་རྟུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པས་སོ་ཞེན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཤིང་།

ཡུམ་གསུམ་པོ་རི་རི་ལ་ཡང་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ག་བྱེད་པར་

གསུངས་པས། དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་དགྲུངས་པར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། བདེན་མོད་གྱི། དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་གནས་སུ་སྒྲུང་ན་ཡང་། མཁས་པ་
སུ་གང་གིས་ཀྱང་དབྱད་པ་བྱས་པ་མ་མཐོང་ལ། ཁ་ཅིག

ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ངེས་པ་དང་། གྲངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་། བཞག་པར་དགའ་སྟེ། ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་དགོས་
པ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་

@343A ༄། །འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ནི་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་བ་རྣམས་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཡུམ་རི་རི་ལ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གསུམ་
དུ་མཇེད་པ་ནི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་བྱད་པར་

མིན་ཡང་། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་པ་ཡང་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་པར་དགའོ། །བསྐྱུས་དོན་

ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚིག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཙམ་

དུ་ཟད་པ་ཡིན་ན་ནི། ལམ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པ་བསྟུས་དོན་གཉིས་སུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟུད། དེས་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། མདོ་
བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་གསུམ་གི་

ལ་ཡང་ཚིག་དོན་རྫོགས་པར་འཆད་དགོས་པ་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་ལ། དེ་ཡང་ཚིག་དོན་མཐའ་དག་ལ་རིགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་རྩལ་གྱིས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བསྟུས་
དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་

བསྟུས་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་ངེས་པ་འདྲིན་རྒྱས་པ་དང་། མི་རྒྱས་པའི་བྱད་པར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་གྲིམ་
ན་གནས་པའི་ཆོ་རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་བློ་ན་

པ་རྟིང་པ་དན་རྩལ་ཡོད་སྟམ་པ་དང་། རྩལ་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚིག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་མིན་གྱི།

ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་

@343B རོ། །འོ་ན་ལུས་གཉིས་སུ་སྤྱད་པའི་ཉིས་པ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་གྱི་ཚིག་དོན་རགས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་འབྲེན་ཅུས་ན།
བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱས་བཤད། བསྟན་བཤད་ལ་

སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བསམས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅུ་འགྲེལ་འདི་དག་མདོ་དང་ཞིབ་ཏུ་མ་སྦྱར་ཞིང་བརྒྱལ་ལན་གྱི་
སྟོས་པ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་པ་ནི། ཀླང་པ་བརྒྱུད་

སྟེ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་སོ། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པ་དང་བསྟན་པ་ཇི་
ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། གཞན་དུ་འགོད་

པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། །གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་གསུམ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་དང་། བརྩམས་པའི་དགོ་བ་བསྟོན་བ་དང་། ཁབས་སྒྲུང་ཞིང་འགྲེལ་པ་ཚུ་མ་

པ་སྟོབའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ།

བཤད་བྱའི་བྱད་པར་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྩལ་ཇི་ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀྱན་ལའང་བཟོད་བྱའི་དོན་
བསྟུས་བརྒྱད་དང་དྲུག་དང་གསུམ་པོ་དེ་ཙམ་དུ་ཤེས་

པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལ་ལ་འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་དངོས་ཤུགས་ལ་དོན་ཚང་བ་དང་། གཞན་ཡུམ་བར་མ་ལས་དོན་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཆད་པ་དང་། གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་
རེ་ལའང་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་མིང་གིས་ཏེ། དོན་རེ་

@344A ༄། །རེའང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེན། ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བཟོད་པའི་དོན་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་ག་

བྱད་པར་མེད་པའི་རྩལ་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིས་ལེགས་པར་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་གསུམ་བཟོད་བྱ་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བཟོད་བྱ་མཚུངས་པ་གཅིག་ལ་གཞུང་མི་

འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་པས་ཅི་བྱ་ནི་

ན། ཡུམ་གསུམ་རྒྱུ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ལ་ཆོག་བསྐྱུས་པ་དང་། འབྲིང་དང་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བས་བྱད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་བཟད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་
འགྱུར་བར་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཕྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ་འདི་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སང་གི་བཟང་པོས་བྱས་སོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་ན། སློབ་དཔོན་
སྤྱི་མའི་མན་ངག་མེད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་

པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བསམས་པའི་མཐུ་ཡིས་དོན་མཐོང་བའི་སློན་ནས་ནི་བྱས་ཤིང་། དངོས་སུ་མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤྲང་མཇད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་ཀུན་ཐུགས་སུ་
རྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་བཟང་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་སྡོན་དུ་

བཏང་སྟེ། གནང་བ་ཞུས་ནས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བྱས་ན། འགྲེལ་པ་འདིར་སློབ་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་ཆོག་དང་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ངག་སོགས་དངོས་སུ་སྒྱུར་བ་མ་བྱས་པར་

དོན་ཅམ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མདོའི་

@344B ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་དང་ནི་བཀལ་ལན་ངག་གི་སྒྲོར་བ་དང་། ཁྱདས་གཞན་འདྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོར་བ་མ་གྲས་པར་བསྐྱས་ནས་གྲས་པའི་དོན་ཏེ། །མདོ་ཆོག་དང་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོར་
བར་ངན་བསྐྱས་ནས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གོ་བ་རགས་ལྟ་ པའི་

ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དེ་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་སང་གི་བཟང་པོ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་སྐྱེ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱན་མཁུན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་

ཤོག་ཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ཁེངས་སྐྱུང་བ་དང་། རྟོངས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་རྩོམ་པར་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ། རང་ཉིད་སྒྲོ་དམན་པ་ནི།
བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བདག་གི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་

གང་ན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་ཤེས་རབ་མི་གསལ་བས། བསྐྱན་བཅོས་བཟོད་པ་ལ་སྒྲིའི་རྒྱལ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཀྱན་བདག་གི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་ཕྱི་

རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བདག་

ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་མ་ལུས་པ་བདག་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་གང་ན་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་
སྒོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་རྟོགས་

པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་གིས་འབད་ནས་བགྲིས་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་ནོངས་པའི་ཚོགས་
མཆིས་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་མཁས་

@345A ༄། །པ་རྣམས་བཟོད་པ་མཛོད་ཅིག་པའོ། །འབད་ནས་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ངོར་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
འཕྲོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གྱེ་མ་ཞེས་པ་སྤྲད་པ་དང་། སྟོན་པ་

དང་། ལྷམ་པ་དང་། རོ་མཚར་བ་བཞི་ལས་འདིར་ཕྱི་མའོ། །བྱུང་མཐའ་གང་འག་རྫོགས་པ་ལ་ལེགས་པར་སྤྲངས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྒྲ་ཚོགས་བཞུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་བྱས་

པའི་འབྲས་བུ་ལ་བདག་གི་ཡིད་ངལ་བསོ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་

རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལྷགས་འདི་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་བ་ཡིན་པས་འགྲེལ་པ་རྩོམ་པར་རིགས་པ་འོ། །དེ་ཡང་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡུན་རིང་ཏུ་མཉེས་པར་
བྱས་ཤིང་དཀའ་བ་མང་པོ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། ཏུས་རང་མོ་ཞིག

ན་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་སོ། །གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ། བསྟན་བཅོས་མཇུང་པ་པོ་དང་། གང་གིས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་སོན་པ། བྱུང་པར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་གདམས་པ་རྫོགས་

པ་མངའ་བ་སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་མཇུང་པ་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་སྟིང་པོའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །།གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བློ་བྱེད་ཀྱི་རྩེ་བཙུན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་(RYKA)་ར་ཕྱ་གྲུ་ལམ། བེར་ུ་ག་ར་

ཕ་སྒྲ་བ་རིག་བྱེད་འོད་ཟར་རམ། །རིག་པའི་འབྱུང་གནས་སོ། །

@345B དེ་དང་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བན་རྟེན་པལ་བཅུ་གས་གྱིས་བསྐྱར་ཞིང་ལྷ་ཉི་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། སྤྲད་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་གོ་མི་འཆི་མེད་ལ་སོགས་པ་
དང་། ལོ་ཙྰར་ ༡༡ བ་སྒོ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱར་ཞིང་འཆད་ཉན་གྱིས་

ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །གཞན་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ལྷ་ཉི་ལྷོ་དང་། ལོ་ཆེན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། རྩོ་བོ་ཨ་ཉི་ཤས་གསུངས་
ནས་ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱར་པ་དང་། ཡང་པཎ་ཏེ་ཏ་དེས་གསུངས་

ནས་འབྲོམ་སྟོན་པས་བསྐྱར་བ་དང་། དུས་ཕྱིས་ཀྱི་འབྱུང་གསར་ཀྱན་ལ་ལེགས་པར་བལྟས་ནས་དོན་ལ་ཞིབ་རྟུ་དཔྱད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་བགྲོད་ཅིག་
ལམ། །རྒྱལ་ཚབ་དམ་པའི་གསུང་གི་བཞེད་པའི་དོན། །མཁས་པའི་མཁས་པ་རྒྱལ་

སྤྲས་བཟང་པོའི་ལུགས། །གསལ་ལ་མ་འདྲེས་གོ་སྤྲིང་ངག་གིས་བཤད། །གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྤྲིང་པོའི་དོན་དང་ནི། །ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གདམས་པའི་ཕུལ། །རྩོགས་པར་

མངའ་བའི་མར་མེ་མཛད་ལ་སོགས། །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འོངས་ལས་ཡིན། །རྩལ་འདིར་

ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཡང་། །རྟེན་བཀྱར་གྲུ་གྲུའི་བསམ་པས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། །ཡུམ་དོན་རྩལ་བཞིན་སྐྱབ་ལས་གོལ་གྱུར་པས། །གཞུང་མཆོག་འདི་ལ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད། །ཙ་
བ་འདི་ཡི་འབྲེལ་པ་འདིའི་ཞེས། །དེ་ཙམ་གྲིས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་རྫོམ་པས་ཁངས། །གཞན་དག

བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་ཕྱིང་བ་བསྐྱིག། །ལུགས་འདིའི་ཆ་ཙམ་རྟོགས་པར་མ་མཐོང་བས། །ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་སོགས། །ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་ལས་ལེགས་འོངས་
ཤིང་། །འགལ་དང་མ་འབྲེལ་རྫོམ་པ་ཀུན་སྤངས་ནས། །ཇི་བཅུན་སྒྲ་མའི་དྲིན་གྲིས་ལེགས་

@346A ༄། །པར་བཤད། །སྤང་འདོད་སྟོགས་སུ་སྤང་བའི་ཡིད་སྤངས་ཤིང་། །དམ་པ་མིན་ལ་ལྷག་པར་བརྩེ་བ་ཙན། །རྩལ་བ་ཀུན་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །སྒྲ་མ་དེ་ལ་བདག་
ནི་ཕུག་འཆལ་ལོ། །འདིར་འབད་དག་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །སྤྱད་པའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་

པའི་ཉམས་ཐག་རྣམས། །ཡུལ་ལ་སྤང་པའི་ཞགས་པ་ཀུན་བཅད་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་རྩལ་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་འཇུག་པར་ཤོག། །བདག་ཀྱང་དང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལམ་བཟང་འདི་

དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་མཉེས་བྱས་

ནས། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་ལུགས་འདི་ནི། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཀུན་མ་ར་མ་ཏྲིའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་
དང་། དཀའ་བཞི་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་དོན་རྗེའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ལ་སོགས་པ་ལས་

མང་དུ་ཐོས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གསོལ་བ་བཏབ་ནས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་

ལན་དུ་མར་ནོད་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྩ་བ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་དུ་མས་བསྐྱལ་ནས་

ཐེག་པ་མཆོག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲེག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བ་རྒྱུགས་སོ། །སར་མངག་ལ། །